

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III

XLVI

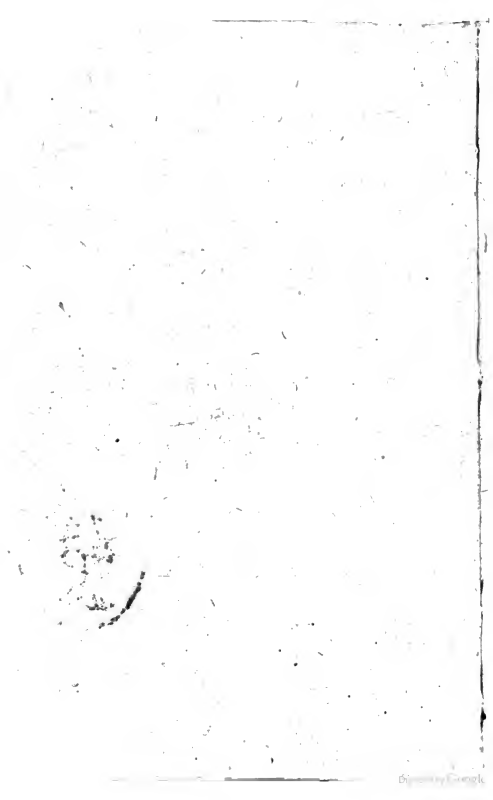
B

NAPOLI

ΠΑΡΑΤΙΤΛΑ
ΤΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ,
ΕΤ
HISTORIÆ SACRÆ,
A MUNDO CONDITO,
USQUE AD
ΤΗΝ ΕΞΟΔΟΝ ΙΙSRAELITARUM
EX ÆGYPTO;
PROFANAM QUÆ EXPLICAT,

Prout desumpta
EX LIBRIS METAMORPHOSEΩΝ
PUBLII OVIDII NASONIS

Ad hæc tempora spectat.

AUCTORE LUCÀ CUPERO.

Philologo.

AMSTELODAMI,
Apud HENRICUM STRIK,

MDCCXXI.

P R Æ F A T I O.

EX quo occupatio mea magnâ cum voluptate applicata ad Studium erat Chronologicum, ab Historico nec separabile, istam latè diffusam utriusque cognitionem, ceu duram ad Studia, quæ animos abhorret juveniles ab eo, ut interiores scrutentur & reconditas literas, ceu vagam, nullo tempori affixam, quin dubiam, an etiam fabulosa sit, ceu denique maximâ ex parte inutilem, quæ memoriam frustrâ nimio plus obruit, quapropter tot incassum fusos patimur labores, parvi duxeram præ hac Commemoratione Antiquitatis, quæ quasi ludit in re seriâ, adeo ut ludibundus vir evadat Doctus, quæque Gentium Fabulas sic dividit, ut verum à falso distinguatur, eique, quod verum est, tempus fixum assignetur, huic usui, ut, quæ videntur inextricabilia, illustrentur. Sane Gentes, quorum filios nos profitemur, Deus Optimus Maximus finxit rationales; quum tamen hominis sit errare, illi ab ipso aberrarunt * cultu rationali, quæ omnes tam corporis actiones, quam mentis nostræ moderatur: † propterea quod, quum Deum cognoverint, ut Deum non glorificaverint, neque gratias ei egerint, ideoque
vani

* Rom. 12: 1.

† Rom. 1: 21.

P R Æ F A T I O.

vani sunt facti in ratiocinationibus suis, & obtenebratum est desipiens cor eorum. *Cæterum nos, * qui olim eramus procul, absque Christo, & ² in mundo, propinqui facti sumus in sanguine Christi; per consequens è re nostrâ est, ne † accidat nobis, quod vèro Proverbio dici solet, Canis reversus est ad suum ipsius vomitum, & , Sus lota ad volutabrum coeni, ut Majorum nostrorum investigemus errores, horum perscrutando causas. Quæ quum inveniantur, si *ἡγεμονία* & HISTORIA PROFANA per SACRAM explicetur, en Specimen ejus, quod hac in re ceteris do. Ea vero uti magnæ jucunditatis, ita & majoris est utilitatis, quin potius maximæ necessitatis. Primo Magnæ Jucunditatis, scilicet vel Experientia docet, compluribus modis, iisque variis HISTORIAM Gentium FABULOSAM proponi gratissimam mortalibus. Secundo Majoris est utilitatis: quippe unde enim nobis lux affulget non parva sanè in enucleandis literis tum SACRIS, tum PROFANIS; Neque silentio præteream Studium illud planè Regium, scilicet Astronomicum, distinctionem quod docet Siellarum in formas hominum animantiumque, & rerum quarundam*

* Eph. 2: 12, 13.

† 2 Pet. 2: 22.

P R Æ F A T I O.

dam imagines, quas omnes ex Religione sua in Cælum trahstulerunt Veteres, & Recentiores Astronomi adhuc retinent, ne confusio oriretur, dum observationes antiquæ cum nostris conferantur. Verum, quum dicatur

Felix, qui potuit rerum cognoscere causas,

*Per hanc Methodum explicantur Constellationum causæ denominatarum, quemadmodum de positis meis experiri licet. Ultimo maximæ est necessitatis: quippe quam per Methodum non tantum omnes Præ-Adamitæ excluduntur, siquidem, perscrutatis omnibus literis, in quibus Adversarii putant fundamentum habere Sententiæ suæ, atque nulla de re minus agentibus, quam de Præ-Adamitis, manifestum evadit, * Deum, qui fecit mundum, & omnia, quæ in eo sunt, condidisse ex uno sanguine omne Genus Humanum, ut habitaret per universam superficiem terræ, definitis præstitutis temporibus, & positis terminis habitationis eorum. Sed per eam uti cognoscemus, ita agnoscemus etiam, Polytheismum Gentilium curtandum esse, quamvis † coluerint exercitum Cœli, quin etiam posuerint, ‡ Deorum*

* 3

* Aët. 17: 24. 26.

† Aët. 7: 42.

‡ Dan. 2: 11.

P R Æ F A T I O.

rum habitationem cum carne non esse, adeo ut, quum * Paulus esset *Lystris* cum Barnaba, ibique ab utero matris suæ claudum sanasset, qui nunquam ambulaverat, dixerint, Deos affimilatos hominibus, descendisse ad ipsos, ac vocaverint Barnabam Jovem, Paulum vero Mercurium, quoniam is erat dux sermonis: qua gratia Sacerdos Jovis, collocati ante illorum urbem, quum tauros vittatos ad vestibula adduxisset, cum turba volebat sacrificare. Cum tamen † gloriam incorruptibilis Dei mutarint in similitudinem imaginis corruptibilis hominis, & volucrium, & quadrupedum, & reptilium; uno verbo cum ‡ servierint, ac coluerint creaturam pro Creatore, qui est benedictus in secula, Amen. Quis non videt, rationes gravissimas esse, quæ impulerunt me ad concinnandum libellum hunc? In quo antecedentia & consequentia sedulo inter se conferenda sunt; ut non desint, quorum plenior demonstratio pendet ex sequentibus, quæ desiderantur. Si autem menda nonnulla typographica præter expectationem in hunc irrepserint, quæ perpauca invenientur (quorum duo maxima heic corrigere operæ pretium mihi visum est, prius habetur pag. 7. lin. 7. ubi pro Prov. 36. legendum est Job.

36.

* Act. 14: 8. -- 13.

† Rom. 1: 23. ‡ Rom. 1: 25.

P R Æ F A T I O.

36. *Posterius reperietur pag. 137. lin. 17. ibi pro Adamo legatur Noacho) ea pari promptitudine, quâ tibi, Benevole Lector, inservire studeo, excusata habebis; atque si intellexerim, hoc genus scriptorum meorum tibi non ingratum esse, Deo volente incitabis me, ad sequentia pertexenda non tantum, verum etiam ad prolixiora tentanda. Quæ quum se effundant totum in Oceanum, quumque mihi jacienda fundamenta essent, necesse habui, ut quæque ponerentur suo loco & tempore, summas rerum ex LIBRIS METAMORPHOSEON PUBLII OVIDII NASONIS titulatim explicare: quippe qui continent Systema aliquod Chronologicum, connexum à Mundo Condito usque ad Jesum Christum natum sub Augusto, quibus diebus Poëta noster vixerat, ut satis liquet; cujus ad rei fidem EXORDIUM posui ipsius Vatis Profani pagellâ sequenti,*

In

In nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora. Dii coeptis (nam vos mutastis &
illas)

Aspirate meis, primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora car-
men.

AD ΠΑΡΑΤΙΤΛΑ
ΤΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ,
ET
HISTORIÆ SACRÆ,
INTRODUCTION.

I. ACTURUS ΤΗΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ,
& HISTORIÆ, vetustæ
interpretationem, necessario,
primis ab initiis, repetendum
existimavi, non quia velim
verbosos commentarios facere, sed quod,
in omnibus rebus, animadverto, id per-
fectum esse, quod, ex omnibus suis parti-
bus, constaret; Et certè cujusque rei po-
tissima pars principium est.

II. *In principio, creavit Deus hoc cælum,
& hanc terram* Gen. 1: 1. Quæ propositio
generalis est, quam sequitur explicatio, per
partes, de quâ mentionem vide versf. seqq.

1. Quemadmodum enim *hoc cælum,
& hæc terra* Gen. 1: 1. dicuntur עֲמָשׁ.

& עֲמָשׁ, ita & seqq. versf. 8, 10, 24

A

vel,

2 PARATITLA CHRONOL.

vel, si mavis, וְהָאָרֶץ וְהַשָּׁמַיִם versf.

2, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 20, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30.

2. וְהָאָרֶץ וְהַשָּׁמַיִם, quæ volunt *hoc cælum, atque hanc terram*, exarantur, cum Præfixo ה Demonstrativo, quod demonstrat, Historicum dicere, per partes, *creationem hujus cæli, atque hujus terræ*, seqq. versf. cap. 1. Gen. Quippe quod Præfixum ה Demonstrativum nihil propius determinare potest, quam quod mox sequitur, in sequentibus.

3. Partibus exactis, quas Historicus inceperat, à propositione generali, concludit hac eadem propositione Gen. 2:

1. *Et perfecti sunt וְהָאָרֶץ וְהַשָּׁמַיִם, hoc cælum, atque hæc terra*, scilicet de quibus jam dixerat, hisque additur, *omnisque exercitus illorum*: verum enim vero nullius cæli, neque ullius terræ, exercitus memoratur, nisi de quo jam egerat, in exarandâ creatione, per partes Gen. 1.

III. Ante mare, & terras, &, quod tegit omnia, cælum,

Unus erat toto naturæ vultus in orbe,

Quem dixere Chaos, rudis indigestaque moles,

Nec

& HISTORIÆ SACRÆ. 3

Nec quicquam, nisi pondus iners, congestaque eodem

Non bene junctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan;
Nec nova crescendo reparabat cornua Phœbe;
Nec circumfuso pendebat in aëre tellus,
Ponderibus librata suis; nec brachia, longo
Margine terrarum, porrexerat Amphitrite.

Atque hæc terra fuit inanis, & informis
Gen. 1: 2. תָּהוּ, respiciens materiam, vacua, nulla est, & בְּהוּ, informis, carens omni formâ quibus opponuntur, & quod, in sequentibus, terra producta dicitur, & ornata.

Et tenebræ, in superficie abyssi; Spiritusque Dei incubans superficiem harum aquarum
Gen. 1: 2. Hisce dicitur Chaos productum esse: nam, Spiritu Dei, qui est Spiritus oris ejus Ps. 33: 6. vocatur Chaos, quod non est, ut sit; plane quemadmodum Spiritus emititur, ex ore, ad eum, qui vocatur.

Jam vero *Superficies*, cujus mentio est, non fuit plana, sed curva, figuræ Sphæricæ, & quidem convexa, ut exterior globi superficies: Deus enim dicitur *statuisse ambitum, in superficie abyssi* Prov. 8: 27.

Chaos itaque meris tenebris involutum fuit: tenebræ enim erant, *in superficie abyssi*. Hæ autem tenebræ plane generis fuerunt

A 2 alius,

4 PARATITLA CHRONOL.

alius, quam quæ postea exsistere: quia, corpore in uno, tenebricosa pugnabant lucidis, postea vero, & quidem *die primo, distinxit Deus, inter hanc lucem, & inter has tenebras* Gen. 1: 4. atque hujus *distinctionis, inter hanc lucem, & inter has tenebras, causa Sol factus est, die quarto* Gen. 1: 18.

Quaque erat & tellus, illic & pontus, & aër;
Sic erat instabilis tellus, innabilis unda,
Lucis egens aër, nulli sua forma manebat:
Obstabatque aliis aliud, quia, corpore in uno,
Frigida pugnabant calidis, humentia siccis,
Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus.

IV. Hanc Deus, & melior litem natura diremit.

Atque dixit Deus, Sit lux; & fuit lux Gen. 1: 3. ita, *ipso dicente, est, ipso præcipiente, existit* Ps. 33: 9. Nimirum materia lucida, quæ, ut subtilissima, ita & levissima est; cum particulæ, & crassiores, & graviores, undique rectâ descensum ad infimam partem affectarint, hoc est, centrum versus rudis indigestæque molis, omnium prima undique ascendit, ad superficiem aquarum.

Et vidit Deus, hanc lucem bonam esse, distinxitque Deus, inter hanc lucem, & inter
ter

& HISTORIÆ SACRÆ. 5

ter has tenebras Gen. 1: 4. Sic *Deus lucem* confirmavit, & simul congregavit, in unam partem *superficie* *abyssi*, eamque jussit circuire, ad aliam partem: namque, uti vocavit *Deus hanc lucem diem*, atque *has tenebras vocavit noctem*, sic fuit *vespera* & fuit *mane*, *dies primus*, in totâ superficie *abyssi* Gen. 1: 5. Imo fancivit, in illis, perpetuam contrarietatem, & simul mutuam successionem *dierum*, ac *noctium*.

Hinc manifestum evadit, *νοχθημερον* incepisse, non à *die*, sed à *nocte*.

1. Quia *Deus has tenebras*, quæ erant, in superficie *abyssi*, vocavit *noctem*; sicut *hanc lucem vocavit diem*.

2. Unde *Deus dixit*, ut, è *tenebris*, *lux splenderet* 2 Cor. 4: 6.

3. Ideo toties primo dicitur, *fuit vespera*, deinde & *fuit mane*, *dies primus* &c. Gen. 1: 5, 8, 13, 19, 23, 31.

V. Nam cœlo terras, & terris abscidit undas,
Et liquidum spisso secrevit ab aëre cœlum.
Quæ, postquam evolvit, cæcoque exemit acervo,
Dissociata locis, concordî pace, ligavit.
Ignea convexi vis & sine pondere cœli
Emicuit, summaque locum sibi legit in arce.
Proximus est aër illi, levitate locoque.
Densior his tellus, elementaque grandia traxit,
Et pressa est, gravitate sui. Circumfluit humor
Ultima possedit, solidumque coercuit orbem.

6 PARATITLA CHRONOL.

*Atque dixit Deus, Sit expansum, in medio harum aquarum, distinguens, inter aquas, ad aquas; Et fecit Deus hoc expansum: distinxitque, inter has aquas, quæ desubter ad hoc expansum, & inter has aquas, quæ desuper ad hoc expansum; atque fuit ita Gen. 1:6,7. Expansum, uno verbo, significat totam machinam, in indefinitum, extensam, seu, universum spatium aëreum, extra, & circa molem terream aquosam, quale nunc est cœlum, circa terram: quid enim congruentius fuit, quam ut creatio totius *expansi*, uno die, absolveretur, cum, supra, & infra Lunam, sint plures orbes *expansi*, qui, quemadmodum *hoc expansum* vers. 8. *cœli* nomine continentur? Quare etiam Deus, uti *luminare majus, ad præfecturam diei, & luminare minus, ad præfecturam noctis*, ita & *stellas collocasse* dicitur, in *hoc expanso* *hujus cœli* versl. 16, 17. Præterquam quod, ullo alio die, ne minima quidem mentio fiat, de creatione *expansi*.*

Neque hinc *aque* statuendæ sunt, supra hoc universum spatium aëreum, in indefinitum extensum: ratio enim ponitur, *inter aquas, ad aquas*; scilicet, sicut *hæ aque* continuo, è terrâ, attolluntur, in aërem, ita & inde continuo decidunt, in terram: quippe quæ
distinc-

& HISTORIÆ SACRÆ. 7

distinctio est, inter has aquas, quæ desubter ad hoc expansum, & inter has aquas, quæ desuper ad hoc expansum. Quam distinctionem Elihu pulchre describit, nam subtrahet stillas aquarum, effundent pluviam, in vaporem suum, quibus manabunt nubes, stillabunt, super homines multos Prov. 26: 27, 28.

*Expansum, ceu materia subtilior, quæ audit aërem, magis magisque, ex aquis, sublata est, particulis crassioribus interim, centrum versus, descendantibus, donec, præterlapso die secundo, creatio expansi consummata sit; Sic etiam lux, congregata, die primo, in unam partem *superficiæ abyssi*, ut circuiret ad aliam, hoc die secundo, diffusa est, in unam partem aëris, & *expansi*, ut itidem, aliam ad partem, circuiret: atque ita fuit vespera, & fuit mane, dies secundus Gen. 1: 8.*

VI. Sic, ubi dispositam, quisquis fuit ille Deorum, Congeriem secuit, sectamque, in membra, redegit, Principio, terram, ne non æqualis, ab omni Parte, foret, magni speciem glomeravit in orbis. Tum freta diffudit, rapidisque tumescere ventis, Jussit, & ambitæ circumdare littora terræ. Addidit, & fontes, & stagna immensa, lacusque, Fluminaque obliquis cinkit declivia ripis, Quæ diversa locis partim sorbentur ab ipsa, In mare perveniunt partim, campoque recepta

8 PARATITLA CHRONOL.

Liberioris aquæ, pro ripis littora pulsant :
 Jussit &, extendi campos, subsidere valles,
 Fronde tegi sylvas, lapidosos surgere montes.
 Utque duæ dextra cælum, totidemque sinistra,
 Parte secant Zonæ, quinta est ardentior illis :
 Sic onus inclusum numero distinxit eodem
 Cura Dei, totidemque plagæ tellure premuntur,
 Quarum quæ media est, non est habitabilis æstu,
 Nix tegit alta duas, totidem inter utramque locavit,
 Temperiemque dedit, mista, cum frigore, flamma.
 Imminet his ær, qui, quanto est pondere terræ,
 Pondere aquæ levior, tanto est onerosior igne;
 Illic, & nebulas, illic consistere nubes,
 Jussit, & humanas motura tonitrua mentes,
 Et, cum fulminibus, facientes frigora ventos.
 His quoque non passim mundi fabricator habendum
 Aëra permisit : vix nunc obfistitur illis,
 (Cum sua quisque regat diverso flamina tractu)
 Quin lanient mundum; tanta est discordia fratrum !
 Euris, ad Auroram, Nabathæaque regna, recessit,
 Persidaque, & radiis juga subdita matutinis;
 Vesper, & occiduo quæ litora sole tepescunt,
 Proxima sunt Zephyro; Scythiam, septemque
 triones,
 Horrifer invasit Boreas; contraria tellus,
 Nubibus assiduis, pluvioque madescit ab Austro.
 Hæc super imposuit liquidum, & gravitate carentem,
 Æthera, nec quicquam terrenæ fæcis habentem.

*Atque dixit Deus, Confluant hæ aquæ,
 desubter hoc cælo, in locum unum, & appa-
 reat hæc arida; Et fuit ita. Vocavitque
 Deus hanc aridam Terram, & collectionem*
ha-

& HISTORIÆ SACRÆ. 9

barum aquarum vocavit Maria; Et vidit Deus, bonum esse Gen. 1: 9, 10. Quæ continentur his versibus 9. & 10. non referenda sunt, ad præcedentem *diem secundum*, sed pertinent, ad hunc ipsum *diem tertium*: quandoquidem, ab Historico, *die secundo* præterlapso, referuntur, ad hunc ipsum *diem tertium*.

Neque, in contrarium, facit, *verbum* וַיֵּאמֶר vers. 9. *sumi posse, in plus-quam-perfecto*, ET DIXERAT, *scilicet DIXERAT*, DIE SECUNDO: nam, five וַיֵּאמֶר sumatur, in plus-quam-perfecto, & dixerat, five, in perfecto, & dixit, res eodem redit; Præterquam quod hoc vers. 9. *verbum* וַיֵּאמֶר occurrat, eodem modo, sicut in aliis locis Gen. 1.

Sic etiam, *ut* DIES SECUNDUS *non habuerit hæc verba*, ET VIDIT DEUS, BONUM esse, *at* TERTIUS *eadem bis habuerit*, inde tamen inferri nequit, *versus* 9. & 10. *referendos esse, ad* DIEM SECUNDUM: quia etiam, in creando homine, non memorantur, nisi dicamus, quæ dicuntur vers. 31. eo referri debere, quando *dies sextus* quoque eadem bis habuisset, cum tamen pertineant, ad omnes *sex dies*, vidit enim Deus, QUICQUID

10 PARATITLA CHRONOL:

FECIT, & ecce valde bonum Gen. 1: 31. Adeo, ut non tantum *dies secundus* hæc verba habuerit, sed alii eadem etiam bis, & *tertius* confirmationem ter acceperit.

Aquæ confluerunt, in locum unum, atque arida apparuit, ubi omnes particulæ terreæ, quæ gravissimæ sunt, CENTRUM versus, quod GRAVIUM est, descendentes, atque ita, *magni speciem glomerata in orbis, hic, & illic, & montes altiores, & valles fecerunt humiliores, propter Æthera liquidum, & gravitate carentem, suspensum, in aliquâ parte expansi, ibique variè agitata: quippe qui jam præparabatur, ad concrendum, in formam Stellarum, utpote creandarum sequenti die quarto. Quæ varia agitatio Ætheris accurate determinavit, uti motum harum aquarum, ita & descensum particularum terrearum; minoribus quidem particulis terreis, ad alias partes, tantummodo rectà descendendis, ubi & valles subsedere, & aquarum conceptacula; pluribus vero, alias versus, & per rectam, & per viam obliquam, descensum properantibus, ubi montes surrexerunt, terraque visibilis apparuit. Sic Deus fundavit terram, super bases ejus; non dimovebitur, in seculum, & æternum. Abyſſo, ut indumento, operuit eam; supra montes, stabant aquæ.*

& HISTORIÆ SACRÆ. 11

aque. Præ increpatione sua, fugerunt, præ voce tonitruui sui, trepidè surripuerunt se. Ascenderunt montes, descenderunt valles, locum versus, quem fundavit ipsis Pl. 104: 5-8. Quæ, uti Vates Sacer testatur, non, absque tonitribus, peracta sunt: vi enim tantæ Ætheris copix, in aëre, suspensi, quam-plurimi vapores, alii, supra alios, continuò sursum attrahebantur, qui statim, ad terram, pondere suo, deducebantur; ita, ut superiores, magno impetu, in inferiores dilaberentur, atque horridum ederent fragorem, mistum, cum fulminibus, & crebris procellis, quibus nihil obstitit,

Quin lanient mundum,

Diemque diffindant.

His quoque non passim mundi fabricator habendum
Aëra permisit: vix nunc obstititur illis,
(Cum sua quisque regat diverso flamina tractu)
Quin lanient mundum; tanta est discordia fratrum!
Eurus, ad Auroram, Nabathæaque regna, recessit,
Persidaque, & radiis juga subdita matutinis;
Vesper, & occiduo quæ litora sole tepefcunt,
Proxima sunt Zephyro; Scythiam, septemque
triones,
Horriſer invaſit Boreas; contraria tellus,
Nubibus affiduis, pluvioque madescit ab Austro.
Hæc super imposuit liquidum, & gravitate carentem,
Æthera, nec quicquam terrenæ fæcis habentem.

Va-

12 PARATITLA CHRONOL.

Vates Profanus hac utitur *παραβολή*, in deducendâ ventorum origine, quâ alludit, ad Historiam illam, de quâ, in libro *Estheræ*, agitur, quæque accidit, sub *Ahasuero*, Rege PERSARUM, & Medorum *Esth.* 1: 3. Unde omnia facta ejus scripta dicantur, in libro *Chronicorum Regum Mediæ*, & PERSIDIS *Esth.* 10: 2. Hic est *Ahasuerus*, qui regnum obtinuit, ab India, usque ad *Æthiopiam*, centum viginti septem *Provinciarum* *Esth.* 1: 1. Ubi angustia maxima *Jehudæis* excitata est, fraude, & dolo *Hamanis*, *Hammedathæ filii*, *Agagæi*, è Regiâ *Hamalekitarum* stirpe, orti; qui, à Rege, *Ahasuero*, mandatum, de toto *Jehudæorum* genere tollendo, impetravit, eumque in finem, literas misit, per manum cursorum, in omnes *Provincias* hujus Regis: quemadmodum *Historia* docet, Hoc mense, hoc primo, hic est mensis *Nisan*, anno duodecimo hujus Regis, *Ahasueri*, jussit conjici *Pur*, hoc est, hanc sortem, coram *Hamane*, de die, in diem, & de mense, usque ad mensem duodecimum, is est mensis *Adar*. Atque dixit *Human* huic Regi, *Ahasuero*, Est tibi *populus* quidam, dispersus, ac dissipatus, inter hos *populos*, in omnibus *Provinciis* Regni tui, & jura eorum diversa sunt; ab omni *populo*; neque jura hujus Regis exequun-

quantur, neque huic Regi utile est, sinere eos. Si, apud hunc Regem, bonum sit, scribatur, ad perdendum eos: Et decies mille talenta argenti dejiciam, in manus exequentium hoc opus, ad inferendum, in thesauros hujus Regis. Atque amovit hic Rex annulum suum, è manu sua, tradiditque illum Hamani, filio Hammedathæ, huic Agagæo, oppressuro hos Jehudæos; Et dixit hic Rex Hamani, Hoc argentum traditum esto tibi, Et hic populus, ad faciendum, in istum, sicut bonum videtur, in oculistuis. Atque vocati sunt Scribæ hujus Regis, hoc mense, hoc primo, decimo tertio die illius; Et scriptum est omnino, prout præcepit Haman, Ad Satrapas hujus Regis, & ad hos Duces, qui præerant Provinciæ, ac Provinciæ, & ad principes Populi, ac Populi: Provinciæ, ac Provinciæ, secundum scripturam ejus, & Populi, ac Populi, secundum linguam ejus; nomine hujus Regis, Abasueri, scriptum; Et obsignatum, annulo hujus Regis. Ac mittebantur literæ, per manum horum cursorum, in omnes Provincias hujus regis, ad perimendum, ad interficiendum, & ad perdendum, omnes

nes

14 PARATITLA CHRONOL.

nes hos Jehudæos, a puero, usque ad senem, parvulos, & fæminas, die uno, decimo tertio mensis duodecimi, hic est mensis Adar, & spoliū eorum, ad prædandum. *Exemplar hujus scripti fuit, ad ferendam legem, in omni Provincia, & Provincia, patens omnibus his populis, ut essent parati, in hunc diem, hunc ipsum.* Hi cursores exiverunt, impulsī, verbo hujus Regis. *Atque hæc lex lata est Susis, in hac Regia; Et hic Rex, & Haman, sederunt, ad bibendum. Atque hæc civitas Susorum perplexa fuit* Esth. 3: 7—15.

Verum enim vero contrarium mandatum impetrarunt, & Esther, & Mordecai, de tollendis omnibus inimicis suis, ad ulciscendum se de iis; quod Mordecai ordinavit, per manum cursorum velocissimorum, equitantium, in mulis, camelis velocissimis, ut mitteretur, ad Jehudæos, & ad Satrapas, Principesque, ac Præfectos Provinciarum, quæ, ab India, usque ad Æthiopiam, centum viginti septem Provinciæ, Provincia, ac Provincia, secundum scripturam ejus, & populus, ac populus, secundum linguam ejus. Sicuti porro videre licet, *Atque dixit hic Rex, Abasuerus, Estheræ, huic Regina, & Mordecajo,*

decajo, huic Jehudæo, Ecce, domum Hamanis tradidi Estheræ, & ipsum suspenderunt, ex patibulo: propterea quod misisset manum suam, in hos Jehudæos. Et vos scribite, pro his Jehudæis, ut bonum videtur, in oculis vestris, nomine hujus Regis, & obsignate, annulo hujus Regis: nam scriptura, quæ scripta est, nomine hujus Regis, & obsignata, annulo hujus Regis, non est revocalilis. Atque vocati sunt Scribæ hujus Regis, hoc tempore, hoc ipso, hoc mense, hoc tertio, hic est mensis Sivan, vigesimo tertio illius; Et scriptum est omnino, prout præcepit Mordecai, ad hos Jehudæos, & ad hos Satrapas, & hos Duces, præfectosque harum Provinciarum, quæ, ab India, usque ad Æthiopiam, centum viginti septem Provinciæ: Provincia, ac Provincia, secundum scripturam ejus, & populus, ac populus, secundum linguam ejus; & ad hos Jehudæos, secundum scripturam ipsorum, & secundum linguam ipsorum. Atque scripsit, nomine hujus Regis, Absueri, obsignavitque, annulo hujus Regis, & misit literas, per manum horum cursorum, equis vectorum, equitantium. in
his

16 PARATITLA CHRONOL.

his Mulis, his Camelis velocissimis, *natis harum equarum. Quicquid concessit hic Rex his Jehudæis, in omni Civitate, ac Civitate, ad sese congregandos, & ad resistendum, pro vita sua, ad perimendum, ad interficiendum, & ad perdendum, omnes vires populi, & Provinciæ, quæ hostiliter prement ipsos, parvulos, & fæminas, & spoliū eorum, ad prædandum, die uno, in omnibus Provinciis hujus Regis, Abasueri, decimo tertio mensis duodecimi, hic est mensis Adar. Exemplar hujus scripti fuit, ad ferendam legem, in omni Provincia, ac Provincia, patens omnibus his populis, utque essent hi Jehudæi parati, in hunc diem, hunc ipsum, ad ulciscendum se, de inimicis suis. Hi cursores, equitantes, in his Mulis, his Camelis velocissimis, prodierunt velocissimi, impulsī, verbo hujus Regis. Atque hæc lex lata est Susis, in hac Regia. Et Mordecai egressus est, à conspectu hujus Regis, cum indumento Regio, hyacinthino, & albo, coronaque aurea magna, & stola byssina, ac purpurea; atque civitas Susorum jubilavit, &*
la-

& HISTORIÆ SACRÆ. 17

letata est: Jebudæis fuit lux, & letitia, & gaudium, & gloria: Et in omni Provincia, ac Provincia, & in omni civitate, ac civitate, in quemcunque locum, edictum hujus Regis, & lex illius perveniebat, letitia, gaudiumque fuit his Jebudæis, convivium, & hilaria. Multique, ex populis hujus terræ, Jebudæi fiebant: nam **IRRUIT METUS JEHUDÆORUM, IN EOS** Esth. 8: 7—17.

VII. Vix ita limitibus discreverat omnia certis, Cum, quæ pressa diu massa latuere sub ipsa, Sidera cœperunt toto fulgescere cœlo; Neu regio foret ulla suis animalibus orba, Astra tenent cœleste solum, formæque Deorum.

Atque dixit Deus; Sint luminaria, in hoc expanso hujus cœli, ad distinguendum, inter hunc diem, & inter hanc noctem; atque sint, in signa, & in stata tempora, & in dies, & annos; Atque sint, in luminaria, in hoc expanso hujus cœli, ad afferendum lucem, super hanc terram. Et fuit ita: ac fecit Deus duo hæc luminaria, hæc magna, hoc luminare, hoc magnum, in dominium hujus diei, & hoc luminare, hoc parvum, in dominium hujus noctis, & stellas; ac posuit ea Deus, in hoc expanso hujus cœli, ad afferendum lucem, super hanc terram, &
B
ad

ad dominandum, in hunc diem, & in hanc noctem, & ad distinguendum, inter hanc lucem, & inter has tenebras. Et vidit Deus, bonum esse; Atque fuit vespera, & fuit mane, dies quartus Gen. 1: 14—19. Sic

Astra tenent cœleste solum,

Utpote sparsim collocata, in expanso cœli; Nimirum, cum tonitrua, fulmina, crebræque procellæ, *laniarint* totum *mundum*, separando, uti æthera ab æthere, ita & terram à terrâ, & aëra ab aëre, inde plures, imo quamplurimi orbes *expansi*, qui *cœli* nomine continentur, exorti sunt: *Æther* enim, ita abscissus, lucidorum glomeravit se in speciem globorum, per omnes *expansi* dimensiones sparsorum, & circumdatorum aëre suo, in quo Planetæ suspensi hæreant. Et quidem sparsos videmus globos lucidos, undique, per totum *expansum*, circum *terram*: quippe quæ particulæ *Ætheris* universi, in unam partem *expansi*, diffusi, ut ad aliam circuiret, proximæ fuerunt superficiiei molis terreæ aquosæ, illæ quam maximâ celeritate circa hanc gyarunt, cum è contra remotissimæ omnium tardissimè motæ sint, adeo ut, quæ propiores, diebus secundo,

ac

ac tertio , cum cursum suum circum *terram* bis absolverint , motus remotissimarum , præ nimia distantia , sub angulo prorsus imperceptibili , apparuerit , & tanquam punctum indivisibile visus fuerit ; atque ita gradatim viciniore , & remotiores , plus minusve profecerint , prout descripserint circumferentiam circuli majorem , vel minorem. Partibus *Ætheris* , dicto modo , à se invicem , seclusis , mediante aëre , globi ignei , undique , circa se , orbis *expansi* fecere : quoniam , cum *Æther* sit vividè actuosus , neque omnino , præ levitate , se in aërem diffundere posset , utpote cui ab onere aëris obsistebatur , cum reliquiis *Ætheris* misti , ad evitandum vacuum , necessario plures gyros ducere , atque rapidissimo , motuque violentissimo , omnia , circa se , ceu centra , rapere debuit.

Verum enim vero *duo* vocantur *luminaria magna* , quorum alterum retinet *indivisum* *magni* ; qui est Sol , utpote *in dominium diei* , alterum vero audit *luminare parvum* , quæ Luna est , *in dominium noctis* ; Adhæc *Stellæ* accedunt. Quemadmodum vero *luminaria non magna* dicuntur , propter *magnitudinem* corporum : alterum enim appellatur *parvum* , cum tamen & *magnum* &

20 PARATITLA CHRONOL.

parvum opposita sint; præterquam quod Luna tanto minor Sole nobis non appareat, ut inde mereatur *parva* appellari: quin etiam *magnitudine* Solem ipsum adæquare videatur. Ita & Sol *luminare* non *magnum* est, propter *magnitudinem* corporis Solaris, cum Soli vel æqualia, vel multo majora observentur ab Astronomis; multo minus igitur hoc de Lunâ affirmandum est. At sic Sol existit, ceu *luminare magnum*: quia magnam, imo omnium maximam *lucem affert, super terram*, hoc est, quod tantâ refulgeat *luce*, ut ejus præsentia non tantum oculos nostros perstringat, verum etiam quod omnes *Stellarum* flammæ, splendore suo, extinguat. Quemadmodum è contra Luna appellatur *luminare parvum*, quod terram multo minus, quam Sol, *illuminet*. Quæ prorsus innuuntur, ubi Deus statuitur Solem fecisse, *in dominium diei*, Lunam vero, *in dominium noctis*: nam Sol ita *dominatur in diem*, ut simul causa sit *diei*, verum Luna, si luceat, *dominatur in noctem*; Si itaque Luna resplendeat de die, ejus *lux* obscuratur & offunditur *luce* Solis. Adhæc non tantum Lunam, sine oculorum damno, noctu lucentem, contueri, sed plures etiam *Stellas* conspiciere, licet. Attamen Luna

au-

audit *luminare magnum*, respectu aliorum *astrorum*, præ quibus multum lucet.

Cum itaque Luna, Sole multo vicinior *terræ*, attamen multo minus *luceat*, quam Sol, *luminaria* generis duplicis esse, necessum est: quemadmodum enim Sol, & reliqua omnia sidera, propriâ *luce* splendent, atque simili ratione pro corporibus ejusdem naturæ haberi possunt, ita & Planetarum omnium agnoscimus cognationem, similemque naturam, ex eo, quod, Telluris instar, sint corpora opaca, Sphærica, ac alienâ luce illustrata. Quod experientia testatur: nam facies Planetarum Telescopio adjuti, inprimis vero Lunæ, quæ Soli obvertuntur, illuminari, Solisque *luce* reflexâ, splendere, facies autem averfas tenebris obvolvi, eosque umbras, in plagam, Soli oppositam, projicere, conspiciamus. Verum, de Sole, dubium esse non potest, quin *lucem* in se habeat: neque enim tantam, ab omnibus Fixis, simul sumptis, mutuari potest, cum ipsæ tantam ad nos non mittant, nec tamen à nobis magis distent, quam à Sole, præterquam quod *lux* ista, quæ reflectitur, semper debilior evadat, quam quæ à corpore lucido directè pervenit ad terram, quemadmodum, de *luce*, quam Luna, à

22 PARATITLA CHRONOL.

Sole receptam, terram versus reflectit, experiri licet; ac nullum aliud corpus apparet magis radiosum, à quo illam accipiat, si quod autem esset, proculdubio appareret. Idem de omnibus *Stellis* Fixis faciliè credetur, ab iis, qui considerabunt, quam vividos radios vibrent, ac quantum, à nobis, & à Sole, sint remotæ: si enim alicujus *Stellæ* Fixæ tam vicini essemus, quam Solis, eam ipso non minorem, nec minus lucidam, conspiceremus. Denique idem, de *terrâ*, ac de cæteris Planetis, experimur: faciem enim terræ, quæ Soli obvertitur, *illuminari*, Solisque *luce* reflexâ, splendere videmus. Adeo ut, Lunâ existente, inter Solem, & *Terram*, Lunæ facies, quæ à Sole non illustratur, debile quoddam lumen ostendat, quod ad Lunam pervenit à Terrâ, quæ tunc radios, à Sole receptos, Lunam versus, reflectit: minuitur enim paulatim, prout pars *Terræ*, à Sole illuminata, à Lunâ se avertit; plane simili modo, quemadmodum facies *Terræ*, à Sole averfa, à Lunâ illuminatur. Facies autem *Terræ*, à Sole averfa, tenebris obvolvitur, eaque umbram, in Lunæ faciem, Soli obversæ, &, per interpositionem *Terræ*, Soli oppositæ, tempore Eclipsos Lunæ, projicit, ubi Sol il-

lam

lam illuminare non potest ; sicut vicissim umbra Lunæ , si in *Terram* incidat , efficit Eclipsin *Terræ* , quæ *καταχρηστικῶς* Eclipsis Solis appellatur. Ita satis patet, *Terram* , ratione luminis, à Planetis non differre.

Unde manifestum evadit, cum totus *mundus* sit *laniatus*, omnes Planetas, quotquot existunt, hoc *die quarto* à *Terra* abruptos, atque latos esse in orbem *expansi*, prout *Æther*, concreescens, in globos igneos, ceu tot centra, ferebat; Adeoque præditos esse, non tantum maribus, ac montibus, quos jam, *die tertio*, ante *mundum laniatum*, factos vidimus, verum quoque omnis generis viriditate: quippe quæ etiam à Deo in *Terrâ* creata erat, dicto *die tertio* Gen. 1: 11, 12. Hinc credibile est, in illis dari & creaturas viventes: quoniam eadem ratio pro Planetis militat, ad producendas viventes creaturas, ac pro *Terrâ*.

Inter cætera officia *duorum luminarium magnorum* (de *stellis* enim nihil habetur) esse dicuntur *in signa*, & *in statera tempora*, & *in dies*, & *annos* Genes. 1: 14. Quemadmodum autem & *dies*, & *anni*, pertinent ad *luminare* illud, καὶ ἡμέραν, *magnum*, hoc est, ad Solem: quippe quem *Deus fecit, in dominium diei* Genes. 1: 16.

24 PARATITLA CHRONOL.

Ita & signa, & stata tempora, referenda sunt ad Lunam: fecit enim LUNAM, IN STATA TEMPORA Ps. 104: 19.

SIGNA itaque sunt HEBDOMADÆ, propter Lunæ Quadra: Siquidem Luna (ut Macrobius inquit) dispensationibus septenariis luminis sui vices sempiternâ lege variando disponit. Primis septem diebus dimidiata semiorbem ostendit, Græcoque sermone διχόμενος, & διχόμενος, vocatur, quasi dimidia. Secundis totum orbem complet, fitque plenilunium, quod Græci πλεσίλητος vocant. Tertiis rursus διχόμενος efficitur. Quartis fit totius Lunæ cum Sole, quod interlunium vocant, & silentem Lunam, & intermenstruam, coitio, Græce σύνωδος dicitur. Adeo, ut SIGNA HEBDOMADARUM notabilia sint, atque apertissimè in omnium oculos incurrant: in Novilunio enim, à quo cornua in ortum tendere incipiunt, Luna vesperi occidit; &, ubi primò Biseçta efficitur, mane occidit. At vero in Plenilunio, quando cornua incipiunt in occasum spectare, vespere oritur; iterumque Biseçta evadens, oritur mane. Sic Deus censuit, LUNAM fore causam HEBDOMADARUM; Et fuit ita: quippe quas Deus antiquitùs observari voluit, creationis ad exemplum, ubi dies nu-
me-

& HISTORIÆ SACRÆ. 25

merantur, *Primus* Gen 1: 5. *Secundus* vs. 8. *Tertius* vs. 13. *Quartus* vs. 19. *Quintus* vs. 23. & *Sextus* vs. 31. tandem *Septimus* Gen. 2: 2, 3. Verum enim vero hos *dies* **HEBDOMADIS**, quæ *septem dierum* est *Systēma*, postea appellarunt, *Primum* **DIEM SOLIS**, *Secundum* **DIEM LUNÆ**, *Tertium* **DIEM MARTIS**. *Quartum* **DIEM MERCURII**, *Quintum* **DIEM JOVIS**, *Sextum* **DIEM VENERIS**, *Septimum* **DIEM SATURNI**, eam ob causam: quod singulis horis *Diei Naturalis* viginti quatuor horarum quendam, ex **SEPTEM PLANETIS**, præficere mos fuit, hoc ordine, **DIE SOLIS** hora temporaria ab ortu prima *Soli* tribuitur, proxima *Veneri*, *Tertia Mercurio*, *Quarta Lunæ*, *Quinta Saturno*, *Sexta Jovi*, *Septima Marti*, *Octava* denuo *Soli*, quod idem in sequentibus continuatur, usque ad horam ab ortu primam sequentis **DIEI LUNÆ**, quæ inde *Lunæ* continget, & **DIEI MARTIS** *Marti*, **DIEI MERCURII** *Mercurio*, **DIEI JOVIS** *Jovi*, **DIEI VENERIS** *Veneri*, tandem **DIEI SATURNI** *Saturno*.

STATATA TEMPORA, quorum causa **PHOEBE** statuitur Ps 104: 19. alio nomine appellantur **MENSES**: quandoquidem

26 PARATITLA CHRONOL.

STATA TEMPORA, de quibus Dan. 12: 7. declarantur esse *dies mille ducenti*, & *nonaginta* Dan 12: 11. Hi *dies*, in XLIII. partes æquales, divisi, efficient MENSES XLIII. singulos *dierum* XXX. Sic etiam STATUM TEMPUS, DIMIDIUMQUE illius, de quibus insuper Dan 12: 7. faciunt *dies* XLV. hoc est, MENSEM UNUM, DIMIDIUMQUE MENSIS: quippe qui posteriores XLV. additi ad priores *dies mille ducentos & nonaginta*, quos jam habuimus Dan. 12: 11. proficient, in Summam *dierum mille trecentorum triginta quinque*, quomodo colliguntur Dan. 12: 12. Sic itaque explicantur STATUM TEMPUS, STATA TEMPORA, AC DIMIDIUM illius, quorum mentio est Dan 12: 7.

Hinc, & MENSIS, & LUNA, Hebraice eodem nomine appellantur יָרֵחַ, quemadmodum & NOVILUNIUM, & MENSIS, dicuntur חֹדֶשׁ: quia, statotempore, quod est à *Novilunio* ad *Novilunium*, hoc est, *Lunæ* curriculo, *mensis* conficitur, aliàs etiam dictus *annus Lunaris*, & quidem *Simplex*, qui *menfe uno* cursum efficit.

MENSES alii sunt *Naturales*, alii *Civiles*.

& HISTORIÆ SACRÆ. 27

les. Naturales, aut *Periodici*, aut *Synodici*. **MENSES** *Periodici*, qui tempore constant, quo **LUNA** *Terram* circumeundo, orbitam suam describit, conficiunt spatium *dierum XXVII. horarum* circiter *septem*. *Synodici*, quibus **LUNA** tempus impendit, ab unâ conjunctione cum *Sole*, ad proximam, perveniendi, *Periodicis* majores sunt, nempe *dierum XXIX. horarum duodecim*, & quod supra. **MENSES** audiunt *Civiles*, quos unaquæque *Civitas* pro arbitrio constituit. In *Sacris* autem *Literis* **MENSES** occurrunt *dierum XXX.* revocati ad calculum *Synodicorum*, utpote illis proximi: quod, cum jam demonstraverim è *Dan. 12: 7, 11, 12.* insuper sic conficitur, ex *primo*, & *libro ultimo Sacræ Scripturæ.*

Gen. 7: 11. Diluvium incidisse dicitur, **MENSE II. anni sexcentefimi vitæ Noachi**, ac *die 17 hujus MENSIS*; Et terminatum esse, **MENSE VII. ejusdem anni** (quippe *anni sequentis* mentio fit demum *Gen. 8: 13.*) ac *die 17. hujus MENSIS* *Gen. 8: 4.* Quod spatium est **MENSIUM V.** Atqui universum illud interstitium definitur *diebus CL.* *Gen. 7: 24. & 8: 3.* Hi autem *dies CL.* exhibent nobis dictos

28 PARATITLA CHRONOL.

ctos MENSES V. si in V. partes dividantur æquales, ubi Quotiens est XXX. Ergo unusquisque MENSIS constat diebus XXX.

Jam vero *diem* XVII. MENSIS 7. Gen. 8: 4: proximè sequentem esse ultimi *dierum* CL. Gen. 8: 3. MENSEMQUE adeo esse *dierum* XXX. propius patebit, ubi de *Annis*.

Apoc. 11: 2, 3. & 12: 6. & 13: 5. MENSES XLII. explicantur per *dies* 1260. Hi autem *dies* si dividantur in XLII. partes æquales, Quotiens erit XXX. *dierum* pro unoquoque MENSE.

DIES censentur, vel *Naturales*, vel *Artificiales*. DIES *Naturales* dicuntur, dum *Sol*, ab aliquo circulo horario digressus, ad eundem revolvitur; Quos, ceu *Civiles*, incipiendo scilicet illos à vespérâ, in vesperamque terminando, Jehudæi observarunt: Continentque spatium *viginti quatuor horarum*. DIES *Artificiales* incipiunt ab ortu, & cum *Solis* occasu definunt; ita appellantur: quia opponuntur NOCTIBUS.

Etsi mentio fiat de *Naturalibus*, in sex DIEBUS creationis Gen. 1. dicitur enim, *Fuitque VESPERA, & fuit MANE,*
DIES

& HISTORIÆ SACRÆ. 79

DIES *primus* vers. 5. *Secundus* vers. 8. *Tertius* vers. 13. *Quartus* vers. 19. *Quintus* vers. 23. ac *Sextus* vers. 31. Hoc loco Gen. 1: 14. intelliguntur tamen **DIES** *Artificiales*: quia *Deus* **SOLEM**, nomine *luminaris magni*, fecit, in dominium **DIEI**, **NOCTI** vero oppositi Gen. 1: 16. Quod idem vult, ac si dicas; ut *distinguerent*, inter **DIEM**, & inter **NOCTEM** Gen. 1: 14. hoc est, *inter hanc lucem*, & *inter has tenebras* Gen. 1: 18. vocavit enim *Deus* hanc lucem **DIEM**, atque has tenebras vocavit **NOCTEM** Gen. 1: 5.

Adeo, ut **SOL** factus sit **DIEI** causa, & **NOCTIS**: nam **PHOEBUS**, uti *dominatur in DIEM* Gen. 1: 16. ita solus *affert lucem super terram*. Et quamvis *de luminaribus* dicatur, in numero plurali, hoc est, de **SOLE**, **LUNA**, atque *Stellis*, quod *afferrent lucem super terram* Gen. 1: 16, 17. tamen hoc de **SOLE** καὶ ἡσυχία verum est: ille enim Monarcha sui est orbis cœlestis, qui, in signum imperii, non tantum de **DIE** omnes extinguit *stellarum* flammæ splendore suo, ac lucem **LUNÆ** obscurat, & of-fundit, verum etiam jubet de **NOCTE**, **LUNAM**, ceu **NOCTIS** *dominatricem*, luce suâ lucere, cujus signa tot sunt *stel-le*, quot inter **LUNÆ** illuminationem
appa-

30 PARATITLA CHRONOL:

appareant; Atque ita, ut scilicet testarentur, LUNAM splendere luce alienâ, *stellæ*, cum LUNA, factæ sunt *in dominium noctis* Psal. 136: 9. Et LUNAM quidem luce SOLIS splendere, quare, ut ipsa LUNA, ita & *Stellæ*, de DIE latent.

De his DIEBUS *Artificialibus* Jesus ait, *Nonne DUODECIM sunt HORÆ DIEI?* *si quis ambulet INTERDIU*, *non impingit: quia LUCEM* *hujus mundi videt*; *si vero quis ambulet NOCTE*, *impingit: quia LUX ei non adest* Joan. 11: 9, 10. Scilicet *Horæ* aliæ sunt *Æquales*, aliæ *Inæquales*. *Hora Æqualis* est vicesima quarta pars *diei naturalis*, quæ omnes æquale tempus continent. *Hora inæqualis* est duodecima pars *diei Artificialis*, item pars duodecima *noctis*; dicitur etiam *temporanea*, quod, diversis anni tempestatibus, variæ sit quantitatis, nempe *hora diurna* *Æstiva* longior est *Hybernâ*, & *nocturna* brevior. In *die* autem *Æquinoctiali*, *hora diurna nocturna* est *æqualis*; unde *horæ Æquales* appellantur *Æquinoctiales*.

Tales autem *horæ inæquales* inveniuntur, ubi longitudo *Diei Artificialis* sumitur, ac dividitur in *duodecim* partes *Æquales*. Si vero scrupuli accedant, dictæ *horæ* longitudinis *diei Artificialis* multiplicentur per
sexa-

& HISTORIÆ SACRÆ. 31

sexaginta, deinde dividantur in *duodecim* partes *Æquales*, quod restat, *scrupuli* sunt *primi*, qui iterum per *sexaginta* mutandi sunt in *scrupulos secundos*; si adhuc supersint, tertio per *sexaginta* resolvantur in *tercios*, atque ita porro.

Quare vero singulis his *diebus* assignarunt *horas XII.* ejus rationem videre licet Period.III § 3.

Sed de *causis Naturalibus*, quibus dies, aut Longiores evadunt, aut Breviores, nunc agere supersedeo.

ANNI denique sunt *Astronomici*, & *Civiles*. *Astronomici* iterum, vel *Tropici*, vel *Periodici*. ANNUS *Tropicus*, ita dictus, quia illo peracto eadem ANNI tempestates revertuntur, dat spatium unius ANNI intermedium inter duo momenta ejusdem *Æquinoctii*, proximè sequenti ANNO, eodem tempore, redeuntis, Qui observatur continere dies 365. horas 5. min. 48. secund. 57. *Periodicus*, aliàs *Anomalisticus*, describens *Periodum* Telluris circa Solem, in propriâ orbitâ, censetur constare diebus 365. horis 6. min. 9. secund. 14. quoniam puncta *Æquinoctialia* quotannis *precedunt* minutis secundis 50. ANNI *Civiles* quoque duplices sunt, aut *Lunares*, aut *Solares*, prout *Lunæ*, aut motibus *Solis*

32 PARATITLA CHRONOL

lis conformes redduntur. ANNI Lunares; qui compositi dicuntur, è duodecim Lunationibus, ceu annis Lunaribus simplicibus, absoluntur diebus 354. In Sacris autem Literis Solares constare reperimus mensibus 12. singulis dierum 30. ad quos si addantur quinque dies Embolimai, efficiunt dies CCCLXV. Tempus enim, tempora, atque dimidium temporis, de quibus Apoc. 12: 14. explicantur per dies 1260. Apoc. 12: 6. & per menses 42. vide Apoc. 11: 2, 3 & 13: 5. Adeo ut TEMPUS denotet ANNUM mensium 12. singulorum dierum 30. TEMPORA vero innuunt duos ANNOS, qui faciunt menses 24. & DIMIDIUM TEMPORIS est dimidium ANNI mensium 6. Quippe, qui omnes conjuncti, efficiunt menses 42. hoc est, dies 1260.

Deinde spatium temporis diluvii invalescentis, quod incepit à die decimo septimo mensis secundi ANNI sexcentissimi vite Noachi Gen 7: 11. constituisse dicitur diebus CL. Gen. 7: 24. & 8: 3. Post diem autem decimum septimum mensis septimi, quando arca requievit, super montibus Ararati, coeperunt aquae deficere ad primum usque diem mensis decimi, & conspecti sunt vertices montium Gen. 8: 4, 5. quod interstitium continet dies LXXIV. Qui additi diebus
illis

istis CL. efficient *dies CCXXIV.* Porro *exactis diebus 40.* narratur *Noachus emisisse corvum, per fenestram arce, quam fecerat, qui continuo ibat atque redibat, usque dum exaruisissent aquæ è superficie terræ Gen. 8: 6, 7.* Tempus autem, quod lapsum est inter *emissionem corvi & columbam, primâ vice emissam, non quidem exprimitur, quantum fuerit, sed supponimus, quod mox demonstrabo, illud etiam fuisse spatium dierum 40.* Post quos *dies emisit columbam, quæ, quum non inveniret, ubi plantam poneret pedis sui, reversa est ad Noachum Gen. 8: 8, 9.* Unde *expectavit adhuc SEPTEM dies alios, iterumque emisit hanc columbam, quæ rediit ad eum tempore vespertino cum folio olivæ in rostro suo, hinc cognovit, elevatas esse aquas de superficie terræ Gen. 8: 10, 11.* Rursum post *SEPTEM dies alios emisit hanc columbam, quæ non amplius reversa est ad eum Gen. 8: 12.* Atque ita sequitur *dies primus mensis primi anni primi & sexcentesimi Gen. 8: 13.* Adeo ut hic habeamus *dies octoginta & bis septem, qui additi dictis diebus 224. constituunt dies CCCXVIII.* Denuo numerentur à *primo die mensis primi anni sexcentesimi primi vitæ Noachi, ad diem usque decimum septimum mensis secundi, eruntque dies 47.* Sic **ANNUS**

34 PARATITLA CHRONOL.

completus constabit *diebus* CCCLXV.

Quæ ita ad calculum revocantur.

A die XVII. mensis II. ANNI DC. vitæ Noachi, usque ad diem XVII. mensis VII. extant dies ——— 150.

A die XVII. mensis VII. ad diem I. mensis X. ——— 74.

A die I mensis X. ad tempus corvi emissi. ——— 40.

Ab emissio corvo, ad primam columbæ emissionem. ——— 40.

A primâ emissione columbæ, ad secundam. ——— 7.

A secundâ emissione columbæ, ad tertiam. ——— 7.

A tertiâ emissione columbæ, hoc est, A die I. mensis I. ANNI DCI. vitæ Noachi ad diem XVII. mensis II. ——— 47.

In universum sunt dies 365.

Supra jam dixi, me demonstraturum esse, illud spatium temporis, quod lapsum est inter *emissum corvum*, & primam *columba emissionem*, fuisse *dierum XL.* quod ita probo: Nimirum, cum tempus *diluvii ingruentis* dicatur fuisse *dierum 150.* Gen. 7: 24. & 8: 3. atque *arca*, post *dies 40. sublata*, & à terra sit *elevata* Gen. 7: 17. inde liquet, *arcam* coepisse *ambulare in superficie aquarum*, ad finem *tertiæ partis*

& HISTORIÆ SACRÆ. 35

tis temporis *diluvii ingruentis*, quod totum dispescitur in tres partes æquales, ita ut arca, ad **FINEM PARTIS PRIMÆ**, narretur *sublata*, & è terra esse *elevata* Gen. 7: 17. In **SECUNDA PARTE**, *invalescentibus aquis* & *crescentibus admodum super terram*, ambulavit arca in superficie aquarum Gen. 7: 18. In **TERTIA** vero, ubi *aquæ summum in fastigium emersere*, *montes altissimi adoperti sunt* Gen. 7: 19. Sic etiam, quandoquidem **OPPOSITORUM** eadem ratio est, tempus *undarum decrescientium* resolvo in tres partes æquales, ad exemplum illius *diluvii ingruentis*. Quoniam itaque arca *sublata* & è terra *elevata est*, ad **FINEM PRIMÆ PARTIS** temporis *undarum ingruentium*; ita quoque *conscripti sunt vertices montium* Gen. 8: 5. ad **FINEM PRIMÆ PARTIS** temporis *undarum decrescientium*: cum arca *requieverit super HIS montibus*, qui dicuntur *Ararat*, die **PRIMO** *undarum decrescientium* Gen. 8: 3, 4. Quippe, quantum temporis præterlapsum est *aquarum crescentium*, ad talem mensuram, ut arca *tolleteretur*, *atque è terra elevaretur*, tantum etiam temporis lapsum est *undarum decrescientium*, ad talem mensuram, ut fundum *arca liberum ab aquis fuerit*: quoniam,

36 PARATITLA CHRONOL.

ut notum, **OPPOSITORUM** *eadem est ratio.* Adeoque interstitium illud, quod lapsum est inter *emissionem corvi & columbam*, primâ vice *emissam*, spatium fuit *dierum XL.* alias enim hoc intervallum, **AB** *arcâ requiescente super montibus Ararati*, **AD** *conspectos vertices HORUM montium*, non esset **TERTIA PARS** temporis *undarum decrescientium.* Cum totum tempus *undarum decrescientium*, per consequens, esse debeat *dierum CCXV.* cujus **PARTEM TERTIAM** invenimus extare spatium! circiter *dierum LXXII.* Quod intervallum illud est, **AB** *arcâ requiescente super montibus Ararati*, **AD** *conspectos vertices HORUM montium.*

Adhæc accedit, quod supra de **MENSIBUS** monui, nempe *diem XVII.* mensis 7. Gen. 8: 4. proximè sequentem esse ultimi *dierum CL.* Gen. 8: 3. quippe, quemadmodum alias & **MENSES** longiores essent *diebus XXX.* & **ANNI** longiores *diebus CCCLXV.* ita & **MENSES** & **ANNOS** ne quidem ad motum **LUNÆ** vel **SOLIS** Sancti Viri composuissent, juxta statutum *Divinum* Gen. 1: 14.

VIII. Cesserunt nitidis habitandæ piscibus undæ,
Terra feras cepit, volucres agitabilis ær.

Aique

& HISTORIÆ SACRÆ. 37

Atque dixit Deus, Producant aquæ reptilia animalia, & volucres volitent supra terram, superficiem versus expansi cœli. Et creavit Deus cetos maximos, & animantia omnia repentia, quæ progenuerunt aquæ juxta species ipsorum, omnesque volucres alatas juxta species suas, viditque Deus, id esse bonum. Et benedixit eis Deus, dicendo, Prolificate, & augefcite, ac implete aquas per maria, & volucres multiplicentur in terra. Atque fuit vespera, & fuit mane, dies quintus. Et dixit Deus, Producat terra animantia juxta species ipsorum, pecudes, & reptilia, bestiasque terræ juxta species suas; Fuitque ita: ac fecit Deus bestias terræ juxta species suas, & pecudes juxta species suas, & omnia reptilia hujus telluris juxta species suas, viditque Deus, bonum id esse Gen. 1: 20—25.

Quamvis Deus pisces eodem die, ac volucres cœli, creaverit, AQUÆ tamen produxisse dicuntur PISCES diversarum specierum Gen. 1: 20, 21. AT omnes VOLUCRES HUIUS cœli Deus finxit ex HAC TELLURE, quemadmodum & OMNES BESTIAS HUIUS agri Gen. 2: 19. nempe

Recens tellus, seductaque nuper ab alto Æthere, cognati retinebat semina cœli; Quam

38 PARATITLA CHRONOL.

Deus Optimus Maximus, mediante Sole,

Mistam fluvialibus undis,
Finxit in effigiem

*Piscium, volucrum, atque animalium
diversarum specierum,*

Quippe, ubi temperiem sumpserit humorque calor-
que,
Concipiunt, & ab his oriuntur cuncta duobus;
Cumque sit ignis aquæ pugnax, vapor humidus
omnes
Res creat, & discors concordia foetibus apta est.
Ergo, ubi,

Creatione

Tellus lutulenta recenti,
Solibus Æthereis, altoque recanduit æstu,
Edidit innumeras species.

Verum enim vero hæc species, quia per-
petuæ non sunt, sicut Sol, Luna, atque
Stellæ, neve exercitiū Terra orbaretur, præ
Luminaribus illis gaudent hac benedictio-
ne naturali, *Crescite, & multiplicamini.*
Nimirum pisces implerent aquas per maria,
hoc est, quaslibet congregationes aquarum:
quippe quas Deus vocavit maria Gen. 1:10.
Volucres vero Cæli multiplicarentur in Terra:

ut

ut enim *volent volucres*, per aëra magnum, remigio alarum semper incubantes *super terram*, עַל־פְּנֵי רִקְיעַ הַשָּׁמַיִם, cuidam parti *superficiæ expansi cælorum*, tamen componunt nidos, sibi que similes generant, *in Terra*. De *pecudibus* autem, *reptilibus*, *bestiisque Terræ*, ne quidem tale quid habetur, attamen experientia docet, hanc *Benedictionem* iis quoque *injunctam* esse: quippe quarum, ceu *conditarum* *conservationi specierum* & *Deum* consuluisse, etiamnum deprehendimus. Nisi dicamus, quædam *Reptilia*, aut si qua alia sint *animantia*, per *Æquivocam generationem*, uti *Phyficis* dicitur, hoc est, ex putredine edi: quod innui videtur, ubi *omnia Reptilia* dicuntur הָאֲרָצָה, *HUJUS TELLURIS*, id est, *hujus Regionis*, cum *Bestiæ* antea dicerentur הָאֲרָץ, *hujus TERRÆ*; Et si *Reptilia* omnino annumerentur *pecudibus*, ac *bestiis Terræ*: quia scilicet hæc tellus, sive regio illa, in quâ creata sunt *reptilia*, ad hanc *terram* pertinet.

Atque hæc eadem sit ratio, quare *Deus* produxerit è terra *herbas sementantes semen*, & *arbores fructiferas*, edentes fructum, in quibus *semen suum* est in *species suas* Gen. 1: 11, 12.

IX. Sanctius his animal , mentisque capacius
altæ,

Deerat adhuc , & quod dominari in cætera posset.
Natus homo est ; sive hunc divino semine fecit
Ille opifex rerum , mundi melioris origo ;
Sive recens tellus , seductaque nuper ab alto
Æthere , cognati retinebat semina cœli :
Quam satus Japeto , mistam fluvialibus undis ,
Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.
Pronaque cum spectent animalia cætera terram ,
Os homini sublime dedit , cœlumque videre
Jussit , & erectos ad sidera tollere vultus.
Sic , modo quæ fuerat rudis , & sine imagine tellus ,
Induit ignotas hominum conversa figuras.

Neque homo fuit ad colendum hanc tellurem. Et vapor ascendit è terra , irrigavitque universam superficiem hujus telluris ; atque finxit : אֱלֹהִים Deus hunc hominem de pulvere hujus telluris , sufflavitque in nareis ipsius halitum vitæ : ac factus est homo anima vivens Gen. 2: 5 — 7.

Hic distinctius enarrat Historicus , & speciatim ab incunabulis describit originem Generis *Humani* , quod nondum præstiterat , ne quidem ullis in rebus , à Deo jam creatis : nam , in præcedenti Genes. 1: 26. &c. tenet morem solitum exarandi ordinem , quo Deus in creatione usus est , naturæ uniuscujusque rei conformem ; heic vero
ab

ab integro repetit originem Generis *Humani* primis ab initiis, dicendo, *Neque homo fuit ad colendum hanc tellurem.* Hinc omnes Præ-Adamitæ excluduntur: *nullus enim homo fuisse dicitur ad colendum HANC TELLUREM*, nimirum in quâ creatus est, nam solus totum terrarum orbem *colere* haud potuit, sed *tellurem*, quæ tractus *terræ* est. Quam *terram* & ipse, & in posteris, sibi subjiceret: Deus enim *benedixerat* iis, *Prolificate, & augefcite, & implete terram, ac subjicite eam* Gen. 1: 28.

Primam vero *Hominis* originem deducit his verbis, *Et vapor ascendit è TERRA, irrigavitque universam superficiem HUIUS TELLURIS; atque finxit: יְהוָה Deus HUNC HOMINEM de pulvere HUIUS TELLURIS, sufflavitque in nareis ipsius halitum vitæ.* Nimirum Deus *HOMINEM finxit de pulvere HUIUS TELLURIS, inspiravitque in nareis ipsius halitum vitæ*, postquam *VAPOR ascenderat è TERRA, atque irrigaverat universam superficiem HUIUS TELLURIS,*

Postquam vetus humor ab igne Percaluit Solis, cœnumque uidxque paludes Intumueræ æstu, fœcundaque semina rerum Vivaci nutrita solo, ceu matris in alvo, Creverunt, faciemque aliquam cepere morando.

42 PARATITLA CHRONOL.

Etenim HÆC TELLUS הָאֶרֶץ
 ab הָאָרֶץ HAC TERRA distinguitur,
 ut pars à toto, atque ex illa TELLU-
 RE, הָאֶרֶץ, HOMO dicitur *formatus*,
 quæ *irrigata* est à VAPORE *ascenden-*
te à TERRA; unde & nomen ejus audir-
 tur אָדָם, quod è *Theologis* quidam repe-
 tunt à *rubore*, ex *pretiosa terra ista figil-*
lata rubra. Quia autem יְהוָה Deus pa-
 traret rem novam in *terra*, hoc est, quod
 VAPOR *ascendere* debuerit à *terra*, atque
irrigare universam superficiem HUIUS
 TELLURIS, priusquam, ceu

Sanctius animal, mentisque capacius altæ,
 quod dominari in cætera posset,
 Natus est homo; sive hunc Divino semine fecit
 Ille opifex rerum, mundi melioris origo;
 Sive recens tellus, seductaque nuper ab alto
 Æthere, cognati retinebat semina cœli:
 Quam

Deus Optimus Maximus

Mistam fluvialibus undis,
 Finxit in effigiem moderantum cuncta

אֱלֹהִים יְהוָה. Ideo Deus, qui simul &
 unus est & plures, *loquens* introducitur,
 non

& HISTORIÆ SACRÆ. 43

non *Prodire* faciat *terra*, non *Producat* hac
tellus, sed FACIAMUS HOMINEM
AD IMAGINEM NOSTRAM, SE-
CUNDUM SIMILITUDINEM NO-
STRAM, qui DOMINENTUR IN *pisces*
maris, & IN *volucreis cœli*, & IN *pecudes*,
& IN *universam terram*, atque IN *omnia*
reptilia, *reptantia super terram* Gen: 1: 26.

Quippe, ubi temperiem sumpsere humorque ca-
lorque,
Concipiunt, & ab his oriuntur cuncta duobus;
Cumque sit ignis aquæ pugnax, vapor humidus
omnes
Res creat, & discors concordia fœtibus apta est.
Ergo, ubi,

Creatione

Tellus lutulenta recenti,
Solibus Æthereis, altoque recanduit æstu,
Edidit

HOMINEM, non tantum *animam vi-*
ventem, verum etiam participem naturæ
Divinae.

Sic, modo quæ fuerat rudis, & sine imagine tellus,
Induit ignotas hominum conversa figuras.

Scilicet *Deus creavit eos*, *marem ac fœ-*
minam Gen. 1: 27. De *fœmina* docet Histori-
cus

44 PARATITLA CHRONOL.

ricus, *Atque dixit יְהוָה Deus, Non est bonum, esse hominem solum, faciam ei auxilium, tanquam exadversum ei. Finxitque יְהוָה Deus ex hac tellure omnes bestias agri, omnesque volucres cœli, ac adduxit ad Adamum, ut videret, qui vocaret singulas, & quomodocunque vocaret illas Adam, animantem quamque, id nomen ejus esset. Vocavitque Adam nominibus pecudem quamlibet, & volucrem cœli, omnemque bestiam agri; neque Adamo reperit auxilium, tanquam exadversum ei. Et iniecit יְהוָה Deus soporem altum in Adamum, & obdormivit, abstulitque unam è costis ejus, & clausit carnem pro ea, ac edificavit יְהוָה Deus costam, quam sumpserat ex homine, in Viram, eamque adduxit ad Adamum. Atque dixit Adam, Hæc nunc est os ex ossibus meis, & caro de carne mea; Hæc vocabitur vira: quia ex viro desumpta est* Gen. 2: 18—23.

Quemadmodum jam *Mas*, ita & FOEMINA creata est, die sexto: quippe quo die Deus inspexisse docetur, quicquid fecerat, & ecce BONUM erat VALDE Gen. 1: 31. Cum tamen hic dixerit Deus, NON est BONUM, esse hominem solum, faciam ei auxilium, tanquam exadversum ei; Quare etiam memoriæ proditum est, die sexto

Deum

& HISTORIÆ SACRÆ. 47

Deum fecisse eos, Marem ac FOEMINAM Gen. 1: 27, 31. *atque perfecisse cælum & terram, OMNEMQUE EXERCITUM* illorum, Gen. 2: 1. Neque tantum die septimo perfecit Deus opus suum, quod fecerat, verum etiam hoc ipso die quievit ab omni opere suo, quod creaverat Deus faciendo Gen. 2: 3. Nimirum BONUM NON erat, hominem esse solum: quippe quo modo Genus Humanum multiplicari non potuit. Hinc Deus auditur, *Faciam ei auxilium, tanquam exadversum ei*, hoc est, *auxilium* generationis, simile *Viro* secundum naturam, seu speciem, dissimile vero secundum sexum: cum enim SIMILIS SIMILEM GENERET, *auxilium* generationis homini SIMILE esse debuit secundum naturam; qua gratia, omnibus telluris animalibus ad Adamum adductis, quibus invenit nomina, non reperit ipsi SIMILEM QUÆRENS *auxilium*, tanquam exadversum ipsi. Sed *injecit* יָדָהּ Deus soporem altum in Adamum, & obdormivit, abstulitque unam è costis ejus, & clausit carnem pro ea, ac edificavit יָדָהּ Deus costam, quam sumpserat ex homine, in Viram, eamque adduxit ad Adamum. Scilicet *auxilium* GENERANDI SIMILES fecit יָדָהּ Deus huic homi-

46 PARATITLA CHRONOL.

homini è costà, desumptà ex ipso homine, edificans eam in Viram, illi ignotà; adeo ut revera dicere potuerit, Hæc nunc est os ex ossibus meis, & caro de carne mea, Hæc vocabitur vira: quia ex viro desumpta est. Hinc exortus est amor ille conjugalis: non tantum quia nullus unquam suam ipsius carnem odio habuit, sed enutrit ac fovet eam Eph. 5: 29. verum etiam, cum omnium propensio sit revertendi ad id, unde desumpta sunt, quoniam itaque vira edificata est è costà Viri, ideo ad Virum ejus appetitus est. Ita legimus, OPIFICEM RERUM ab initio fecisse Masculum & Fœminam Matth. 19: 4. atque benedixisse eis, dicendo, Crescite, & multiplicamini, ac implete terram; eumque ad finem, ut conderet ex uno sanguine omne Genus Humanum, quod habitaret per universam superficiem terræ temporibus definitis, quæ præstituit Act. 17: 26. in quæ nunc, in sequentibus, inquirere exordiemur.

& HISTORIÆ SACRÆ. 47

ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΙΤΛΩΝ

Τ Η Σ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑΣ,

Ε Τ

HISTORIÆ SACRÆ;

PERIODUS PRIMA,

A MUNDO CONDITO,

USQUE AD

DILUVIUM.

CHRONOLOGIA.

Dam, ante natum *Schethum*,

Gen. 5: 3. vixit annos 130.

Scheth, ante *Enoschum*,

Gen. 5: 6. 105.

Enosch, ante *Kenanem*, Gen. 5: 9. 90.

Kenan, ante *Mabalalelem*, Gen. 5: 12. 70.

Mabalalel, ante *Jeredum*, Gen. 5: 15. 65.

Jered, ante *Chanocum*, Gen. 5: 18. 162.

Cha-

48 PARATITLA CHRONOL.

Chanoc (*septimus ab Adamo* Jud. 41.

14.) ante *Methuschelachum*, Gen.

5: 21.

65.

Methuschelach ante *Lemecum* Gen. 5:25. 187.

Lemec, ante *Noachum*, Gen. 5:28,29. 182.

Noach, ante DILUVIUM, Genes.

7: 11.

600.

In universum extant *Anni* 1656.

NATI POST CREATIONEM.

Scheth natus est anno vitæ *Adami*

Gen. 5: 3

130.

Adeoque ipso anno Creationis.

Enosch natus est anno *Schethi* Gen. 5:6. 105.

Ergo anno Creationis

235.

Kenan natus est anno *Enoschi* Gen.

5:9.

90.

Ergo anno Creationis

325.

Mahalelel natus est anno *Kenani* Gen.

5: 12.

70.

Ergo anno Creationis

395.

Jered natus est anno *Mahalelelis* Gen.

5: 15.

65.

Ergo anno Creationis

460.

Gha-

& HISTORIÆ SACRÆ. 49

Chanoc natus est anno *Jeredi* Gen.

5: 18. 162

Ergo anno Creationis 622.

Methuschelach natus est anno *Chanoci*

Gen. 5: 21. 65.

Ergo anno Creationis 687.

Lemec natus est anno *Methuschelachi*

Gen. 5: 25. 187.

Ergo anno Creationis 874.

Noach natus est anno *Lemeci* Gen.

5: 28, 29. 182.

Ergo anno Creationis 1056.

UNIVERSA ÆTAS ANTE- DILUVIANORUM.

Adam, ante natum *Schethum*, Gen.

5: 3. *vixit annos* 130.

Post natum *Schethum* Gen. 5: 4. 800.

In totum Gen. 5: 5. 930.

Scheth ante natum *Enoschum* Gen.

5: 6. 105.

Post natum *Enoschum* Gen. 5: 7. 807.

In totum Gen. 5: 8. 912.

D *Enosch*

50 PARATITLA CHRONOL:

Enosch ante natum *Kenanem* Gen. 5: 9. 90.

Post natum *Kenanem* Gen. 5: 10. 815.

In totum Gen 5: 11. 905.

Kenan ante natum *Mabalalelem* Gen.

5: 12. 70.

Post natum *Mabalalelem* Gen. 5: 13. 840.

In totum Gen. 5: 14. 910.

Mabalalel ante natum *Jeredum* Gen.

5: 15. 65.

Post natum *Jeredum* Gen. 5: 16. 830.

In totum Gen. 5: 17. 895.

Jered ante natum *Chanocum* Gen. 5:

18. 162.

Post natum *Chanocum* Gen. 5: 19. 800.

In totum Gen. 5: 20. 962.

Chanoc ante natum *Methuschelachum*

Gen. 5: 21 65.

Post natum *Methuschelachum* Gen.

5: 22. 300.

In totum Gen. 5: 23. 365.

Methuschelach ante natum *Lemecum*

Gen. 5: 25. 187.

Post natum *Lemecum* Gen. 5: 26. 782.

In totum Gen. 5: 27. 969.

Le-

& HISTORIÆ SACRÆ. 51

<i>Lemec</i> ante natum <i>Noachum</i> Gen. 5:	28, 29.	182.
Post natum <i>Noachum</i> Gen. 5: 30.		<u>595.</u>
In totum Gen. 5: 31.		777.

NATI ANTE DILUVIUM.

Adam natus est anno ante *Diluvium*. 1656.
quippe quot annis tota hæc P E-
RIODUS absolvitur.

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.
Anni Creationis, quando *Scheth* na-
tus est. 130.

Ergo *Scheth* natus est anno ante Di-
luvium. 1526.

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.
Anni Creationis, quando *Enosch* na-
tus est. 235.

Ergo *Enosch* natus est anno ante
Diluvium. 1421.

Auferantur ab annis Antediluvianis.
1656.

Anni Creationis, quando *Kenan* na-
tus est. 325.

Ergo *Kenan* natus est ann. ante *Diluv.* 1331.

52 PARATITLA CHRONOL.

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.
Anni Creationis, quando *Mahalalel*
natus est. 395.

Ergo *Mahalalel* natus est anno ante
Diluvium. 1261.

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.
Anni Creationis, quando *Jered* na-
tus est. 460.

Ergo *Jered* natus est anno ante *Di-*
luvium. 1196.

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.
Anni Creationis, quando *Chanoc* na-
tus est. 622.

Ergo *Chanoc* natus est anno ante *Di-*
luvium. 1034.

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.
Anni Creationis, quando *Methusche-*
lach natus est. 687.

Ergo *Methuschelach* natus est anno
ante *Diluvium.* 969.

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.
Anni Creationis, quando *Lemec* na-
tus est. 874.

Ergo *Lemec* natus est anno ante *Di-*
luvium. 782.
Au-

& HISTORIÆ SACRÆ. 53

Auferantur ab annis Antediluvianis. 1656.

Anni Creationis, quando *Noach* natus est. 1056.

Ergo *Noach* natus est anno ante
Diluvium Gen. 7: 11. 600.

Schemus natus est anno ante Diluvium. 98.

Nam, *centum annos natus*, genuit *Arpachadum*, biennio post diluvium
Gen. 11: 10.

MORTUI POST CREATIONEM.

Adam natus est ipso anno Creationis.
Vixit in totum Gen. 5: 5. 930.

Ergo mortuus est anno Creationis. 930.

Scheth natus est anno Creationis. 130.

Vixit in totum Gen. 5: 8. 912.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1042.

Enosch natus est anno Creationis. 235.

Vixit in totum Gen. 5: 11. 905.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1140.

Kenan natus est anno Creationis. 325.

Vixit in totum Gen. 5: 14. 910.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1235.

D 3 Ma-

54 PARATITLA CHRONOL.

Mabalalel natus est anno Creationis. 395.

Vixit in totum Gen. 5: 17. 895.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1290.

Jered natus est anno Creationis. 460.

Vixit in totum Gen. 5: 20. 962.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1422.

Chanoc natus est anno Creationis. 622.

Vixit in totum Gen. 5: 23. 365.

Ergo *assumptus* est anno Creationis. 987.

Methuschelach natus est anno Creationis. 687.

Vixit in totum Gen. 5: 27. 969.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1656.

Lemec natus est anno Creationis. 874.

Vixit in totum Gen. 5: 31. 777.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1651.

MORTUI ANTE DILUVIUM.

Demantur ab annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis, post quos *Adam* obiit. 930.

Ergo *Adam* obiit anno ante Diluvium. 726.

De-

& HISTORIÆ SACRÆ. 55

Demantur ab annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis , post quos *Scheth*
obiit. 1042.

Ergo *Scheth* obiit anno ante Dilu-
vium. 614.

Demantur ab annis Antediluvianis' 1656.

Anni Creationis , post quos *Enosch*
obiit. 1140.

Ergo *Enosch* obiit anno ante Dilu-
vium. 516.

Demantur ab annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis , post quos *Kenan*
obiit. 1235.

Ergo *Kenan* obiit anno ante Dilu-
vium. 421.

Demantur ab' annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis , post quos *Mahala-
lel* obiit. 1290.

Ergo *Mahalalel* obiit anno ante Di-
luvium. 366.

Demantur ab annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis , post quos *Jered*
obiit. 1422.

Ergo *Jered* obiit anno ante Dilu-
vium. 234.

56 PARATITLA CHRONOL.

Demantur ab annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis, post quos *Chanoc*
assumptus est 987.

Ergo *Chanoc* assumptus est anno an-
te Diluvium. 669.

Demantur ab annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis, post quos *Methu-
schelach* obiit. 1656.

Ergo *Methuschelach*, qui cæterorum
instar, uti necesse erat, *natura concessit*
Gen. 5: 27. obiit inter diem primum
mensis primi anni *sexcentesimo vitæ Noa-
chi*, & inter diem decimum septimum men-
sis secundi ejusdem anni: quia *annus sex-
centessimus vitæ Noachi*, uti est ipse annus
Creationis 1656. ita & *Diluvii* Gen.
7: 11. Quod *omnibus* ante diem *vitam*
eripuit Gen. 7: 21. Matth. 24: 39. Luc.
17: 27. præter *Noachum*, cum *uxore sua*,
tresque *filios Noachi*, cum *uxoribus suis*
Gen. 7: 7. & 8: 18. Qui *octo soli in ar-
ca servati sunt in aqua* 1 Petr. 3: 20.
& 2 Petr. 2: 5.

Demantur ab annis Antediluvianis 1656.

Anni Creationis, post quos *Lemec* obiit. 1651.

Ergo *Lemec* obiit anno ante Dilu-
vium.

5.
HI-

HISTORIA SACRA, EXPLICANS PROFANAM.

I. Ovid. Metam. Lib. 1. vff. 89 — 112.

Aurea prima fata est Ætas, quæ vindice nullo,
Sponte sua, sine lege, fidem rectumque colebat.
Pœna metusque aberant, nec vincla minantia fixo
Ære ligabantur, nec supplex turbatimebat
Judicis ora sui: sed erant, sine iudice, tuti.
Nondum, cæsa suis, peregrinum ut viseret orbem,
Montibus, in liquidas pinus descenderat undas:
Nullaque mortales, præter sua, littora norant.
Nondum præcipientes cingebant oppida fossæ;
Non tuba directi, non æris cornua flexi,
Non galeæ, non ensis erat: sine militis usu,
Mollia securæ peragebant otia gentes.
Ipsa quoque immunis, rostroque intacta, nec ullis
Saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus;
Contentique cibis, nullo cogente creatis,
Arbuteos foetus, montanaque fraga legebant,
Cornaque, & in duris hærentia mora ruberis,
Et, quæ deciderant parula Jovis arbore glandes.
Ver erat æternum, placidique tepentibus auris
Mulcebant Zephyri natos sine semine flores.
Mox etiam fruges tellus inarata ferebat,
Nec renovatus ager gravidis canebat aristas.
Flumina jam lactis, jam flumina nectaris ibant,
Flavaque de viridi stillabant ilice mella.

D 5

Sci.

58 PARATITLA CHRONOL.

Scilicet, quia iterum mentio fit, uti de rerum, ita & de *hominis* Creatione Gen. 2. Ideo putarunt, magnum temporis spatium intercessisse inter ea, quæ de Creatione dicuntur Gen. 1. & inter ea, de quibus Gen. 2. tempori interjecto AUREAM ÆTATEM assignantes; cum tamen Gen. 2. eadem paucis repetantur, atque HISTORIA inde *perpetua* deducatur; nam, præter ea, quæ jam supra dixi, Historicus altius repetit originem *omnis stirpis agri, & omnis herbæ agri.* Tunc

Ver erat æternum,

Nam VER ERAT, quum Mundus crearetur, in totâ superficie terræ: quandoquidem tum nondum

Sidera cœperunt toto effervescente cœlo,

Quia, corpore in uno,
Frigida pugnabant calidis, humentia ficcis.

Ergo, quum *omnis stirps omnisque herba agri* nunc producerentur, יְהוָה Deus non demisit pluviam super terram, neque homo fuit ad colendum tellurem Gen. 2: 5. Consequenter ultra verum est, de AUREA quod dicitur ÆTATE,

Quæ

Quæ, vindice nullo,
Sponte sua, sine lege, fidem rectumque colebat.
Pœnametufque aberant, nec vincla minantia fixo
Ære ligabantur, nec supplex turba timebat
Judicis ora sui: sed erant sine iudice tuti.
Nondum, cæsa suis, peregrinum ut viferet orbem,
Montibus, in liquidas pinus descenderat undas;
Nullaque mortales, præter sua, littora norant.
Nondum præcipites cingebant oppida fossæ;
Non tuba directi, non æris cornua flexi,
Nongaleæ, non ensis erat: sine militis usu,
Mollia securæ peragebant otia gentes.

*Sed dixit Deus, Herbescat terra herbulas,
herbas sementantes semen, arbores fructife-
ras edentes fructum in species suas, in quibus
suum sit semen super terram; Et fuit ita:
Ac produxit terra herbulas, herbas semen-
tantes semen, in species suas, & arbores eden-
tes fructum, in quibus semen suum est in
species suas; & vidit Deus, id esse bonum.
Atque fuit vespera, & fuit mane, dies ter-
tius Gen. 1: 11—13.*

Quippe, ubi temperiem sumpserit humorque
calorque,
Concipiunt, & ab his oriuntur cuncta duobus;
Cumque sit ignis aquæ pugnax, vapor humidus
omnes
Res creat, & discors concordia foetibus apta est.
Ergo, ubi

Sepa-

66 PARATITLA CHRONOL.

Separatione aquarum ab aridâ,

Tellus lutulenta recenti,
Solibus Æthereis,

Ceu in expanso Cœli jam incipientibus
in speciem glomerari globorum igneorum,

Altoque recanduit æstu,
Edidit innumeras species, partimque

*Herbas reddidit, sementantes semen, par-
tim arbores creavit fructiferas, edentes fru-
ctum. Sic*

Placidique tepentibus auris
Mulcebant Zephyri natos sine semine flores.
Mox etiam fruges tellus inarata ferebat,
Nec renovatus ager gravidis canebat aristis.
Flumina jam lactis, jam flumina nectaris ibant,
Flavaque de viridi stillabant ilicemella.

Sic

Ipsa quoque immunis, rastroque intacta, nec ullis
Saucia vomeribus, per se dabat omnia tellus,
Contentique cibis, nullo cogente creatis,
Arbuteos fœtus, montanaque fraga legebant,
Cornaque, & in duris hærentia mora rubetis,
Et, quæ deciderant patula Jovis arbore glandes.

Nam dixit Deus, *Ecce, dedi vobis omnes
herbas sementantes semen, quæ sunt in super-
ficie*

ficie totius terræ, omnesque arbores, in quibus est fructus arboreus, sementantes semen, vestræ ad comedendum erunt; Et fuit ita Gen. 1: 29, 30. Quo Statuto, nullo determinante, utpote generali, *homini* Deus dedit edere ex *arbore vitæ*, quæ fuit in *medio* Paradisi Dei Genes. 2: 9. Quam vates Profanus appellat PATULAM JOVIS ARBOREM, cujus GLANDES LEGEBANT: quod ipsum Joannes prædicat de *arbore vitæ*, his verbis, *In média platea ipsius, & EX UTRAQUE PARTE FLUMINIS, erat ARBOR VITÆ, ferens FRUCTUS duodecim, per menses singulos edens FRUCTUM suum, & folia ARBORIS ad sanitatem Gentium* Apoc. 22: 2. Similiter neque, vi hujus statuti, *homini* interdicta est *arbor scientiæ boni & mali*; sed talis Lex Positiva postea accessit, dicendo, *Ex omni arbore hujus borti comedendo comedes, & ex arbore scientiæ boni & mali non comedes ex ea: nam quo die comederis ex ea, moriendo morieris* Gen. 2: 16, 17.

II. Lib. I. vss. 113—124.

Postquam, Saturno tenebrosa in tartara misso,
Sub Jove mundus erat, subitque argentea proles,
Auro deterior, fulvo pretiosior ære,

Ju-

52 PARATITLA CHRONOL.

Jupiter antiqui contraxit tempora veris :
 Perque hyemes , æstusque , & inæquales autumnos ,
 Et breve ver , spatiis exegit quatuor annum .
 Tum primum siccis aër fervoribus ustus
 Canduit , & ventis glacies alstricta pependit .
 Tum primum subiere domos : domus antra fuerunt ,
 Et densi frutices , & junctæ cortice virgæ .
 Semina tum primum longis Cerealia fulcis
 Obruta sunt , pressique jugo gemuere juvenci .

DEUS, quem SATURNUM dicunt ,
 omnia creavit , qui *manibus hominum non colitur , alicujus rei egens , quum ipse det omnibus vitam , & halitum & omnia* Act. 17. 25. Quum vero hominem conderet , & ex uno sanguine omne genus humanum , DEUS , qui *perfecisse docetur cælum & terram , omnemque exercitum illorum , neque tantum die septimo perfecisse opus suum , quod fecerat , verum etiam hoc ipso die quievissse ab omni opere suo , quod fecit , imo ab omni opere , quod creaverat Deus faciendo* Gen. 2: 1—3. vocatur : יהוה Gen. 2: 4. Unde

Saturno tenebrosa in Tartara misso ,
 Sub Jove mundus erat ,

Quumque inter ea , quæ dicuntur Gen. 2.
 & de quibus Gen. 3. longum temporis intervallum constituerint ;

Subiit-

& HISTORIÆ SACRÆ. 63

Subiitque argentea proles
Auro deterior, fulvo pretiosior ære:

Nam Gen. 2: 4. Historicus ab integro
deducit Historiam *creationis Cæli & Terræ*,
alio ab Auctore compositam, dicens, *Istæ*
sunt generationes Cæli & Terræ, quando
creata sunt: quæ die: יומיו Deus fecit
Terram & Cælum. Qua gratia dixerunt,

Jupiter antiqui contraxit tempora veris:
Perque hyemes, æstusque, & inæquales autumnos,
Et breve ver, spatiis exegit quatuor annum.

Sed, in *expanso Cæli* ubi *Deus posuit lu-*
minaria, Solem, Lunam, atque Stellas,
die quarto,

Antiqui contraxit tempora veris,
Perque hyemes, æstusque, & inæquales autumnos,
Et breve ver, spatiis exegit quatuor annum;

Unde etiam *esse dicuntur in annos* Gen.
1: 14. *Æthera enim, die secundo diffusum*
in unam partem aëris & expansi, ut ad a-
liam circuiret & faceret diem, ac decedens
post se relinqueret noctem, die quarto con-
traxit in certa corpora, in Solem aliasque
Stellas, Singulisque dedit suum orbem cœ-
lestem. Hinc, Sole in punctis Cardinalibus
exi-

64 PARATITLA CHRONOL.

existente, quatuor anni Cardines seu tempestates determinantur,

Tum primum siccis aër fervoribus ustus
Canduit, & ventis glacies astricta pependit.

יהוה est Tertia Persona Singularis Masculina, Futuri in *Kal*, à Radice היה *fuit*, & vertitur ERIT; Quod nomen utique pronuntiarunt יהוה *Jebeveh*. Cui derivationi locum dedit, quod Deus de se prædicat אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה ERO QUI ERO Exod. 3: 14. *Dixitque, Ita dices Filiis Israël, אֶהְיֶה ERO misit me ad vos*, quod sic explicatur, *Et dixit iterum Deus Moschi, ita dices filiis Israël, יהוה ERIT Deus patrum vestrorum, Deus Abrahami, Deus Fitzchaki, & Deus Jakobobi, misit me ad vos* Exod. 3: 14, 15. Homines enim, ubi de Deo loquerentur, plane oportuit de eo loqui, non in 1. Pers. Sing. Masc. Fut. *Kal*. אֶהְיֶה vel אֶהְיֶה ERO, sed in 3. Sing. Masc. Fut. in *Kal*, יהוה ERIT. Hinc additur, Deum sibi invenisse hoc nomen in perpetuum, *Hoc est nomen meum in seculum, & hoc memoriale meum in generationem generationis* Exod. 3: 15. *Et propterea putavit*

& HISTORIÆ SACRÆ. 65

vit Cl. Hadrianus Relandus *Eccles.* XI. 3.
 יהוה *legi ἀντιμῶλος* pro יהוה, quia hoc ipsum no-
 men Dei est: qui quidem unicus locus est, in
 quo 3. *Perf. Masc. Fut. Kal.* verbi יהוה vel
 יהוה in Hebræo Codice occurrit, in DIS-
 SERTATIONE VII. DE SAMARI-
 TANIS §. 12. in fin. *Miscellan.* Part 2.
 Ideo Deus audit יהוה ERIT, quia fi-
 delis est in demonstrandâ misericordiâ & ju-
 stitiâ suâ, juxta factas promissiones, usque
 ad consummationem seculorum. Huc etiam
 spectat, quod dicitur, *Qui est, qui erat,*
 & *qui futurus est* Apoc. 1:4. Unde ipse de
 se testatur, *Quia ego יהוה ERIT non*
mutor, & vos filii Jahakobi non consumpti
estis Mal. 3:6. *Et, quamvis alloquutus sit Deus*
Moschen, ac dixerit ei, Ego sum יהוה
ERIT, Et apparui Abrahama, Fitzchako
& Jahakobo, nomine אל שדי FORTIS
OMNIPOTENTIS, & nomine meo יהוה
ERIT non cognitus sum illis Exod. 6:2, 3.
 utpote à quibus Promissiones Divinæ, iis
 factæ, latius manant Exod 6:4, 5—7. Tamen
 Historicus jam hoc nomen usurpat, ubi
 exarabit creationem Generis Humani Gen.

66 PARATITLA CHRONOL.

2: 4. quia nempe omni Generi Humano esset in Deum.

Jam vero τὸν πρῶτον πλασεν ὁ יְהוָה ERIT Deus collocavit in horto Hedenis, confito quâvis arbore desiderabili ad aspectum, & bonâ ad cibum Gen: 2: 8, 9, 15.

Tum primum subiere domos: domus antra fuerunt, Et densi frutices, & junctæ cortice virgæ.

Præsertim ubi consuerunt folia ficulnea, & fecerunt sibi cinctoria Gen. 3: 7. hoc est, HABITACULA: nam רָמֹס etiam notat ramum, virgam, quâ significatione occurrit, ubi Jisraëlitæ exiisse dicuntur in montana, & attulisse רָמֹס RAMOS olivarum, & RAMOS arborum oleosarum, & RAMOS myrti, & SPATHAS palmarum, & RAMOS arborum densarum, ad faciendum tabernacula, prout scriptum est Neh. 8: 16. Adeo ut sensus sit ipso contextu non abnuente, quod consuerint ramos, virgas ficulneas, & fecerint sibi cinctoria, HABITACULUM quæ dicunt, in quod ceu ex arbore illius horti, id est, quemadmodum textus docet, IN MEDIUM ARBORIS illius horti se abdedit Adam, & uxor ejus à facie יְהוָה ERIT Dei Gen. 3: 7, 8. Adhæc
acce-

& HISTORIÆ SACRÆ. 67

accedit, & Adamum NUDUM *se abdidisse*
IN MEDIO ARBORIS *illius horti* Gen.
3: 10. coll. *vs.* 8. Et *וַיֵּרָא* ERIT Deum
postea Adamo fecisse & uxori ejus tunicas
pelliceas, quibus vestivit eos Gen. 3: 21.

Neque homo tantum custodiret hortum il-
lum, sed & COLERET eum Gen. 2: 15.

Semina tum primum longis Cerealia sulcis
Obruta sunt, pressique jugo gemuere juvenci.

III. Lib. 1. *vs.* 125—127.

Tertia, post illam, successit ænea proles,
Sævior ingeniis, & ad horrida promptior arma,
Non scelerata tamen.

Invenimus jam supra, Deum hominem
fecisse ad imaginem suam, secundum simili-
tudinem suam, hoc est, Deum ipsum fe-
cisse hominem rectum, & IPSOS QUÆ-
SIVISSE RATIOCINIA PLURIMA
Eccles. 7: 29. Hinc

Tertia post illam successit ænea proles,
Sævior ingeniis,

Quod HOMINIS LAPSUS testatur:
nam *Serpens*, allegoricè sic dictus, qui in-
de audit *Serpentem antiquum*, & vocatur
Diabolus ac Satanas Apoc. 12: 9. astutior
E 2 quæ-

68 PARATITLA CHRONOL.

quavis bestia agri, quam fecerat יְהוָה

ERIT Deus Gen. 3:1. seduxerat mulierem, dicendo contra Edictum Divinum, Non moriendo moriemini: novit enim Deus, quo die comederitis ex eo, aperturōs se oculos vestros, & vos fore, sicut Deum, scientes boni & mali; Et vidit mulier bonam esse arborem illam in cibum, & cupiditatem oculis, & desiderabilem esse arborem illam ad habendum intelligentiam: atque accepit de fructu ejus, & comedit, deditque viro suo secum, & comedit Gen. 3:4 — 6. Quod יְהוָה ERIT Deus hoc Sarcasmo iis etiam

vitio vertit, Ecce homo extitit, ut unus ex nobis, cognoscendo bonum & malum Gen. 3:22. comederat enim de fructu arboris illius vetitæ, cui nomen fuit scientiæ boni & mali Gen. 2:9, 17. Enimvero omnis error est in præcipitantiâ, hoc est, quamdiu homo non judicat, nisi quod clare & distincte percipiat bonum malumve, sive, nisi voluntas prætervolet intellectum, ut eligat malum pro bono, tamdiu homo non errat. Quum itaque reverti potuerit in pulverem, unde desumptus est juxta Gen. 3:19. quemadmodum quoque Experientia docuit, utique comedendum ipsi non fuit de eo, quod non clarè & distinctè perceperit, ex usu suo
vel

& HISTORIÆ SACRÆ. 69

vel natura suæ contrarium esse, ne Genus Humanum periret. Hinc Dei ceu SAPIENTISSIMI fuit, qui NIHIL FRUSTRA FACIT, vetare, *ne comederet de arbore, quam non clarè & distinctè perceperat, ex usu suo vel natura suæ contrariam esse*, quæ ARBOR est SCIENTIÆ BONI ET MALI. De cujus fructu cum tamen comederit *Serpente* seductore, ut *esset sicut Deus*, qui est OMNISCIOUS, SCIENS BONI ET MALI, ideo יְהוָה ERIT Deus necesse habuit, inimicitiam ponere inter Serpentem & inter mulierem hanc, atque inter semen illius & inter semen hujus, hoc contereret Serpenti caput, & Serpens contereret huic calcaneum Gen. 3: 15. Atque ita hæc PROLES facta est

Et ad horrida promptior arma,
Non scelerata tamen.

IV. Lib. I. ♀ ff. 127—150

De duro est ultima ferro.

Protinus irrupit venæ peioris in ævum
Omne nefas: fugere pudor, verumque fidesque;
In quorum subiere locum fraudesque, dolique,
Insidiæque, & vis, & amor sceleratus habendi.
Vela dabat ventis, nec adhuc bene noverat illos,

70 PARATITLA CHRONOL.

Navita, quæque diu steterant in montibus altis,
 Fluctibus ignotis insultavere carinæ.
 Communemque prius, ceu lumina Solis & auræ,
 Cautus humum longo signavit limite menfor.
 Nec tantum segetes alimentaque debita dives
 Poscebatur humus; sed itum est in viscera terræ:
 Quasque recondiderat, Stygiisque admoverat um-
 bris,
 Effodiuntur opes, irritamenta malorum.
 Jamque nocens ferrum, ferroque nocentius aurum,
 Prodierat: prodit bellum, quod pugnat utroque,
 Sanguineaque manu crepitantia concutit arma;
 Vivitur ex rapto, non hospes ab hospite tutus,
 Nec socer à genero, fratrum quoque gratia rara est;
 Imminet exitio vir conjugis, illa mariti,
 Lurida terribiles miscent aconita novercæ,
 Filius ante diem patrios inquit in annos.
 Victa jacet pietas, & virgo cæde madentes
 Ultima cœlestum terras Astræa reliquit.

In hac **ULTIMA** non crebrior ero,
 quam initium exponere, & successum hu-
 jus **ÆTATIS**: nam, ubi rerum testimo-
 nia adsunt, non opus est verbis. Quæ qui-
 dem initium fecit à **PARRICIDIO** **HE-**
BELIS: etenim

Fratrum quoque gratia rara est;

Quod animadvertimus, si Historia hu-
 jus **PARRICIDII** inspiciatur, quod *fuerit*
in fine dierum, & obtulit KAJIN de fru-
ctu

Et tu telluris illius munus יְהוָה ERIT. Et ipse quoque HEBEL obtulit de primogenitis gregis sui, & de adipe eorum. Respexitque יְהוָה ERIT ad HEBELUM, & ad munus ejus. Et ad KAJINUM, & ad munus ejus non respexit: accefferbuit KAJIN valde, & concidit vultus ejus. Et dixit יְהוָה ERIT KAJINO, Quare effervesces, & cur concidit vultus tuus? Annon, si benè egeris, acceptatio? & , si non benè egeris, peccatum ad fores cubat, & ad te accursatio ejus? Et tu dominaberis illi. Atque colloquebatur Kajin cum Hebelo, Fratre suo; Et fuit, quum essent in agro, ut insurgeret in Hebelum, fratrem suum, & occiderit illum, Dixitque יְהוָה ERIT Kajino, Ubi est Hebel, frater tuus? Et dixit, Non novi, an custos ego sum | fratris mei? Atque dixit, Quid fecisti? vox sanguinis fratris tui clamat ad me de tellure illa; ac nunc tu maledictus sis à tellure illa, quæ aperuit os suum ad excipiendum sanguinem fratris tui è manu tua: quum colueris tellurem illam, non

perget edere vim suam tibi; vagus
& infestus agitationibus eris *in terra*.
Et dixit Kajin יְהוֹרָה ERIT, Major est
iniquitas mea, quam ut remittas. En ex-
pulisti me hodie à superficie istius tel-
luris, & à facie tuâ abscondam me, ac ero
extorris & vagus in terra, eritque, qui
me inveniatur, ut interficiat me. Et
dixit illi : יְהוֹרָה ERIT, propterea
quisquis interfecerit Kajinum, septu-
plo vindicabitur; & imposuit : יְהוֹרָה
ERIT Kajino signum, ne eum cæderet
ullus, qui foret inventurus eum
Gen. 4: 3-15.

Ratio autem, cur Deus KAJINUM *in-*
terfici noluit, hæc est: quia, cum nullus,
nisi fratrum ejus vel parentum, *eum occi-*
dere posset, Deus parricidium permittere
noluit sub pœnâ *septuplâ*, ut sibi vindictam
reservaret, quod & fecit, *expellendo eum à*
superficie telluris illius; imo יְהוֹרָה ERIT
imposuit ei SIGNUM, ne eum cæderet ul-
lus, qui foret inventurus eum Gen. 4: 12,
14, 15. SIGNUM vero illud fuit, quod agri
Regionis illius, hoc est, quod TELLUS
ISTA,

& HISTORIÆ SACRÆ. 13

ISTA, ubi KAJIN *occidit* HEBELUM, FRATREM SUUM, *non perrexerit edere vim suam ei, sicut residua terra*; quapropter KAJIN *egressus est à facie* יְהוָה ERIT, *ac consedit in terra Nodi, hoc est, EXILII sui, ad orientem Hedenum versus* Gen. 4: 16. juxta Edictum Divinum, de quo Gen. 4: 11, 12. Quippe quod SIGNUM notabile fuit, Deum hanc non aliam à KAJINO exigere pœnam parricidii HEBELIS; quare *ne quidem ullum oportuit interficere eum.* Jam

Victa jacet pietas, & virgo cæde madentes
Ultima cœlestium terras Astræa reliquit.

ASTRÆA est ESTHER, quod vel ipsum nomen indicat, aliàs terminatione Latinâ ESTHERA, quæ & *Hadassa*, אֶסְתֵּר Persis STELLA, utpote VIRGO *pulcra forma & bona specie* Esth. 2: 7, 9. Unde nostrum **SCÆA. ULTIMA** אֶסְתֵּר' אֶלְטִימָה COELESTUM, de quibus mentio est in Sacris Literis ante Jesum Christum natum; quæ ceu Regina animam suam posuit pro Populo Dei, vide Esth. 4: 16. Et cap. 5. & 7. quam tamen invenit *tangendo summitatem Sceptri*, quod Rex Ahasuerus *ad eam extenderat* Esth. 5: 2.

E 5

En

74 PARATITLA CHRONOL.

En *stantem* VIRGINEM JUSTI-
TIAM, *tangentem* stateram digito suo,
vel si mavis appensam lanci, cujus adver-
sarii inventi sunt pondere minore!

Et virgo cædemadentes
Ultima Cœlestum terras Astræa reliquit;

Quum effecerit, ut *Jehudæi*, ceu Po-
pulus Dei, ipsorum loco *interfecerint* Su-
sis, in urbe Regia, ac perdiderint quingen-
tos viros; & *Parfchandatham*, *Dalphonem-*
que, & *Asphatam*, & *Poratham*, *Adaljam-*
que, & *Aridatham*, & *Parmaschtam*, *Ari-*
sajumque, & *Aridajum*, ac *Vajezatham*;
decem filios *Hamanis*, filii *Hammedathæ*,
hostis *Jehudæorum*, *interfecerunt* Esth. 9:
6—10. Præterea occiderunt *Susis* viros tre-
centos Esth. 9: 15. Tandem in *Provinciis*
Regis Ahasueri osorum suorum septuaginta
quinque millia. Esth. 9: 16.

V Lib. I. vss. 151—162.

Neve foret terris securior arduus Æther,
Affectasse ferunt regnum Cœleste Gigantes,
Altaque congestos struxisse ad sidera montes.
Tum pater Omnipotens misso perfregit Olympum
Fulmine, & excussit subjectum Pelion Ossæ.
Obruta mole sua cum corpora dira jacerent,
Perfusam multo natorum sanguine terram
Immaduisse ferunt, calidumque animasse cruorem;
Et

& HISTORIÆ SACRÆ. 75

Et, ne nulla suæ stirpis monumenta manerent,
In faciem vertisse hominum. Sed & illa propago,
Contemptrix Superum, sævæque avidissima cædis,
Et violenta fuit; scires, è sanguine natam.

GIGANTES illi, de quibus ita Vates
profanus,

Neve foret terris securior arduus Æther,
Affectasse ferunt regnum Cœleste Gigantes,
Altaque congestos struxisse ad sidera montes.

GIGANTES, inquam, illi fuerunt in
terra, ANTEQUAM congressi fuerant fi-
lii Dei cum filiabus hominum, atque liberos
pepererant illis, ab iis distincti, qui PO-
STEA fuerunt, quum congressi fuissent filii
Dei cum filiabus hominum, & peperissent il-
lis liberos Gen. 6:4.

Tum pater Omnipotens missō perfregit Olympum
Fulmine, & excussit subjectum Pelion Ossæ.

Nam, quum videret : יְהוָה ERIT, au-
gescere malitiam hominis in terra, & omne
figmentum cogitationum cordis ejus tantum-
modo malum esse omni die, pœnituit יְהוָה

ERIT, quod fecisset hominem in terra, &
indoluit apud cor suum, dixitque : יְהוָה

ERIT, DELEBO HOMINEM,
QUEM

76 PARATITLA CHRONOL.

QUEM CREAVI, DE SUPERFICIE ISTIUS TELLURIS, AB HOMINE usque ad jumenta, reptiliaque, & volucres cœli: quia pœnitet me, quod fecerim ea Gen. 6: 5—7.

Verum enim vero, Et quia Historicus commemorat Gen. 6: 9. *Hæ sunt generationes Noachi &c.* atque tum varia repetit, quæ jam iisdem verbis dicta erant, unde constat, ibi ab integro incipere novam Historiam, ab alio Auctore concinnatam, Et quia GIGANTES fuerunt in terra, ANTEQUAM congressi erant filii Dei cum filiabus hominum, ab iis, qui POSTEA fuerunt, distincti, vide Gen. 6: 4. ideo,

Obruta mole sua cum corpora dira jacerent,
Perfusam multo natorum sanguine terram
Immaduisse ferunt, calidumque animasse cruorem;
Et, ne nulla suæ stirpis monumenta manerent,
In faciem vertisse hominum. Sed & illa propago,
Contemptrix Superum, sævæque avidissima cædis,
Et violenta fuit; scires, è sanguine natam,

Ita fuit, quum coepissent homines multiplicari in superficie telluris illius, & filiae gentis essent illis, ut viderent filii Dei, filias hominum formosas esse, & acciperent sibi à quibusvis mulieres, quas eligeabant. Quapropter

pter dixit יְהוָה ERIT, *Non disceptabit Spiritus meus cum hominibus istis in seculum: eo quod etiam isti caro sint, eruntque dies illius centum viginti anni.* GIGANTES erant in terra diebus illis, ac etiam fuerunt postea, quum congressi fuissent filii Dei cum filiabus hominum, & peperissent illis liberos; ii sunt Potentissimi illi, qui antiquitus fuerunt Viri nominis Gen. 6: 1—4.

Ergo hæc ILLA PROPAGO est, Josepho mecum consentiente Lib. 1. Cap. 4. quæ patres habuit filios Dei, matres vero filias hominum, adeoque putavit, se similem Deo esse, vel potius, ceu PROPAGINEM viperarum, se esse sicut Deum scientem boni & mali, quemadmodum Serpens mulieri persuaserat, atque inde securam & vitam VIOLENTA Megisse: quandoquidem *scientia inflat* 1 Cor. 8: 1. De talibus autem dicitur, quod *in criminationem incidant Diaboli* 1 Tim. 3: 6. Unde illi audiunt GIGANTES, hoc est, VIOLENTOS, atque NOMINIS VIROS.

VI. Sic corrupta est terra coram Deo ipso, & impleta est terra VIOLENTIA; vidit-

78 PARATITLA CHRONOL.

*viditque Deus terram, & ecce corrupta erat :
quia corruperat omnis caro VIAM suam
super terram Gen. 6: 11, 12.*

Lib. 1. ff. 163 ——— 239.

Quæ pater ut summa vidit Saturnius arce,
Ingemit: & factò nondum vulgata recenti
Fœda Lycaoniæ referens convivia mensæ,
Ingentes animo, dignas Jove, concipit iras;
Conciliumque vocat; tenuit mora nulla vocatos.
Est via sublimis Cœlo manifesta sereno,
Lactea nomen habet, candore notabilis ipso.
Hac iter est Superis ad magni tecta Tonantis,
Regalemque domum; dextra lævaque, Deorum
Atria nobilium valvis celebrantur apertis.
Plebs habitat diversa locis; à fronte potentes
Cœlicolæ, clarique suos posuere Penates,
Hic locus est, quem, si verbis audacia detur,
Haud timeam magni dixisse Palatia Cœli.
Ergo, ubi marmoreo Superi sedere recessu,
Celsior ipse loco, sceptroque innixus eburno,
Terrificam capitis concussit terque quaterque
Cæsariem, cum qua terram, mare, sidera movit.
Talibus inde modis ora indignantia solvit,
Non ego pro mundi regno magis anxius illa
Tempestate fui, qua centum quisque parabat
Injicere anguipedum captivo brachia cœlo:
Nam, quanquam ferus hostis erat, tamen illud, ab
uno
Corpore, & ex una pendebat origine bellum.
Nunc mihi, qua torum Nereus circumsonat or-
bem,

Per-

Perdendum est mortale genus, per flumina juro
 Infera, sub terras Stygio labentia luco.
 Cuncta prius tentanda, sed immedicabile vulnus
 Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur.
 Sunt mihi Semidei, sunt rustica Numina, Nymphæ,
 Faunique, Satyrique, & monticolæ Sylvani;
 Quos quoniam Cœli nondum dignamur honore,
 Quas dedimus, certe terras habitare sinamus.
 An satis, o Superi, tutos fore creditis illos:
 Cum mihi, qui fulmen, qui vos habeoque, rego-
 que,

Struxerit insidias notus feritate Lycaon?
 Confremuere omnes, studiisque ardentibus ausum
 Talia deprecant: [Sic, cum manus impia sævit,
 Sanguine Cæsareo Romanum extinguere nomen,
 Attonitum tanto subitæ terrore ruinæ
 Humanum genus est, totusque perhorruit orbis;
 Nec tibi grata minus pietas, Auguste, tuorum,
 Quam fuit illa Jovi.] Qui postquam voce, manu-
 que,

Murmura compressit; tenuere silentia cuncti.
 Substitit ut clamor, pressus gravitate Regentis,
 Jupiter hoc iterum sermone silentia rupit,
 Ille quidem poenas (curam hanc dimittite) solvit,
 Quod tamen admissum, quæ sit vindicta, docebo.
 Contigerat nostras infamia temporis aures;
 Quam cupiens falsam, summo delabor Olympo;
 Et Deus humana lustris sub imagine terras.
 Longa mora est, quantum noxæ sit ubique reper-
 tum,

Enumerare: minor fuit ipsa infamia vero.
 Mænala transferam, latebris horrenda ferarum,
 Et cum Cylleno gelidi pineta Lycæi.
 Arcados hinc sedes, & inhospita tecta tyranni,

In-

80 PARATITLA CHRONOL.

Ingredior, traherent cum fera crepuscula noctern.
 Signa dedi, venisse Deum; vulgusque precari
 Cæperat. Irridet primo pia vota Lycaon.
 Mox ait, Experiar, Deus hic, discrimine aperto;
 An sit mortalis, nec erit dubitabile verum:
 Nocte gravem somno, nec opina perdere morte,
 Me parat, hæc illi placet experientia veri.
 Nec contentus eo est: missi, de gente Molossa,
 Obsidis unius jugulum mucrone resolvit;
 Atque ita femineces partim ferventibus artus
 Mollit aquis, partim subiecto torruit igni.
 Quos simul imposuit mensis, ego vindice flamma
 In dominum dignos evertite tecta Penates.
 Territus ipse fugit, nactusque silentia ruris,
 Exululat, frustra loqui conatur. Ab ipso
 Colligit os rabiem, solitæque cupidine cædis
 Uritur in pecudes, & nunc quoque sanguine gau-
 det.

In villos abeunt vestes, in crura lacerti;
 Fit lupo, & veteris servat vestigia formæ.
 Canities eadem est, eadem violentia vultus,
 Iidem oculi lucent, eadem feritatis imago est.

Vates profanus loquitur de dictis GI-
 GANTIBUS, ubi de ILLA agit

Tempestate, qua centum quisque parabat
 Injicere anguipedum captivo brachia Cælo:

Quippe qui, ceu ANGUIPEDES,
 corruperant VIAM suam super terram,
 atque impleverant illam VIOLENTIA
 Gen.

& HISTORIÆ SACRÆ. 81

Gen. 6: 12, 13. Quibus, ceu SPIRITIBUS, IN CARCERE, olim, IN DIEBUS NOË, IMMORIGERIS, *Christus, qui* CAPTIVITATEM CAPTIVAM DUCIT Eph. 4: 8. vide Ps. 68: 19. *uti hodie, & in secula*, ita & IDEM HERRI Hebr. 13: 8. IN SPIRITU PRO-FECTUS, *prædicavit* 1 Petr 3: 18, 19, 20. COELUM enim qui CAPTIVUM DUCEBANT, ipsi fuerunt IN CARCERE TERRÆ, DILUVIO JAM ABSORBENDÆ, quod effugere non poterant.

Nam, quanquam ferus hostis erat, tamen illud,
ab uno
Corpore, & ex una pendebat origine bellum:

Quia *fili* Dei ab ILLIS diversi fuerant, atque POSTEA *venerant* AD *fili*as hominum Gen. 6: 4. QUÆ PATER UT SUMMA VIDIT Omnipotens ARCE, INGEMIT, hoc est, *indoluit apud cor suum* Gen. 6: 5, 6.

Conciliumque vocat,

Dicebat enim NOACHO cum suis, à
Schetho descendantibus PER LINEAM
F SAN-

82 PARATITLA CHRONOL.

SANCTAM, *Finis omnis carnis advenit
coram me Gen. 6: 13.*

Nunc mihi, qua totum Nereus circumsonat or-
bem,
Perdendum est mortale genus.

Nimirum

Est via sublimis Cœlo manifesta sereno,
Lactea nomen habet, candore notabilis ipso.

Galaxia est circulus latus in Cœlo,
candore lactis perfusus, nonnunquam
duplici tramite, plerumque simplici,
totum cœlum ambiens; Hic Cœli tra-
ctus innumeris minutissimis stellis re-
fertus est. *Quemadmodum jam via
lactea repræsentat lineam Sanctam,
descendentem à Schetho, ita & Sancti
Patres exhibentur sub Emblemate stel-
larum, quibus Galaxia referta est;
adeo ut Galaxia, simplici tramite,
sedes potentium sit & clarorum Cœli-
colarum, altera vero, seu duplici tra-
mite, plebis sedes sit.*

Hac iter est Superis, ad magni tecta Tonantis,
Rega-

& HISTORIÆ SACRÆ. 83

Regalemque domum; dextra lævaque, Deorum
Atria nobilium valvis celebrantur apertis.
Plebs habitat diversa locis; à fronte potentes
Cœlicolæ, clarique suos posuere Penates.
Hic locus est, quem, si verbis audacia detur,
Haud timeam magni dixisse Palatia Cœli.
Ergo, ubi marmoreo Superi sedere recessu,
Celsior ipse loco, sceptroque innixus eburno,
Terrificam capitis concussit terque quaterque
Cæsariem, cum qua terram, mare, sidera movit.

Etenim FILII DEI, ut PATRES
SANCTI vocantur Gen. 6: 2, 4. audiunt
STELLAS Job. 38: 7. ubi, *quum terra
fundaretur, simul cecinisse* dicuntur STELLÆ
MATUTINÆ, *ac vociferati esse*
omnes FILII DEI; Atque Joannes refert,
Septem STELLAS ANGELOS esse septem
ECCLESiarum Apoc. 1: 20. Sic
Bilham in hæc erumpit verba, *procedit*
STELLA E JAHAKOBO, & *surgit*
SCEPTRUM E JISRAELE, ET DE-
FLIGIT ANGULOS MOABITA-
RUM, ET EVERTIT OMNES FI-
LIOS, QUI PONE SUNT Num. 24:
17. Sed conferantur, quæ dicam ad PE-
RIOD. III. §. 3.

Nullus jam dubito, quin intelligantur,
Sunt mihi Semidei, sunt rustica Numina, Nymphæ,
F 2 Fau:

84 PARATITLA CHRONOL.

Faunique, Satyrique, & monticolæ Sylvani;

Scilicet, quum priores illi jam consummati, ac IN COELO collocati essent, ut *Chanoc à Deo ASSUMPTUS* dicitur Gen. 5: 24. qui *per fidem fuit TRANS- LATUS, ne videret mortem; NEC FUIT INVENTUS, propterea quod TRANSTULERAT eum Deus: priusquam enim TRANSFERRETUR, testimonium obtinuerat, quod gratus fuerit Deo* Hebr. 11: 5. Hi posteriores adhuc degebant IN TERRIS:

Quos quoniam Cœli nondum dignamur honore,
Quas dedimus, certe terras habitare sinamus.

Jam

An satis, ô Superi, tutos fore creditis illos:
Cum mihi, qui fulmen, qui vos habeoque, reгоque,
Struxerit insidias notus feritate Lycaon?

Qui hic LYCAON dicitur, est LE- MEC sextus à Kajino, é linea pro- fana Gen. 4: 17, 18. quando

Irridet primo pia vota Lycaon:

Dixerat enim : יָהִי עֵרִית קַיִן
ERIT KAJI-
NO,

& HISTORIÆ SACRÆ. 85

NO', *Quisquis* ipsum, ceu parricidam,
interfecisset, septuplo vindicandum esse Gen.
4: 15. Quæ quidem verba utique L E-
MEC IRRIDET, *uxoribus suis dicendo,*
O Hada, & Tzilla, audite vocem meam,
uxores LEMECI, auribus percipite sermo-
nem meum: siquidem virum interfecero ad
vulnus meum, & adolescentem ad tumi-
cem meum. Nam septuplo vindicandus
est Kajin, & LEMEC Septuagies se-
pties Gen 4: 23, 24.

Mox ait, Experiar, Deus hic, discrimine aperto,
An sit mortalis; nec erit dubitabile verum.
Nocte gravem somno, nec opina perdere morte
Me parat; hæc illi placet Experientia veri.

Quod applicatur *dicto* LEMECI, se
VIRUM INTERFECTURUM ES-
SE *ad vulnus* suum Gen. 4: 23.

Nec contentus eo est, missi, de gente Molossa,
Obsidis unius jugulum mucrone resolvit;
Atque ita semineces partim ferventibus artus
Mollit aquis, partim subiecto torruit igni.

Alluditur ad illud LEMECI, quod IN-
TERFECTURUS ESSET A-
DOLESCENTEM *ad tunicem* suum
Gen. 4: 23.

Tandem LYCAON transformatus in lupum, *cujus est* uti cupidine cædis, *ac gaudere sanguine*, involvit LEMECI lusum sævum *in re seria*, cum septuplo vindicandus sit Kajin, ipsum vindicari *voluisse* septuagies septies Gen. 4: 24.

Verum enim vero Vates Profanus sic canens respicit Historiam LABANIS : inde enim est, quod PARRHASIS, aliàs CALISTO, quam ostendam esse ZILPAM, *ancillam Leæ* ad PERIOD. III. §. 4. audiat LYCAONIAM, & quod PATER, IN LUPUM MUTATUS, ESSET IN ILLIS Lib. II. ff. 496, 497. LYCAON scilicet fingitur PATER esse CALISTUS, hoc est ZILPÆ : quandoquidem LABAN *dedisse* docetur *Leæ* ZILPAM, *ancillam* SUAM, ut esset *Leæ* FILIÆ SUÆ *ancilla* Gen. 29: 24. Adeo ut JAHAKOB, quem JOVEM esse dicam ad PERIOD. III. §. 2. hic putetur, qui loquens introducitur,

Arcados hinc sedes, & inhospita tecta Tyranni,
Ingredior:

Ille enim ARCADOS SEDES, ab
AR-

ARCADE sic dictos, hoc est, ASCHE-
RO filio suo, vide PERIOD. III. §. 4.
INGRESSUS EST, ET INHOSPI-
TA TECTA TYRANNI, LABA-
NIS *quæ sunt, ubi sic*

Irridet primo pia vota Lycaon,

Quando LABAN mercedem JAHAKO-
BI decies immutaverat. Gen. 31: 41.

Mox, ait, Experiar, Deus hic, discrimine aperto,
An sit mortalis, nec erit dubitabile verum:
Nocte gravem somno, nec opina perdere morte,
Me parat, hæc illi placet Experientia veri;

Id eo respicit, quod LABAN dederit
Leam JAHAKOBO loco *Rachelæ*: nam
fuerat VESPERE, ut LABAN acciperet
Leam filiam suam, & introduceret eam ad
JAHAKOBUM, qui congressus est cum ea.
Atque fuit mane, quum ecce ista esset *Lea*,
ut diceret JAHAKOB LABANI, Quid
hoc est, quod fecisti mihi? Nonne pro *Ra-
chela* servivi apud te? Quare igitur dece-
pisti me? Gen. 29. 23, 25.

Adhæc LABAN, quum removisset ab
universo grege omnem parvam pecudem suam,
interposuit inter se, & inter JAHAKO-
BUM, VIAM trium dierum, ubi JA-
F 4 HA-

88 PARATITLA CHRONOL.

HAKOB *pasceret pecudes* **LABANIS** *re-*
fiduas Gen. 30: 36. Hinc illud,

Est via; sublimis Cœlo manifesta sereno,
Lactea nomen habet, candore notabilis ipso.
Hac iter est Superis ad magni tecta Tonantis,
Regalemque domum; dextra lævaque, Deorum
Atria nobilium valvis celebrantur apertis.
Plebs habitat diversa locis, à fronte potentes,
Cœlicolæ, clarique suos posuere Penates.
Hic locus est, quem, si verbis audacia detur,
Haud timeam magni dixisse Palatia Cœli.

HAC enim dubio procul **ITER** fuit &
PARVULIS JAHAKOBI, & afferentibus
LAC ad **LABANEM** cundo & redeun-
do : quandoquidem **JAHAKOB** nihil
comedit, quod **LABANIS** erat, confer
Gen. 31: 38, 39, 41, 42.

Nec contentus eo, missi de gente Molossa
Obsidis unius jugulum mucrone resolvit:
Atque ita semineces partim ferventibus artus
Mollit aquis, partim subiecto torruit igni;
Quos simul imposuit mensis.

Vates sic Profanus alludit ad **ANGE-**
LUM Dei ipsius, qui apparuit *Jahakobo*,
ei atque dixit *per somnium*, *Jahakob*, Et
iste respondit, *Esce me*. Et **ANGELUS**
iterum

iterum, *Attolle nunc, inquit, oculos tuos, & respice omnes hircos istos, qui ineunt pecudes, maculosos punctulis resperjos, & grandine guttatos: nam vidi, quicquid LABAN facit tibi. Ego Optimus ille Maximus Bethelis, ubi unxisti statuam, ubi vovisti mihi votum; Nunc surge, exi è terra hac, & redi in terram cognationis tue* Gen. 31: 11, 13. Hic est ille ANGELUS, qui venit ad LABANEM in somnio nocturno, eique dixerat, *Cave tibi, ne loquaris cum JAHAKOBO, sive bonum, sive malum* Gen. 31: 24. Attamen juravit LABAN per Deum Nachoris, adeo ut ANGELUM hunc similitudine transfixerit, quum JAHAKOB mactaret mactationem in monte Gilhadis, & invitaret fratres suos ad comedendum cibum atque comederent Gen. 31: 53, 54.

Sic JUPITER ait,

Ego vindice flamma
In dominum dignos everti tecta Penates,

Hoc est, JAHAKOB, NESCIENS, *Rachelam furatam esse TERAPHIM LABANIS, DEOS ILLOS secum sumpserat* Gen. 31: 32—35.

Hinc

Hinc

Territus ipse fugit, nactusque silentia ruris
 Exululat, frustra loqui conatur: ab ipso
 Colligit os rabiem, foliæque cupidine cædis
 Utitur in pecudes, & nunc quoque sanguine gau-
 det,

In villos abeunt vestes, in cura lacerti;
 Fit lupus, & veteris servat vestigia formæ.
 Canities eadem est, eadem violentia vultus,
 lidem oculi lucent, eadem feritatis imago est.

Sed vide, quæ dicam ad PERIOD. III.

§. 4.

P E.

& HISTORIÆ SACRÆ 95
 PERIODUS SECUNDA,
 A DILUVIO
 USQUE AD
 EXITUM ABRAHAM
 EX URE CHALDÆORUM.
 ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ.

S chemus, post diluvium, ante natum Arpacschadum Gen. 11: 10. vixit annos	2.
Arpacschad ante Schelachum Gen. 11: 12.	35.
Schelach ante Heberum Gen. 11: 14.	30.
Heber ante Pelegum Gen. 11: 16.	34.
Peleg ante Rehu Gen. 11: 18.	30.
Rehu ante Serugum Gen. 11: 20.	32.
Serug ante Nachorem Gen. 11: 22.	30.
Nachor ante Therachum Gen. 11: 24.	29.
Therach ante natum Abrahamum.	130.
Abraham, ad Exitum usque ex Ure Chaldæorum	70.

In universum sunt ANNI - 422.
 DIF.

94 PARATITLA CHRONOL:
 DIFFICULTATES CHRONO-
 LOGICÆ.

I. Sane in hac PERIODO non parva oritur DIFFICULTAS ab illo *Kainane*, qui ponitur *Arphaxadem* inter & *Salam* Luc. 3: 36. Quem judico supposititium esse, ac per errorem irrepsisse: quia *Arpacschadum* inter & *Schelachum* in Codice Hebræo neque occurrit Gen. 11: 12, 13. neque 1 Chron. 1: 24. Imo ne quidem posteriori loco in ipso quoque τῷ LXX. Codice.

II. DIFFICULTAS est, Historicum tradere, *vixisse Therachum septuaginta annis*, atque *genuisse ABRAHAMUM*, *Nachorem*, & *Haranem* Gen. 11: 26, 27. ubi *Abram* primo ponitur, cum tamen dixerim, *Abramum* natum esse anno *Therachi CENTESIMO TRICESIMO*, unde fratrum non fuit maximus natu. Quod sic conficitur, *Therach*, pater *Abrami*, dicitur mortuus esse *Charane*, cum natus esset *ducentos quinque annos* Gen. 11: 32. *Abram* vero statim post mortem patris profectus est *Charane* in terram *Cenabani*, utpote præsto Deo vocanti, & tum natus fuit non amplius quam *annos septuaginta quinque* Gen. 12: 4, 5. Tol.

Tollantur jam ab annis 205. anni 75. restabunt 130. Unde liquet, *Abramum* natum esse anno *Therachi*, patris sui, *centesimo tricesimo*, non vero patris anno *septuageno*.

Enimvero, hanc *Abrami* profectiorem incidisse post mortem *Therachi*, dicendum est: non tantum quia post obitum *Therachi* narratur, sed quod etiam *Stephanus* id expressis verbis doceat, *Tunc exiit Abraham à terra Chaldæorum, & habitavit Charris, & illinc*, POSTQUAM MORTUUS EST PATER EJUS, *translulit eum in terram hanc*, nempe *Cenahanis*, *in qua vos nunc habitatis* Act. 7:4. Velle regerere, hanc profectiorem, de quâ *Stephanus*, esse aliam, atque ab illâ, de quâ *Gen. 12:4,5*. plane diversam, adeoque *Abrahamum* tum natu majorem fuisse annis *septuaginta quinque*, ut modo tucantur *septuaginta annos Therachi* ante natum *Abramum*, non tantum extra, verum etiam contra *Scripturam* est: quippe quæ profectio contigisse docetur, *quum non esset ei*, hoc est, *Abrahamo*, *proles* Act. 7:5. Si utique *Abraham* genitus fuisset anno *Ætatis Therachi LXX*. revera jam habere debuisset *Fitzchakum*, natum annos XXXV. quoniam ipse jam vixisset annos CXXXV. cui natus est filius
Fitz-

Jitzchak anno Ætatis suæ centesimo Gen. 21:5;

Si porro huic sententiæ opponatur, *profectionem* illam *Abrahami*, de quâ Stephanus Act. 7: 4. quidem incidisse *post mortem patris sui Therachi*, attamen PROMISSIONEM illam *Abrahamo* antea factam esse, quum adhuc esset in Ure Chaldæorum, adeoque dicta verba *quum non esset ei proles* tantummodo respicere PROMISSIONEM antea factam; tum demonstrabo, Deum quidem primum *promissum* fecisse *Abrahamo*, de quo Gen. 12: 1—4. in Ure Chaldæorum, vide Act. 7: 2, 3, 4. *quinque annis* ante hanc *profectionem*, quod etiam TERTIÆ DIFFICULTATIS est. At PROMISSIO illa Divina, UNA cum Prophetiâ *seminis male accepti per annos quadringentos*, de quibus Act. 7: 5, 6. Quam Prophetiam reperire licet Gen. 15: 13. *Abrahamo* etiam facta est *post mortem patris sui in terrâ Cenabani*, adeoque verba illa *quum non esset ei proles* referenda sunt ad PROMISSIONEM, factam *Abrahamo POST MORTEM PATRIS sui IN TERRA CANAANIS*: quemadmodum Textus habet, *Tunc exiit è terra Chaldæorum, & habitavit Charris; Et illinc, postquam mortuus est pater ejus, transtulit eum in terram hanc,*

banc, in qua vos nunc habitatis; ET non dedit ei hereditatem in ea, neque vestigium pedis, ET pollicitus est, se illam daturum ei obtinendam, & semini ejus post eum, NON EXISTENTE EI PROLE. Loquutus AUTEM est ITA Deus, Quod esset semen ejus inquilinum in terra aliena, ubi servituti subjiçietur, & male accipietur annis quadringentis Act. 7: 4—6. Imo facta est promissio inter annum SEPTUAGENUM QUINTUM & inter annum Abrahami octogesimum quintum, uti patet ex Gen. 12: 4. & 15: 1. & 16: 3, 16. inter se collatis.

Verum enim vero videndum nunc est, an hæc Sententia etiam pugnet cum dictis Apostoli, *μη ἀδυνατούς τῇ πίστει, ὁ κατενόησε τὰ ἰσχυρὰ τοῦ κυρίου ἔτι καὶ γεννησάμενος, ὡς τὸ ἐκ γεννητῆρος τῆς μητρός Σάρρας* Rom. 4: 19. Scilicet si Miraculum illud fuerit, Abrahamum centenarium genuisse filium, utique *Therach* non genuit Abrahamum anno CENTESIMO TRICESIMO, sed ætatis suæ septuageno. Ast verba Apostoli vel continent Abrahamum compulsus vi promissionis Divinæ ad vilipendium virium naturalium verè absentium, ut sunt corpus Abrahami CENTENARII emortuum non minus, quam emortua vulva Saræ, ubi particu-

96 PARATITLA CHRONOL.

tícula *ὡς* rectè translata esset per NON,
 atque Miraculum resideret in *Abrahamo* æ-
 que, ac in *Sarâ*; vel meram continent *con-*
siderationem Abrahami, quod quidem vires
 naturales deficerent, quæ aliquâ in parte,
 hoc est, respectu sui ipsius fallere posset,
 attamen quod vi *promissionis* Divinæ, con-
 tra spem, crediderit, sub spe, quomodo
 particula *ὡς* vertenda sit per UBI, ac Mi-
 raculum solâ in *Sarâ* resideat. Quam uti-
 que sententiam posteriorem modestè am-
 plector in timore Dei: quia *corpus* Abra-
 hami nondum verè *emortuum* dici potuit,
 quandoquidem *Abraham* perrexit, & *acce-*
pit uxorem, *cujus nomen Ketura*, quæ pe-
perit ei Zimranem, & *Jokschanem*; & *Meda-*
nem, & *Midjanem*, & *Fischbakum*, &
Schuachum Gen. 25: 1, 2. jam natus annos
 140. confer Gen. 24: & 25. utpote post
 matrimonium Jitzchaki cum Ribka: erat
 enim Jitzchak natus quadraginta annos,
 quum acciperet Ribkam, filiam Bethuelis Sy-
 ri, ex Padane Syria, sororem Labanis Sy-
 ri, uxorem sibi Gen. 25: 20. adeoque tres
 annos post obitum Saræ, confer Gen. 23: 1.
 Præterea id ipsum Textus innuit: non enim
 de *Abrahamo* dicitur, ὡς κενώσῃ τὸν νεκρὸν
 τὴν ἑαυτοῦ σὺνμαρτυρίαν, quemadmodum de Sarâ,
 sed ὡς κενώσῃ τὸ ἑαυτοῦ σὺνμαρτυρίαν ἤδη νεκρωμένην, *ubi*
 con-

consideravit, SUUM IPSIUS CORPUS
JAM EMORTUUM ESSE, Belgicè,
Als hy aangemerkt heeft / dat zijn eppen
ligchaam nu mogt verstorven zijn; at vero
abiolurè de *Sara* ἡ κατεσθὲν τὴν νεκρὴν τῆς
μήτρας Σάρρας, UBI CONSIDERAVIT
MORTEM VULVÆ SARÆ

Hinc manifestum evadit, Historicum
posuisse *Abramum* fratrum ejus primum
Gen. 11: 26, 27. quod Deus eum præ fratri-
bus evocaverit ex ejus cognatione ex Ure
Chaldæorum.

III. DIFFICULTAS est, *An Abram à*
Deo vocatus sit. atque exierit ex Ure Chal-
dæorum anno ætatis sue SEPTUAGENO?
Quod ego contendo; scilicet præsupponen-
dum est, quod suo loco ἀποδεικνῶς demonstra-
bo, annos quadringentos & triginta, de qui-
bus Exod 12: 40, 41. & Gal. 3: 17. initium
fecisse à vocatione Abrami ex Ure Chaldæo-
rum. Jam vero dixit ἦ ἦ ΕΡΙΤ *Abra-*
mo, Sciendo scias, peregrinum fore semen
tuum in terra aliena, & iis servituros, qui
affligent ipsos, QUADRINGENTOS AN-
NOS Gen. 15: 13. Act. 7: 6. Hinc intersti-
tium illud inter vocationem Abrami ex Ure
Chaldæorum, & inter natum Jitzchakum, est
annorum TRIGINTA: nam in *Isaako vo-*
catu

98 PARATITLA CHRONOL.

catur Abrahæ semen Rom. 9: 7 Quum autem A profectiōe Abrami Charane, USQVE AD natum Fitzcbakum, lapsi sint anni viginti quinque: erat enim Abram natus septuaginta quinque annos, quum proficisceretur Charane Gen. 12: 4. atque natus est ei Fitzcbak, filius ejus, anno ætatis suæ centesimo Gen. 21: 5. Utique Abraham habitavit Charris quinque annos: nam, si ab annis 30. subtrahantur anni 25. restant 5. Seu, quod idem est, intervallum inter Abramum, vocatum à Deo faciente promissum, quod proximè insecutus est exitus ejus ex Ure Chaldæorum vide Gen. 12: 1—4. Act. 7: 2—4. atque inter profectiōem ejus Charane, quinque est annorum. Adeoque exiit ex Ure Chaldæorum anno ætatis suæ SEPTUAGENO; QUOD ERAT DEMONSTRANDUM.

NATI POST DILUVIUM.

Arpacschad natus est post Diluvium	
Gen. 11: 10. anno	2.
Schelach natus est anno Arpacschadi	
Gen. 11: 12.	35.
Ergo anno post Diluvium.	37.
Heber natus est anno Schelachi Gen.	
11: 14.	30.
Ergo anno post Diluvium	67.
	Pe.

& HISTORIÆ SACRÆ. 99

Peleg natus est anno *Heberis* Gen. 11: 16. 34.

Ergo anno post Diluvium. 101.

Rebu natus est anno *Pelegi* Gen. 11: 18. 30.

Ergo anno post Diluvium. 131.

Serug natus est anno *Rebu* Gen. 11: 20. 32.

Ergo anno post Diluvium. 163.

Nachor natus est anno *Serugi* Gen. 11:

22. 30.

Ergo anno post Diluvium. 193.

Therach natus est anno *Nachoris* Gen.

11: 24. 29.

Ergo anno post Diluvium. 222.

Abram natus est anno *Therachi*. 130.

Ergo anno post Diluvium. 352.

NATI POST CREATIONEM.

Subtrahantur ab annis antediluvianis. 1656.

Anni, quos *Schemus* vixit ante Diluvium. 98.

Ergo *Schemus* natus est anno Creationis. 1558.

Si ad annos antediluvianos. 1656.

100 PARATITLA CHRONOL.

Addantur anni nati *Arpacschadi* post
Diluvium. Gen. 11: 10. 2.

Ergo *Arpacschad* natus est anno Crea-
 tionis. 1658.

Porro ad hos addantur anni *Arpacscha-*
di ante natum *Schelachum* Gen. 11:

12.

35.

Schelach natus est anno Creationis. 1693.

Addantur anni *Schelachi* ante natum
Heberum Gen. 11: 14.

30.

Heber natus est anno Creationis. 1723.

Addantur anni *Heberis* ante natum *Pe-*
legum Gen. 11: 16.

34.

Peleg natus est anno Creationis. 1757.

Addantur anni *Pelegi* ante natum *Re-*
bu Gen. 11: 18.

30.

Rebu natus est anno Creationis. 1787.

Addantur anni *Rebu* ante natum *Se-*
rugum Gen. 11: 20.

32.

Serug natus est anno Creationis. 1819.

Addantur anni *Serugi* ante natum *Na-*
chorem Gen. 11: 22.

30.

Nachor natus est anno Creationis. 1849.

Ad-

& HISTORIÆ SACRÆ. 101

Addantur anni Nachoris ante natum
Therachum Gen. 11: 24. 29.

Therach natus est anno Creationis. 1878.

Addantur anni Therachi ante natum
Abramum. 130.

Abram natus est anno Creationis. 2008.

TOTA VITA POST-DILU-
 VIANORUM.

Schemus ante natum *Arpachadum* vi-
 xit annos Gen. 11: 10. 100.

Post natum *Arpachadum* Gen. 11:
 11. 500.

In totum. 600.

Arpachad ante natum *Schelachum* Gen.
 11: 12. 35.

Post natum *Schelachum* Gen. 11: 13. 403.

In totum. 438.

Schelach ante natum *Heberum* Gen. 11.

14. 30.
 Post natum *Heberum* Gen. 11: 15. 403.

In totum. 433.

Heber ante natum *Pelegum* Gen. 11:

16. 34.

G 3 Post

192 PARATITLA CHRONOL.

Post natum *Pelegum* Gen. 11: 17. 430.

In totum. 464.

Peleg ante natum *Rebu* Gen. 11: 18. 30.

Post natum *Rebu* Gen. 11: 19. 209.

In totum. 239.

Rebu ante natum *Serugum* Gen. 11: 20. 32.

Post natum *Serugum* Gen. 11: 21. 207.

In totum. 239.

Serug ante natum *Nachorem* Gen. 11:

22.

30.

Post natum *Nachorem* Gen. 11: 23. 200.

In totum. 230.

Nacher ante *Therachum* Gen. 11: 24. 29.

Post natum *Therachum* Gen. 11: 25. 119.

In totum. 148.

Therach Gen. 11: 32. vixit in totum

annos.

205.

MORTUI POST CREA- TIONEM.

Schemus natus est anno Creationis. 1558.

Vixit in totum. 600.

Ergo mortuus est anno Creationis. 2158.

Ar-

& HISTORIÆ SACRÆ 103

Arpachschad natus est anno Creationis. 1658.

Vixit in totum. 438.

Ergo mortuus est anno Creationis. 2096.

Schelach natus est anno Creationis. 1693.

Vixit in totum. 433.

Ergo mortuus est anno Creationis. 2126.

Heber natus est anno Creationis. 1723.

Vixit in totum. 464.

Ergo mortuus est anno Creationis. 2187.

Peleg natus est anno Creationis. 1757.

Vixit in totum. 239.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1996.

Rehu natus est anno Creationis. 1787.

Vixit in totum. 239.

Ergo mortuus est anno Creationis. 2026.

Serug natus est anno Creationis. 1819.

Vixit in totum. 230.

Ergo mortuus est anno Creationis. 2046.

Nacher natus est anno Creationis. 1849.

Vixit in totum. 148.

Ergo mortuus est anno Creationis. 1997.

104 PARATITLA CHRONOL.

Therach natus est anno Creationis. 1878.

Vixit in totum Gen. 11: 32. 205.

Ergo mortuus est anno Creationis. 2083.

HISTORIA SACRA, EXPLICANS PROFANAM.

I. Ovid. Metam. Lib. I. v. 240 — 415.

Occidit una domus, sed non domus una perire
Digna fuit: qua terra patet, fera regnat Erinnyes,
In facinus jurasse putes; dent ocyus omnes,
Quas meruere, pati (sic stat sententia) pœnas.
Dieta Jovis pars voce probant, stimulosque fre-

menti

Adjiciunt, alii partes assensibus implent.
Est tamen Humani Generis jaçtura dolori
Omnibus: &, Quæ sit terræ mortalibus orbæ
Forma futura? rogant: Quis sit laturus in aras
Thura? Ferisne paret populandas tradere terras?
Talia quærentes (sibi enim fore cætera curæ)
Rex Superum trepidare vetat, sobolemque priori
Dissimilem populo promittit origine mira.
Jamque erat in totas sparsurus fulmina terras,
Sed timuit, ne forte sacer tot ab ignibus Æther
Conciperet flammæ, totusque ardesceret axis.
Esse quoque in fati reminiscitur, affore tempus,

Quo

Quo mare, quo tellus, correptaque regia Cœli
Ardest, & mundi moles operosa laboret.
Tela reponuntur manibus fabricata Cyclopum.
Pœna placet diversa, genus mortale sub undis
Perdere, & ex omni nimbos demittere Cœlo.
Protinus Æoliis Aquilonem claudit in antris,
Et quæcunque fugant inductas flamina nubes;
Emittritque Notum: Madidis Notus evolat alis,
Terribilem picea tectus caligine vultum,
Barba gravis nimbis, canis fluit unda capillis,
Fronte sedent nebulae: rorant pennæque sinusque;
Utque manu late pendencia nubila pressit,
Fit fragor, & densi funduntur ab Æthere nimbi.
Nuntia Junonis, varios induta colores,
Concipit Iris aquas, alimenta que nubibus af-
fert.

Sternuntur segetes, & deplorata colonis
Vota jacent, longique perit labor irritus anni.
Nec Cœlo contenta suo est Jovis ira, sed illum
Cœruleus frater juvat auxiliaribus undis:
Convocat hic amnes, qui, postquam tecta Ty-
ranni

Intravere sui, Non est hortamine longo
Nunc, ait, utendum; vires effundite vestras,
(Sic opus est) Aperite domos, ac mole remota
Fluminibus vestris totas immittite habenas.
Jusserat: hi redeunt, ac fontibus ora relaxant,
Et defrænato volvuntur in æquora cursu,
Ipse tridente suo terram percussit. At illa
Intremuit, motuque vias patefecit aquarum.
Expatata ruunt per apertos flumina campos,
Cumque satis arbuta simul, pecudesque, viros-
que,

Tecta que, cumque suis rapiunt penetralia sacris.

Si qua domus mansit, potuitque resistere tanto
 Indejecta malo; culmen tamen altior hujus
 Unda tegit, pressæque latent sub gurgite turres.
 Jamque mare & tellus nullum discrimen habebant;
 Omnia Pontus erat, deerant quoque litora Pontæ.
 Occupat hic clolem; cymba sedet alter adunca.
 Et ducit remos illic, ubi nuper ararat.
 Ille super segetes, aut mersæ culmina villæ,
 Navigat, hic summa piscem deprendit in ulmo.
 Figitur in viridi (si fors tulit) anchora prætæ,
 Aut subjecta terunt curvæ vineta carinæ.
 Et, modo qua graciles gramen carpere capellæ,
 Nunc ibi deformes ponunt sua corpora phocæ.
 Mirantur sub aqua lucos, urbesque, domosque
 Nereides; sylvasque tenent Delphines, & altis
 Incurfant ramis, agitataque robora pulsan.
 Nat lupus inter oves, fulvos vehit unda leones,
 Unda vehit Tigres. Nec vires fulminis apro,
 Crura nec ablato profunt velocia cervo.
 Quæsitisque diu terris, ubi sistere possit,
 In mare lassatis volucris vaga decidit alis.
 Obruerat tumulos immensa licentia Ponti,
 Pulsabantque novi montana cacumina fluctus.
 Maxima pars unda rapitur, quibus unda pepercit,
 Illos longa domant inopi jejunia victu.
 Separat Aonios Aëtæis phocis ab arvis
 Terra ferax, dum terra fuit, sed tempore in illo
 Pars maris, & latus subitarum campus aquarum.
 Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus,
 Nomine Parnassus, superatque cacumine nubes.
 Hic ubi Deucalion (nam cætera texerat æquor)
 Cum consorte tori, parva rate vectus, adhæsit,
 Corycidas Nymphas, & numina montis, adorat,
 Fatidicamque Themis, quæ tunc oracula tenebat:
 Non

Non illo melior quisquam, nec amantior æqui,
 Vir fuit, aut illa reverentior ulla Deorum.
 Jūpiter, ut liquidis stagnare paludibus orbem,
 Et superesse virum de tot modo millibus unum,
 Et superesse videt de tot modo millibus unam,
 Innocuos ambos, cultores numinis ambos,
 Nubila disjecit, nimbisque Aquilone remotis,
 Et Cœlo terras ostendit, & æthera terris.
 Nec maris ira manet; positoque tricuspide telo,
 Mulcet aquas Rector Pelagi, supraque profundum
 Extantem, atque humeros innato murice tectum,
 Cœruleum Tritona vocat, conchaque sonanti
 Inspirare jubet, fluctusque & flumina signo
 Jam revocare dato. Cava buccina sumitur illi
 Tortilis, in latum quæ turbine crescit ab imo:
 Buccina, quæ in medio concepit ubi aëra Ponto,
 Litora voce replet, sub utroque jacentia Phœbo.
 Tum quoque, ut ora Dei madida rorantia barba
 Contigit, & cecinit jussos inflata recessus,
 Omnibus audita est telluris & æquoris undis:
 Et, quibus est undis audita, coercuit omnes.
 Jam mare litus habet, plenos capit alveus amnes,
 Flumina subsidunt, colles exire videntur,
 Surgit humus, crescunt loca decrescentibus un-
 dis:

Postque diem longam nudata cacumina sylvæ
 Ostendunt, limumque tenent in fronde relictum.
 Redditus orbis erat, quem postquam vidit apertum,
 Et desolatas agere alta silentia terras,
 Deucalion lacrymis ita Pyrrham affatur obortis:
 O soror: ô conjux, ô fœmina sola superstes,
 Quam commune mihi genus, & patruelis origo,
 Deinde torus, junxit, nunc ipsa pericula jungunt;
 Terrarum, quascunque vident occasus & ortus,

Nos

108 PARATITLA CHRONOL.

Nos duo turba sumus: possedit cætera Pontus.
 Hæc quoque adhuc vitæ non est fiducia nostræ
 Certa satis, terrent etiam nunc nubila mentem.
 Quis tibi, si sine me satis erepta fuisses,
 Nunc animus misera foret? Quo sola timo-
 rem

Ferre modo posses? Quo consolante dolores?
 Namque ego (crede mihi) si te quoque Pontus ha-
 beret.

Te sequerer, conjux, & me quoque Pontus ha-
 beret.

O utinam possem populos reparare paternis
 Artibus, atque animas formatæ infundere terræ!
 Nunc genus in nobis restat mortale duobus,
 (Sic visum est Superis) hominumque exempla
 manemus,

Dixerat, & flebant. Placuit Cœleste precari
 Numen, & auxilium per sacras quærere sortes.
 Nulla mora est, adeunt pariter Cephissidas undas,
 Et nondum liquidas, sed jam vada nota secantes.
 Inde, ubi libatos irroravere liquores
 Vestibus, & capiti, flectunt vestigia sacra
 Ad delubra Deæ; quorum fastigia turpi
 Squallebant musco, stabantque sine ignibus aræ.
 Ut templi tetigere gradus, procumbit uterque
 Pronus humi, gelidoque pavens dedit oscula saxo:
 Atque ita, Si precibus, dixerunt, numina justis
 Victa remollescunt, si flectitur ira Deorum,
 Dic Themî, qua generis damnum reparabile nostri
 Arte sit, & mersis fer opem mitissima rebus.
 Mota Dea est, sortemque dedit, discedite templo,
 Et velate caput, cinctasque resolvite vestes,
 Ossaque post tergum magnæ jactate parentis.

Ob.

Obstupuere diu. Rumpitque silentia voce
 Pyrrha prior, jussisque Deæ parere recusat:
 Detque sibi veniam, pavido rogat ore, pavetque
 Lædere jactatis maternas ossibus umbras.
 Interea repetunt cæcis obscura latebris
 Verba datæ sortis secum, inter seque volutant.
 Inde Promethides placidis Epimethida dictis
 Mulcet: &, Aut fallax, ait, est solertia nobis,
 Aut pia sunt, nullumque nefas oracula suadent.
 Magna parens terra est, lapides in corpore terræ
 Ossa reor dici, jacere hos post terga jubemur.
 Conjugis augurio quanquam Titania mota est,
 Spes tamen in dubio est: adeo Cœlestibus ambo
 Diffidunt monitis, sed quid tentare nocebat?
 Discedunt, velantque caput, tunicasque recin-

gunt,

Et jussos lapides sua post vestigia mittunt.
 Saxa (quis hoc credat, nisi sit pro teste vetustas)
 Ponere duritiem cœpere, suumque rigorem,
 Molliriue mora, mollitaue ducere formam.
 Mox, ubi creverunt, naturaue mitior illis
 Contigit, ut quædam, sic non manifesta videri
 Forma potest hominis, sed uti de marmore cœpta,
 Non exacta satis, rudibusque simillima signis;
 Quæ tamen ex illis aliquo pars humida succo,
 Et terrena fuit, versa est in corporis usum;
 Quod solidum est, flectique nequit, mutatur in
 ossa,

Quæ modo vena fuit, sub eodem nomine manſit.
 Inque brevi spatio, Superiorum numine, saxa,
 Miffa viri manibus, faciem traxere virorum;
 Et de fœmineo reparata est fœmina jactu:
 Inde genus durum sumus, experiensque laborum:
 Et documenta damus, qua ſumus origine nati.

Hic

110 PARATITLĀ CHRONOL.

Hic agit Vates Profanus de DILUVIO, tempore Noachi universo terrarum orbi immisso, non solum propter VIOLENTIAM LYCAONIS, quem dixi LEMECUM E LINEA PROFANA, sed quia etiam HOMINES *terram implebant* VIOLENTIA Gen. 6: 11 — 13. introducendo *Jovem*, loquentem cum *Dis* suis,

Occidit una domus, sed non domus una perire
Digna fuit; qua terra patet, fera regnat Erinny;
In facinus jurasse putes, dent ocyus omnes,
Quas meruere, pati (sic stat sententia) poenas.

(Per SCHEMUM, qui

Tunc oracla tenebat,

ut videbitur suo loco, *dixit Deus Noach*, qui *cum Deo ambulavit* Gen. 6: 9.
Finis omnis carnis advenit coram me: quia impleta est terra violentia ab istis; Et ecce me perdentem, propter eos, terram Gen. 6: 13.

Dicta Jovis pars voce probant, stimulosque frementi
Adjiciunt, Alii partes assensibus implent;

Quod fecit Noach cum suis: secundum
omnia;

& HISTORIÆ SACRÆ. 111

omnia, quæ præceperat ipsi Deus, sic fecit
Gen. 6: 22. quum appararet *Arcam*, atque
eam provideret de *re frumentariâ*, ut in
vitâ conservaretur, confer. Gen. 6: 14—21.

Est tamen Humani Generis jactura dolori
Omnibus: Et, Quæ sit Terræ mortalibus orbæ
Forma futura? rogant: Quis sit laturus in aras
Thura? Ferisne paret populandas tradere Terras?

Imo probabile non tantum est, JAC-
TURAM GENERIS HUMANI DO-
LORI fuisse OMNIBUS Dei filiis, ju-
xta doctrinam Jesu, *Diligite inimicos ve-*
stros, benedicite iis, qui devorant vos, be-
nefacite iis, qui oderunt vos, & precamini
pro iis, qui vos infestant, & persequuntur
vos Matth. 5: 44. Verum etiam meritò
concluditur ex cò, quod CHRISTUS
IN SPIRITU PROPECTUS, cœu
JUSTITIÆ PRÆCO 2 Petr. 2: 5.
PRÆDICAVERIT *Spiritibus in carcere,*
olim immorigeris, ubi semel expectabat Dei
patientia, in diebus Noë, quum construere-
tur arca, in qua paucae (id est, octo) ani-
mæ servatæ sunt in aqua 1 Petr. 3: 18,
19, 20.

Jamque erat in totas sparsurus fulmina terras,
Sed timuit, ne forte facer tot ab ignibus æther?

Con-

Conciperet flammæ, totusque ardesceret axis.
Esse quoque in fati reminiscitur, affore tempus,
Quo mare, quo tellus, correptaque regia Cœli
Ardeat, & mundi moles operosa laboret.

Tela reponuntur manibus fabricata Cyclopum :

Quippe qui *nunc* sunt Cœli ac Terra,
EODEM SERMONE REPOSITI,
servantur IGNI in diem judicii & exitiū
impiorum hominum. Veniet autem dies Do-
mini, sicut fur in nocte, quo Cœli cum
STRIDORE præteribunt, ELEMEN-
TA vero ÆSTUANTIA SOLVEN-
TUR, & terra, & in ea opera EXUREN-
TUR; hoc est, COELI CONFLA-
GRANTES SOLVENTUR, ET E-
LEMENTA ÆSTUANTIA LI-
QUESCENT 2 Petr. 3: 7, 10, 12.

Pœna placet diversâ, genus mortale sub undis
Perdere, & ex omni nimbos demittere Cœlo :

Deus enim inquit, *Ecce ego adducturus*
sum aquas diluvio super terram, ad perden-
dum omnem carnem, quam ingressus est Spi-
ritus vitæ, sub cœlo; quicquid est in terra,
expirabit Gen. 6: 17. Imo, *ad dies adhuc*
septem, ego pluviam demissurus sum super
terram, quadraginta dies & quadraginta
noctes: atque delebo omne corpus vivens,
quod feci, è superficie hujus telluris Gen. 7: 4
Pro

Protinus Æoliis Aquilonem claudit in antris ,
 Et quæcunque fugant inductas flamina nubes ;
 Emittere Notum : Madidis Notus evolat alis ,
 Terribilem picea tectus caligine vultum ,
 Barba gravis nimbis , canis fluit unda capillis ,
 Fronte sedent nebulæ , rorant pennæque sinusque ;
 Utque manu late pendentia nubila preffit ,
 Fit fragor : & densi funduntur ab æthere nimbi.
 Nuntia Junonis , varios induta colores ,
 Concipit Iris aquas , alimenta que nubibus affert.
 Sternuntur sægetes , & deplorata colonis
 Vota jacent , longique perit labor irritus anni ;
 Nec Cœlo contenta suo est Jovis ira , sed illum
 Cœruleus frater juvat auxiliaribus undis.
 Convocat hic amnes , qui postquam tecta Tyran-

ni

Intravere sui , non est hortamine longo
 Nunc , ait , utendum ; Vires effundite vestras ,
 (Sic opus est) Aperite domos , ac mole remota
 Fluminibus vestris totas immittite habenas.
 Jusserat : hi redeunt , ac fontibus ora relaxant ,
 Et defrænato volvuntur in æquora cursu.
 Ipse tridente suo terram percussit. At illa
 Intremuit , motuque vias patefecit aquarum.
 Expatiat ruunt per apertos flumina campos ,
 Cumque satis arbuta simul , pecudesque , viros-

que ,

Tectaque , cumque suis rapiunt penetralia sacris.
 Si qua domus mansit , potuitque resistere tanto
 Indejecta malo ; culmen tamen altior hujus
 Unda tegit , pressæque latent sub gurgite turres.
 Jamque mare & tellus nullum discrimen habebant :
 Omnia Pontus erat , deerant quoque litora Ponto.
 Occupat hic collem ; cymba sedet alter adunca ,

H

Et

114 PARATITLA CHRONOL.

Et ducit remos illic, ubi nuper ararat.
 Ille super segetes, aut mersæ culmina villæ,
 Navigat, hic summa piscem deprendit in ulmo.
 Figitur in viridi (si fors tulit) anchora prato,
 Aut subjecta terunt curvæ vineta carinæ.
 Et, modo qua graciles gramen carpere capellæ,
 Nunc ibi deformes ponunt sua corpora phocæ.
 Mirantur sub aqua lucos, urbesque, domosque
 Nereides; sylvasque tenent Delphines, & altis
 Incurfant ramis, agitataque robora pulsan.
 Nat' lupus inter oves, fulvos vehit unda leones,
 Unda vehit Tigres. Nec vires fulminis apro,
 Crura nec ablato profunt velocia cervo.
 Quæsitisque diu terris, ubi sistere possit,
 In mare lassatis volucris vaga decedit alis.
 Obruerat tumulos immensâ licentia Ponti,
 Pulsabantque novî montana cacumina fluctus.
 Maxima pars unda rapitur; quibus unda pepercit,
 Illos longa domant inopi jejunia victu.
 Separat Aonios Aëtæis phocis ab arvis
 Terra ferax, dum terra fuit, sed tempore in illo
 Pars maris, & latus subitarum campus aquarum.

Nam anno sexcentesimo vitæ Noachi, mense secundo, decimo septimo die hujus mensis, hoc ipso die diffuderunt se omnes fontes abyssi magnæ, & cataraëtæ Cæli se aperuerunt. Atque fuit imber ille super terram, quadraginta dies & quadraginta noctes Gen. 7: 11, 12. Porro Diluvium hoc fuit quadraginta dies super terram: Et creverunt aquæ, ac sustulerunt arcem, & elevata est è terra. Atque invaluerunt aquæ

aquæ ac creverunt admodum super terram, & ambulavit arca in superficie aquarum. Atque invaluerunt aquæ quamplurimum super terram: & operti sunt omnes montes altissimi, qui sunt sub universo hoc Cælo; Quindecim cubitis sursum. versus invaluerunt aquæ, & operti sunt montes illi. Expiravitque omnis caro, quæ reptabat super terram, volucrum, pecudumque, & bestiarum, & omnium reptilium, quæ repunt super terram: & omnis homo; Omne, cujus halitus spirationis vitæ erat in naribus ipsius, ex universis, quæ degunt in sicco, mortuum est; Et deletum est omne corpus vivens, quod erat in superficie hujus telluris, ab hominibus, usque ad pecudes, ad reptilia, & ad volucres hujus Cæli: & deleta sunt è terra. Atque prævaluerunt aquæ illæ super terram, centum quinquaginta diebus Gen. 7: 17—24.

IRIS in Scenam prodit (sed, quod NUNTIA dicatur JUNONIS, de leo agendum est alio loco) quandoquidem illa SIGNUM esse commemoratur FOEDERIS illius, quod Deus statuit se inter & omnem carnem, quæ est super terram Gen. 9: 17. Dixerat enim Deus; hoc est SIGNUM illius FOEDERIS, quod ego dispono inter me, & inter homines, & inter omnem animam viventem, quæ cum homi-

116 PARATITLA CHRONOL:

nibus est, *in generationes seculi*: **ARCUM** meum disposui in nube, sitque in **SIGNUM FOEDERIS** inter me, & inter terram. *Ac erit, quum obnubilavero nube terram, ut conspicuus sit ARCUS ille in nube; Et recordabor FOEDERIS mei, quod est inter me & inter homines, & inter omnem animam viventem ex omni carne: & non erunt deinceps aquæ in Diluvium, ad perdendum omnem carnem. Eritque ARCUS ille in nube, & aspiciam ad illum, recordaturus FOEDERIS perpetui inter Deum, & inter omnem animantem ex omni carne, quæ fuerit super terram* Gen. 9: 12—16. Quum enim **IRIS** duos in primis præferat colores **VIRIDEM** & **RUBRUM**, qui in medio inter se miscentur, hinc est, quod **IRIS** in circuitu *Throni* Apoc. 4: 3. atque *Angelus* compareat amictus **NUBE**, cujus in capite erat **IRIS** Apoc. 10: 1. Quippe quemadmodum *Deus Diluvium in mundum induxit impiorum* 2 Petr. 2: 5. neque amplius inducendum est; Sic hominibus adhuc impiis,

Esse quoque in fatis reminiscitur, affore tempus, Quo mare, quo tellus, correptaque regia Cœli Ardeat, & mundi moles operosa laboret.

Verum enim vero Vates Profanus, hac
usus

ufus *melpeget* in Diluvii deducendâ causâ
Physicâ, VENTUS qui est, alludit ad
emissos Jahakobi veredarios, ad quem po-
 stea JOVIS transtulerunt nomen, ME-
 RIDIEM VERSUS, qui de Hefai co-
 gnoscerent animo in ipsum, ac VOTIS
 PRECIBUSQUE PACEM EXPO-
 SCERENT; postquam *stationem*, quæ
 SEPTENTRIONEM VERSUS, unde
 Laban advenerat, *ipsumque fuerat perse-
 quutus*, retraxisset, ad quam locasset TEN-
 TORIUM, quod *fixerat in monte Gilba-
 dis*, exadversum *tentorio Labanis* eodem
in monte: CUMULO LAPIDIBUS
 FACTO, QUEM uti Laban, ita NEC
 JAHAKOB PRÆTERGRESSURUS
 ERAT AD MALUM.

Protinus Æoliis Aquilonem claudit in antris,
 Et quæcunque fugant inductas flamina nubes;
 Emitteritque Notum: Madidis Notus evolat alis,
 Terribilem picea tectus caligine vultum,
 Barba gravis nimbis, canis fluit unda capillis,
 Fronte sedent nebulae, rorant pennæque sinusque;
 Utque manu late pendentia nubila preffit,
 Fit fragor, & densi funduntur ab æthere nimbi.

Nam *Padan Syriæ* ad partem vergit uti
Cenabani, ita & *Terræ Sehiris* BOREA-
 LEM, UNDE Jahakob redibat domum,

unde Laban assumpsit fratres suos secum, & persequutus est eum itinere septem dierum, & assequutus est eum in monte Gilhadis. *Atque venit Deus ad Labanem Syrum in somnio nocturno, ac dixit ei, Cave tibi, ne loquaris cum Jahakobo, sive bonum, sive malum. Et assequutus est Laban Jahakobum, & Jahakob fixit tentorium suum in monte illo; ac Laban fixit cum fratribus suis in eodem monte Gilhadis. Dixitque Laban Jahakobo, Quid fecisti, ac surripuisti te cordi meo, ac abduxisti filias meas, quasi mancipatas armis? Cur clam fugisti, & surripuisti te mihi? neque indicasti mihi, ut dmitterem te cum letitia, & cum canticis, cum tympano, & cum cithara? neque permisisti mihi, ut oscularer filios meos & filias meas? Nunc stulte fecisti. Esset in potestate manus mee, malo vos afficere; atqui Deus Patris vestri hesternæ nocte alloquutus est me, dicendo, Cave tibi, ne loquaris cum Jahakobo, sive bonum, sive malum. Et nunc abeundo abieris: quia summo desiderio tenebaris eundi in domum patris tui; Quare furatus es Deos meos? Atque respondit Ja-*

Jahakob, dixitque Labani; Quia timui: dicebam enim, Ne vi abriperes filias tuas a me. Apud quem inveneris Deos tuos, non est viturus; coram fratribus nostris recognosce, quid tuum sit apud me, ac recipe tibi: *nescivitque Jahakob, Rachelam furatam esse illos. Atque ingressus est Laban in tentorium Jahakobi, & in tentorium Leæ, & in tentorium duarum ancillarum; neque invenit. Ac egressus est è tentorio Leæ, & venit in tentorium Rachelæ (& Rachel acceperat Teraphim illos, ac posuerat eos in clitellis cameli sui, sedebatque super illos) & contrectavit Laban totum tentorium illius, neque invenit. Dixitque patri suo, Ne displiceat in oculis Domini mei, quod non possum assurgere tibi: quia secundum consuetudinem mulierum est mihi; & perscrutatus est, neque invenit Teraphim illos. Atque accensa est ira Jahakobi, juravitque cum Labane, ac respondit Jahakob, dixitque Labani, Quænam est defectio mea? Quodnam peccatum meum, quod insectatus sis me fervide? Quandoquidem contrec-*

Etasti omnia supellectilia mea, quid invenisti ex omnibus supellectilibus domus tuæ? Pone hic coram fratribus meis, & fratribus tuis; ut dijudicent inter utrumque nostrum. *Hic est Vigessimus annus, ex quo fui tecum;* ovestuæ & capræ tuæ non abortiverunt, & arietes gregis tui non comedi. Discerptam *pecudem* non retuli ad te, Ego illud luebam: de manu mea reposcebas illam, furto mihi sublatam interdiu, furtoque mihi sublatam noctu. Fui, quum interdiu absumeret me æstus, & gelu noctu, profugeretque somnus meus ab oculis meis. *Hic fuit* mihi vigesimus annus in domo tua: Servivi tibi quatuordecim annos pro duabus filiabus tuis, & sex annos pro grege tuo; & immutasti mercedem meam decies. Nisi Deus patris mei, Deus Abrahami, & pavor Jitzchaki, adfuisset mihi, utique nunc vacuum fuisses dimissurus me; afflictionem meam, & laborem manum mearum, re-

respexit Deus : Et reprehendit te hesternâ nocte. *Atque respondit Laban, dixitque Jahakobo, Hæ filiæ sunt filiæ meæ, & hi filii sunt filii mei, & hoc pecus pecus meum, & quicquid vides, meum est: Et filiabus meis istis quid factururus essem hodie, aut filiis earum, quos pepererunt? Atque nunc, age, pangamus fœdus Ego & Tu, quod sit testimonio inter te & inter me.* Et accepit Jahakob lapidem, ac erexit ex eo statuam, Et dixit Jahakob fratribus suis, Colligite lapides: Acceperuntque lapides, & fecerunt cumulum, comederuntque illic super cumulum illum. Quem appellavit Laban Iegarem Sahaduthæ, & Jahakob appellavit illum Galhedem: Dixerat enim Laban, hic cumulus sit testis inter me & inter te hodie; idcirco vocavit nomen ejus Galhedem. Etiamque Mitzpam: quia dixerat, Speculetur וְיָהוּדָה ERIT inter me, & inter te, quando absconditi erimus alter ab altero. *Si afflixeris filias meas, & si assumpseris mulieres præ-*

122 PARATITLA CHRONOL.

præter filias meas , nullus nobiscum , vide , Deus testis est inter me & inter te. Dixitque Laban Jahakobo , Ecce cumulum hunc , & ecce statuam istam , quam jeci inter me & inter te ; testis cumulus iste , & testis statua illa est , si ego *prætergrediar* , non prætergrediar ad te cumulum hunc , si ve tu *prætergrediaris* , non prætergredieris ad me cumulum hunc & statuam illam ad malum : Deus Abrahami , & Deus Nachoris , judicet inter nos , Deus patris eorum. Atque juravit Jahakob per pavorem patris sui , Jitzchaki ; ac mactavit Jahakob mactationem , in monte illo , & invitavit fratres suos ad comedendum cibum : & comederunt cibum , pernoctaveruntque in eodem monte. Atque mane surrexit Laban postero matutino , & osculatus est filios suos , ac filias suas , benedixitque eis ; ac abiit , & reversus est Laban in locum suum. Gen. 31:23—55.

Huc

& HISTORIÆ SACRÆ. 123

Huc usque ET SERMONES ORIS
JAHAKOBI VENTUS fuerant VALI-
DUS, juxta descriptionem *Bildadi* Job. 8:
2. qualis non EURUS tantum est Job. 15:
2. sed & AQUILO,

Protinus Æoliis Aquilonem claudit in antris,
Et quæcunque fugant inductas flamina nubes;

ÆOLUS, Deus VENTORUM, est
LEVI: Terram utique LEVI, terram Ce-
nahanis, JAHAKOB, NEQUE IN-
DUCTAS metuens NUBES amplius
persequutionum Labanis, haud prætergres-
surus erat ad Labanum, ad malum.

Emittitque Notum: Madidis Notus evolat alis,
Terribilem picea tectus caligine vultum,
Barba gravis nimbis, canis fluit unda capillis,
Fronte sedent nebulæ, rorant pennæque sinusque;
Utque manu late pendente nubila preffit,
Fit fragor, & densi funduntur ab æthere nimbi.

Præterea NUNTII JAHAKOBI ex-
hibentur VENTI sub Emblemate, *Facit*
ANGELOS suos וְרוּחֹת VENTOS. Ps.
104: 4. Quorum est, ceu πνεύματα SPI-
RITUS vide Act. 2: 2, 4. SPIRARE,
quo velint Joan. 3: 8. Hinc QUATUOR
ANGELI *tenere* dicuntur QUATUOR
VEN-

124 PARATITLA CHRONOL.

VENTOS *Terræ*, ne FLARET VENTUS *super terram*, neque *super mare*, neque *in ullam arborem* Apoc. 7: 1. Sic refert Zecarja, oculos quum attulisset suos, vidisse se, & ecce quatuor currus prodibant è medio duorum montium, qui montes erant montes chalybei. In curru primo equi rufi erant, & in curru secundo equi nigri, & in curru tertio equi albi, & in curru quarto equi grandine guttati, cinerei. Et respondi, dixique Angelo, qui alloquebatur me, Quid hæc, Domine mi? Et respondit Angelus, dixitque mihi, Hi Quatuor venti sunt Coeli, procedentes inde, ubi constiterant coram Domino totius terræ illius. In quo sunt equi illi nigri, egrediuntur in terram Aquilonarem, & albi illi egrediuntur post eos; Et grandine guttati egrediuntur in terram Australem: ac cinerei illi egrediebantur, & quærebant eundo, ut obambularent terram hanc; Dixitque, Ite, obambulate terram hanc, & obambularunt terram eam. Atque accersivit me, & alloquutus est me, dicendo, Vide, Egredi illi in terram Aquilonarem tranquillarunt Spiritum meum
in

& HISTORIÆ SACRÆ. 125
in terra Aquilonari Zach. 6: 1-8. Ita
nuntii Jahakobi, emissi meridiem
versus, Symbolicè figurantur per no-
tum,

Emittitque Notum;

Qui votis precibusque pacem ex-
poscerent Hefau,

Madidis Notus evolat alis,
Terribilem picea tectus caligine vultum,
Barba gravis nimbis, canis fluit unda capillis,
Fronte sedent, nebulæ, rorant pennæque sinufque:

*JAHAKOB EMISIT NUNTIOS
ANTE SE ad Hefauum, fratrem suum,
in regionem Sebiris, agrum Edomæorum;
mandavitque eis, dicendo, Sic dicetis Do-
mino meo Hefauo, Sic ait servus tuus Jaha-
kob, Apud Labanem peregrinus fui, & mo-
ratus sum usque adhuc. Et sunt mihi boves,
& asini, greges, servi que, & ancillæ; AC
MISI NUNTIAIUM DOMINO MEO,
UT INVENIAM GRATIAM IN O-
CULIS TUIS Gen. 32: 3-5.*

Sed, quum gratia denegata sit non tan-
tum, verum ipsi renuntiatum quoque, He-
sauum cum quadringentis viris, nuntiorum
MA-

MANU PRESSUM, ceu LATE PENDENTIA *adventare* NUBILA, tum *Jahakob*, ÆTHERIS sub Emblemate, ceu CAUSÆ STELLARUM MATERIALIS, quas SANCTOS figurare PATRES docui ad PERIOD. I. §. 6. Tum JAHAKOB, inquam, UNDE & STELLÆ originem trahunt, ut clarius patebit in sequentibus, majorem in modum anxius, ad Deum clamavit;

Utque manu late pendentia nubila preffit,
Fit fragor, & denfi funduntur ab æthere nimbi:

Reversi enim sunt nuntii illi ad Jahakobum, dicendo, Venimus ad fratrem tuum, ad Hesauum; atque etiam procedit obviam tibi, & quadringenti viri cum eo. Atque timuit Jahakob valde, anxiusque fuit, ac distribuit populum illum, qui erat secum, & greges, & armenta, & camelos, in duas acies; dixitque, Si invaserit Hesau aciem unam, & ceciderit eam, & erit acies illa, quæ relicta fuerit, salva. Atque dixit Jahakob, O Deus patris mei Abrahami, & Deus patris mei Jitzchaki! O יְהוָה ERIT, qui edixisti mihi, Revertere in terram tuam: & beneficus sum futurus erga te! Impar sum omnibus his beneficiis, totique illi fidei, quam
præ-

præstitisti servo tuo : etenim cum baculo meo solum transveram Jardenem istum , atque nunc effectus sum in duas acies. Eripe me quæso è manu fratris mei , è manu Hesai : nam timeo ab ipso , ne veniat , & cædat me , matrem cum liberis ; Et tu dixisti , benefaciendo beneficus sum futurus erga te , redamque semen tuum , ut arenam maris , quæ non numerabitur præ multitudine Gen. 32: 6 — 12.

Adhæc ,

Utque manu late pendentia nubila preffit ,
Fit fragor , & densi funduntur ab æthere nimbi :

Nam vir luctatus est cum Jahakobo , donec aurora ascenderet , qui , quum videret , se non prævalere ei , percussit acetabulum femoris ejus ; & pendebat luxatum acetabulum femoris Jahakobi , quando luctabatur cum eo : Dixitque , Dimitte me , nam ascendit Aurora. Atqui dixit , Non dimittam te , quam quum benedixeris mihi. Atque dixit ei , Quod est nomen tuum ? Et dixit , Jahakob. Et dixit , Non Jahakob dicetur amplius nomen tuum , sed Jisraël : nam Principem

te

128 PARATITLA CHRONOL.

te gessisti cum Deo & cum hominibus, & superior evasisti. Atque rogavit Jakob, dixitque, Indica quæso nomen tuum; Et dixit, Quorsum vero rogas de nomine meo? Benedixitque ei illic. Ac vocavit Jakob nomen illius loci Peniëlem: nam vidi Deum facie ad faciem, & erepta est anima mea. Atque exoriebatur ipsi Sol, quando prætergressus est Penuëlem, & IPSE CLAUDICABAT SUPER FEMUR SUUM. Idcirco non comedunt filii Jisraëlis NERVUM MUTUUM, QUI est AD ACETABULUM FEMORIS, in diem usque hunc: QUIA PERCUSSE RAT ACETABULUM FEMORIS JAHAKOBI, NERVUM MUTUUM Gen. 32:24 — 32. Hac de re ita Hof. 12:4, 5. In viribus suis Principem se gessit cum Deo, & Principem se gessit cum Angelo, ac prævaluit, PLORAVIT, & SUPPLICAVIT EI.

Nuntia Junonis, varios induta colores,
Concipit Iris aquas, alimenta que nubibus affert.

IRIS est *Debora* Gen. 35: 8: SYRIS-
SA quæ erat, confer. Gen. 24: 59. NU-
TRIX *Ribkæ*, adeoque NUNTIA JU-
NONIS, LEA quæ est, quam Jehudæi do-

docent Ribkam juxta promissionem *misse* suam Gen. 27: 45. Jahakobum ut reduceret è Syriâ: enimvero illa cum Jahakobo fuisse colligitur ex Gen. 35: 8. Quæ, agnoscens Hefauum, illius neque oculis incognita,

Varios induta colores,
Concipit Iris aquas, alimenta que nubibus affert;

utpote sciens cordis Hefai *adamantini*, utique pertimescendi: nam *laniabat in perpetuum ira ejus*, & *excandescencia ejus observabat in æternum* Amos. 1: 11.

Nec Cœlo contenta suo est Jovis ita;

Adeo ut acceperit ex eo, quod veniebat sibi ad manum, munus offerendum Hefauo, fratri suo: capras ducentas, & hircos viginti: oves ducentas, & arietes viginti: camelos fœminas lactantes cum pullis earum triginta: vaccas quadraginta cum juvencis decem: asinas viginti cum asellis decem. Tradiditque in manum servorum suorum gregem & gregem seorsim; Et dixit servis suis, Transite ante faciem meam, & spatium interponite inter gregem & inter gregem. Precepitque primo, dicendo: Quum occurrerit tibi Hefau, frater meus, & interrogaverit

I

te,

*te, dicenda, Cujus es? Et quo abis? Et cu-
jus sunt ista, quæ antecedunt te? Tum dices,
Servi tui, Jābākobi; hoc est præmissum mu-
nus Domino meo Hēsāuo, Et ecce ipsum quo-
que subsequētem nos. Ac præcepit etiam
secundo, etiam tertio, etiam omnibus, pro-
sequētibz greges illos, dicendo, In hanc sen-
tentiam alloquimini Hēsāuum, quum invene-
ritis eum. Et dicetis etiam, Ecce Jābako-
bum servum tuum subsequētem nos: dicebat
enim, Placabo vultum ejus hoc munere, quod
procedit ante me, Et, postquam aspiciam vul-
tum ejus, fortassis suscipiet vultum meum.
Atque transiit munus illud ante ipsum. Gen.
32: 13 — 21.*

At vero, quam Vates Profanus adhibet
~~neipeditur~~ ad exarandum DILUVIUM
IPSUM, ista respicit ILLAM HESA-
UI, QUAM SUSCEPIT EXPEDI-
TIONEM ADVERSUS JAHAKO-
BUM, FRATREM SUUM, Padane Sy-
riæ revertentem domum: HESAUM
enim ostendam DEUM esse MARIS ad
PERIOD. III. §. 4. JOVIS qui COE-
RULEUS FRATER est, hoc est, JA-
HAKOBI. Ille TRITONEM audit,
ipso TRIDENTE suam terram percussit;
dixerat enim, An quia vocatur nomen ejus
Jābākob, SUPPLANTAVERIT ME
JAM

JAM BIS, *Primogenituram meam abstulit*, & ecce nunc abstulit *Benedictionem meam* Gen. 27: 36. Attamen fallit: quandoquidem sponte sua primogenituram pro pulte è lentibus vendiderat Jahakobo, dicendo, *Ecce ego eo ad moriendum*, & ad quid mihi *primogenitura* Gen. 25: 32. illam atque venditionem jurejurando confirmarat, *Et juravit illi*, & vendidit *primogenituram suam Jahakobo* Gen. 25: 33. Quare, ceu *Profanus*, postea volens *hereditare Benedictionem*, etiam *reprobatus est* Hebr. 12: 16, 17. AC PRO TERTIO in ipso utero SUPPLANTAVIT fratrem situm Hos. 12: 4. manu calcaneum tenendo fratris sui, unde appellabatur *Jahakob* Gen. 25: 26.

Sed illum

Coeruleus frater juvat auxiliariis undis:
Convocat hic amnes, qui, postquam testæ Ty-
ranni

Intravere sui, Non est hortamine longo
Nunc, ait, utendum; vires effundite vestras,
(Sic opus est) Aperite domos, ac mole remota
Fluminibus vestris totas immitte habenas.
Jusserat: hi redeunt, ac fontibus ora relaxant,
Et defrænato volvuntur in æquora cursu.
Ipse tridente suo terram percussit. At illa
Intremuit, motuque vias patefecit aquarum.
Expatiatæ ruunt per apertos flumina campos,
Cumque satis arbuta simul, pecudesque, viros-
que,

132 PARATITLA CHRONOL.

Teſtaque, cumque ſuis rapiunt penetralia ſacriſ.
 Si qua domus manſit, potuitque reſiſtere tanto
 Indejeſta malo; culmen tamen altior hujus
 Unda tegit, preſſæque latent ſub gurgite turres.
 Jamque mare & tellus nullum diſcrimen habebant;
 Omnia Pontus erat, deerant quoque litora Ponto.
 Occupat hic collem; cymba ſedet alter adunca,
 Et ducit remos illic, ubi nuper ararat.
 Ille ſuper ſegetes, aut merſæ culmina villæ,
 Navigat, hic ſumma piſcem deprendit in ulmo.
 Figitur in viridi (ſi fors tulit) anchora prato;
 Aut ſubjeſta terunt curvæ vineta carinæ.
 Et, modo qua graciles gramen carſere capellæ,
 Nunc ibi deformes ponunt ſua corpora phocæ.
 Mirantur ſub aqua lucos, urbefque; domoſque
 Nereides; ſylvaſque tenent Delphines, & altis
 Incurſant ramis, agitataque robora pulſant.
 Nat lupus inter oves, fulvos vehit unda leones,
 Unda vehit Tigres. Nec vires fulminis apro,
 Crura nec ablato profunt velocia cervo.
 Quæſitiſque diu terris, ubi ſiſtere poſſit,
 In mare laſſatis volucris vaga decedit alis.
 Obruerat tumulos immenſa licentia Ponti,
 Pulſabantque novi montana cacumina fluctus.
 Maxima pars unda rapitur; quibus unda pepercit,
 Illos longa domant inopi jejunia victu.
 Separat Aonios Aetæis phocis ab arvis
 Terra ferax, dum terra fuit, ſed tempore in illo
 Pars maris, & latus ſubitarum campus aquarum.

*Sic Jafakob ſublatis oculis ſuis reſpexit,
 & ecce Heſauum venientem, & quadringen-
 tos viros cum eo. Atque diſtribuit natos ju-
 xta*

cta Leam, & juxta Rachelam, & juxta
duas ancillas suas: collocavitque ancillas &
natos earum primos, & Leam natosque ejus
posteriores, ac Rachelam & Josephum po-
stremos. Et ipse transiit ante eos, ac in-
curvavit se in terram septies, donec accede-
ret ad fratrem usque suum. Atque accur-
rit Heseu obviam ei, ac amplexatus est eum,
ruitque in collum ejus, ac deosculatus est
eum; Et fleverunt. Atque sustulit oculos
suos, & vidit mulieres & natos illos, dixit-
que, Qui sunt isti tibi? Et dixit, Hi sunt
nati, quos largitus est Deus gratiose servo
tuo. Et accesserunt ancillæ, ipsæ na-
tique earum, ac incurvarunt se; ac-
cessitque etiam Lea & nati ejus, ac
incurvarunt se; & postremo jussus
accedere Joseph & Rachel etiam in-
curvarunt se. Atque dixit, Quæ tibi est
tota acies illa, cui occurri? Et dixit, Inven-
turus gratiam in oculis Domini mei. Atque
dixit Heseu, Est mihi satis, mi frater, esto
tibi, quod tuum est. Dixitque Jacob,
Ne quæso, si nunc invenerim gratiam in ocu-
lis tuis, etiam accepturus es munus meum de
manu mea: quandoquidem aspexi faciem
tuam, ac si faciem DEI aspexissem, & pla-
cide excepisti me. Accipe quæso benedictio-

134 PARATITLA CHRONOL.

*nem meam, quæ adducta est ad te, cum
gratiosè mihi sit largitus Deus, cumque sit
mihi omne: Ac institit apud eum, & accepit* Gen. 33: 1 — 11.

Porro de UNDIS agitur DECRE-
SCENTIBUS,

Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus,
Nomine Parnassus, superatque cacumine nubes.
Hic ubi Deucalion (nam cætera texerat æquor)
Cum consorte tori, parva rate vectus, adhæsit,
Corycidas Nymphas, & numina montis, adorat,
Fatidicamque Themis, quæ tunc oracula tenebat:
Non illo melior quisquam, nec amantior æqui,
Vir fuit, aut illa reverentior ulla Deorum.
Jupiter, ut liquidis stagnare paludibus orbem,
Et superesse virum de tot modo millibus unum,
Et superesse videt de tot modo millibus unam,
Innocuos ambos, cultores numinis ambos,
Nubila disjecit, nimbisque Aquilone remotis,
Et Cælo terras ostendit, & æthera terris.
Nec maris ira manet; positoque tricuspide telo,
Mulcet aquas Rector Pelagi, supraque profundum
Extantem, atque humeros innato murice tectum,
Cœruleum Tritona vocat, conchaque sonanti
Inspirare jubet, fluctusque & flumina signo
Jam revocare dato. Cava buccina sumitur illi
Tortilis, in latum quæ turbine crescit ab imo:
Buccina, quæ in medio concepit ubi æra Ponto,
Litora voce replet, sub utroque jacentia Phœbo.
Tum quoque, ut ora Dei madida rorantia barba
Contigit, & cecinit jussos inflata recessus,
Omni.

Omnibus audita est telluris & æquoris undis:
Et, quibus est undis audita, coercuit omnes.
Jam mare litus habet, plenos capit alveus amnes,
Flumina subsidunt, colles exire videntur,
Surgit humus, crescunt loca decrefcentibus undis:

Postque diem longam nudata cacumina sylvæ
Ostendunt, limumque tenent in fronde relictum.
Redditus orbis erat, quem postquam vidit apertum,
Et desolatas agere alta silentia terras,
Deucalion lacrymis ita Pyrrham affatur obortis:

Sic DIEBUS fuit NOË, qui virum
audit justum, integrum in generationibus suis,
qui ambulavit cum Deo Gen. 6: 9. Quem
יְהוָה ERIT perspexit justum coram se
in atate illâ tortuosâ ac perversâ Gen. 7: 1.
Quare & gratiam inveniebat in oculis יְהוָה
יְהוָה ERIT Gen. 6: 8. Et Deus recordatus
est EJUS, & omnium bestiarum, omnium-
que pecudum; quæ erant cum ipso in arca.
Et transmisit Deus ventam super terram;
& sedatæ sunt aquæ, obturatique sunt fontes
abyssi, ac cataractæ Cœli, & cohibitus
est imber è Cœlo. Atque recesserunt aquæ è
superficie terræ eundo & redeundo; & de-
fecerunt aquæ post finem centum & quinquaginta
dierum. Ac requievit arca mense se-
ptimo, decimo septimo die ejus mensis, super
montibus Ararati; Et perrexerunt aquæ
I 4 defi-

deficere ad mensem usque decimum: ipso mense decimo, primo die illius mensis, conspecti sunt vertex montium. Atque fuit post finem quadraginta dierum, & aperuit Noach fenestram arcæ, quam fecerat, ac emisit corvum, qui exiit exeundo & redeundo, usque dum exaruisset aquæ ex superficie terræ. Atque emisit columbam à se, ut videret, an levatæ essent aquæ de superficie telluris illius, neque invenit columba ista quietem plantæ pedis sui, & reversa est ad eum in arcam: quia erant aquæ in superficie totius terræ illius; Et emisit manum suam, ac recepit eam, & intromisit eam ad se in arcam. Atque expectavit adhuc septem dies alios, ac perrexit emittere columbam illam ex arca; Et venit ad eum columba illa tempore vespertino; & ecce folium olivæ dēcerptum in ore illius: ac cognovit Noach, levatam esse aquis superficiem terræ. Atque expectavit adhuc septem dies alios, & emisit columbam illam, & non perrexit reverti ad eum amplius. Fuitque uno & sexcentesimo anno, mense primo, die primo mensis illius, siccatis aquis illis è superficie terræ, quum removeret Noach operculum arcæ, ac circumspiceret, & ecce siccata erat superficies telluris illius. Atque mense secundo, vicesimo septimo die illius mensis, exaruerat terra Gen. 8: 1—14.

NO.

NOACH, DEUCALION qui vocatur, vir DUORUM COGNOMINUM, quasi *in δυοίς* & *καλίς*, propter regenerationem ex aquis Diluvii, cum consorte tori, Arca vectus, requievit super montibus Ararati undarum die primo decrefcentium Gen. 8: 4.

Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus,
 Nomine Parnassus, superatque cacumine nubes.
 Hic ubi Deucalion (nam cætera texerat æquor)
 Cum consorte tori, parva rate vectus, adhæsit.

ARCAM Vates appellat Profanus PAR-
 VAM RATEM; Sed videamus, Sacræ
 quid Literæ de illâ doceant, ut sensus il-
 lius assequatur rectus, quantâ fuerit gra-
 vitate. De ARCA Deus talia præcepit
 Adamo,

*Fac tibi ARCAM è lignis Gopher; man-
 sionum facies ARCAM, & picabis eam in-
 trinsecus & extrinsecus pice: ac talem facies
 eam, Trecentorum cubitorum esto
 longitudo Arcæ, quinquaginta cu-
 bitorum latitudo ejus, & triginta
 cubitorum altitudo ejus. Lumen effi-
 cies ARCÆ, & ad cubitum consummabis
 eam superne, ostiumque ARCÆ in latere
 ipsius*

138 PARATITLA CHRONOL.

ipſius pones, infimarum, ſecundanarum, & tertianarum manſionum facies eam Gen. 6: 14 — 16.

Atque ingredieris in ARCAM, tu, filii- que tui, & uxor tua, uxoresque filiorum tuorum tecum Gen. 6: 18. Qui univerſa fuere familia Noachi Gen. 7: 1.

Præterea de omnibus viventibus, de omni carne, de omnibus bina introducas in AR- CAM, ad conſervandum in vita tecum; Mas & Fœmina futura ſunt: E volucribus in ſpecies ſuas: & è jumentis in ſpecies ſuas: Ex omnibus reptilibus hujus telluris in ſpecies ſuas; Ex omnibus bina ventura ſunt ad te, ut in vita conſerventur. Atque tu acci- pe tibi de omni cibo, qui comeditur, recep- tumque aſſerva penes te, ut ſit tibi & illis ad comedendum Gen. 6: 19 — 21.

Scilicet Ex omnibus pecudibus mundis ac- cipies ſeptenas tibi, Marem & Fœminam ejus; atque ex iis beſtiis, quæ non ſunt mundæ, binas, Marem & Fœminam ejus. Etiam è volutribus Cœli ſeptenas, Marem & Fœminam ejus, ad conſervandum in vita ſemen in ſuperficie to- tius terræ Gen. 7: 2, 3.

Sic Ex pecudibus mundis, & ex beſtiis, quæ non ſunt mundæ, & è volucris, om- nibusque, quæ reptant ſuper tellurem illam, bina ingreſſa ſunt ad Noachum in ARCAM: quem-

quemadmodum præceperat Deus Noacho Gen. 7: 8, 9.

Adeo ut fecerit Noach secundum omnia, quæ præceperat ei : יָוָה ERIT Deus Gen. 7: 5. & Gen. 6: 22.

Jam vero videndum est, hæc omnia quantæ fuerint gravitatis;

Nimirum supra INTROD. §. VII. ad Gen. 1: 14. ubi de ANNIS, demonstravi, uti Ad finem primæ partis tertiæ temporis aquarum ingruentium Arca sublata, & è terra elevata est, ita ad finem primæ partis tertiæ temporis undarum decrefcentium arcam requievisse super montibus Ararati, Hinc, ubi *quindecim cubitis sursum versus invaluerunt aquæ Gen. 7: 20.* sequitur, ARCAM infra superficiem aquarummersam fuisse QUINQUE CUBITIS, PARS quæ TERTIA est AQUARUM INVALESCENTIUM, quorum unusquisque constat SESQUIPEDE, utpote cubito virili Deut. 3: 11. SESQUIPEDIS qui est. DEMERSA utique PARS ARCÆ fuit 253125. PEDUM CUBICORUM. Unde, cum PES AQUÆ CUBICUS sit 70. LIBRARUM, manifestum

stum evadit, GRAVITATEM MOLIS AQUEÆ, quæ *æqualis* est PARTI ARCÆ IMMERSÆ, esse 17718750. LIBRARUM. Tanta fuit TOTIUS ARCÆ ONERATÆ GRAVITAS; Quæ sanè non PARVA RATIO fuit, ut Vates canit Profanus; Quæ PARVA tamen dici meretur tanti ratione Diluvii.

Sed THEMIS est SCHEMUS, filius Noachi, ut vel ipsum nomen indicat; Quod autem dicatur FATIDICA,

Quæ tunc oracula tenebat,

Inde est: quia SCHEMUS & fuit JUSTITIÆ PRÆCO, quippe quem Petrus vocat ὁ γῆδος Νῶε διγυσσὸς καὶ κήρυξ 2 Petr. 2:5. *octavum Noë, justitiæ præconem, & Sacerdos fuit Dei Altissimi, seu MELCHISEDECUS, qui interpretatur REX JUSTITIÆ* Hebr. 7: 1, 2. *Melchisedecus, inquam, qui Rex interpretatur justitiæ, fuit ille justitiæ præco. De eo dixi, & Apodicticè demonstravi in meâ ΑΝΑΚΛΗΣΙΣ BREVISSIMA MELCHISEDECI, mortalem fuisse, atque attributa, absque patre, absque matre, absque genealogia, neque initium dierum, neque finem vitæ habens,*

bens, nec non testimonium ejus, quod vivat, id est, quod vitam habeat indissolubilem, Sacerdotaliter intelligi. Nunc discutiendum restat, an rectè dicatur HOMO?

Quod ad hanc Quæstionem attinet, MORTALIS quidem MELCHISEDECUS fuit, non autem HOMO, hoc est, SACERDOS LEVITICUS, uti vox HOMINIS sumitur, nam, præterquam quod perpetuò toto Cap. 7. ad Hebr. SACERDOTIBUS opponatur LEVITICIS, in primis dicitur, *Atque HI quidem EX FILIIS LEVI, ACCIPIENTES SACERDOTIUM, mandatum habent, DECIMARE populum, secundum legem, id est, fratres suos, licet egressos ex lumbis Abrahami* Hebr. 7: 5. Qui explicantur per HOMINES, *Atque hic quidem DECIMAS ACCIPIUNT HOMINES* Hebr. 7: 8. *morientes* scilicet Sacerdotaliter, vide meam ANAKPIΣIN BREVISSIMAM MELCHISEDECI Cap. I. §. 8. MELCHISEDECO autem quod denegatur, ILLE VERO, NON DUCTUS GENEALOGIAM EX iis, id est, FILIIS LEVI, DECIMAVIT *Abrahamum* Hebr. 7. 6.

Jam vero docetur, *Spectate, quantus hic fuerit, cui etiam decimas dedit ex spoliis Abraham*

142 PARATITLA CHRONOL.

ham Patriarcha Hebr. 7: 4. Abrahamo atque, habenti promissiones, ipse benedixit Hebr. 7: 6. Absque ulla autem controversia, id, quod minus est, ab eo, quod majus est, benedicitur Hebr. 7: 7. At nemo mortalium adhuc in vivis major fuit SCHEMO, quo & Abraham satus est. Qua gratia à Vate vocatur Profano ALMA THEMIS Lib. 7. vs. 763. Quippe de quo Noach parens dixit, Maledictus erit Cenaban, servus servorum erit fratribus suis. Atque dixit, Benedictus יהוה ERIT Deus SCHEMI; eritque Cenaban servus illis. Dilatabit Deus Jephethum, & habitabit in tentoriis SCHEMI, eritque Cenaban servus eis Gen. 9: 25-27. Unde ceu PRÆCO JUSTITIÆ 2 Petr. 2: 5. auditur MELCHISEDECUS, REX JUSTITIÆ: qui interpretatur, fuitque SACERDOS DEI ALTISSIMI Hebr. 7: 1, 2. Quam ob rem CHRISTUS, in Spiritu profectus, docetur PRÆDICASSE Spiritibus in carcere, olim immorigeris, quando semel expectabat Dei patientia in diebus Noë, quum. construeretur arca; in qua paucæ, id est, oïo animæ servatæ sunt in aqua. 1 Petr. 3: 18, 19, 20. Melchisedecus enim assimilatus dicitur filio Dei Hebr. 7: 3. Hoc est, secundum
ejus

eius ordinem Christus Jesus Pontifex factus est in æternum Hebr. 5: 5, 6. & 6: 20. & 7: 11, 15, 17. Vid. Ps. 110: 4. Ideoque audimus de Melchisedeco, quod maneat Sacerdos in æternum Hebr. 7: 3. hoc est, quod vitam habeat indissolubilem Hebr. 7: 16. vel potius quod neque vitæ finem habeat Hebr. 7: 3. Atque ita testatur, quod vivat Hebr. 7: 8. Nam propterea, quod maneat in secula, non transitorium, sed perpetuum habet Sacerdotium Hebr. 7: 24. Jesus enim Christus heri, & hodie idem est, & in secula Hebr. 13: 8. Adeo ut etiam ILLE, quemadmodum CHRISTUS, captivitatem captivam duxerit ex Eph. 4: 8. vid. Ps. 68: 19. hoc est, ceu JUSTITIÆ PRÆCO 2 Petr. 2: 5. ut PRÆDICAVERIT Spiritibus in carcere Terræ, Diluvio jam absorbendæ, quod effugere non poterant, olim immorigeris, captivumque tenentibus, Cælum, quando sentel expectabat Dei patientia, in diebus Noë, quum construeretur arca, in qua paucae (id est, octo) animæ servatæ sunt in aqua 1 Petr. 3: 18, 19, 20.

Por-

Porro MELCHISEDEK occurrit ABRAHÆ, revertenti à cade Regum, & benedixit ei Hebr. 7: 1. Sic Gen. 14: 18-20. Atque MALCI-TZEDEK Rex Schalemi protulit panem & vinum, & ille fuit Sacerdos Deo Optimo Maximo. Ac benedixit ABRAHAMO, dixitque, Benedictus ABRAM Deo Optimo Maximo, possessori Cœli & Terræ. Et benedictus Optimus Maximus, qui tradidit hostes tuos in manum tuam; deditque ei decimam de omnibus.

De eo Vates Profanus canit. Lib. 4. v. ff. 643—645.

Dederat Themis hanc Parnassia sortem,
Tempus, Atla, veniet, tua quo spoliabitur auro
Arbor, & hunc prædæ titulum Jove natus habebit.

Respiciens proculdubio *Promissionem* Divinam de *Cenabani* possidendâ terrâ Gen. 12: 7. 13: 15. 15: 18. 17: 8. 24: 7. 26: 4. Quam putarit, ABRAHAMO, qui ATLAS ille est, factam esse in monte SINAI per SCHEMUM, JUSTITIÆ PRÆCONEM, atque adeo MALCI-TZEDEKUM, qui interpretatur REX JUSTITIÆ, hoc est, per

Fatidicamque Themis, quæ tunc oracula tenebat.

Dicta-

Dictaque THEMIS PARNASSIA à
MONTE

Nomine Parnassus, superatque cacumine nubes ;

Quo allegoricè quidem MONTES ostenduntur ARARATI, *super quibus arcare quievit :*

Quippe ubi Deucalion (nam cætera texerat æquior)
Cum consorte tori, parva rate vectus, adhæsit.

At eò translatus est PARNASSUS ob similitudinem à MONTE SINAI, DUOS qui habebat VERTICES, quorum alter SINAI summus, *de quo יְהוָה* ERIT locutus est E NUBE, alter vocabatur CHOREB, EX quibus compositum nomen est PARNASSUS ;

Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus,
Nomine Parnassus, superatque cacumine nubes.

Nimirum SCHEMUS & ABRAHAM non tantum *coetanei* fuisse : nam SCHEMUM supra docui mortuum esse anno Creationis 2158. ABRAM vero, natus anno Creationis. 2008. mortuus est anno Creationis. 2183. cum *vixerit centum septuaginta quinque annis* Gen. 25: 7.
K adeo-

146 PARATITLA CHRONOL.

adeoque dies prolongavit suos post SCHE-
MUM annos 25. Verum etiam SCHE-
MUS sæpius ABRAHAMUM visitavit,
quod & fecisse nobis occurrit nomine
MALCI-TZEDECI Gen. 14: 18-20. &
contigisse narratur inter annum ætatis A-
BRAMI 75. & inter ejus annum 85. vide
quæ leguntur inter Gen. 12: 4. & Gen. 16.
3, 16. utique inter Creationi annum 2083.
& inter annum Creationis 2093. Cum
SCHEMUS obierit anno Creationis 2158.
Qui itaque vixit posthac ad minimum an-
nos 65.

Sic & MALCI-TZEDECUM, unâ
cum duobus viris advenientem, convenisse
ABRAHAMUM reperimus Gen. 18. At-
que apparuit IPSI : יְהוָה ERIT sub quer-
cubus Mamræ, quum sederet ipse ad ostium
tentorii sui æstuante die. Sustulitque oculos
suos, & vidit, & ecce TRES VIROS,
sistentes se coram EO, viditque, & accur-
rit obviam EIS ex ostio tentorii sui, ac in-
curvavit se in terram. Et dixit, DOMI-
NE, si nunc inveni gratiam in oculis tuis,
ne quæso prætereas à servo tuo, sumetur jam
parum aquæ, & lavate pedes vestros, atque
innitimini sub ista arbore. Et accipiam fru-
stum panis, & reficite cor vestrum, postea
progydiemini : quandoquidem transitis præter
ser-

servum vestrum. Atque dixerunt, Ita facito, ut loquutus es. Atque festinavit ABRAHAM in tentorium ad Saram, dixitque, Festina, tria sata farinam similagineam depse, & fac placentas. Et ad armentum cucurrit ABRAHAM, & accepit juvencum armenti tenerum & bonum, deditque terendum ad puerum, & festinavit apparare eam. Et accepit butyrum & lac, & vitulum lactentem, quem apparaverat, apposuitque coram EIS; & IPSE adstabat EIS sub illa arbore, atque comederunt. Dixeruntque EI, Ubi est Sara, uxor tua? Atque dixit, Ecce in tentorio illo. Et dixit, Revertendo revertar ad te hoc tempore vigente, & ecce filius erit Saræ, uxori tuæ. Et Sara audiebat ab ostio tentorii sui, quod erat post tentorium illius. Atque ABRAHAM & Sara senes erant, vergentes ætate: desierat esse Saræ secundum consuetudinem mulierum. Et videbat Sara apud se dicendo, Postquam vetula facta sum, foret mihi voluptas? Et dominus meus senex est? Atque dixit יְהוָה

ERIT ABRAHAMO, Quid ita risit Sara, dicendo, An etiam verè paritura essem, quum ego consenui? Num mirabile erit præ

יְהוָה ERIT quicquam, Hac tempe-
 state revertar ad te, quum hoc tem-
 pus vigebit, & Saræ erit filius. Men-
 tiens Sara negavit, dicendo, Non risi, quia
 timebat. Atque dixit, Nequaquam, nam
 risisti. Et surrexerunt inde VIRI illi, ac
 prospectarunt Sedomum versus; Et ABRA-
 HAM ibat cum eis, dimissurus eos. Atque
 יְהוָה ERIT dixit, Occul temne ego ab A-
 BRAHAMO, quod sum facturus? Cum
 ABRAHAM prorsus futurus sit in gentem
 magnam, ac potentem, & in eo benedicendæ
 sint omnes gentes terræ: nam agnovi eum,
 propterea quod præciperet filiis suis, familiæ-
 que suæ post se, ut observent viam יְהוָה
 ERIT exercendo justitiam & jus, propterea
 præstabit יְהוָה ERIT ABRAHAMO,
 quod promisit ei. Atque dixit יְהוָה ERIT,
 Clamor Sedomi & Hamoræ cum multus sit, &
 peccatum istorum cum grave sit valde; descen-
 dam nunc, & videbo, an secundum clamorem
 istius, qui pervenit ad me, omnino faciant, sin
 secus cognoscam. Atque respexerunt inde VIRI
 illi, ac abierunt Sedomum versus; Et ABRA-
 HAM adhuc ipse stetit coram יְהוָה
 ERIT. Et accessit ABRAHAM, dixit-
 que

que, *An etiam perimes justum cum injusto? Sunt fortassis quinquaginta justi in medio civitatis istius: an etiam perimes, ac non parces isti loco propter illos quinquaginta justos, qui fuerint in medio ejus? Absit tibi, ut facias secundum illud verbum, morti tradendo justum cum injusto, ut ita sit justo, sicut injusto; Absit tibi; An Judex totius terræ non exerceret jus? Atque dixit יְהוָה ERIT, Si invenirem Sedomi quinquaginta justos in medio civitatis istius, parcerem etiam toti illi loco propter eos. Atque subjecit ABRAHAM, dixitque, Ecce nunc cuperem alloqui DOMINUM, egoque pulvis & cinis, Fortassis quinquaginta illos justos deficient quinque: an perditurus es propter hos quinque totam civitatem istam? Et dixit, Non perderem, si invenirem ibi quadraginta quinque. Atque perrexit denuo alloqui EUM, dixitque, Fortassis invenientur ibi quadraginta? Et dixit, Non essem facturus propter hos quadraginta. Atque dixit, Ne quæso accendatur ira DOMINI, & loquar, Fortassis invenientur ibi triginta? Et dixit, Non essem facturus, si invenirem ibi triginta. Atque dixit, Ecce nunc cuperem alloqui DOMINUM, Fortassis invenientur ibi viginti? Et dixit, Non essem perditurus*

K 3

pro-

150 PARATITLA CHRONOL.

propter illos viginti. Atque dixit, Ne quaeso accendatur ira DOMINI, & loquar etiam hac vice, Fortassis invenientur ibi decem? Et dixit, Non essem perditurus propter illos decem. Atque abiit יְהוָה ERIT, postquam absolvisset alloqui ABRAHAMUM; & ABRAHAM reversus est in locum suum.

TRIUM dictorum VIRORUM primus est SCHEMUS, seu JUSTITIÆ PRÆCO, atque adeo MALCI-TZE-DEK, tantus qui fuit, ut EI etiam decimas dederit è spoliis ABRAHAM PATRIARCHA Hebr. 7: 4. ABRAHAMO atque, habenti promissiones, IPSE benedixit Hebr. 7: 6. Absque ulla autem controversia, id, quod MINUS est, AB eo, quod MAJUS est, benedicitur Hebr. 7: 7. Non mirum utique est, ABRAHAMUM se EI incurvasse terram versus, summo atque Reverentiæ gestu EUM honorasse: utpote In quo Spiritus erat ipsius Christi, secundum cujus ordinem Christus Jesus Pontifex factus est in æternum, assimilati Filio Dei, de quo JESUS ait, ABRAHAM gestivit, ut videret DIEM MEUM; & VIDIT, ac gavissus est. Joan. 8: 56.

Huic neque repugnat. I. Hunc VIRUM
au-

audire יְהוָה ERIT, quod nomen Deo
convenit soli. 2. Ipsum dicere, se perditu-
rum esse Sedomum. Quia, quemadmodum
Christus, in Spiritu profectus, per
Malci-tzedecum prædicavit Spiritibus in
carcere, olim immorigeris, quando semelex-
pectabat Dei patientia, in diebus Noë,
quum construeretur arca, in qua paucae (id
est, octo) animæ servatæ sunt in aqua 1 Petr.
3: 18, 19, 20. Sic etiam Christus, in
Spiritu profectus, eundem per MAL-
CI-TZEDECUM recte curatam Sedomi
volens perditionem, DUOBUS eam man-
davit VIRIS illis; Adeo ut hoc opus non
sit SCHEMI, qua SCHEMI, tunc tem-
poris in vivis, IPSIUS vero CHRISTI:
qui HERI, ET HODIE IDEM est,
ET IN SECUŁA Hebr. 13:8. Cui no-
men competit יְהוָה ERIT, quod in-
volvit, qui est, qui erat, & qui futurus
est; Sic utique ABRAHAM non tantum
DIEM VIDIT JESU Joan. 8: 56. Sed
& JESUS FUIT, ANTEQUAM A-
BRAHAM ESSET Joh. 8: 58.

Verum enim vero DUOS alios VI-
ROS, cum MALCI-TZEDECO qui fue-
runt, & SCHELACHUM dico & HE-

BERUM, *Majores* ABRAHAMI, quibus, nec non MALCI-TZEDECO, ABRAHAM per lineam satus descendentem est, SOLIS tantummodo ADHUC IN VIVIS: quippe quam apparitionem factam esse invenimus, ante Jitzchakum in utero conceptum, anno ætatis ABRAHÆ 99. vide Gen. 18: 10, 14. & Gen. 21: 2 --- 5. utique anno Creationis 2107. postquam SCHEMUS vixit annos LI. ANNO autem vitæ SCHELACHI CCCCXIV. quippe quem ostendi supra vixisse in totum annos 433. natum anno Creationis 1693, at mortuum Creationis anno 2126. adeoque post hanc vitam tenuit annos XIX. Et anno HEBERIS CCCLXXXIV. quem in totum dixi vixisse annos 464. natum Creationis anno 1723. & mortuum anno Creationis 2187. qui utique vitam protraxit post eam per annos LXXX.

Sed DUO VIRI isti, & SCHELACH & HEBER, abiisse docentur Sedomum versus, illam atque civitatem perdidisse, *Et pervenerunt DUO illi ANGE-LI Sedomum vespere, ac Lot sedebat ad portam Sedomi; Et vidit Lot, surrexitque eis obviam, & incurvavit se vultu in terram,*

*ram. Atque dixit, Ecce nunc DOMINI
MEI, divertite quæso in domum servi ve-
stri, atque pernoctate, & lavate pedes ve-
stros, & mane surgetis, & abibitis viam
vestram. Et dixerunt, Non: nam in platea
ipsa sumus pernoctaturi. Atque institit apud
eos valde, & diverterunt ad eum, & in-
gressi sunt domum ejus; Ac fecit eis convi-
vium, & infermentatos panes coxit, atque
comederunt. Nondum cubaverant, & viri
illius civitatis, viri Sedomi, obsederunt do-
mum illam, à pueris usque ad senes: uni-
versus populus ab extremis civitatis. Et in-
clamaverunt Lotum, ac dixerunt ei, Ubi sunt
VIRI ILLI, qui ingressi sunt ad te hac
nocte? Fac prodeant ILLI ad nos, ET
COGNOSCAMUS EOS. Et egressus est
ad eos Lot, ad ostium, & januam clause-
rat post se, dixitque, Ne quæso, fratres mei,
faciatis malum: Ecce, jam duas filias meas,
quæ non cognoverunt virum, jam producam
illas ad vos, & facite illis, prout bonum vi-
debitur in oculis vestris; tantummodo VI-
RIS ISTIS ne faciatis quicquam: quando-
quidem venerunt in umbram tabulati mei.
Atque dixerunt, Accede ulterius, & dixe-
runt, Hic unus venit ad hospitandum, &
judicem egit agendo judicem: nunc plus tibi
K 5 quam*

quam *ILLIS* faciemus mali , institeruntque in virum illum , in Lotum , valde , & accesserunt , ut effringerent januam . Atque emiserunt *VIRI ILLI* manum suam , & introduxerunt Lotum ad SE domum , & januam occluserunt . Et viros illos , qui erant ad ostium domus , percusserunt subito scorumate , à minimo ad maximum ; Et defessi sunt ad inveniendum ostium . Atque dixerunt *VIRI* illi Loto , Quis præterea hic tibi est , gener , & filii tui , filiaque tuæ , & quicunque tibi sunt in hac civitate ? Cura exeant ex isto loco : nos enim perdituri sumus locum hunc , quia magnus est clamor istorum in conspectu יְהוָה ERIT , MISITQUE NOS יְהוָה ERIT ad perdendum istam .

Atque exiit Lot , & alloquutus est generos suos , qui fuerant ducturi filias suas , dixitque , Surgite , egredimini è loco isto : quia perditurus est יְהוָה ERIT civitatem istam ; Et fuit tanquam jocabundus in oculis generorum suorum . Quumque ascenderet aurora , urgebant *ANGELI IPSI* Lotum , dicendo , Surge , & assume uxorem tuam , & duas filias tuas , quæ adsunt , ne perimaris in iniquitate civitatis istius . Atque cunctabatur , & prehenderunt *VIRI ILLI* manum ejus ,

&

& manum uxoris ejus, manusque duarum filiarum ejus, propterea quod יְהוָה ERIT clementer amplectebatur eum; ut educerent eum, & collocarent eum extra civitatem ipsam. Fuitque, dum educerent eos foras, ut diceret, Eripe te ad vitam tuam, ne intueri post te, neque consistas in tota hac planitie; ad montem eripe te, ne perimaris. Atque dixit Lot E I S, ne quaeso DOMINE, Ecce nunc invenit servus tuus gratiam in oculis tuis, & amplificasti benignitatem tuam, quam exercuisti erga me, incolumem servando vitam meam: egoque non possum me eripere ad montem, ne quod me assequatur malum, & moriar; Ecce nunc civitatem istam propinquam ad fugiendum illuc, eaque perexigua est. Eripiam me quaeso illuc (nonne perexigua est ea?) & vivet anima mea. Atque dixit ei, Ecce rationem habeo tui etiam in hac re, ut non subvertam civitatem istam, quam dixisti. Festina, eripe te illuc: non enim potero facere quicquam, usque dum perveneris illuc; propterea vocavit nomen illius civitatis Tzoharem. Sol exortus est super terram, & Lot ingressus est Tzoharem. Atque יְהוָה ERIT demisit pluviam super Sedomum & super Hamoram sulphuris & ignis

156 PARATITLA CHRONOL.

à יְהוָה ERIT è Cælo; subvertitque civitates ipsas, & planitiem illam totam, omnesque incolas illarum civitatum, & fœtum telluris illius. Atque intuita est uxor ejus ulterius post eum, & effecta est statua salis. Ac mane surrexit ABRAHAM eodem matutino, abiitque in locum illum, ubi steterat coram יְהוָה ERIT Gen. 19: 1—27.

SCHELACH inquam & HEBER isti DUO VIRI fuerunt, Majores Loti.

Veruntamen, quemadmodum in præcedenti Vates respexerat Profanus Hesai Historiam cum fratre suo Jahakobo, Sic etiam adhuc, Id est, quâ utitur ~~μετὰ~~ in delineandis undis decrefcentibus, eâ usus alludit Hesai ad discessum à Jahakobo cum quadringentis viris suis;

Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus,
 Nomine Parnassus, superatque cacumine nubes.
 Hic ubi Deucalion (nam cætera texerat æquor)
 Cum consorte tori, parva rate vectus, adhæsit,
 Corycidas Nymphas, & numina montis, adorat,
 Fatidicamque Themis, quæ tunc oracula tenebat:
 Non illo melior quisquam, nec amantior æqui,
 Vir fuit, aut illa reverentior ulla Deorum.
 Jupiter; ut liquidis stagnare paludibus orbem,
 Et

Et superesse virum de tot modo millibus unum,
 Et superesse videt de tot modo millibus unam,
 Innocuus ambos, cultores numinis ambos,
 Nubila disjecit, nimbisque Aquilone remotis,
 Et Cœlo terras ostendit, & æthera terris.
 Nec maris ira manet; positoque tricuspile telo,
 Mulcet aquas Rector Pelagi, supraque profundum
 Extantem, atque humeros innato murice tectum,
 Cœruleum Tritona vocat, conchaque sonanti
 Inspirare jubet, fluctusque & flumina figuo
 Jam revocare dato. Cava buccina sumitur illi
 Tortilis, in latum quæ turbine crescit ab imo:
 Buccina, quæ in medio concepit ubi aëra Ponto,
 Litora voce replet, sub utroque jacentia Phœbo.
 Tum quæque, ut ora Dei madida rorantia barba
 Contigit, & cecinit iustos inflata recessus,
 Omnibus audita est telluris & æquoris undis:
 Et, quibus est undis audita, coercuit omnes.
 Jam mare litus habet, plenos capit alveus amnes,
 Flumina subsidunt, colles exire videntur,
 Surgit humus, crescunt loca decrefcentibus un-
 dis:

Postque diem longam nudata cacumina sylvæ
 Ostendunt, limumque tenent in fronde relictum.
 Redditus orbis erat, quem postquam vidit apertum;
 Et desolatas agere alta silentia terras,
 Deucalion lacrymis ita Pyrrham affatur obortis:
 O soror, ô conjux, ô scœmina sola superstes,
 Quam commune mihi genus, & patruelis origo,
 Deinde torus, junxit, nunc ipsa pericula jungunt;
 Terrarum, quasunque vident occasus & ortus,
 Nos duo turba sumus: possedit cætera Pontus.
 Hæc quoque adhuc vitæ non est fiducia nostræ
 Certa satis, terrent etiam nunc nubila mentem.

Quis

158 PARATITLA CHRONOL.

Quis tibi, si sine me fatis erepta fuisses,
Nunc animus miseranda foret? Quo sola timo-
rem

Ferre modo posses? Quo consolante dolores?
Namque ego (crede mihi) si te quoque Pontus ha-
beret.

Te sequerer, conjux, & me quoque Pontus ha-
beret.

O utinam possem populos reparare paternis
Artibus, atque animas formatæ infundere terræ!
Nunc genus in nobis restat mortale duobus,
(Sic vitum est Superis) hominumque exempla
manemus,

Dixerat, & flebant. Placuit Cœleste precari
Numen, & auxilium per sacras quærere sortes.

HESAU scilicet dixit JAHAKOBO ;
*Proficiscamur, & pergamus, & præibo ti-
bi. Atque dixit ei, Dominus meus novit,
hos natos esse teneros, & gregis, atque ar-
menti lactentes foeminas incumbere mihi ;
& pulsaverint eas diem unum, moriturum-
que totum gregem. Transeat quæso Domi-
nus meus ante servum suum, & ego prabe-
bo me ducem leniter, pro commoditate mea,
ducendis rebus istis, quæ antecedunt me, &
ducendis his natis, usque dum venero ad Do-
minum meum in Sehirem. Atque dixit HE-
SAU, Constituam quæso tecum è populo hoc,
qui mecum est ; Et dixit, Quorsum hoc ?
Inveniam gratiam in oculis Domini mei. At-
que*

& HISTORIÆ SACRÆ. 159

*que reversus est eodem ipso die HESAU
itinere suo Sehirem versus* Gen. 33: 12--16.

Ex his meridianâ clarius est luce, HE-
SAU, cui BUCCINA ascribitur,

Cava Buccina fumitur illi
Tortilis, in latum quæ turbine crescit ab imo:
Buccina, quæ in medio concepit ubi aëra Ponto,
Litora voce replet, sub utroque jacentia Phœbo:

Quandoquidem HESAU *vir fuit peri-
tus venationis, vir agrestis* Genes. 25: 27.
qualium cornua erant venatoria; HE-
SAU, inquam, *ruens in collum* JAH A-
KOBI, ut FLEVERIT Gen. 33: 4.

Tum quoque, ut ora Dei madida rorantia barba

CONTIGERIT, ut

Postque diem longam

A Jahakobo discefferit, *tamen* Jahako-
bum *adhuc* de Hefauo diffidisse; *Præ-
sertim quum* constituere *vellet* cum Ja-
hakobo é populo illo, qui secum erat,
Vide Gen 33: 15.

Hæc quoque adhuc vitæ non est fiducia nostræ
Certa fatis, terrent etiam nunc nubila mentem.

At

160 PARATITLA CHRONOL.

At JAHAKOB domum rediit ,. Cena-
hanis in terrâ quæ erat , ubi & PAR-
NASSUS , id est , SINAI , de quo jam
supra dixi ; quod sibi volunt ,

Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus ,
Nomine Parnassus , superatque cacumine nubes.
Hic ubi Deucalion (nam cætera texerat æquor)
Cum consorte tori , parva rate vectus adhæsit ,
Corycidas Nym., nas , & numina montis , adorat ,
Fatidicamque Themis , quæ tunc oracula tenebat :
Non illo melior quisquam , nec amantior æqui ,
Vir fuit , aut illa reverentior ulla Deorum.

DEUCALION propriè JAHAKOB
est , quem *Deus dilexit* , quum tamen HË-
SAUUM odio habuerit Rom. 9: 13. cujus
nomen primum vocatur JAHAKOB : ejus
manus quia tenebat calcaneum HESAUU ,
quum prodirent ex utero matris Gen 25: 26.
Alterum nomen ipsi inditum est JISRAËL ,
NON JAHAKOB DICETUR AM-
PLIUS NOMEN TUUM , SED JIS-
RÄEL : nam *Principem te gessisti cum Deo*
& cum hominibus , & superior evasisti. Gen.
32: 28. Vide Genes. 35: 10. Qua gra-
tia , vocatum quum sit nomen ejus JAHAKOB ,
fratrem quia supplantaret suum
Genes. 27: 36. hoc est , manu sua quia
te-

tenuit calcaneum ejus Gen. 25: 26. ceu Non
amplius JAHAKOB, sed JISRAEL,
à Deo quod erat, impulsu utique Dei,
Benedictionem Hesaïo tradidit cum
Primogenitura: *accipe quæso*, אֶת בְּרִכְתִּי
benedictionem meam, quæ adducta
est ad te: cum gratiose mihi sit lar-
gitus Deus, cumque sit mihi omne;
ac institit apud eum, & accepit,
Gen. 33: 11.

Ille inquit,

Ô utinam possem populos reparare paternis
Artibus, atque animas formatæ infundere terræ!

Hic utitur DEUCALION SERMO-
CINATIONE ut RHETORICIS di-
citur, quâ sermo affingitur personæ, qui
præsentis sit instituti; cujusmodi sunt ora-
tiones multæ apud Poëtas. Hòc est, quod
ipse præstitit, ARTIBUS adscribit PA-
TERNIS, id liquet ex hoc Lib. I. vss.
78—83.

Natus homo est, five hunc Divino semine fecit
Ille opifex rerum, mundi melioris origo;
Sive recens tellus, seductaque nuper ab alto

L

Æthe-

162 PARATITLA CHRONOL.

Æthere , cognati retinebat semina Cœli :
 Quam satus Japeto , mistam fluvialibus undis ,
 Finxit in effigiem moderantum cuncta Deorum.

JAPETUS enim est ABRAHAM, quo JAHAKOB satus est. cui uxor affingitur ASIA, quæ ipsa est SARAI, quod vel nomen satis indicat ; de quâ *Deus dixerat* ABRAHAMO, SARAIN, UXOREM TUAM *non vocabis nomen ejus SARAI, sed SARAH* erit *nomen ejus* : Nam benedicam ei, & etiam dabo tibi ex ea filium, ac benedicam ei, & erit in Gentes, Reges Populorum ex ea futuri sunt Gen. 17: 15, 16. Qui aliàs etiam vocatur PROMETHEUS, uti frater ejus NACHOR EPIMETHEUS ; unde est, JAHAKOB quod appelletur PROMETHIDES, quemadmodum LEA, PYRRHA quæ est, audit EPIMETHIDA : uti in sequentibus reperire licet, Oraculum ubi consulerent,

Nulla mora est, adeunt pariter Cephisidas undas,
 Et nondum liquidas, sed jam vada nota secantes.
 Inde, ubi libatos irroravere liquores
 Vestibus, & capiti, flectunt vestigia sacræ
 Ad delubra Deæ ; quorum fastigia turpi
 Squallebant musco, stabantque sine ignibus aræ.
 Ut

Ut templi tetigere gradus, procumbit uterque
 Pronus humi, gelidoque pavens dedit oscula saxo:
 Atque ita, Si precibus, dixerunt, numina iustis
 Vieta remollescunt, si flectitur ira Deorum,
 Dic Themis, qua generis damnum reparabile nostri
 Arte sit, & meritis fer opem mitissima rebus.
 Mota Dea est, sorte inque dedit, Discedite templo,
 Et velate caput, cinctasque resolvite vestes,
 Ossaque post tergum magnæ jactate parentis.
 Oblupucere diu. Rumpitque silentia voce
 Pyrrha prior, jussisque Deæ parere recusat:
 Detque sibi veniam, pavido rogat ore, pavetque
 Lædere jactatis maternas ossibus umbras.
 Interea repetunt cæcis obscura latebris
 Verba datæ sortis secum, inter seque volutant.
 Inde Promethides placidis Epimethida dictis
 Mulcet: &, Aut fallax ait, est solertia nobis,
 Aut pia sunt, nullumque nefas oracula suadent.
 Magna parens terra est, lapides in corpore terræ
 Ossa reor dici, jacere hos post terga jubemur.
 Conjugis augurio quanquam Titania mota est,
 Spes tamen in dubio est: adeo Cœlestibus ambo
 Diffidunt momitis, sed quid tentare nocebat?
 Discedunt, velantque caput, tunicasque recin-
 gunt,
 Et jussos lapides sua post vestigia mittunt
 Saxa (quis hoc credat, nisi sit pro teste vetustas)
 Ponere duritiem cœpere, suumque rigorem,
 Mollisque mora, mollitaque ducere formam.
 Mox, ubi creverunt, naturaque mitior illis
 Contigit, ut quædam, sic non manifesta videri
 Forma potest hominis, sed uti de marmore cœpta,
 Non exacta satis, rudibusque simillima signis;
 Quæ tamen ex illis aliquo pars humida succo,

164 PARATITLA CHRONOL.

Et terrena fuit, versa est in corporis usum;
Quod solidum est, flectique nequit, mutatur in
ossa,

Quæ modo vena fuit, sub eodem nomine mansit.
Inque brevi spatio, Superiorum numine, saxa,
Missa viri manibus, faciem traxere virorum;
Et de foemineo reparata est foemina jactu.
Inde genus durum sumus, experiensque laborum:
Et documenta damus, qua simus origine nati.

Denique ad extremum Symbolicè quem-
admodum Vates figurat Profanus,

Qua generis damnum reparabile nostri
Arte

fuerit, & יְהוָה ERIT Deus Optimus
Maximus MERSIS TULERIT OPEM
MITISSIMUS REBUS; Quod scilicet
extruxerit NOACH altare יְהוָה ERIT,
Et accipiens ex omnibus mundis pecudibus,
Et, ex omnibus volucris mundis, obtulerit
holocausta in altari illo. Atque odoratus est
יְהוָה ERIT odorem acquiescentiæ, Et di-
xit יְהוָה ERIT in corde suo, Non iterum
maledicturus sum amplius telluri isti propter ho-
minem: quia figmentum cordis hominis ma-
lum est à pueritia ipsius; iterumque non percu-
tiam amplius omnia viventia, quemadmo-
dum feci Gen. 8: 20, 21. Deus unde bene-
dixit

dixit NOACHO, & filiis ejus, & dixit eis, Procreate, & augeſcite, ac replete terram Gen. 9: 1.

Ita & alludit ad illud, quo JAHAKOB PATER MULTARUM FACTUS EST GENTIUM: quando Deus dicebat JAHAKOBO, *Nomen tuum JAHAKOB est, non vocabitur nomen tuum amplius JAHAKOB, ſed JISRAEL erit nomen tuum; Et vocavit nomen ejus JISRAELEM. Dixitque ei Deus, Ego ſum Optimus Maximus, Fruſtuſus eſto, & multiplicator: gens, imo cœus gentium erit ex te; etiam Reges è lumbis tuis prodibunt. Terram hanc, quam dedi Abrahamo, & Jitzchako, tibi daturus ſum, Et ſemini tuo poſte dabo terram hanc. Et aſcendit ab illo Deus, in ipſo loco, ubi loquutus fuerat cum illo. ET ſtatuit JAHAKOB ſtatuum in eodem loco, ubi loquutus eſt Deus cum ipſo, STATUAM LAPIDEAM, inſperſitque eam liquore, & perfudit eam oleo. Atque vocavit JAHAKOB nomen illius loci, ubi loquutus eſt cum ipſo Deus, Beth-ſelem Gen. 35: 10—15.*

II. Sic coluerunt quoque UXOREM SCHEMI nomine DER CETIS: quippe quæ habuiſſe dicitur filiam SEMIRAMIDEM, quam oſtendam eſſe THAMA-

166 PARATITLA CHRONOL.

RAM *filiam* SCHEMI ad PERIOD. III.

§. 10. De quâ Vates Profanus unam è MENEIDIS canentem introducit Lib. IV.

Ÿff. 42 — 45.

Ille quid è multis referat (nam plurima norat)
Cogitat: Et dubia est, de te Babylonia narret
Derceti, quam versa squamis velantibus artus
Stagna Palestini credunt coluisse figura.

Quia scilicet in aquas lapsa servata fuisset à piscibus, ut alii, Ego quod interpretor, Inter octo animas Noë illam in Arca servatam fuisse in aqua.

III. Lib. IV. Ÿff. 212, 213.

Rexit Achæmenias urbes pater Orchamus, isque
Septimus à prisco numeratur origine Belo.

ORCHAMUS est NACHOR: nomen enim נַחֹר Hebraicum est, cujus si sumatur Syllaba נַ, atque tum literæ ejus נַ legantur à sinistrâ dextram versûs, habebimus ORCHAN; porro, accedente terminatione Latinâ US, ac Literâ N mutâtâ in M, erit ORCHAMUS. Sed, cum duo occurrant nomine נַחֹר, alter *parens*, alter *Therachi filius*, frater Abrahami, de priori

priori vide Gen. 11: 22 — 25. de posteriori Gen. 11: 26, 27, 29. Quæstio est, quanam istorum hic intelligatur? At *posterio-rem censeo*,

Isque

Septimus à prisco numeratur origine Belo:

Nam, si *Cham* Gen. 10: 6. opponatur *Schemo* Gen. 11: 10. illiusque *filius Chuscb* Gen. 10: 6. *Arpacschado*, filio *Schemi* Gen. 11: 10, 11. Porro NIMROD, filius *Chuschi* Gen. 11: 8. *Schelacho*, filio *Arpacschadi* Gen. 11: 12. 13. tum numerantur à *Schelacho*, vel potius in lineâ oppositâ, à NIMRODO, BELUM quem ostendam, Primus *Heber*, Secundus *Peleg*, Tertius *Rebu*, Quartus *Serug*, Quintus *Nachor*, pater *Therachi*, & Sextus *The-rach*, tandem SEPTIMUS NACHOR, qui ORCHAMUS hic est, vide Gen. 11: 14 — 29.

Enimvero NIMROD audit BELUM: *Βελ* enim Græcè sonat TELUM, quod mittitur. TELUM vulgo quidem id appellatur, quod ab arcu mittitur, sed nunc omne significatur, quod mittitur manu. Ita sequitur, ut & lapis, & lignum; & ferrum, hoc nomine contineatur. Dictumque ab eo,

L 4

quod

quod in longinquum mittitur, Græca voce figuratum ἀπὸ τοῦ τελεῖν, id est ab eo, QUOD EST LONGE. Et hanc significationem invenire possumus ἔν in Græco nomine : nam, quod nos TELUM appellamus, illi βίλη appellat ; eoque nomine vulgo quidem id significatur, quod ab arcu mittitur, sed non minus omne significatur, quod (cum) mittitur manu, ἀπὸ τοῦ βάλλειν, i.e. à JACIENDO. Admonet nos Εὐνοφῶν. id est XENOPHON. nam ita scribit καὶ τὰ βίλη ἰμέρε ἰφίετο, λόγχοι, τελέμενοι, σφενδαί, πλείους δὲ ἔλδοι, id est, ET TELA SIMUL FEREBANTUR, HASTÆ SAGITTÆ, FUNDÆ, PLURIMI ITEM LAPIDES. [Et id, quod ab arcu mittitur, apud Græcos quidem proprio nomine τόξον (id est, SAGITTA) vocatur : apud nos autem communi nomine TELUM appellatur] l. 223. §. 2. D. de V. S. Sic de NIMRODO Sacrae docent Literæ, Iste fuit POTENS VENATIONE coram τῷ יהוה ERIT : propterea dici solet TANQUAM NIMROD POTENS VENATIONE CORAM τῷ יהוה ERIT Gen. 10: 9. Ita NIMROD dictus est BELUS à TELIS, Græcè βίλη, quibus IN VENANDO usus esset.

Ad-

Adhæc conferatur & Joh. Joachimi Schröderi Thesaurus Linguae Armenicæ, Antiquæ & Hodiernæ, Dissertationis Cap. I. de antiquitate Linguae Armenicæ §. 11. Ubi, quum *Thirasum* dicat *coævum* NEBROTHO, verba Armenica sic transfert, *Nebrotho*, (interea per *נִמְרוֹד* hæc inferens verba, *הָהָל לְהוֹרֵת* נִמְרוֹד נִבְרַח בְּאַרְץ NIMRODO, *qui cœpit esse potens in terra* Gen. 10: 9.) *qui etiam BELUS*.

IV. BELIDES utique Sic dicuntur à BELO, id est, NIMRODO, Quas Vates canit Profanus *Junonem vidisse in inferno* Lib. IV. *ψff. 462, 463*.

Molirique suis lethum patruëlibus aufæ,
Assidue repetunt, quas perdunt, Belides, undas.

Ergo Vates Profanus hic respicit Turris structuram Babylonicæ, in qua Extruenda structores oleum perdidderunt & operam, quia malum erat in oculis *יִהְיֶה עֵר* ERIT: quippe, quemadmodum Belides à Belo sunt, ita & *בְּנֵי הָאָדָם* FILII HOMINIS ILLIUS, h.e. Nimrodi, in terra extruere Schin-

170 PARATITLA CHRONOL:

haris sibi voluere urbem, & turrim, cuius fastigium affurgeret in Cœlum, ut sibi facerent nomen, ne dispergerentur in superficiem totius terræ. Cujus autem urbis nomen vocatum est Babel, propter confusionem sermonis totius terræ; atqui Babel principium Regni fuit Nimrodi in terra Schinharis Gen 10: 10.

TURRIS de STRUCTURA illius sic Sacra habet Scriptura, *Atque fuerat universa terra sermones uni, & labium unum. Fuitque, quum ab Oriente profecti essent, ut invenirent convallem IN TERRA SCHINHARIS, & considerent illic, dicerentque alter alteri, Agedum, formemus lateres, & excoquamus optimè: Et fuerunt eis lateres pro lapidibus, & bitumen illius fuit eis pro intrito. Atque dixerunt, Agedum, extruamus nobis urbem, & turrim, cuius caput sit in Cælo, & faciamus nobis Nomen, ne dispergamur super facie totius terræ. Et descendit יְהוָה ERIT, ad videndum urbem illam, & turrim, quam extruebant FILII ILLIUS HOMINIS; Et dixit יְהוָה ERIT, Ecce populus unus, & labium unum omnibus illis, Et hoc est incipere*

cipere illorum ad faciendum, & nunc non difficile erit illis, omne, quod cogitarunt, facere; Age descendamus, & confundamus ibi labium illorum, ut non intelligant unus labium alterius: & ab inde disperfit illos: יְהוָה ERIT super facies totius terræ, & destiterunt extruere urbem illam. Propterea vocavit nomen illius BABEL: quia ibi confudit יְהוָה ERIT labium totius terræ, & ab inde disperfit illos: יְהוָה ERIT super facies totius terræ Gen. 11: 1—9.

PERIODUS TERTIA

A B

EXITU ABRAHAM

EX URE CHALDÆORUM,

USQUE AD

THN ΕΞΟΔΟΝ ΙΣΡΑΗΛΙΤΑΡUM

EX ÆGYPTO.

DIFFICULTAS CHRONOLOGICA.

SANÈ magna intercedit Quæstio inter
 CHRONOLOGOS, *Quot annis HÆC*
circumscribenda sit PERIODUS. Quidam
hoc intervallum describunt annis CCCC
XXX. Alii vero illud circumscribunt an-
nis DCXLV. Posterior sententia nititur
loco Exod. 12:40. Ubi habitatio filiorum
Jisraëlis, qua habitarunt in Ægypto, fuisse di-
citur quadringentorum triginta annorum.
 Dico

430.

Ad quos si addantur *ab Exitu Abra-*
mi ex Ure Chaldaeorum usque ad na-
tum Jitzchakum.

25.

A

& HISTORIÆ SACRÆ. 173

A nato Jitzchako ad Jahakobum natum 60.

A nato Jahakobo ad ingressum ejus in
Ægyptum. 130.

Producerentur in totum Anni (45.

At nos Sententiam amplectimur priorem
propter rationes sequentes.

1. Quia ne quidem OMNES DIES
ANNORUM VITÆ KEBATHI, qui
cum Jahakobo in Ægyptum venit Gen.
46: 8, 11. & Hamrami, fati in Ægy-
pto, nec non Moschis, quum filios
Jisraëlis educeret è terrâ Ægypti, attingunt
spatium annorum CCCCXXX.
Nam anni vitæ KEBATHI fuisse docen-
tur Exod. 6: 17. 133.

Anni vitæ Hamrami Exod. 6:

19. 137.

Moschis, quum alloqueretur Par-
honem Exod. 7: 7. 80.

Qui omnes si simul sumantur, da-
bunt modo. 350.

Ratio clarissima est: quia filius Ke-
bathi, cujus pater Levi fuit Gen. 46:
11. Exod. 6: 15. Num. 3: 17. 1 Chron.
6: 1, 16. & 23: 6. dicitur Hamram
Exod 6: 17. 1 Chron. 6: 18. & 23: 12.
Ham-

Hamrami autem *filius* extitit *Mosche* Exod. 6: 19. Num. 26: 59. 1 Chron. 23: 13. qui eduxit filios *Jisraëlis* ex *Ægypto* anno ætatis suæ octogesimo: quippe, versatus cum *Iisraëlitis* in deserto *quadraginta annis* Num. 14: 33, 34. Ps. 95: 10. Hebr. 3: 17. obisse dicitur *natus centum viginti annos* Deut. 34: 7. Imo *Jocebed*, mater *Moschis*, ipsius *Levi* fuit *filia* Exod. 2: 1. Unde de *Hamramo* docetur, *Et sumpsit Hamram Jocebedam, amitam suam, sibi in uxorem* Exod. 6: 19. Vide quæso Num. 26: 59. ubi habetur, *Et nomen uxoris Hamrami Jocebed, filia Levi, quam peperit uxor Levi in Ægypto.* Sic prædictum erat. *Abrahamo, Quarta tam generationem reversuram esse in Cenahanem* Gen 15: 16.

Idem ex aliis successionibus Genealogicis patet: ita in Genealogiâ *Korachi*, *Korach* dicitur *filius Jitzebaris* Exod. 6: 20. qui fuit *filius Kehathi* Exod. 6: 17. *filius Levi* Exod. 6: 15. vide Num. 16: 1.

Sic in calculo Genealogico *Dathanis*, & *Abirami*, *filius Reübenis* fuit *Pallu* Gen. 46: 9. Num. 26: 5. 1 Chr. 5: 3. *filius vero Pallu Eliab* Num. 26: 8.

26:8. filii autem *Eliabi Dathan*, & *Abiram* Num. 26:9. vide Num. 16:1.

2. Ita Deus Abrahæ loquutus esse docetur, quod semen ejus esset inquilinum in terra aliena, ubi servituti subiceretur, & male acciperetur, annis quadringentis Act. 7:6. Vide Gen. 15:13. Quod intelligi nequit de toto tempore habitationis filiorum Jisraëlis in Ægypto: quippe qui juxta posteriorem sententiam, nixam loco Exod. 12:40. habitassent in Ægypto quadringentos triginta annos.

Neque etiam de ultimis annis quadringentis, quos filii Jisraëlis habitassent in Ægypto: quia, ut semen Abrahæ inquilinum fuisset in terrâ Ægypti totis annis quadringentis triginta, tamen post mortem modo Josephi servituti subiectum, & male est acceptum. Etenim in Historiâ sic habetur, mortuus est Joseph, omnesque fratres ejus, & tota generatio illa. Et filii Jisraëlis fœtificaverunt, & abunde progenuerunt, atque multiplicati sunt, & corroborati quamplurimum, & impleta est terra illa ipsis. Atque extitit Rex novus super Ægyptum, qui non nove-

rat

rat Josephum; dixitque populo suo, Ecce populus filiorum Israhælis multus, & numerosus præ nobis. Age! sapienter & callide circumveniamus illum, ne multiplicetur, & erit, cum exoriat bellum, ut adjungat se etiam hostibus nostris, & pugnet contra nos, & ascendat ex hac terra. Atque constituerunt super eum præfectos angariis, qui affligerent eum oneribus suis; & ædificavit urbes armamentariorum Parboni, Pithomum & Rahamsesum Exod. 1: 6 — 11. Hinc manifestum est, semen Abrahæ non post annos 30. adventus in Ægyptum, verum in servitutem redactum, ac esse afflictum in Ægypto, post annos 71. in Ægyptum quam venit: siquidem Joseph ipse vixerit annos 71. post ingressum familiæ suæ in Ægyptum; Quod sic conficitur.

Joseph erat natus triginta annos, quum steterit coram Parbone, Rege Ægypti Gen. 41: 46. Atque tum exposuerat Parboni somnium, hoc est, nocturnum visum, septem annos saturitatis venturos esse in tota terra Ægypti, nec non septem annos famis post illos Gen. 41: 25 — 32. Quam
ob

ob rem ergastulo liberatus est ibid. seqq. Sed jam *absoluti erant septem illi anni saturitatis; quæ fuit in terrâ Ægypti* Gen. 41: 53. nec non *duo sequentium annorum famis* Gen. 45: 6. Antequam pater cum familia Josephi venisset in Ægyptum: Joseph enim ita loquens introduci-
tur cum fratribus suis, *Festinate, & ascendite ad patrem meum, & dicetis ei, Sic ait filius tuus Joseph, Constituit me Deus dominum toti Ægypto; Descende ad me, ne subsistito: & habitabis in terrâ Goshenis, & eris vicinus mihi, tu, & filii tui, & filii filiorum tuorum, grægesque tui, & armenta tuâ, & omnia quæ sunt tibi. Atque sustentabo te ibi: quia* ADHUC QUINQUE ANNOS futura est FAMES, *ne paupertate consumaris, tu, & familia tua, & omnia, quæ sunt tibi* Gen. 45: 9—11. Quod & *Jabakob præstitit juxta petitionem Josephi, vide Gen. 46. Joseph utique tum natus fuit annos 39. quum pater unâ cum familiâ suâ advenisset in Ægyptum. Atqui in totum Joseph vixit* Gen. 50: 22, 26. *annos. 110.*

A quibus si subducantur dicti 39.

Ergo restant anni 71.

Quos Joseph vixit post ingressum
Iisraëitarum in Ægyptum.

Verum enim vero **TERMINUS**,
A QUO peregrinatio SEMINIS A-
brabæ (de quâ vide Gen. 47: 9.) in-
cipit, cui annexa est, & *reductio* il-
lius *in servitutem*, & *afflictio*, quæque
terminatam habet *in Ægyptum*, Iisraëitarum
ex Ægypto, est **NATUS JITZ-**
CHAKUS: nam *ad Abrahamum di-*
ctum fuerat, **IN ISAAKO VOCA-**
BITUR TIBI SEMEN Hebr. 11:
18. vide Gen. 21: 12. & Rom. 9: 7.
Hoc est, non filii carnis, illi sunt filii
Dei, sed **FILII PROMISSIONIS**
consentur **IN SEMINE**: *promissionis*
enim sermo hic est, Hoc ipso tempore
veniam, **ET ERIT SARÆ FI-**
LIUS Rom. 9: 8, 9. Hinc

3. Constat, spatium annorum qua-
dringentorum & triginta testamenti an-
te confirmati à Deo in Christum, post
quos *Lex extitit*, de quibus Gal. 3:
17. currere ab exitu Abrami ex
Ure Chaldæorum, usque ad

THN

ΤΗΝ ΕΞΟΔΟΝ Jisraëlitarum ex
Ægypto.

1. Quia, Apostolo sermone tra-
ctante magnum illud interstitium;
quod *promissionem* inter & *legislatio-*
nem intercellerat, major vis fuisset
in hoc argumento; quando dixisset,
legem promissione recentiore esse an-
nis DCXLV. quod proculdubio
præstitisset, si revera *tot anni* inter-
cessissent *inter promissionem Abra-*
hamo factam, & legislationem ad
montem Sinai: tota enim argumen-
tatio Apostoli eo intenditur, ut
probet *legem non posse abolere promif-*
sionem, quod inde demonstrat, *quia*
lex recentior est promissione annis
CCCCXXX. Ideo etiam *Lex* do-
cetur *lata esse POST annos qua-*
dringentos & triginta Gal. 3: 17.

Quod verum est: quippe, quum
fuerit *exactis quadringentis triginta*
annis, imo fuerit *eodem ipso die,* ut
egressi sint omnes exercitus וְיָצְאוּ כָּל צֶבָא
ERIT *è terra Ægypti* Exod. 12: 41.
lata est Lex in monte Sinai Men-
ses duos & sex dies post
M 2 Exi.

Exitum Jisraëliitarum ex Ægypto ; quandoquidem mense tertio, ex quo exiverunt filii Jisraëlis è terra Ægypti, Eo ipso die (tertio scilicet) pervenerunt in desertum Sinai Exod. 19: 1. Porro edixit יְהוָה ERIT Moschi, Ito ad ipsum populum, ut sanctifices eos hodie & cras, & lavent vestimenta sua, & sint parati in diem tertium : nam ipso die tertio descensurus est יְהוָה ERIT, ante oculos totius populi hujus, super montem Sinai vss. 10, 11. Descendit ergo Mosche ex monte illo ad populum, sanctificavitque populum ; Et lavabant vestimenta sua. Atque edixit populo, Estote parati in tertium dierum, ne accedite ad uxorem. Fuitque die illo tertio, quum cœpisset mane, ut essent soni, & fulgura, & nubes densa, super illum montem, sonitusque tubæ vebemens valde, atque trepidabat totus ipse populus, qui erat in castris vss. 14—16. At tum LEX EST LATA, ut patet ex Capp. seqq. 2. Ita

2. Ita proponitur *Subiectum Dissertationis* dicto loco Gal. 3: 17. *Hoc autem dico, Testamentum ante confirmatum à Deo in Christum, Lex, quæ post annos quadringentos & triginta extitit, non reddit inutile ad abolendam promissionem: quod hac probatur Ratione* seq. *ŷf. 18. Si enim ex lege sit hereditas, non amplius est ex promissione. Quæ RATIO SUBJECTO* suo convenire debet, ut probatum dedi duabus rationibus validissimis in meâ ANAKPI-
 SEI BREVISSIMA MELCHISEDECI Cap. I. §. 2. rat. 3. in fin. Quibus TERTIAM addam,

Nimirum *Subiectum* rationis se habet ad *Rationem* suam, quemadmodum *Subiectum* prædicati se habet ad *prædicatum* suum: nam

1. Quemadmodum *Subiectum* demonstratur *Ratione* sua, sic & *Subiectum* demonstratur *Prædicato* suo; Quare *Prædicata* sunt, quæ à *Subiecto RATIONE* distinguui dicantur. Unde, quo quis plura novit *prædicata*, eo melius rem novit; Sic etiam, quo
 M 3 quis

quis novit plures *rationes*, eo melius rem novit.

2. Quemadmodum de *Subiecto prædicatum* dicitur, & *prædicatum de subiecto*; ita de *Subiecto ratio* prædicatur, & *Ratio de subiecto*. Hinc illud axioma dicam, *nihil est in prædicato, quod non est in subiecto*, Sic *nihil est in ratione, quod non est in subiecto*; Et ex opposito *nihil est in subiecto, quod non est in prædicato*, Sic *nihil est in subiecto, quod non est in ratione*, QUATENUS verba in enunciatione intelliguntur secundum subiectam materiam. Quâ gratiâ (alias enim uti *prædicatum* ita & *ratio* differunt à *Subiecto*, ut speciale quid à generali) omnia axiomata & enunciationes converti possunt, ubi *subiectum* ponitur loco *prædicati*, & *prædicatum* loco *subiecti*: quia *prædicatum* *subiecto* suo cohæret, sic etiam *Ratio* convenit *Subiecto* suo.

Quemadmodum jam *Lex* & *Præmissio* commemorantur, Et in RATIO.

TIONE vñ. 18. Et in SUBJEC-
CTO vñ. 17. ita *hereditas RATIONIS* vñ. 18. includitur *testamento SUBJECTI* vñ. 17. Sed ideo *hereditati RATIONIS* vñ. 18. jungitur *promissio* : quia *testamentum promissis sancitum est* Hebr. 8: 6. *Abrahæ vero per promissionem gratificatus est Deus HEREDITATEM*, dicto loco Gal. 3: 18. Ergo *Testamentaria dispositio respiciens in Christum*, quæ ante confirmata dicitur, *ABRAHAMO* facta est a Deo ante annos *quadringentos & triginta*, quam *lex* est lata ad montem Sinai : quoniam dixi, *hereditatem RATIONIS* vñ. 18. includi *testamento SUBJECTI* vñ. 17. *sancito promissis* ; Quæ convenire jam plus satis ostendi.

Quod ab *adversariæ* excipiat *Sententiæ Patronis*, *Apostolum non respicere promissionem*, *Abrahamo primitus factam, sed Jakobobo in Beer-Schebah ab integro repetitam* Gen. 46: 1 — 4. Adeoque nihil innuere aliud, quam à *promissionibus illis*, *Jakobobo in Beer-Schebah repetitis*, ad *Exitum ex Ægypto lapsos esse an-*

nos CCCCXXX. Extra Scripturam est.

1. Quia *Paulus* ne quidem, in totâ *Epistolâ* illâ *ad Galatas*, ullam vel minimam de *Jahakobo* facit mentionem.

2. Sic & loco *Gen. 46: 1--4.* neque vola extat, neque vestigium *promissionis* illius, *Jahakobo* repetitæ: quandoquidem *Deus Jahakobo* in *Beer-Schebah*, tantummodo animum addit, ut eat in *Ægyptum*; eique numerosam in hac terrâ promittit sobolem. Sic *Historia* sonat *Profectus est Jisraël cum omnibus, quæ erant ipsi, & venit in Beer-Schebah, mactavitque victimas Deo patris sui Jitzchaki. Atque alloquutus est Deus Jisraelem in visionibus nocturnis, dixitque, Jahakob, Jahakob; Et dixit, Ecce me. Atque dixit, Ego Fortis ille, Deus patris tui, ne timeas à descensu in Ægyptum: nam gentem magnam efficiam te ibi, Ego descendam tecum in Ægyptum, & ego faciam ut ascendas similiter ascendendo; Et Joseph imponet manum suam oculis tuis.*

Hinc

Hinc manifestum evadit, locum Exod. 12: 40. ubi *habitatio filiorum Jisraëlis, qua commorati sunt in Ægypto*, fuisse dicitur *quadringentorum triginta annorum*, non tantum *servitutem velle Ægyptiacam*, sed & *universam innuere peregrinationem* ab exitu Abrami ex Ure Chaldæorum usque ad ΤΗΝ ΕΞΟΔΟΝ Jisraëliitarum ex Ægypto; Sic οἱ LXX. Καὶ ἡ κατοίκησις τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ . ἡ κατοίκησις ἐν γῇ Αἴγυπτῳ , ἐ ἐν γῇ Χαναάν , ἐν τετρακίσια ἐ τριάκοντα; Sic quoque EDITIO SAMARITANA; Sic JOSEPHUS: neque id omnino est negligendum.

Porro liquet, *Abrahamum*, HABITASSE qui dicitur CHARRIS Act. 7: 4. vide Gen. 11: 31. confedisſe illic QUINQUE ANNOS, priusquam advenisset in Cenahanem: supra enim jam demonstravi, annos quadringentos, de quibus Gen 15: 13. & Act. 7: 6. initium fecisse à nato Jitzchako, atque desinere in Exitu Jisraëliitarum ex Ægypto. Quum autem à profectione Abrami Charane in Cenahanem usque ad natum Jitzchakum præterlapsi sint anni XXV. Abram enim natus fuit septuaginta quinque annos, quum proficisceretur Charane Gen. 12: 4. qui ipse natus docetur centum annos, quum na-

186 PARATITLA CHRONOL.

sceretur ei Jitzchak, filius ejus Gen. 21; 5. Rom. 4: 19. Sequitur utique, Abramum HABITASSE CHARRIS QUINQUE ANNOS: quia sic inveniuntur dicti ANNI CCCCXXX.

Neque id repugnat promptitudini illi, quâ Abram mandatis Dei semper obsequutus est: quippe, quemadmodum *Deus gloriæ* generaliter tantum dixerat *Abrahamo*, *quum esset in Mesopotamia, priusquam habitaret Charris, Exi è terra tua, & ex cognatione tua, & veni in terram, quamcunque ostendam tibi*, Ita Abraham exiit è terra *Chaldæorum* (scilicet ad proficiscendum in terram *Cenahanis* vide Gen. 11; 31.) habitavitque Charris; Et illinc, postquam mortuus est pater ejus, transtulit eum in terram, quæ est *Cenahanis* Act. 7; 2—4. Sic itaque conficitur

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ.

Abraham habitavit Charris annos.	5.
A profectioe Abrahami Charane ad natum Jitzchakum præterlapsi sunt anni.	25.
Jitzchak vixit ante natum Jabakobum, Gen. 25: 26. annos.	60.
Jabakob, adveniensi in Ægyptum, natus	tus

& HISTORIÆ SACRÆ. 187

tus fuit Gen. 47: 9. annos. 130.

Simul sumpti dant annos 220.

Ad quos si addantur anni habitationis
Jisraëitarum in Ægypto. 210.

Habebimus annos. 430.

Tandem sic probatur, *Jisraëlitas com-*
moratos esse in Ægypto annis 210. Nam su-

pra vidimus ex Act. 7: 6. & Gen. 15: 13.
A nato Jitzchako ad THN ΕΞΟΔΟΝ
Jisraëitarum ex Ægypto lapsos esse
annos Quadringentos. Jam vero

Jitzchak vixit ante natum *Jabako-*
bum Gen. 25: 26. annos. 60.

Jabakob, adveniens in Ægyptum Gen.
47: 9. annos. 130.

Ergo restant pro habitatione filiorum
Jisraelis in Ægypto anni. 210.

Quippe simul sumpti dant annos. 400.

NATI POST CREATIONEM.

Si ad annos Creationis ante *Abramum*
natum. 1008.

Addantur anni *Abrami* ante natum
Jitzchakum Gen. 21: 5. 100.

Jitzchak natus est anno Creationis. 2108.

Addantur anni *Jitzchaki* ante natum
Ja-

188 PARATITLA CHRONOL.

Jahakobum Gen. 25: 26. 60.
Jahakob natus est anno Creationis. 2168.

MORTUI POST CREATIONEM.

Abram natus est anno Creationis. 2008.
Vixit in totum Gen. 25: 7. 175.
 Ergo mortuus est anno Creationis. 2183.
Fitzchak natus est anno Creationis. 2108.
Vixit in totum Gen. 35: 28. 180.
 Ergo mortuus est anno Creationis. 2288.
Jahakob natus est anno Creationis. 2168.
Vixit in totum Gen. 47: 28. 147.
 Ergo mortuus est anno Creationis. 2315.

Porro.

Jahakob natus est anno Creationis. 2168.
 Natus fuit , [adveniens in *Ægyptum*
 Gen. 47: 9. annos.] 130.
 Ergo *Jahakob* advenit in *Ægyptum*
 anno Creationis. 2298.
 Addantur anni incolatus in *Ægypto*. 210.
 Ergo *Jisraëlitæ ex Ægypto exiverunt*
 anno Creationis. 2508.
 HI-

HISTORIA SACRA,
EXPLICANS
PROFANAM.

I. Metam. Lib. II. vss. 591 — 597.

Ubi *cornix* magnâ & queribundâ voce
dicens de NYCTYMENE, suo quæ *suc-*
cessisset honori, hoc est, ceu *noctuam datam*
esse comitem inculpatam Minervæ, id *corvo*
narrans introducitur;

Quid tamen hoc prodest, si, diro facta volucris
Crimine, Nyctimene nostro successit honori?
An, quæ per totam res est notissima Lesbon,
Non audita tibi est, Patrium temerasse cubile
Nyctimenen? Avis illa quidem, sed conscia culpæ
Conspectum lucemque fugit, tenebrisque pudorē

Celat, & à cunctis expellitur æthere toto.

Quod nullus dubito, quin de duabus
dicatur Filiabus Loti, una cum Pa-
tre suo habitantibus in spelunca qua-
dam, ubi *feruntur*,

Patrium temerasse cubile:

LOT

LOT enim, *ascendens Tzohare*, non tantum *confedit in monte*, ET I UÆ FILIÆ EJUS CUM EO: *quia metuebat habitare Tzohare*, sed etiam habitavit in spelunca quadam, ipse cum duabus filiabus suis. Et dixit Primogenita minori natu, Pater noster *senex est*, neque vir superest in hac terra, qui *ingrediatur ad nos*, secundum consuetudinem totius terræ, Age, demus bibendum Patri nostro vinum, & cubemus cum EO, ut in vita servemus ex patre nostro semen. Atque dederunt bibendum Patri suo vinum in nocte illa, & accessit Primogenita; cubavitque cum Patre suo; neque agnovit, dum cubaret illa, & dum exurgeret. Atque fuit postridie, & dixit Primogenita minori natu, Ecce cubavi præterita nocte cum patre meo, Demus ei bibendum vinum etiam hac nocte, ac veni, concumbere cum eo, ut in vita servemus ex Patre nostro semen. Atque dederunt bibendum etiam in nocte illa patri suo vinum, & surrexit minor
natus,

natu, cubavitque cum eo; neque agnovit, dum cubaret illa, & dum exurgeret. Atque conceperunt duæ filiæ Loti ex patre suo; peperitque primogenita filium, & vocavit nomen ejus Moabum, is est pater Moabitarum in hunc usque diem. Et ipsa quoque minor natu peperit filium, & vocavit nomen ejus Ben-hammi, ipse est pater Hammonitarum in hunc usque diem Gen. 19: 30—38.

Adhæc accedit,

Et à cunctis expellitur æthere toto,

Non eò, quod dicti duo Angeli eduxissent filias Loti cum patre suo, & collocassent eas extra Sedomum, quum demissa sit super Sedomum, & super Hamoram, aliasque civitates, pluvia sulphuris & ignis, de quo Gen. 19: 16—25. Sed quod Angeli isti ILLAS criminati sint ÆTHERI, PATRIBUS nempe SANCTIS, modo conferantur, quæ dixi de ÆTHERE ad PERIOD. II. §. I.

Patrium temerasse cubile.

Adco

LOT enim, *ascendens Tzobare*, non tantum *consedit in monte*, ET LUÆ FILIÆ EJUS CUM EO: *quia metuebat habitare Tzobare*, sed etiam habitavit in spelunca quadam, ipse cum duabus filiabus suis. Et dixit Primogenita minori natu, Pater noster *senex est*, neque vir superest in hac terra, qui ingrediatur ad nos, secundum consuetudinem totius terræ, Age, demus bibendum Patri nostro vinum, & cubemus cum EO, ut in vita servemus ex patre nostro semen. Atque dederunt bibendum Patri suo vinum in nocte illa, & accessit Primogenita, cubavitque cum Patre suo; neque agnovit, dum cubaret illa, & dum exurgeret. Atque fuit postridie, & dixit Primogenita minori natu, Ecce cubavi præterita nocte cum patre meo, Demus ei bibendum vinum etiam hac nocte, ac veni, concumbi cum eo, ut in vita servemus ex Patre nostro semen. Atque dederunt bibendum etiam in nocte illa patri suo vinum, & surrexit minor
nati;

natu, cubavitque cum eo; neque agnovit, dum cubaret illa, & dum exurgeret. Atque conceperunt duæ filiæ Loti ex patre suo; peperitque primogenita filium, & vocavit nomen ejus *Moabum*, is est pater *Moabitarum* in hunc usque diem. Et ipsa quoque minor natu peperit filium, & vocavit nomen ejus *Ben-hammi*, ipse est pater *Hammonitarum* in hunc usque diem Gen. 19: 30-38.

Adhæc accedit,

Et à cunctis expellitur æthere toto,

Non eò, quod dicti duo *Angeli* eduxissent filias Loti cum patre suo, & collocassent eas extra *Sedomum*, quum demissa sit super *Sedomum*, & super *Hamoram*, aliasque civitates, pluvia sulphuris & ignis, de quo Gen. 19: 16-25. Sed quod Angeli isti **ILLAS** criminati sint **ÆTHERI**, **PATRIBUS** nempe **SANCTIS**, modo conferantur, quæ dixi de **ÆTHERE** ad **PERIOD. II. §. I.**

Patrium temerasse cubile.

Adco

192 PARATITLA CHRONOL:

Adeo ut

Nec data profuerint pallentia philtia puellis :

Philtia nocent animis , vimque furoris habent;
Sit procul omne nefas , ut ameris , amabilis esto.

II. Lib. IV. Ὑῆ. 281, 282, 284.

Nunc *Alcithoi* fermo tribuitur,

Quæ radio stantis percurrrens flamina telæ,
Dixit ,

Te quoque , nunc adamas , quondam fidissime
parvo
Celme Jovi ,

Prætereo

JOVIS nomen , antea deductum à יְהוָה quod interpretor ERIT , vide PERIOD. I. §. 2. nunc transferunt ad JAHAKOBUM , quod illi propè idem Hebræum interpretatum nomen tenent : non eo tantum , quod *nomen* ipsi inditum sit JISRAEL , non JAHAKOB dicitur amplius nomen tuum , sed JISRAEL : quia *principem* se gesserat cum DEO & cum hominibus ; & superior evaserat Gen. 32: 28. vide Gen. 25: 10. Sed etiam quod DEUS , qui audit יְהוָה ERIT ;

ERIT, *dixisset* Jahakobo, Ego descendam tecum in Ægyptum, & ego faciam, ut ascendas, similiter ascendendo tecum Gen. 46: 4.

CELMUS utique HESAU est, quem *Alcithoë* per *περὶ αὐτοῦ* absentem, imo mortuum, quasi præsens esset, alloquitur,

Te quoque, quondam fidissime parvo

Celme Jovi,

Prætereo.

De eo Sacræ nos docent Litteræ, quod, quum CREVISSENT ISTI PUERI, fuerit HESAU vir peritus venationis, vir agrestis, & JAHAKOB vir integer, habitans in tentoriis. Atque amabat Fitzchak HESAUUM: quia venatio grata erat in ore ipsius: Et Ribka amabat JAHAKOBUM. Et coxit JAHAKOB juscum, Et venit HESAU ex agro, atque fessus erat. Et dixit Hefau Jahakobo, sine me haurire quæso de hoc rufo, hoc rufo ipso: nam fessus sum ego; idcirco vocavit nomen ejus Edomum. Et dixit Jahakob, vende hodie tuam primogeni.

N

geni.

genituram mihi. Dixitque Hefau, Ecce ego eo ad moriendum, & ad quid mihi Primogenitura? & dixit Jahakob, Jura mihi hodie, & juravi illi, & vendidit primogenituram suam Jahakobo. Atque Jahakob dedit Hefauo panem, & juscum è lentibus; & comedit, & bibit, surrexitque & abiit: *atque contempsit HESAU ipsam primogenituram* Genes. 25: 27—34.

Porro fuit, quum senuisset Jitzchak, & caligarent oculi ejus, ut non videret; ut vocaret HESAUUM, filium suum majorem, ac diceret ei, Fili mi, Et dixit illi, Ecce me. Atque dixit, Ecce nunc senui, non novi diem mortis meae; Et nunc sume quæso instrumenta tua, pharetram tuam, & arcum tuum, & exi in agrum, ac venare mihi venationem, Et para mihi cupedias, quemadmodum diligo, & adfer ad me, ut comedam. Et benedicet tibi anima mea, antequam moriar. Atque Ribka audiebat, quum alloqueretur Jitzchak HESAUUM, filium suum; Et abiit HESAU in agrum, ad venandum venationem, quam afferret. Atque Ribka alloquuta est JAHAKOBUM, filium suum,
di-

dicendo, *Ecce, audiui patrem tuum, loquentem cum HESAUI fratri tuo, dicendo, Affer mihi venationem, ac para mihi cupedias, & comedam: Et benedicam tibi coram* יְהוָה *ERIT ante mortem meam.*

Atque nunc Fili mi, Ausculta voci meæ, rei quam ego præcipio tibi, Abi nunc ad gregem, & accipe mihi inde duos hædos caprarum optimarum, ut ex eis parem cupedias patri tuo, quemadmodum diligit; ac afferes ad patrem tuum, & comedet, ut benedicat tibi ante mortem suam. Atque dixit JAHAKOB Ribkæ, matri suæ, En HESAUI, frater meus vir pilosus est, Et ego vir glaber; fortassis palpabit me pater meus, & ero in oculis ejus tanquam seductor: Et adducam super me maledictionem, & non benedictionem. Et dixit ei mater ejus, Super me maledictio tua Fili mi: tantum ausculta voci meæ, & abi, accipe mihi. Atque abiit, & accepit, attulitque matri suæ; & paravit mater ejus cupedias, quemadmodum diligebat pater ejus. Et accepit Ribka vestimenta HESAUI, filii sui majoris, desideratissima, quæ erant apud se domi, induitque JAHAKOBUM filium suum minorem, ac pelli- bus hædorum caprarum illarum induit manus ejus, & glabritiem colli ejus; & posuit cupedias illas, quas paraverat, cum pane in

manu JAHAKOBI filii sui. Et venit ad patrem suum, dixitque, Pater mi; Et dixit, Ecce me, Quis es tu, fili mi? Et dixit JAHAKOB patri suo, Ego sum HESAU, primogenitus tuus, Feci, quemadmodum edixisti mihi; Surge nunc, sede, & comede de venatione mea, ut benedicat mihi anima tua. Atque dixit Jitzchak filio suo, Quam jam cito invenisti, fili mi? Et dixit: Quia mihi obvenire fecit יְהוָה ERIT Deus tuus.

Atque dixit Jitzchak JAHAKOBO, Accede nunc, ut palpem te, fili mi, tunc iste filius meus es HESAU, nec ne? Et accessit JAHAKOB ad Jitzchakum, patrem suum; & palpavit eum, dixitque, Hæc vox vox est JAHAKOBI, & hæc manus sunt manus HESAUI. Neque agnovit eum: eo quod essent manus ejus similes manibus HESAUI, fratris ejus, pilosæ; Et benedixit ei. Atque dicebat, Tu is es filius meus HESAU? Et dicebat, Ego sum. Tum dixit, Admove mihi, & comedam de venatione filii mei, ut benedicat tibi anima mea; Et admovit ei, & comedit, attulitque ei vinum, & bibit. Atque dixit ei Jitzchak, pater ejus, Accede nunc, & osculare me, Fili mi, & accessit, & osculatus est illum, ac odoratus est odorem vestimentorum ejus, & benedixit ei, dixitque. Vide, Odor filii mei est,

est, sicut odor agri, cui benedixit : יְהוָה

ERIT; atque det tibi Deus ipse de rore Cœli, & de pinguibus terræ, & multitudinem frumenti ac musti : servient tibi populi, & incurvabunt se tibi nationes. Esto dominus fratribus tuis, & incurvabunt se tibi filii matris tuæ: Qui maledicit tibi, sit maledictus, & qui benedicit tibi, benedictus. Atque fuit, quum absolvisset Fitzchak benedicere JAHAKOBO, fuitque, quum vix egrediendo egressus esset JAHAKOB à facie Fitzchaki, patris sui: ut HESAU, frater ejus, rediret à venatione sua. Et paravit etiam ipse cupedias, & attulit patri suo, dixitque patri suo, Surgat pater meus, & comedat de venatione filii sui, ut benedicat mihi anima tua. Et dixit ei Fitzchak, pater ejus, Quis es tu? Et dixit, Ego sum filius tuus, primogenitus tuus HESAU. Atque contremuit Fitzchak tremore magno admodum, & dixit, Quis vero ille est, qui venatus venationem attulit mihi, & comedi de omni, antequam venires? Et benedixi ei, etiam benedictus erit. Quum audivisset HESAU verba patris sui, exclamavit clamore magno & amaro admodum, dixitque patri suo, Benedic mihi, mihi quoque, pater mi. Et dixit, Venit frater tuus dolose, & abstulit bene-

ditionem tuam. Atque dixit, An quia vocatur nomen ejus Jahakob, supplantaverit me jam bis, primogenituram meam abstulit, & ecce nunc abstulit benedictionem meam; Et dixit, An non reservasti mihi benedictionem? Et respondit Jitzchak, dixitque HESAUO, En, dominum constitui eum tibi, & omnes fratres ejus tradidi ei servos, frumento quoque ac musto fulcivi eum; & tibi nunc quid faciam, Fili mi? Atque dicebat HESAU patri suo, An benedictio illa unica tibi est, pater mi? Benedic mihi, etiam mihi, pater mi; Et sustulit HESAU vocem suam, ac flevit. Atque respondit Jitzchak, pater ejus, dixitque ei, Ecce pinguis terra habitatio tua, & de rore Caeli desuper; & super gladio tuo vives, & fratri tuo servies: Et erit, quum obstinaveris, tunc rumpes jugum ejus à collo tuo Gen. 27: 1—40.

At vero erat

Nunc adamas:

Pergebat enim Hefau, atque odio prosequabatur Jahakobum propter istam Benedictionem, *qua benedixerat ei*

ei pater ejus; Et dicebat Hefau in corde suo, appropinquant dies luctus patris mei, & occidam Jahakobum, fratrem meum. Atque nuntiata sunt Ribkæ verba Hefau, filii sui majoris; & misit, vocavitque Jahakobum, filium suum minorem, dixitque ei, Ecce Hefau frater tuus se consolatur de te, occidendo te. Atque nunc fili mi, ausculta voci meæ, & surge, fuga te eripe ad Labanem, fratrem meum, Charanem, ut habites cum eo dies paucos, usquedum avertatur ex-candescencia fratris tui. Dum aver-sa erit ira fratris tui a te, oblitusque fuerit ejus, quod fecisti ipsi, tunc mittam, & recipiam te inde: Quare orbarer etiam utroque vestrum die uno? Gen. 27: 1—45.

HINC, videns HESAU, Jitzchakum benedixisse JAHAKOBO, & dimisisse eum in Padanem Syriæ, ad accipiendum sibi inde uxorem: quumque ei benediceret, interdixisse ei, dicendo, Ne accipias uxorem de filiabus Cenabaneorum, atque JAHAKOBUM auscultasse patri suo, ac matri suæ, & abiisse in Padanem Syriæ. Imo videns

200 PARATITLA CHRONOL.

HESAU, *malas videri filias Cenabaneorum in oculis Fitzchaki patris sui, (nec non in oculis matris suæ, confer. Gen. 27: 46.)*

Abivit Hefau ad Jischmahelem, & accepit Machalatham, filiam Jischmahelis, filii Abrahami, sororem Nebajothi, præter uxores suas (quæ etiam erant amarissimæ animis Fitzchaki & Ribkæ, vide Gen 26: 34, 35.) UXOREM SIBI Gen. 28: 6—9.

Misit denique JAHAKOB nuntios ante se ad HESAUUM, fratrem suum, in regionem Sebiris, agrum Edomæorum, mandavitque eis, dicendo, Sic dicetis domino meo HESAUO, Sic ait servus tuus JAHAKOB, Apud Labanem peregrinus fui, & moratus sum usque adhuc. Et sunt mihi boves, & asini, greges, servique, & ancillæ; ac misi nuntiatum Domino meo, ut inveniam gratiam in oculis tuis. Atque reversi sunt nuntii illi ad JAHAKOBUM, dicendo, Venimus ad fratrem tuum, ad Hefauum, atque etiam procedit obviam tibi, & quadringenti viri cum eo. Atque timuit Jahakob valde, anxiusque fuit, ac distribuit populum illum, qui erat secum, & gre-

greges , & armenta , & camelos ,
in duas acies ; dixitque , Si Hefau
invaferit aciem unam , & ceciderit
eam , erit acies illa , quæ relicta fue-
rit , falva. *Atque dixit IAHAKOB,*
O Deus patris mei Abrahami , & Deus pa-
tris mei Jitzchaki ! O יְהוָה ERIF , qui e-
dixifti mihi , Revertere in terram tuam , &
ad cognationem tuam , & beneficus fum fu-
turus erga te ! Impar fum omnibus his be-
neficiis , totique illi fidei , quam præftitifti
fervo tuo : etenim cum baculo meo folum
transiveram Jardenem iftum , atque nunc ef-
fectus fum in duas acies. Eripe me quæ-
fo è manu Fratris mei , è manu
Hefau : Nam timeo ab ipfo , ne
veniat , & cædat me , matrem cum
liberis ; Et tu dixifti , Benefaciendo be-
neficus fum futurus erga te , reddamque fe-
men tuum , ut arenam maris , quæ non nu-
merabitur præ multitudinem. Atque pernocta-
vit ibi nocte illa , & accepit ex eo , quod ve-
niebat fibi ad manum , munus offerendum
HESAÜO , fratri fuo : capras ducentas ,
& hircos viginti : oves ducentas , & arietes
viginti ; camelos fœminas lactantes cum pul-
lis earum triginta : vaccas quadraginta cum

juvencis decem: asinas viginti cum asellis decem. Tradiditque in manum servorum suorum gregem & gregem seorsim; Et dixit servis suis, Transite ante faciem meam, & spatium interponite inter gregem & inter gregem. Præcepitque primo, dicendo, Quum occurrerit tibi HESAU frater meus, & interrogaverit te, dicendo, Cujus es? & quobis? & cujus sunt ista, quæ antecedunt te? Et dices, Servi tui JAHAKOBI; hoc est præmissum munus Domino meo HESAUO, & ecce ipsum quoque subsequenter nos. Ac præcepit etiam secundo, etiam tertio, etiam omnibus, prosequentibus greges illos, dicendo, In banc sententiam alloquimini HESAUUM, quum inveneritis eum. Et dicetis etiam, Ecce JAHAKOBUM, servum tuum, subsequenter nos: dicebat enim, Placabo vultum ejus hoc munere, quod procedit ante me, & Postquam aspiciam vultum ejus, fortassis suscipiet vultum meum. Atque transivit munus illud ante ipsum, Et ipse pernoctavit ea nocte in acie sua Gen. 32: 3—21.

Attamen, quum JAHAKOB sublati oculis suis respiceret, Ecce Hefau venit, & quadringenti viri cum eo; adeo ut distribuerit natos juxta Leam, & juxta Ra-

Rachelam, & juxta duas ancillas suas: atque collocaverit ancillas & natos earum primos, & Leam natosque ejus posteriores, ac Rachelam & Josephum postremos Gen. 33: 1, 2. Nam laniabat in perpetuum ira ejus, & excandescencia ejus observabat in æternum Amos 1: 11.

III. Verum enim vero, ut sequentia melius intelligantur, præsertim cum mihi hic occasio detur, DE DUODECIM ZODIACI SIGNIS, tanquam DE TOT JAHAKOBI LIBERIS, dicendi, videam, quid GENTILIUM SCHOLA de HISCE docuerit.

REÜBEN dicitur illis AQUARIUS, de quo ita *Jahakob*, alias *Jisraël*, parens: REÜBEN, *tu primogenitus meus, vis mea, & principium potentie meæ, excellentia dignitatis, & excellentia roboris, RAPIDUS AQUARUM INSTAR, ne excellas: quia ascendisti cubilia patris tui, tunc profanasti ea, stratum meum ascendit* Gen. 49: 3, 4.

SCHIMHON & LEVI fuerunt GEMINI: SCHIMHON ET LEVI, FRATRES; *instrumenta violentiæ sunt CONVENTIONES IPSORUM.* In ar-

204 PARATITLA CHRONOL.

arcanum EORUM ne ingrediatur anima mea, in COETUM EORUM ne adunator gloria mea: quia in ira sua occiderunt viros, & in petulantia sua avulserunt boves. Maledicta ira EORUM: quia vehemens; & furor EORUM: quia sævus. Dispertiam eos per Jahakobum, & dispergam eos per Jisraëlem Gen. 49: 5—7.

JEHUDA est LEO: JEHUDA, *te, te celebrabunt fratres tui, manu tua imposita cervici hostium tuorum, incurvabunt se tibi filii patris tui. Catule leonis Jehuda; à præda fili mi ascendisti: in crura se demiserit, cubuerit tanquam leo, & tanquam immanis leo, quis illum fuscitet. Nulla recedet tribus à Jehuda, neque Legislatores è medio pedum ejus, usque dum venerit Schilo, & erit ei obedientia populorum; ligans ad vitem asellum suum, & ad generosam vitem pullum asinæ suæ; lavat in vino vestimentum suum, & in sanguine uvarum operimentum suum; rubicundus oculis ex vino, & albus dentibus ex lacte Gen. 49: 8—12.*

ZEBULUN fuit, quem dixerunt
PISCES:

PISCES: Zebulun ad portum marium habitabit, ipse ad portum navium, latusque ejus versus Tzidonem erit Gen. 49: 13.

JISSACAR *vocatur* TAURUS: Iissacar asinus ossibus valens, cubans inter duas sarcinas; & vidit, quietem bonam esse, & terram esse amœnam, & inclinavit humerum suum ad bajulandum, fuitque sub tributo serviens Gen. 49: 14, 15.

DAN appellatur SCORPIUS: DAN *judicabit populum suum, tanquam una tribuum* *Jisraëlis*. Erit Dan serpens juxta viam, acontias juxta semitam, qui mordet calces equi, & decedit fessor ejus retrorsum Gen. 49: 16. 17.

Omnino huc respicit, Vates ubi canit Profanus, *Junonem vidisse TANTALUM in inferno*, per *περὶ τῶν ποταμῶν* alloquens illum Lib. IV. Ὑμν. 458, 459.

Tibi, Tantale, nullæ
Deprenduntur aquæ; quæque imminet, effugit
arbor.

Nomen compositum est, per se ut patet,

206 PARATITLA CHRONOL.

tet, ex DAN & NAPTHALI, germanis, editis eâdem matre, *Bilhâ*, ancilla quæ erat *Rachelæ* Gen. 30: 3—8. Unde *Juno*, quæ non tantum est *Lea*, sed qui etiam *Leæ* erant, TANTALUM vidisse narratur in inferno: quia perpetua intercesserat æmulatio *Rachelam* inter & *Leam*, vide Gen. 30: 1—24.

GAD nominatur CANCER: GAD, turma turmatim populabitur eum, sed ipse populabitur tandem Gen. 49: 19. Nempe CANCRI instar primus inferior extitit, & retrogressus est, postremus vero aggressus superior evasit, cursusque iteravit. De quo Vates Profanus Lib. IV. v. 461.

Volvitur *Ixion*: & se sequiturque, fugitque.

Similiter à *Junone* visus in inferno: utpote filius *Zilpæ*, ancilla quæ *Leæ* Gen. 30: 10, 11. Sed quid dicit Scriptura? Ejice ancillam, & filium ejus: nequaquam enim heres erit filius ancillæ cum filio liberæ Gal. 4: 30. vide Gen. 21: 10.

ASCHER refert imaginem depictam, quæ LIBRA: ex *Aschero* pinguis extrahit cibum ejus, & ipse præbebit

& HISTORIÆ SACRÆ. 207.
bit delicias regias Genes. 49: 20.

NAPHTHALI *est* ARIES: Naphthali
est cerva emissâ, qui profert verba
elegantia Gen. 49: 21.

Hinc AMORUM Lib. II. Eleg. 2.

Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat
Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

JOSEPH, ARCITENENS, inde au-
ditur SAGITTARIUS: *Ramus fœcun-*
dus JOSEPH, *ramus fœcundus secus fontem;*
duobus ramis suis procedit ultra
murum: utpote Tribubus distinctus dua-
bus, *Ephrajimo & Menasche;* Vates Pro-
fanus quos inde vocat Lib. II. Vers. 81. in
Numero plurali)

Æmoniosque arcus.

Atque amaritudine affecerunt e-
um, & jaculati sunt, atque intesti-
no odio prosequuti sunt eum, Ba-
halim sagittarum (*Hi intelliguntur,*
qui toties Bahalim audiunt in Scriptu-
ris) Et permansit in robore arcus
ejus, roborataque sunt brachia ma-
nuum

nuum ejus a manibus robusti Dei Jahakobi, unde fuit pastor & lapis Jisraëlis; ab Optimo patris tui, qui adjuvaturus est te, atque à Maximo, qui benedicturus est tibi benedictionibus Cælorum superne, benedictionibus abyssi subjacentis, benedictionibus uberum & vulvæ. Benedictiones patris tui prævalent benedictionibus progenitorum meorum, usque ad finem collium sæculi; hæc adsunt capiti JOSEPHI, & vertici separati inter fratres suos Gen. 49: 22—26.

BINJAMIN reducitur ad formam animantis, cujus nomen **CAPRICORNUS**: Benjamin, lupus qui discerpit, mane comedit prædam, & ad vesperam dividit spoliū Gen. 49: 27.

VIRGO denique **DINA** est, **FILIA JAHAKOBI** Gen. 30: 21. Atque adeo **SOROR OMNIUM HORUM** Gen. 34: 13, 14, 25, 31. qui audiunt **TRIBUS JISRAELIS DUODECIM** Gen. 49: 28.

Sanè **FRATRES JOSEPHI** exhibentur nobis, altero in *Josephi somnio*, cum patre suo quum adhuc esset Jisraële interrà Cenahanis, sub Emblemate **STELLARUM: JOSEPH** atque somniavit adhuc somnium alterum, & narravit illud fratribus

bus suis , dixitque , Ecce somniavi adhuc somnium , & ecce ipse SOL , & LUNA , ET UNDECIM STELLÆ , incurvabant se mihi . Atque narrabat patri suo , & fratribus suis ; Et increpabat eum pater ejus , ac dicebat ei , Quodnam est hoc somnium , quod somniasti ? An veniendo venturi fumus , Ego , & mater tua , & fratres tui , ut incurvemus nos tibi in terram Gen. 37: 9, 10. *Ad quod dubio procul Johannes alludit , ubi docet , visum esse signum magnum in Cœlo : mulierem amictam Sole , & lunam sub pedibus ejus , & in capite ejus coronam stellarum duodecim* Apoc. 12: 1.

Hinc est , Vates Profanus quod Phœbum , circum caput omne micantem radiis , *loquentem inducit cum Phaethonte , ejus filio , moderaturo inque diem alipedes equos , curribus junctos paternis ; quod Symbolicè figurat Parhonem , persequentem tribus Jisraelis duodecim in mare rubrum ,* Lib. II. Vers. 78--83.

Per insidias iter est , formasque ferarum :
Utque viam teneas , nulloque errore traharis ;

210 PARATITLA CHRONOL.

Per tamen aduersi gradieris cornua Tauri,
Æmoniosque arcus, violentique ora Leonis
Sævaque circuitu curvantem brachia longo
Scorpion, atque aliter curvantem brachia Can-
crum.

Enimvero DODECATAMORIÆ,
quæ SIGNA sunt ZODIACI, incipiunt
ab Æquinoctiali Vernali, tenduntque ab
Occidente in Orientem. TRIA PRIOR-
A SIGNA ♈ ARIES, ♉ TAURUS,
♊ GEMINI, scandunt ab Æquinoctiali
in Boream, usque ad Solstitium Æstivum.
SEQUENTIA TRIA ♋ CANCER,
♌ LEO, ♍ VIRGO, incipiunt à
CANCRO, descenduntque ad Æqui-
noctialem Interfectionem Autumnalem.
TERTIA SIGNORUM TRIAS ♎
LIBRA, ♏ SCORPIUS, ♐ SAGIT-
TARIUS, incipit à LIBRA, descendit-
que versus Austrum, usque ad Solstitium
Hybernum. QUARTA ♑ CAPRI-
CORNUS, ♒ AQUARIUS, ♏ PIS-
CES, à CAPRICORNO incipit, ten-
densque ad Æquatorem, finitur in Æqui-
noctio Verno.

Vates Profanus utique mentionem facit
de TAURO, ac LEONE, ÆMONI-
ISQUE de ARCUBUS, & de SCOR-
PIO, tandem atque de CANCRO, pro-
pter

pter QUATUOR MUNDI CARDI-
NES, quos unumquodque suum occupat:
ita enim יְהוָה ERIT alloquutus est Mo-
schen, & Aharonem, dicendo de FILIIS
JISRAELIS, etiam SIGNA habentibus,
*Quisque sub vexillo suo juxta Signa, se-
cundum familiam patrum suorum,
castra habento, exadverso procul circa*
TENTORIUM CONVENTUS
(NB. per quod COELUM figuratur)
castra habento. *Atque castra haben-
tium, ab anteriore parte orientem
versus, vexillum esto castrorum*
JEHUDÆ (NB. qui LEO dici-
tur) PER EXERCITUS SUOS:
Eritque Princeps filiorum IEHUDÆ
*Nachschon, filius Hamminadabi: cujus ex-
ercitus, & numerati illorum, septuagies*
*quater mille sexcenti. ET, QUI CAS-
TRA HABEBUNT JUXTA EUM,*
sunto TRIBUS JISSACARIS (& voca-
tur TAURUS) *Eritque princeps filiorum*
JISSACARIS Nethaneël, filius Tzuharis:
cujus exercitus, & numerati ejus, quinquagies
quater mille quadringenti. TRIBUS
ZEBULUNIS, & Princeps filiorum ZE-
BULUNIS, Eliab, filius Chelonis: cu-
jus

212 PARATITLA CHRONOL.

jus exercitus , & numerati ejus , quinquagies septies mille quadringenti. OMNES numerati IN CASTRIS JEHUDÆ centies octogies sexies mille quadringenti per exercitus suos , in prima acie proficiscuntor.

Vexillum castrorum REUBENIS esto meridiem versus per exercitus suos; *Eritque Princeps filiorum REUBENIS Elitzur , filius Schedeuris : cujus exercitus , & numerati ejus , quadragies sexies mille quingenti. Et , qui castra habebunt juxta eum , sunt tribus SCHIMHONIS, Eritque Princeps filiorum SCHIMHONIS Schelummiel , filius Tzurischaddai : cujus exercitus , & numerati illorum , quinquagies novies mille trecenti. ET TRIBUS GADIS (NB. CANCER qui est.) & Princeps filiorum GADIS Eljasaph , filius Rehuelis : cujus exercitus , & numerati illorum , quadragies quinquies mille sexcenti quinquaginta. OMNES numerati IN CASTRIS REUBENIS centies quinquagies semel mille quadringenti quinquaginta per exercitus suos , atque hi secunpani proficiscuntor.*

Tum proficiscetur TENTORIUM
CON.

CONVENTUS, cum castris Levitarum, in medio castrorum (NB. *quod COELUM ostendit;*) sicut solent castrametari, sic proficiscuntor, quisque ad locum suum, ad vexilla sua.

Vexillum castrorum EPHRAJIMI (NB. *ex ARCUBUS ÆMONIIS*) per exercitus suos *esto occidentem versus; Eritque Princeps filiorum EPHRAJIMI Elischamah, filius Hamibudis: cujus exercitus, & numerati illorum, quadragies mille quingenti.* Et juxta eum tribus MENASCHIS (NB. qui alter ille est ex ARCUBUS ÆMONIIS;) & Princeps filiorum MENASCHIS Gamliel, filius Pedabtzuris: cujus exercitus, & numerati illorum, tricies bis mille ducenti. ET TRIBUS BINFAMINIS; & Princeps filiorum BINFAMINIS Abidan, filius Gidboni: cujus exercitus, & numerati illorum, tricies quinquies mille quadringenti. OMNES numerati IN CASTRIS EPHRAJIMI centies octies mille centum per exercitus suos, atque hi tertiani proficiscuntor.

Vexillum castrorum DANIS (NB.

O 3 qui

citui tribus filiorum Zebulunis *Eliab*,
filius Chelonis. Tum deposito Tabernaculo
 profecti sunt filii Gerschonis, & filii Mera-
 ri, ferentes Tabernaculum.

Atque profectum est vexillum
 castrorum Reubenis, per exercitus
 suos, cujus exercitui præerat *Eltzur*,
filius Schedeuris. Et exercitui tribus
 filiorum Schimhonis *Schelummel*, fi-
 lius *Tzurischaddai*. Et exercitui tri-
 bus filiorum Gadis *Eljasaph*, *filius De-*
huelis.

Tunc profecti sunt *Kebathitæ*, ferentes
 SANCTUARIUM (COELUM putatur,
 confer. Hebr. 9: 8—12, 23, 24.) Atque illi
 erigebant Tabernaculum, dum hi veniebant.

Postea profectum est vexillum
 castrorum filiorum Ephraimi per
 exercitus suos; cujus exercitui præ-
 erat *Elischamah*, *filius Hammibudis*.
 Et exercitui tribus filiorum Mena-
 schis *Gamliel*, *filius Pedatzuris*. Et
 exercitui tribus filiorum Benjaminis
Abidan, *filius Gidhoni*.

Ultimo profectum est vexillum
 castrorum filiorum Danis, extrema

216 PARATITLA CHRONOL.

acies omnium illorum castrorum ; per exercitus suos ; cujus exercitui præerat *Achibezzer* , filius *Hammi-schaddai*. Et exercitui tribus filiorum *Ascheris Paghiel* , filius *Hocranis*. Et exercitui tribus filiorum *Naphthali Achirah* , filius *Henanis* Num. 10: 13—27.

Hinc fit , quod CONSTELLATIONES omnes mutaverint loca , quæ tenebant ; Et CONSTELLATIO ARIETIS in SIGNO TAURI commoratur , sicut & TAURI CONSTELLATIO GEMINORUM sedem occupat , GEMINIQUE in CANCRUM promoti sunt , Et CANCER LEONEM ex sede expulit , Et HIC VIRGINEM è loco detrufit : Ita , ut unaquæque CONSTELLATIO è suo in proximæ transiverit locum. Quamvis autem CONSTELLATIONES è locis migrarint , tamen DODECATAMORIÆ , quas tenebant SIDERA , nomina , ab iisdem SIDERIBUS designata , adhuc retinent ; At , ut distinguantur , DODECATAMORIÆ vocantur SIGNA *Anastra* , CONSTELLATIONES vocantur SIGNA *stellata*.

Vix

Vix ita limitibus discreverat omnia certis,
Cum, quæ pressa diu massa latuere sub ipsa,
Sidera cœperunt toto fulgescere Cœlo;
Neu regio foret ulla suis animalibus orba,
Astra tenent Cœleste solum, formæque Decorum.

Neque illud tantum, sed etiam H O-
RÆ, de quibus & *Johannes*, *Nonne*
DUODECIM *sunt* HORÆ DIEI?
Cap. 11: 9. compositæ sunt AD SIGNA
ZODIACI DUODECIM. Hinc au-
dimus Vatem Profanum, canentem de
PHOEBO, *nomen* JOSEPHI quod
est, qui utique nomine SOLIS *pa-*
tris successit honori: quandoquidem in
Ægypto ille incurvaverat se JOSEPHO,
juxta id, quod SOLEM præstitisse som-
niasset Gen. 37: 9, 10. Quippe cui *dixit*
Parbo, *Tu præeris Domui meæ*, & ad os
te osculabitur universus populus meus: tan-
tummodo hoc solio major te futurus sum. Et
dixit Parbo JOSEPHO, *Vide, constitui te*
super universam terram Ægypti; *Et detra-*
xit Parbo annulum suum è manu sua, &
indidit illum in manum JOSEPHI, *jussit-*
que ipsum induere vestes xylinas, & appo-
suit torquem aureum collo ejus, & *jussit eum*
insidere currui secundano, *ut secundus à se*
futurus esset; *Et proclamarunt Præcones*

218 PARATITLA CHRONOL.

ante eum, Fleſtenda eſſe genua: Et conſtituit eum ſuper univerſam terram Ægypti. Porro dixit Parbo JOSEPHO, Ego ſum Parbo, & ſine te non attollet quiſquam manum ſuam, aut pedem ſuum, in univerſa terra Ægypti Gen. 41: 40 — 44. Audimus, inquam, Vatem Profanum, canentem de PHOEBO Lib. II. ſſ. 23 — 26.

Purpurea velatus veſte ſedebat
In folio Phœbus, claris lucente Smaragdis;
Adextra lævaque Dies, & Menſis, & Annus,
Seculaque, & poſitæ ſpatiis æqualibus Horæ.

Utpote cujus *pater*, & FRATRES, tota denique *Familia ſua*, jam advenerant in *Ægyptum* vide Gen. 46. Sic, quemadmodum TRES DE DIË PRECATIONIS HORAS, quas *Daniël* obſervare docetur ipſa in Babylone Dan. 6: 11, 12, 14. & quo *Vates* reſpicit *Sacer*, VESPERE, ET MANE, ATQUE MERIDIE eloquar, & perſtrepam: & audiet vocem meam Pf. 55: 18. TERTIAM inquam, quæ noſtra eſt *nona*, Jehudæis dicta *precatio matutina*, ex ABRAHAMO inſtitutam eſſe, SEX-TAM, quæ noſtra *duodecima*, Jehudæis *precatio meridiana*, ad JITZCHAKUM, Et NONAM, quæ noſtra pomeridiana *tertia*, Jchu-

Jehudæis *precatio vespertina* appellata, ubi *Petrus & Johannes in Templum ascendisse* dicuntur ad HORAM PRECATIONIS NONAM Act. 3: 1. relatam esse ad JAHAKOBUM verum est. Sic DUODECIM

Et positæ spatiis æqualibus Horæ

DIEI compositæ sunt AD SIGNA ZODIACI DUODECIM, TRIBUS intelligo JISRAELIS. *Jahakob* enim JISRAEL DISTRIBUERAT NATOS *juxta Leam*, & *juxta Rachelam*, & *juxta duas ancillas suas*: COLLOCAVITQUE *ancillas* & NATOS *earum primos*, & *Leam* NATOSQUE *ejus posteriores*, ac *Rachelam* & JOSEPHUM *postremos* Gen. 33: 1, 2. Vide *ŷff.* 6, 7. De quibus sequenti *ŷ.* 4. Et QUATUOR QUADRANTES HORARUM DUODECIM illarum ordinati sunt Exemplo QUADRORUM TRIBUUM JISRAELIS DUODECIM, de quibus habetur Num. 2: 1—31. & 10: 13—27. QUALES Vates vult Profanus, ubi pergit Lib. II: *ŷff.* 118.

Jungere equos Titan velocibus imperat Horis:

Uti

220 PARATITLA CHRONOL:

Uti enim SOLIS EQUI erant

Interea volucres Pyroeis, Eous, & Æthon,
Solis equi, quartusque Phlegon, hinnitibus auras
Flammiferis implent, pedibusque repagula pulsant.

Lib. II. vss. 154---156: Sic & QUATUOR QUADRANTES TRIBUUM JISRAELIS DUODECIM, DEPORTANTES SECUM OSSA JOSEPHI Exod. 13: 19: *quemadmodum jurejurando obstrinxerat illos*, Gen. 50: 25. ceu EQUI ALIPEDES, JUNCTI VELOCIBUS HORIS,

Hinnitibus auras
Flammiferis implent, pedibusque repagula pulsant,

PARHONIS ATQUE METU FUGIUNT.

IV. Lib. II. vss. 410 ——— 532.

Carmen de JOVE Vates instituit Profanus, quum *conspectum fugeret Hefæi* IN ARCADIAM.

Dum redit, itque frequens, in virgine Nonacrina
Hæsit, & accepti caluere sub ossibus ignes.
Non erat hujus opus, lanam mollire trahendo,
Nec

Nec positas variare comas ; sed fibula vestem ,
Vitta coercuerat neglectos alba capillos ,
Et modo leve manu jaculum , modo sumpserat
arcum.

Miles erat Phœbes. Nec Mœnalon attigit ulla
Gratior hac Triviæ ; sed nulla potentia longa est.
Uterius medio spatium Sol altus habebat ,
Cum subit illa nemus ; quod nulla ceciderat ætas.
Exiit hic humero pharetram , lentosque retendit
Arcus ; inque solo , quod texerat herba , jacebat ,
Et pictam posita pharetram cervice premebat.
Jupiter , ut vidit fessam , & custode vacantem ,
Hoc certe furtum conjux mea nesciet , inquit ;
Aut , si rescierit , sunt o , sunt jurgia tanti !
Protinus induitur faciem , cultumque Dianæ ,
Atque ait , O comitum virgo pars una mearum ,
In quibus es venata jugis ? De cespite virgo
Se levat , & , salve Numen , me judice , dixit ,
Audiat ipse licet , majus Jove ; Ridet , & audit ,
Et sibi præferri se gaudet , & oscula jungit ,
Nec moderata fatis , nec sic à virgine danda.
Qua venata foret sylva , narrare parantem
Impedit amplexu , nec se sine crimine prodit.
Illa quidem contra , quantum modo fœmina pos-
set ,

(Aspiceres utinam Saturnia , mītor esses)
Illa quidem pugnat ; sed quæ superare puella ,
Quisque Jovem poterat ? Superum petit æthera vi-
ctor

Jupiter. Huic odio nemus est , & conscia sylva ;
Inde pedem referens , pene est oblita pharetram
Tollere cum telis , & quem suspenderat arcum.
Ecce suo comitata choro Dictynna , per altum
Mnalon ingrædiens , & cæde superba ferarum ,
Aspicit

Aspicit hanc, visamque vocat; clamata refugit:
Et timuit primo, ne Jupiter esset in illa.

Sed, postquam pariter Nymphas incedere vidit,
Sensit abesse dolos, numerumque accessit ad ha-
rum.

Heu quam difficile est, crimen non prodere vultu!
Vix oculos attollit humo, Nec, ut ante solebat,
Juncta Deæ lateri, nec toto est agmine prima;
Sed silet, & læsi dat signa rubore pudoris.

Et, nisi quod virgo est, poterat sentire Diana
Mille notis culpam; Nymphæ sensisse feruntur.
Orbe resurgebant lunaria cornua nono,
Cum Dea, venatu fraternis languida flammis,
Nacta nemus gelidum, de quo cum murmure la-
bens

Ibat, & attritas versabat rivus arenas.

Ut loca laudavit, summas pede contigit undas;
His quoque laudatis. Procul est, ait, arbiter omnis,
Nuda superfluis tingamus corpora lymphis.

Parrhalis erubuit. Cunctæ velamina possunt;
Unâ moras quærit. Dubitanti vestis adempta est;
Qua posita, nudo patuit cum corpore crimen.
Attonitæ, manibusque uterum celare volenti,
I procul hinc, dixit, nec sacros pollue fontes,
Cynthia: deque suo jussit secedere cœtu.

Senferat hoc olim magni matrona Tonantis,
Distuleratque graves in idonea tempora pœnas;
Causa moræ nulla est: & jam puer Arcas (id ipsum
Indoluit Juno) fuerat de pellice natus.

Quo simul obvertit sævam cum lumine mentem;
Scilicet hoc etiam restabat adultera, dixit,
Ut fecunda fores, fieretque injuria partu
Nota, Jovisque mei testatum dedecus esset.

Haud impune feres: adimam tibi namque figuram,
Qua

& HISTORIÆ SACRÆ. 223

Qua tibi, quaque places nostro importuna marito,
Dixit; & arreptam, prensis à fronte capillis,
Stravit humi pronam. Tendebat brachia supplex:
Brachia cœperunt nigris horrescere villis,
Curvarique manus, & aduncas crescere in ungues,
Officioque pedum fungi, laudataque quondam
Ora Jovi lato fieri deformia rictu.
Neve preces animos, & verba precantia flectant;
Posse loqui eripitur; Vox iracunda, minaxque,
Plenaque terroris, rauco de gutture fertur.
Mens antiqua tamen facta quoque mansit in urfa;
Assiduoque suos gemitu testata dolores,
Qualescunque manus ad Cœlum & sidera tollit,
Ingratumque Jovem nequeat cum dicere, sentit.
Ah! Quoties sola non ausa quiescere sylva,
Ante domum, quondamque suis erravit in agris!
Ah! Quoties per saxa canum latratibus acta est,
Venatrixque metu venantum territa fugit!
Sæpe feris latuit visis, oblita, quid esset;
Ursaque conspectos in montibus horruit urfos;
Pertimuitque lupos, quamvis pater esset in illis.
Ecce Lycaoniæ proles ignara parentis
Arcas adest, ter quinque ferens natalibus annos;
Dumque feras sequitur, dum saltus eligit aptos,
Nexilibusque plagis sylvas Erymanthidas ambit,
Incidit in matrem; quæ restitit, Arcade viso,
Et cognoscenti similis fuit. Ille refugit,
Immotosque oculos in se sine fine tenentem
Nescius extimuit, propiusque accedere fugit;
Vulnifico fuerat fixurus pectora telo:
Arcuit Omnipotens, pariterque ipsosque nefas-
que
Sustulit, &, celeri raptos per inania vento,
Imposuit Cœlo, vicinaque sidera fecit.

Intu-

224 PARATITLA CHRONOL:

Intumuit Juno , postquam inter sidera pellex
 Fulsit , & ad canam descendit in æquora Tethyn ,
 Oceanumque senem , quorum reverentia movit
 Sæpe Deos : causamque viæ scitantibus , inquit ,
 Quæritis , Æthereis quare Regina Deorum
 Sedibus hic adsim ? Pro me tenet altera Cælum.
 Mentior ; obscurum nisi nox cum fecerit orbem ,
 Nuper honoratas summo mea vulnera Cælo
 Videritis stellas illic , ubi circulus axem
 Ultimus extremum , spatiumque brevissimus ambit.
 Est vero , cur quis Junonem lædere nolit ,
 Offensamque tremat , quæ prosum sola nocendo ?
 O ego quantum egi ! quam vasta potentia nostra est !
 Esse hominem vetui , facta est Dea ; Sic ego pœnas
 Sontibus impono ; Sic est mea magna potestas.
 Vindicet antiquam faciem , vultusque ferinos
 Detrahat , Argolica quod in ante Phoronide fecit.
 Cur non expulsa ducit Junone , meoque
 Collocat in thalamo , focerumque Lycaona su-
 mit ?
 At , vos si læsæ tangit contemptus alumnæ ,
 Gurgite cœruleo septem prohibete triones ,
 Sideraque , in Cælum stupri mercede recepta ,
 Pellite , ne puro tingatur in æquore pellex.
 Dii maris anuerant.

Fere E A D E M legantur sub initio Lib. II. F A S T O R U M .

Tertia nox veniet , custodem protinus ursæ
 Aspicias geminos exeruisse pedes.
 Inter Hamadryadas , jactulatricemque Dianam ,
 Calisto sacri pars fuit una chori.

Illa

& HISTORIÆ SACRÆ. 225

Illa, Deæ tangens arcus, Quos tangimus, arcus

Este meæ testes virginitatis, ait.

Cynthia laudavit, Promissaque fœdera ferva,

Et comitum Princeps tu mihi, dixit, eris.

Fœdera servasset, si non formosa fuisset:

Cavit mortales, à Jove crimen habet.

Mille feras Phœbe sylvis venata redibat,

Aut plus, aut medium Sole tenente diem;

Ut tetigit lucum (densa niger ilice lucus,

In medio gelidæ fons erat altus aquæ)

Hic, ait, in sylva, virgo Tegeæa, lavemur:

Erubuit falso virginis illa sono.

Dixerat & Nymphis; Nymphæ velamina ponunt:

Hanc pudet, & tardæ dat mala signa moræ.

Exuerat tunicas, uteri manifesta tumore,

Proditur indicio ponderis ipsa sui.

Cui Dea, Virgineos perjura Lycaoni cœtus

Desere, nec castas pollue, dixit, aquas.

Luna novum decies implebat cornibus orbem,

Quæ fuerat virgo credita, mater erat.

Læsa furit Juno, formam mutatque puellæ;

Quid facis? invito est pectore passa Jovem.

Utque feræ vidit turpes in pellice vultus,

Hujus in amplexus Jupiter, inquit, eat.

Ursa per incultos errabat squalida montes,

Quæ fuerat summo nuper amata Jovi.

Iam tria lustra puer, furto conceptus, agebat,

Cum mater nato est obvia facta suo.

Illa quidem, tanquam cognosceret, astitit amens,

Et gemit: gemitus verba parentis erant;

Hanc puer ignarus jaculo fixisset acuto,

Ni foret in superas raptus uterque domos.

P

Signa

226 PARATITLA CHRONOL.

Signa propinqua micant : prior est, quam dicimus
Arcton.

Arctophylax formam terga sequentis habet.
Sævit adhuc, canamque adiit Saturnia Tethyn,
Mænaliam tactis ne lavet Arcton aquis.

PARRHASIS, aliàs CALISTO, est
ZILPA, PADAN-ARAMÆA, *Ancilla*
LEÆ, quæ propriè JUNO est, RE-
GINA DEORUM, quia illorum dicitur
mater, vide Gen. 37: 9, 10. quos DEOS
esse in sequentibus ostendam; Ergo

Miles erat Phœbes,

Sororis PHOEBI, à Vate Profano quæ
alio nomine appellatur DIANA, illa au-
tem DINA est: DIANAM enim & DI-
NAM eandem esse, vel ex solis *nomini-*
bus patet, quæ præter Literam A eadem
sunt. Unde VIRGO vocatur TEGEÆA,
LEÆ *matris* quæ locum expleverit: quip-
pe quæ, ceu LUNA se *Josepho incurva-*
verit in Ægypto. Enimvero, matrem
LEAM jam mortuam esse, sic conficitur,
Omnes animæ familiæ JAHAKOBI, quæ
venit in Ægyptum, erant septuaginta Gen.
46: 27. Atque recensentur,

1. JAHAKOB. 2. Reüben. 3.
Gha-

& HISTORIÆ SACRÆ. 227

Chanoc. 4. *Pallu.* 5. *Cbetzron.* 6. *Carmi.* 7. *Schimbon.* 8. *Jemucl.* 9. *Jamin.* 10. *Obad.* 11. *Jacin.* 12. *Tzochar.* 13. *Schaul.* 14. *Levi.* 15. *Gerschon.* 16. *Kebath.* 17. *Merari.* 18. *Jebuda.* 19. *Schela.* 20. *Peretz.* 21. *Zerach.* 22. *Cbetzron.* 23. *Chamul.* 24. *Jissacar.* 25. *Tholah.* 26. *Puva.* 27. *Job.* 28. *Schimron.* 29. *Zebulun.* 30. *Sered.* 31. *Elon.* 32. *Jachleel.* 33. *DINA* Gen. 46:8—15.

Hi sunt filii LEÆ, quos pepererat JAHAKOBO, in Padane Syriæ, & DINA, filia ejus: omnes animæ, ipse, filii ejus, filiæque ejus TRIGINTA TRES Gen. 46:15.

1. *Gad.* 2. *Tziphjon.* 3. *Chaggi.* 4. *Schuni.* 5. *Etzbon.* 6. *Heri.* 7. *Arodi.* 8. *Areeli.* 9. *ASCHER.* 10. *Jimna.* 11. *Jischva.* 12. *Jischvi.* 13. *Beriba.* 14. *Serach, soror eorum.* 15. *Cheber.* 16. *Malciel.* Gen. 46:16, 17.

Hi sunt filii ZILPÆ, quam dederat Laban LEÆ, filia sue: & illa peperit istos JAHAKOBO, SEXDECIM animas Gen. 46:18.

228 PARATITLA CHRONOL.

1. *Ioseph.* 2. *Binjamin.* 3. *Menasche.* 4. *Ephraïm.* 5. *Belah.* 6. *Becher.* 7. *Aschbel.* 8. *Gera.* 9. *Nahaman.* 10. *Echi.* 11. *Rosch.* 12. *Muppim.* 13. *Chuppim.* 14. *Ard.*
Gen. 46: 19—21.

Hi sunt filii Rachelæ, qui editi sunt JAHAKOBO, omnes animæ QUATUORDECIM. Gen. 46: 22.

1. *Dan.* 2. *Chuschim.* 3. *Naphthali.* 4. *Iachtzeel.* 5. *Guni.* 6. *Ietzer.* 7. *Schillem* Gen. 46: 23, 24.

Hi sunt filii Bilhæ, quam dederat Laban Rachelæ, filiæ suæ: Et illa peperit istos JAHAKOBO, omnes animæ SEPTEM Gen. 46: 25.

In universum efficiunt ANIMAS LXX.

Scilicet omnes animæ, quæ ingressæ sunt cum IAHAKOBO in Ægyptum, egressæ è femore ejus, præter uxores filiorum IAHAKOBI, omnes animæ erant SEXAGINTA SEX; Atque filii Iosephi, qui editi sunt ei in Ægypto, sunt animæ DUÆ: Deinde JAHAKOB ipse, nec non JOSEPH. Sic omnes animæ familiæ JAHAKOBI, quæ venit in Ægyptum, sunt SEPTUAGINTA Gen. 46: 26, 27. *Ad quas si uxores accedant filiorum JAHAKOBI, quæ excipiebantur, omnis cognatio JAKOBI, omnes*

nes animæ fuerunt *Septuaginta quinque* Act. 7: 14.

Quas inter *animas* omnes LEA minimè repèritur, quæ *incurvavisset* se *Joseph*, juxta id, quod futurum esse *Joseph* somniaverit Gen. 37: 9, 10. DINA utique dicitur PHOEBE, quæ & ipsa DIANA est; Unde illud Ciceronis, DIANAM ET LUNAM EANDEM ESSE DICUNT. Cujus MILES ERAT PARRHASIS,

Dum redit, itque frequens, in virgine Nonacrina
Hæsit, & accepti caluere sub ossibus ignes.
Non erat hujus opus, lanam molliare trahendo,
Nec positas variare comas; sed fibula vestem,
Vitta coercuerat neglectos alba capillos,
Et modo leve manu jaculum, modo sumpserat
arcum:

Miles erat Phœbes. Nec Mænalon attigit ulla
Gratior hac Triviæ, sed nulla potentia longa est.
Ulterius medio spatium Sol altus habebat,
Cum subit illa nemus, quod nulla ceciderat ætas.
Exiit hic humero pharetram, lentosque retendit
Arcus; inque solo, quod texerat herba, jacebat,
Et pictam posita pharetram cervice premebat.
Jupiter, ut vidit fessam, & custode vacantem,
Hoc certe furtum conjux mea nesciet, inquit;
Aut, si rescierit, sunt ô, sunt jurgia tanti!
Protinus induitur faciem, cultumque Dianæ,
Atque ait, O comitum virgo pars una mearum,
In quibus es venata jugis? De cespite virgo

230 PARATITLA CHRONOL.

Se levat, & salve Numen, me iudice, dixit,
 Audiat ipse licet, majus Jove; Ridet, & audit,
 Et sibi præferri se gaudet, & oscula jungit,
 Nec moderata satis, nec sic à virgine danda.
 Qua venata foret sylva, narrare parantem
 Impedit amplexu, nec se sine crimine prodit.
 Illa quidem contra, quantum modo foemina pos-
 set,

(Aspiceres utinam Saturnia, mitior esses)
 Illa quidem pugnat; sed quæ superare puella,
 Quisque Jovem poterat? Superum petit æthera vi-
 ctor

Jupiter. Huic odio nemus est, & conscia sylva;
 Inde pedem referens, pene est oblita pharetram
 Tollere cum telis, & quem suspenderat arcum.
 Ecce suo comitata choro Dictynna, per altum
 Mænalon ingrediens, & cæde superba ferarum,
 Aspicit hanc, visamque vocat; clamata refugit:
 Et timuit primo, ne Jupiter esset in illa.
 Sed, postquam pariter Nymphas incedere vidit,
 Sensit abesse dolos, numerumque accessit ad ha-
 rum.

Heu quam difficile est, crimen non prodere vultu!
 Vix oculos attollit humo, Nec, ut ante solebat,
 Juncta Deæ lateri nec toto est agmine prima;
 Sed filet, & læsi dat signa rubore pudoris.
 Et, nisi quod virgo est, poterat sentire Diana
 Mille notis culpam; Nymphæ sensisse feruntur.
 Orbe resurgebant lunaria cornua nono,
 Cum Dea, venatu fraternis languida flammis,
 Nacta nemus gelidum, de quo cum murmure la-
 bens

Ibat, & attritas versabat rivus arenas.
 Ut loca laudavit, summas pede contigit undas;
 His

His quoque laudatis, Procul est, ait, arbiter omnis,
 Nuda superfusis tingamus corpora lymphis.
 Parrhasis erubuit. Cunctæ velamina ponunt;
 Una moras quærit. Dubitanti vestis adempta est;
 Qua posita, nudo patuit cum corpore crimen.
 Attonitæ, manibusque uterum celare volenti,
 I'procul hinc, dixit, nec sacros pollue fontes,
 Cynthia: deque suo jussit secedere cœtu.
 Senferat hoc olim magni matrona Tonantis,
 Diltuleratque graves in idonea tempora pœnas;
 Causa moræ nulla est: & jam puer Arcas (id ipsum
 Indoluit Juno.) fuerat de pellice natus.

Alludit ad Historiam ZILPÆ, quam
 etiam LEA CONIUX, ÆMULATA
 sorori suæ Rachelæ, dederat JAHAKO-
 BO PRO UXORE, *peperitque ei filium,*
 cui *nomen* ASCHER, qui ARCAS ipse
 est; unde ARCADIÆ nomen. Id est,
 hujus ad rei fidem verba componit, quod
 proprium est Poëtarum, qui in fabulosis
 suis narrationibus Historiæ veritatem uno
 atque altero verbo nonnunquam attingunt.
Videns autem LEA, se destitisse parere, Si-
militer accepit Zilpam, ancillam suam,
 & dedit eam Jahakobo pro uxore.
peperitque Zilpa, ancilla Leæ, Jahakobo
filium; Et dixit Lea, venit turba, & vo-
cavit nomen ejus Gadem. Atque pepe-
 rit Zilpa, ancilla Leæ, filium se-
 P + cun-

232 PARATITLA CHRONOL.

cundum Jahakobo ; *Et dixit L E A,*
Beate est mihi : nam beatam prædicabunt
me filie. Vocavitque nomen ejus Asche-
rem Gen. 30: 9—13.

Nec Mænalon att'git ulla

Gratior hac Triviæ.

Respicit **ITER**, respicit **VIAM**
TRIUM DIERUM, quam Laban *inter-*
posuerat inter se, & inter JAHAKO-
BUM, JAHAKOB ubi *pasceret pecudes*
Labanis residuas Gen. 30: 36. Hinc renun-
tium esse docetur Labani DIE TER-
TIO, fugere JAHAKOBUM Gen.
31: 22.

Quo simul obvertit sævam cum lumine mentem ,
 Scilicet hoc etiam restabat adultera , dixit ,
 Ut fœcunda fores , fieretque injuria partu
 Nota , Jovisque mei testatum dedecus esset.
 Haud impune feres : adimam tibi namque figuram,
 Qua tibi , quaque places nostro importuna marito
 Dixit ; & arreptam , prensis à fronte capillis ,
 Stravit humi pronam. Tendebat brachia supplex :
 Brachia cœperunt nigris horrescere villis ,
 Curvarique manus , & aduncas crescere in ungues,
 Officioque pedum fungi , laudataque quondam
 Ora Jovi lato fieri deformia rictu.
 Neve preces animos , & verba precantia flectant ;
 Posse loqui eripitur : Vox iracunda , minaxque ,
Ple-

Plenaque terroris, rauco de gutture fertur.
 Mens antiqua tamen facta quoque mansit in urſa;
 Afſiduoque ſuos gemitu teſtata dolores,
 Qualeſcunque manus ad Cœlum & ſidera tollit,
 Ingratumque Jovem nequeat cum dicere, ſentit.
 Ah! Quoties ſola non auſa quieſcere ſylva,
 Ante domum, quondamque ſuis erravit in agris!
 Ah! Quoties per ſaxa canum latratibus acta eſt,
 Venatrixque metu venantum territa fugit!
 Sæpe feris latuit viſis, oblita, quid eſſet;
 Urſaque conſpectos in montibus horruit urſos;
 Pertimuitque lupos, quamvis pater eſſet in illis.

In URSAM mutata dicitur PARRHASIS: quandoquidem JAHAKOB, ſi eſſet in periculo, *natos distribuēbat juxta LEAM, & juxta Rachelam, & juxta duas ancillas ſuas: ac collocavit ancillas & natos earum primos, & LEAM natosque ejus poſteriores, atque Rachelam & Joſephum poſtremos*, confer. Gen. 33: 1, 2. Hoc eſt, uti collocavit LEAM natosque ejus ante Rachelam & Joſephum, ſic etiam ZILPAM collocavit ANCILLAM LEÆ, cum natis ſuis, ante Bilham, ancillam Rachelæ, ejusque natos: quippe, quemadmodum *natos distribuērat juxta LEAM, & juxta Rachelam*, ita & *distribuēbat juxta ancillas ſuas*. Verum enim vero primus, qui JAHAKOBUM adduxit in diſcrimen vitæ, fuit LABAN; ex adverſum cujus ten-

234 PARATITLA CHRONOL:

torio Jahakobum utique Zilpam, metu
venantum territam, locasse primam,
verosimile est: enimvero fixit Jahakob
tentorium suum in monte illo, *ac*
LABAN *fixit* suum cum fratribus suis IN
EODEM MONTE GILHADIS Gen.
31: 25.

Urfaque, conspectos in montibus, horruit urfos,
Pértimuitque lupos, quamvis pater esset in illis:

LABAN enim *secum assumpserat* FRA-
TRES SUOS Gen. 31: 23. Inter quos uti-
que PATER ZILPÆ esse potuit, quos
etiam JAHAKOB appellat FRATRES
MEOS Gen. 31: 37. imo FRATES NO-
STROS Gen. 31: 32. *Atque persequutus est*
JAHAKOBUM *itinere septem dierum, &*
assequutus est eum IN MONTE GILHA-
DIS Gen. 31: 23. Qui omnes inde UR-
SOS audiunt ac LUPOS, quemadmo-
dum de LYCAONE narratur, in LU-
PUM mutato Lib. I. *ŷff.* 221--239.

Irridet primo pia vota Lycaon.

Mox ait, experiar, Deus hic, discrimine aperto,
An sit mortalis. nec erit dubitabile verum.
Nocte gravem somno, nec opina perdere morte,
Me parat; hæc illi placet experientia veri.
Nec contentus eo est: missi, de gente Molossa,
Obsidis unius jugulum mucrone resolvit;
Atque ita semineces partim ferventibus artus

Mol-

Mollit aquis, partim subiecto torruit igni.
 Quos simul imposuit mensis, ego vindice flamma
 In dominum dignos everti tecta Penates..
 Territus ipse fugit, nactusque silentia ruris
 Exululat, frustra loqui conatur. Ab ipso
 Colligit os rabiem, solitæque cupidine cædis.
 Utitur in pecudes, & nunc quoque sanguine gau-
 det.

In villos abeunt vestes, in crura lacerti;
 Fit lupus, & veteris servat vestigia formæ.
 Canities eadem est, eadem violentia vultus,
 Iidem oculi lucent, eadem feritatis imago est.

En feritatem *LABANIS*, qui *assumpse-*
rat fratres suos secum, & persequutus est
JAHAKOBUM itinere septem dierum, &
assequutus est eum in monte Gilbadis. At-
que venit Deus ad LABANEM Syrum in
somnio nocturno, ac dixit ei, Cave tibi, ne
loquaris cum JAHAKOBO, sive bonum,
sive malum. Et assequutus est LABAN
JAHAKOBUM; Et JAHAKOB fixit
tentorium suum in monte illo; ac LABAN
fixit cum fratribus suis in eodem monte Gil-
badis. Dixitque LABAN JAHAKOBO,
Quid fecisti, ac surripuisti te cordi meo, ac
abduxisti filias meas, quasi mancipatas ar-
mis? Cur clam fugisti, & surripuisti te mi-
hi? neque indicaisti mihi, ut dimitterem te
cum letitia, & cum canticis, cum tympano,
& cum cithara? neque permisti mihi, os-
 cu-

236 PARATITLA CHRONOL.

culari filios meos & filias meas? Nunc stulte fecisti. Esset in potestate manus meæ, malo vos afficere; atqui Deus patris vestri hesternæ nocte alloquutus est me, dicendo, Cave tibi, ne loquaris cum JAHAKOBO, sive bonum, sive malum. Et nunc abeundo abieris: quia summo desiderio tenebaris in domum patris tui; Quare furatus es Deos meos? Atque respondit JAHAKOB, dixitque LABANI, quia timui: dicebam enim, Ne vi abriperes filias tuas à me. Apud quem inveneris Deos tuos, non est victurus; coram fratribus nostris recognosce, quid tuum sit apud me, ac recipe tibi: nescivitque JAHAKOB, Rachelam furatam esse illos. Atque ingressus est LABAN in tentorium JAHAKOBI, & in tentorium LEÆ, & in tentorium duarum ancillarum; neque invenit. Ac egressus est è tentorio LEÆ, & venit in tentorium Rachelæ (& Rachel acceperat Teraphim illos, ac posuerat eos in clitellis cameli sui, sedebatque super illos) & contrectavit LABAN totum tentorium illius, neque invenit. Dixitque patri suo, Ne displiceat in oculis Domini mei, quod non possum assurgere tibi: quia secundum consuetudinem mulierum est mihi; & perscrutatus est, neque invenit Teraphim illos. Atque accensa est ira JAHAKOBI, iurgavitque

que cum LABANE, ac respondit JAHAKOB, dixitque LABANI, Quenam est defectio mea? Quod peccatum meum, quod insectatus sis me fervide? quandoquidem contrectasti omnia supellectilia mea, quid invenisti ex omnibus supellectilibus domus tuæ? Pone hic, coram fratribus meis & fratribus tuis, ut dijudicent inter utrumque nostrum. Hic est vigesimus annus, ex quo fui tecum; oves tuæ, & capræ tuæ non abortiverunt, & arietes gregis tui non comedi. Discerptam pecudem non retuli ad te, ego illud luebam: de manu mea reposcebas illam, furto mihi sublatam interdium, furtoque mihi sublatam noctu. Fui, quum interdium absumeret me æstus, & gelu noctu, profugeretque somnus meus ab oculis meis. Hic fuit mihi vigesimus annus in domo tua: serviivi tibi quatuordecim annos pro duabus filiabus tuis, & sex annos pro grege tuo, & immutasti mercedem meam decies. Nisi Deus patris mei, Deus Abrahami, & pavor Jitzchaki, adfuisset mihi, utique nunc vacuum fuisses dimissurus me; afflictionem meam & laborem manuum mearum respexit Deus: Et reprehendit te hesternâ nocte Gen. 31: 23—42.

Ecce Lycaoniæ proles ignara parentis
Arcas adest, ter quinque ferens natalibus annos;
Quinque feras sequitur, dum saltus eligit aptos,
Nexi-

238 PARATITLA CHRONOL.

Nexilibusque plagis sylvas Erymanthidas ambit,
 Incidit in matrem, quæ restitit, Arcade viso,
 Et cognoscenti similis tuit. Ille refugit,
 Immo totosque oculos in se sine fine tenentem
 Nescius extimuit, propiusque accedere fugit;
 Vulnifico fuerat fixurus pectora telo:
 Arcuit Omnipotens, pariterque ipsoque nefasque
 Sustulit, & celeri raptos per inania vento
 Imposuit Cælo, vicinaque sidera fecit.

Sic legitur sub initio Lib: II. F A S- T O R U M.

Jam tria lustra puer, furto conceptus, agebat,
 Cum mater nato est obvia facta suo.
 Illa quidem, tanquam cognosceret, astitit amens,
 Et gemit: gemitus verba parentis erant;
 Hanc puer ignarus jaculo fixisset acuo,
 Ni foret in superas raptus uterque domos.
 Signa propinqua micant, prior est, quam dicimus
 Arcton.
 Arctophylax formam terga sequentis habet.

*A TERGO JAHAKOB sublati oculis
 suis respexit, & ecce HESAUUM venien-
 tem, & quadringentos viros cum eo. Atque
 distribuit natos juxta LEAM, & juxta Ra-
 chelam, & juxta duas ancillas suas: COL-
 LOCAVITQUE ancillas & natos earum
 primos (ZILPAM cum ASCHERO ante
 Bilham) & LEAM natosque ejus postero-
 res,*

res, ac Rachelam & Josephum postremos
Gen. 33: 1, 2.

Intumuit Juno, postquam inter sidera pellex
Fulsit, & ad canam descendit in æquora Tethyn,
Oceanumque senem, quorum reverentia movit
Sæpe Deos: causamque viæ scitantibus, inquit,
Quæritis, Æthereis quare Regina Deorum
Sedibus hic adsim? Pro me tenet altera Cælum.
Mentior; obscurum nisi nox cum fecerit orbem,
Nuper honoratas summo mea vulnere Cælo
Videritis stellas illic, ubi circulus axem
Ultimus extremum, spatioque brevissimus, am-
bit.

Est vero, cur quis Junonem lædere nolit,
Offensamque tremat, quæ prosum sola nocendo?
O ego quantum egi! quam vasta potentia nostra est!
Esse hominem verui, facta est Dea; Sic ego pœ-
nas

Sontibus impono; Sic est mea magna potestas.
Vindicet antiquam faciem, vultusque ferinos
Detrahat, Argolica quod in ante Phoronide fecit.
Cur non expulsa ducit Junone, meoque
Collocat in thalamo, focerumque Lycaona su-
mit?

At, vos si læsæ tangit contemptus alumnae,
Gurgite cœruleo septem prohibete triones,
Sideraque, in Cælum stupri mercede recepta,
Pellite, ne puro tingatur in æquore pellex.
Dii maris annuerant.

OCEANUS SENEX est EDOM;
aliàs

240 PARATITLA CHRONOL.

aliàs HESAU, jam major annis 91. supra enim demonstravi, natum *Iosephum* fuisse annos 39. JAHAKOB quum advenisset in Ægyptum, tunc temporis qui *vixerat annis* Gen. 47: 9.

Si ab his subducantur *anni Iosephi.* 130.
39.

Restant anni. 91.

Pro ÆTATE JAHAKOBI non tantum, verum etiam HESAU: quippe qui *Gemini*, uno partu editi sunt, vi e Gen. 25: 21—26. Hoc jam tempore quum *Ioseph* natus esset, HESAU utique excesserat ex anno ætatis suæ 91. Adhæc *Ioseph* dicitur JAHAKOBO esse *filius* SENECUTUTIS Gen. 37: 3. Adeoque EDOM, Ergo HESAU jam SENEX erat. Cui JAHAKOB dixerat, *Aspexi faciem tuam, ac si faciem DEI aspexissem* Gen. 33: 10. Unde DEUS auditur MARIS: quia de JUSCULO, E LENTIBUS COCTO, HAURIRE voluit, DE HOC RUFO, HOC RUFO IPSO; IDCIRCO *vocavit nomen ejus* EDOMUM Gen. 25: 30. quippe qui UNICO EDULIO *vendiderat primogenituram suam* Hebr. 12: 16. Illius uxor nominatur TETHYS, siquidem duxerit *Iebuditham*, *filiam Beeri* CHITTHÆI, & *Basmatham*, *filiam Elonis* CHIT-

& HISTORIÆ SACRÆ. 241
 CHITTHÆI Gen. 26: 34. *Hadam*, fi-
 liam *Elonis* CHITTHÆI Gen. 36: 2.

Quorum reverentia movit

Sæpe Deos :

*Misit enim JAHAKOB nuntios ante se
 ad HESAUUM, fratrem suum, in Re-
 gionem Sebiris, agrum Edomæorum; man-
 davitque eis, dicendo, Sic dicetis Domino
 meo HESAUO, Sic ait Servus tuus JA-
 HAKOB, Apud Labanem peregrinus fui, &
 moratus sum usque adhuc. Et sunt mihi bo-
 ves, & asini, greges, servique, & ancil-
 læ; ac misi nuntiatum Domino meo, ut in-
 veniam gratiam in oculis tuis, Atque re-
 versi sunt nuntii illi ad JAHAKOBUM,
 dicendo, Venimus ad fratrem tuum, ad
 HESAUUM; Atque etiam præcedit obviam
 tibi, & quadringenti viri cum eo. Atque
 timuit IAHAKOB valde, anxiusque fuit,
 ac distribuit populum illum, qui erat secum,
 & greges, & armenta, & camelos, in duas
 acies; dixitque, Si HESAU invaserit aciem
 unam, & ceciderit eam, erit acies illa,
 quæ relicta fuerit, salva. Atque dixit JA-
 HAKOB, O Deus patris mei Abrahami,
 & Deus patris mei Jitzchaki ! O יהוה
 ERIT, qui edixisti mihi, Revertere in ter-
 ram*

Q

ram tuam, & ad cognationem tuam, & beneficus sum futurus erga te! Impar sum omnibus his beneficiis, totique illi fidei, quam præstitisti servo tuo: etenim cum baculo meo solum transiveram Jardenem istum, atque nunc effectus sum in duas acies. Eripe me quæso è manu fratris mei, è manu HESAU: nam timeo ab ipso, ne veniat, & cædat me, matrem cum liberis; Et tu dixisti, Benefaciendo beneficus sum futurus erga te, reddamque semen tuum, ut arenam maris, quæ non numerabitur præ multitudine. Atque pernoctavit ibi nocte illa, & accepit ex eo, quod veniebat sibi ad manum, munus offerendum HESAUI, fratri suo: capras ducentas, & hircos viginti: oves ducentas, & arietes viginti: camelos fœminas lactantes cum pullis earum triginta: vaccas quadraginta cum juvenis decem: asinas viginti cum asellis decem. Tradiditque in manum servorum suorum gregem & gregem seorsim; Et dixit servis suis, Transite ante faciem meam, & spatium interponite inter gregem & inter gregem. Præcepitque primo, dicendo, Quum occurrerit tibi HESAU frater meus, & interrogaverit te, dicendo, Cujus es? & quo abis? & cujus sunt ista, quæ antecedunt te? Et dices, Servi tui JAHAKOBI; hoc est præmissum munus Domino meo HESAUI, & ecce
ipsum

ipsum quoque subsequenter nos. Ac præcepit etiam secundo, etiam tertio, etiam omnibus, prosequenter greges illos, dicendo, In hanc sententiam alloquimini HESAUUM, quum inveneritis eum. Et dicetis etiam, Ecce JAHAKOBUM servum tuum, subsequenter nos: dicebat enim, Placabo vultum ejus hoc munere, quod procedit ante me, & postquam aspiciam vultum ejus, fortassis suscipiet vultum meum. Atque transivit munus illud ante ipsum, & ipse pernoctavit ea nocte in acie sua Gen. 32:3—21.

SEPTENTRIONEM versus tendebat HESAU; SEPTENTRIONES sunt SEPTEM STELLÆ, ex quibus quasi juncti TRIONES figurantur, vox composita est ex SEPTEM & TRIONES, SEPTEMQUE TRIONES: SEPTEM liberi sunt LEÆ. I. REUBEN. II. SCHIMHON III. LEVI. IV. JEHUDA Gen. 29: 32—35. V. JISSACAR. VI. ZEBULON. VII. DINA Gen. 30: 17---21. TRIONES vero à situ sic dicuntur: quoniam ita siti sunt, ut TERNÆ QUÆQUE STELLÆ PROXIMÆ INTER SE TRIGONON, i.e. TRIQUETRAM FIGURAM CONSTITUANT, quam Recentiores vocant TRIANGULUM; Quarum PRIMA

244 PARATITLA CHRONOL.

ZILPA est, CUM NATIS DUOBUS,
GAD, ET ASCHER Gen. 30: 9--13.
SECUNDA BILHA, CUM NATIS
DUOBUS, DAN, ET NAPHTHA-
LI Gen. 30: 4——8. TERTIA deni-
que RACHEL, CUM JOSEPHO, ET
ALTERO FILIO ILLO, qui AD-
DENDUS EST Gen. 30: 22--24. BIN-
JAMIN scilicet, quo jam GRAVIDA
erat confer. Gen. 31: 35. & 35: 16--18. ubi
LEA agens introducitur,

Ne puro tingatur in æquore pellex,

Ne deleantur ab Hefauo.

Sævit adhuc, canamque adiit Saturnia Tethyn.

At, vos si læsæ tangit contemptus alumnæ,
Gurgite cœruleo septem prohibete triones,
Sideraque, in Cœlum stupri mercede recepta,
Pellite, ne puro tingatur in æquore pellex.
Dii maris annuerant.

Agit de Aditu Leæ ad Hefauum,
Agit denique de Historiâ Reconciliatio-
nis Jahakobi & Hefai, quæ sic ha-
betur, *Transiit JAHAKOB ante mulie-
res, & incuruavit se in terram septies, do-
nec accederet ad fratrem usque suum. At-*
que

que accurrit Hefau obviam ei, ac amplexatus est eum, ruitque in colum ejus, ac deosculatus est eum; & fleverunt. Atque sustulit oculos suos, & vidit mulieres, & natos illos, dixitque, Qui sunt isti tibi? & dixit, Hi sunt nati, quos largitus est Deus gratiose servo tuo. Et accesserunt ancillæ, ipsæ, natique earum, & incurvarunt se; accessitque etiam Lea, & nati ejus, ac incurvarunt se; & postremo jussus accedere Joseph, & Rachel, etiam incurvarunt se. *Atque dixit, Quæ tibi est tota acies illa, cui occurri? Et dixit, Inventurus gratiam in oculis Domini mei. Atque dixit Hefau, Est mihi satis, mi frater, esto tibi, quod tuum est. Dixitque Jahakob, Ne quæso, si nunc invenerim gratiam in oculis tuis, etiam accepturus es munus meum de manu mea: Quandoquidem aspexi faciem tuam, ac si faciem Dei aspexissem, & placide excepisti me. Accipe quæso bene-*

dictionem meam, quæ adducta est ad te: cum gratiose mihi sit largitus Deus, cumque sit mihi omne, ac institit apud eum, & accepit. Et dixit, Proficiscamur, & pergamus, & præibo tibi. *Atque dixit ei, Dominus meus novit, hos natos esse teneros, & gregis, atque armenti lactantes foeminas incumbere mihi: & pulsaverint eas diem unum, moriturumque totum gregem. Transeat quæso Dominus meus ante servum suum, & ego præbebo me ducem leniter, pro commoditate mea, ducendis rebus istis, quæ antecedunt me, & ducendis his natis, usquedum venero, ad Dominum meum, in Schirem. Atque dixit HESAU, Constituam quæso tecum è populo hoc, qui mecum est; Et dixit, Quorsum hoc? Inveniam gratiam in oculis Domini mei. Atque reversus est eodemipso die Hesau itinere suo, Schirem versus Gen. 33: 3—16.*

V. Lib. I. vss. 689--713.

Vates ubi Profanus RATIONEM canit
Fistulæ Mercurii, nuper repertæ,
Mer-

Mercurius quam Argo narrat quæ-
renti,

Qua sit ratione reperta.

Tum Deus, Arcadiæ gelidis in montibus, inquit,
Inter Hamadryadas celeberrima Nonacrinæ
Naias una fuit; Nymphæ Syringa vocabant.
Non semel & Satyros eluserat illa sequentes;
Et quoscunque Deos umbrosæque sylva, feraxque
Rus habet. Ortygiam studlis ipsamque colebat
Virginitate Deam; ritu quoque cincta Dianæ,
Falleret, & credi posset Latonia, si non
Corneus huic arcus, si non foret aureus illi;
Sic quoque fallebat. Redeuntem colle Lyeæo
Pan videt hanc, pinuque caput præcinctus acuta,
Talia verba refert, Tibi nubere, Nympha, volen-
tis

Votis cede Dei. Restabat plura referre;
Et precibus spretis fugisse per avia Nympham,
Donec arenosi placidum Ladonis ad amnem
Venerat. Hic illam, cursum impredientibus undis,
Ut se mutarent, liquidas orasse sorores;
Panaque, cum pressam sibi jam Syringa putaret,
Corpore pro Nymphæ calamos tenuisse palustres.
Dumque ibi suspirat, motos in arundine ventos
Effecisse sonum tenuem, similemque querenti.
Arte nova, vocisque Deum duleedine captum,
Hoc mihi colloquium tecum, dixisse, manebit;
Atque ita, disparibus calamis compagine cæcæ
Inter se junctis, nomen tenuisse puellæ.

Per SYRINGAM, Græcis FISTU-
LAM, intelligit SCHECEMUM, *filium*

Q 4

Cba-

248 PARATITLA CHRONOL.

Chamoris, quem NYMPHAM vocat,
quasi, quum *circumcideretur*, PASSUS
MULIEBRIA ESSET; De quo Alci-
thoë Lib. IV. § ff. 279, 280.

Nec loquar, ut, quondam naturæ jure novato;
Ambiguus fuerit, modo vir, modo fœmina, Scy-
thon.

Ille, uti DEAMABAT,

Sic quoque fallebat,

LATONIAM, DINAM, filiam Ja-
hakobi, & LEÆ;

Et, precibus spretis, fugisse per avia Nympham,
Donec arenosi placidum Ladonis ad amnem
Venerat. Hic illam, cursum impredientibus undis,
Ut se mutarent, liquidas orasse sorores;
Panaque, cum pressam sibi jam Syringa putaret,
Corpore pro Nymphæ calamos tenuisse Palustres.
Dumque ibi suspirat, motos in arundine ventos
Effecisse sonum tenuem, similemque querenti.

Quæ volunt, Schecemum, precibus
spretis, à Jisraëlitis abiisse, ad por-
tam civitatis suæ,

Ut se mutarent, liquidas orasse sorores,

& suos orasse cives, ut circum-
 ciderentur : quippe quâ lege ipsis acqui-
 escerent filii Jahakobi, ut darent ei
 Dinam, *ut habitarent cum iis*, & ut
 convenirent in populum unum; ve-
 rum duos filios Jahakobi, fratres
 Dinæ, quum esset in dolore cir-
 cumcisionis, Schecemum occidisse.
 Quum autem rem *Sacræ* sic *Literæ* prodi-
 derunt, *Egressa est DINA, FILIA LEÆ,*
quam pepererat Jahakobo, ut spectaret filias
terræ illius. Et vidit eam SCHECEM,
filius Chamoris Chivvæi, Principis in ter-
râ illâ, & rapuit eam, concubuitque cum ea,
& compressit eam. Adhæsitque anima ejus
ad DINAM, filiam Iabakobi, & deama-
bat puellam, & loquebatur, quæ erant puel-
læ cordi. Et alloquutus est SCHECEM
Chamore, patrem suum, dicendo, Accipe
mibi puellam hanc in uxorem. Atque Iaba-
kob audiverat, DINAM, filiam suam ab
illo vitiatam esse, dum ipsius filii in agro
essent, cum pecore suo; Et siluit Iabakob,
donec advenissent. Atque prodiit Chamor,
pater SCHECEMI, ad Iabakobum, ut al-
loqueretur eum. Veneruntque filii Iabakobi
ex agro, quum audivissent, & dolore affe-

Et sunt homines illi: Et accensa est ira ipsorum valde, quod flagitium fecisset in Jisraële, concumbendo cum filia Iabakobi, cujusmodi non sit faciendum. Et colloquutus est cum eis Chamor, dicendo, SCHECEMI, filii mei animus amore propendet in filiam vestram; date ipsam quæso uxorem illi; Et affinitatem inite nobiscum, filias vestras date nobis, & filias nostras accipite vobis. Ac nobiscum manete: nam hæc terra exposita vobis futura est, inhabitate, & negotiamini ea, & possessores vos ipsi in ea constituite. Et dixit SCHECEM ejus patri, & fratribus ejus, Inveniam gratiam in oculis vestris, & quod indixeritis mihi, dabo; Magnam valde imponite mihi dotem, & donum, & dabo, prout indixeritis mihi: tantum date mihi puellam ipsam in uxorem. Atque responderunt filii Iabakobi SCHECEMO, & Chamori, patri ejus, per fraudem, quum alloquerentur eos; quod vitia visset DINAM, sororem ipsorum. Et dixerunt eis, Non possumus facere rem istam, dare SO-ROREM nostram viro, cui est præputium: nam illud probrosum nobis est. Veruntamen hac lege acquiescemus vobis, si eritis, sicut nos, & circumcisos fuerit vobis omnis mas: & dabimus filias nostras vobis, & filias vestras accipiemus nobis, habitabimusque vo-
bis-

biscum, & erimus in populum unum; Et, si non auscultabitis nobis, ut circumcidamini, recipiemus filiam nostram, & abibimus. Atque bona erant verba eorum in oculis Chamoris, & in oculis SCHECEMI, filii Chamoris; Neque distulit ipse adolescens, rem istam facere: quia deamabat filiam Jahakobi. Et erat ille honoratus præ universa domo patris sui. Atque abiit Chamor & Schemcem filius ejus, ad portam civitatis suæ, & alloquuti sunt viros civitatis suæ, dicendo, Viri isti pacis contentes sunt, apud nos, ut habitent in hac terra, & negotientur ea; atque hæc terra, ecce ampla spatiis, exposita est eis: Filias eorum accipiemus nobis uxores, & filias nostras dabimus eis. Veruntamen in eo acquiescent nobis viri isti, ut habitent nobiscum, ut conveniamus in populum unum, si circumcissus fuerit nobis omnis mas, quemadmodum ipsi circumcisi sunt: Pecus eorum, & possessio eorum, & omnia jumenta eorum non-

nonne nostra futura sunt ? tantum acquiescamus eis , ut nobiscum habitent. Atque auscultaverunt Chamori, & Schecemo , filio ejus, omnes egredientes porta civitatis ejus ; Et circumcisi sunt omnes mares, omnes egredientes porta civitatis ejus. Atque fuit die tertio, quum essent in dolore illi, ut acciperent duo filii Jahakobi, Schimhon, & Levi, fratres Dinæ, quisque gladium suum, & invaderent civitatem illam secure, ac marem quemque occiderent ; Et Chamorem, & Schecemum, filium ejus, occiderunt acie gladii, & acceperunt Dinam é domo Schecemi, abiveruntque. Filii Jahakobi supervenerunt confossis, & deprædati sunt civitatem ipsam : eo quod vitiaissent sororem ipsorum. Greges eorum, & armenta eorum, asinosque eorum, & quod in civitate, & quod erat in agro, acceperunt ; Et universas opes eorum, & omnes parvulos eorum, uxoresque eorum captivas abduxerunt, & deprædati sunt etiam, quicquid erat in domo qualibet. Atque dixit Jahakob Schimhoni,

&

& HISTORIÆ SACRÆ. 253
& Levi, Perturbastis me, qui fecistis ut foeteam, apud incolas hujus terræ, *apud Cenabaneum, & apud Perizzæum: & ego hominibus paucis instructus sum; si congregaverint se adversum me, cæsuri sunt me, & excindar ego, & familia mea.* Atque illi dixerunt, An, tanquam cum scorto, ageret cum sorore nostra? Vide Gen. Cap. 34. Sic

Vim passa est Phœbe, vis est illata Sorori,
Et gratus raptis raptor uterque fuit,

Ut Vates Profanus circa finem Lib. I. DE
ARTE AMANDI.

VI. Lib. II. Ὑff. 682—709.

Ufus ΜΙΣΘΟΤΗ, quum multa, eaque varia, PERPETUO inferuisset CARMINI, ab eo, quod dixerat, transgreditur, ad illud, quod superest,

Illud erat tempus, quo te pastoria pellis
Texit, onusque fuit baculus sylvestris olivæ,
Alterius dispar septenis fistula cannis.
Dumque amor est curæ, dum te tua fistula mulcet,
Incustoditæ Pylios memorantur in agros
Processisse boves; Videt has Atlantide Maja
Natus, & arte sua sylvis occultat abactas.

Sen-

254 PARATITLA CHRONOL.

Senſerat hoc furtum nemo, niſi natus in illo
Rure ſenex, Battum vicinia tota vocabat :
Divitis hic ſaltus, herboſaque pascua Nelei,
Nobiliumque greges cuſtos ſervabat equarum.
Hunc timuit, blandaque manu ſeduxit, & illi,
Quiſquis es, Hoſpes, ait, ſi forte armenta requi-
ret

Hæc aliquis, vidiffe nega : neu gratia factio
Nulla rependatur, nitidam cape præmia vaccam ;
Et dedit. Accepta, voces has reddidit hoſpes,
Tutus eas, lapis iſte prius tua furta loquetur ;
Et lapidem oftendit. Simulat Jove natus abire.
Mox redit, &, verſa pariter cum voce figura,
Ruſtice, vidiffi ſi quas hoc limite, dixit,
Ire boves, ſer opem, furtoque ſilentia deme :
Juncta ſuo pariter dabitur tibi fœmina tauro.
At ſenior, poſtquam eſt merces geminata, Sub illis
Montibus, inquit, eunt ; Et erant ſub montibus il-
lis.

Riſit Atlantiades, Et, Me mihi, perfide, prodis?
Me mihi prodis? ait ; perjuraque pectora vertit,
In durum ſilicem, qui nunc quoque dicitur index :
Inque nihil merito vetus eſt infamia ſaxo.

*Mercurius eſt Jehuda, non tantum
Atlantide Maja, ſed & Jove natus,
natus iſt, & Lea Abrahamide, &
Jahakobo ; Etiam unde dicitur At-
lantiades. Ille introducitur furatus eſ-
ſe boves, Ille cum Batto introducitur
egiffe, Chamor qui eſt, tandem Il-
le*

le perjuraque *introducitur* pectora
vertisse ,

In durum filicem, qui nunc quoque dicitur index.

Illud restabat dicere De historia proxime præcedenti ; Chamor viris persuaserat civitatis suæ, *ut circumciderentur, quemadmodum Jisraëlita, in populum utque convenirent unum*, inter alia, hac ratione: pecus eorum, & possessio eorum, & omnia jumenta eorum nonne nostra futura sunt? tantum acquiescamus eis, ut nobiscum habitent. *Atque ausculta-verunt CHAMORI, & Schecemo, filio ejus, omnes egredientes porta civitatis ejus ; Et circumcisi sunt omnes mares, omnes egredientes porta civitatis ejus.* Atque fuit, die tertio, quum essent in dolore illi, ut acciperent duo filii Jahakobi, Schimhon, & Levi, fratres Dinæ, quisque gladium suum, & invaderent civitatem illam secure, ac marem quemque occiderent; Et Chamorem, & Schecemum, *filium ejus occiderunt acie gladii, & acceperunt*

256 PARATITLA CHRONOL.

runt Dinam è domo Schecemi, abieruntque,
Hæc erat duabus fistula cannis,

Atque ita disparibus calamis, compagine ceræ
Inter se junctis, nomen tenuisse puellæ.

Sed ecce

Alterius dispar septenis fistula cannis;

Filii Jahakobi supervenerunt confossis, & deprædati sunt *civitatem ipsam: eo quod vitiaissent sororem ipsorum.* Greges eorum, & armenta eorum, asinosque eorum, & quod in civitate, & quod erat in agro, acceperunt; *Et universas opes eorum, & omnes parvulos eorum, uxoresque eorum captivas abduxerunt; & deprædati sunt etiam, quicquid erat in domo qualibet, vide Genes. 34: 23 — 29.*

Chamor utique, Chamor non tantum circumcifixus est, ut indicaretur animus ejus, quo plerumque adhiberi *cultri* solebant lapidei confer. Exod. 4: 25. & Jos. 5: 2, 3. sed etiam in dolore occifixus est circumcissionis suæ. Sic Versus dicitur,

Id

In durum silicem, qui nunc quoque dicitur index :
Inque nihil merito vetus est intamia saxo.

Illud³ erat tempus, quo te pastoria pellis
Texit, onusque fuit baculus sylvestris olivæ.

VII. Lib. I. vss. 416—451.

Ilud erat tempus, quo Apollo, Divini-
tate exutus, FERE PERIIT, EX-
HAUSTA PENE PHARETRA.

Cætera diversis tellus animalia formis
Sponte sua peperit. Postquam vetus humor ab igne
Percaluit Solis, cœnumque udæque paludes
Intumuere æstu, fœcundaque semina rerum,
Vivaci nutrita solo, cœu matris in alvo,
Creverunt, faciemque aliquam cepere morando.
Sic, ubi deseruit madidos septemfluus agros
Nilus, & antiquo sua flumina reddidit alveo,
Æthereoque recens exarstit sidere limus,
Plurima cultores versis animalia glebis
Inveniunt; Et, in his, quædam modo cœpta per
ipsum
Nascendi spatium; Quædam imperfecta, suisque
Trunca vident humeris: Et eodem corpore sæpe
Altera pars vivit, rudis est pars altera tellus.
Quippe, ubi temperiem sumpserit humorque calor-
que,
Concipiunt, & ab his oriuntur cuncta duobus;
Cumque sit ignis aquæ pugnax, vapor humidus
omnes
Res creat, & discors concordia fœtibus apta est.
R Ergo,

258 PARATITLA CHRONOL.

Ergo, ubi diluvio tellus lutulenta recenti,
 Solibus æthereis, altoque recanduit æstu,
 Edidit innumeras species; partimque figuras
 Rettulit antiquas, partim nova monstra creavit.
 Illa quidem nollet, sed te quoque, maxime Python,
 Tum genuit, populisque novis, incognite serpens,
 Terror eras; tantum spatii de monte tenebas.
 Hunc Deus Arcitenens, & nunquam talibus armis
 Ante, nisi in damis, capreisque fugacibus, usus,
 Mille gravem telis, exhausta pene pharetra,
 Perdidit, effuso per vulnera nigra veneno.
 Neve operis famam posset delere vetustas,
 Instituit sacros celebri certamine ludos,
 Pythia, perdomitæ serpentis nomine, dictos;
 Hic, juvenum quicumque manu, pedibusve, ro-
 tave,
 Vicerat, esculeæ capiebat frondis honorem:
 Nondum laurus erat; longoque decentia crine
 Tempora cingebat de qualibet arbore Phœbus.

JOSEPH utique est DEUS ARCITE-
 NENS, Historia ista de quo habetur,
*Invidebant ei fratres ejus, & pater ejus ob-
 servabat somnium ejus; abieruntque fratres
 ejus, ad pascendum gregem patris sui, apud
 Schecemum. Atque dixit Jisraël JOSE-
 PHO, Nonne fratres tui pascunt apud Sche-
 cemum? Adesdum, ut mittam te ad eos; Et
 dixit ei, Ecce me. Atque dixit ei, I nunc,
 cognosce de incolumitate fratrum tuorum, &
 de incolumitate gregis, & refer ad me ali-
 quid; dimisitque eum e valle Chebronis, &
 abiit*

abiit Schecemum versus. Atque invenit eum vir, quum ecce erraret per agrum; & interrogavit eum vir ille, dicendo, Quid quaeris? Et dixit, Fratres meos quaero, indica quaeso mihi, ubinam illi pascant? Atque dixit vir ille, Profecti sunt hinc: nam audiivi dicentes, Eamus Dothajina; & insequutus est JOSEPH fratres suos, & invenit eos Dothanis. Atque viderunt eum è longinquo, quum nondum accessisset ad ipsos, & machinati fuerunt contra eum, ut interficerent eum; Et dixerunt alter alteri, Ecce B A H A L (N B. ille ipse est, qui toties B A H A L dicitur, in numero Singulari) somniorum, iste advenit, Et nunc agite, interficiamus eum, & injiciamus eum in unam ex cisternis istis: dicemusque, BESTIA MALA devoravit eum, & videbimus, quid futura sint somnia ejus. Atque Reuben audiuit, Et eripuit eum è manibus illorum, dixitque, Non percutiemus eum lethaliter. Ac dixit eis Reuben, Ne effundite sanguinem, injicite eum in cisternam istam, quæ est in hoc deserto, & manum ne immittite in eum: ut eriperet eum è manu illorum, eumque reduceret

ad patrem suum. Atque fuit, quum
 advenisset Joseph ad fratres suos,
 ut juberent Josephum exuere tunicam
 suam, tunicam illam versicolore
 rem, qua erat indutus; Et assumpserunt
 eum, eumque projecerunt in cisternam
 illam: & cisterna illa vacua erat,
*non erat aqua in ea. Atque sedebant
 ad comedendum cibum, sustuleruntque
 oculos suos, & viderunt, & ecce cœ-
 tum commeantium Jischmahelitarum,
 venientem ex Gilbade, quorum cameli
 ferebant myxaria, & opobalsamum,
 & ladanum, pergentes ut deportarent
 ea in Ægyptum. Dixitque Jechuda
 fratribus suis, QUID LUCRI* futurum
 est, quum interfecerimus fratrem nostrum,
 & occulta-verimus sanguinem ejus? Agite,
 vendamus eum Jischmahelitis istis,
 & manus nostra ne sit infesta ei:
 Quia frater noster, caro nostra est.
 Cui auscultaverunt fratres ejus. Et,
 transeuntibus istis Midjanitis mercatoribus,
 extraxerunt, ac sustulerunt Josephum,
 ex ipsa cisterna,
 ven-

vendideruntque Josephum Jischmahelitīs viginti argenteis: & *deduxerunt* Josephum, *in Ægyptum*. Atque reversus est Reuben, ad ipsam cisternam, & ecce non erat Joseph in ea cisterna, & laceravit vestimenta sua. Ac reversus est ad fratres suos, dixitque, Puer ille non adest, & ego, quorsum iturus sum ego? Atque acceperunt tunicam Josephi, & jugularunt hircum caprarum, ac intinxerunt tunicam illam sanguine ejus, miseruntque tunicam illam versicolore, curantes ut ferretur ad patrem suum, & dixerunt, Hanc invenimus, agnosce nunc, utrum hæc tunica filii tui sit, nec ne? Atque agnovit eam, dixitque, Tunica filii mei est, bestia mala devoravit eum, discerpendo discerptus est Joseph. Et lacerabat Jahakob vestimenta sua, ac imposuit cilicium lumbis suis, luxitque propter filium suum diebus multis. Et surrexerunt omnes filii ejus, omnesque filiæ ejus, ad

consolandum eum; atque renuit consolationem admittere, & dixit, Descensurus sum, ad filium meum, lugens, in sepulcrum: flevitque illum pater ejus *Atque Medanæi venderunt illum, in Ægyptum abductum, Potiphari, aulico Parbonis, præfecto satellitum* Gen. 37: 11 — 36.

JOSEPH utique, JOSEPH, in oculis patris sui, Jahakobi, Discerpendo discerptus erat a bestia mala, unde pater illum etiam similitudine recepit; quemadmodum Abraham Isaakum *recepisse* dicitur à mortuis Hebr. 11: 19. Adeo, ut revera JOSEPH dici mereatur VICTOR extitisse ISTIUS BESTIÆ MALÆ: quippe *nuntiatum* docetur Jahakobo, Jahakob atque ipse *vidisse* narratur, JOSEPHUM ADHUC VIVERE, Sic fratres JOSEPHI, *ascendentes, ex Ægypto, venerunt, in terram Cenabanis, ad Jahakobum, patrem suum, & renuntiarunt ei, dicendo, Adhuc JOSEPH vivit, & ipsum præesse universæ terræ Ægypti; Et defecit animus ejus: quia non credebat eis. Atque eloquuti sunt apud eum omnia verba JOSEPHI, quibus erat alloquutus ipsos; viditque plaustra, quæ miserat JOSEPH,*
ad

ad deportandum ipsum : Et revixit spiritus Jahakobi, patris eorum. Et dixit Jisraël, Sufficit, adhuc JOSEPH, filius meus, vivit, Ibo, & videbo eum, antequam moriar Gen. 45: 25—28. Porro dixit Jisraël JOSEPHO, Moriar hac vice: quandoquidem vidi faciem tuam, te adhuc vivere Gen. 46: 30.

Hinc de JOSEPHO prædicat, *Amari- tudine affecerunt eum, & jaculati sunt, odioque intestino prosequuti sunt eum, B A- HALIM sagittarum. Atque permansit in robore ARCUS EJUS, roborataque sunt brachia manuum ejus, à manibus robusti Dei Jahakobi; unde PASTOR fuit, & lapis Israelis Gen. 49: 23, 24.*

Hoc est

Hunc Deus Arcitenens, & nunquam talibus armis
Ante, nisi in damis, capreisque fugacibus usus,
Mille gravem telis, exhausta pene pharetra,
Perdidit, effuso per vulnera nigra veneno.

ILLIUS ad honorem instituti sunt *Lu- di isti Apollinares, Sic*

Neve operis famam posset delere vetustas,
Instituit sacros celebri certamine ludos,
Pythia, perdomitæ serpentis nomine dictos;
Hic, juvenum quicumque manu, pedibusve, rotave,

264 PARATITLA CHRONOL.

Vicerat, esculeæ capiebat frondis honorem:
Nondum laurus erat, longoque decencia crine
Tempora cingebat de qualibet arbore Phœbus.

VIII. Lib. IV. ŷff. 171 — 189.

Ubi *Leucothoë* inducitur dicens, forori-
bus tenentibus vocem ,

Primus adulterium Veneris cum Marte putatur
Hic vidisse Deus : videt hic Deus omnia primus.
Indoluit factò, Junonigenæque marito
Furta tori, furtique locum monstravit; at illi,
Et mens, & quod opus fabrilis dextra tenebat,
Excidit. Extemplo graciles ex ære catenas,
Retiaque, & laqueos, quæ lumina fallere possent,
Elimat; non illud opus tenuissima vincant
Stamina, nec summo quæ pendet aranea tigno:
Utque leves tactus, momentaque parva sequan-
tur,

Efficit, & lecto circumdata collocat apte.
Ut venere torum conjux, & adulter, in unum,
Arte viri, vinclisque nova ratione paratis,
In medijs ambo deprensi amplexibus hærent;
Lemnius extemplo valvas patefecit eburnas,
Admisitque Deos: illi jacuere ligati
Turpiter, atque aliquis de Diis non tristibus optat,
Sic fieri turpis. Superi risere, diuque
Hæc fuit in toto notissima tabula Cœlo.

MARS, Deus belli est γ , HER,
Primogenitus Jehudæ, qui *malus* erat in
ocu-

& HISTORIÆ SACRÆ. 265
oculis יְהוָה ERIT, quem morti tra-
didit יְהוָה ERIT Gen. 38: 3, 7. Cujus
uxor, nomine VENERIS, fuit THA-
MAR. Quod jam Vates dicit Profanus

Adulterium Veneris cum Marte,

De eo Sacræ docent Literæ, *Accepit*
Jehuda uxorem HERO, Primogenito suo,
cujus nomen fuit THAMAR. Sed factum
est, quum HER, Primogenitus Jehudæ, ma-
lus esset in oculis יְהוָה ERIT, ut mor-
ti traderet eum יְהוָה ERIT Gen.
38: 6, 7.

Nec te prætereat Veneri ploratus Adonis,
Cultaque Judæo septima sacra viro,

Vide sub initio Lib. I. DE ARTE
AMANDI, •id competit

Junonigenæque marito,

VULCANUS putatur, vide Hom.
Odyss. Lib. VIII. (ubi hanc Demodocus
Fabulam canit) qui ONAN est, *filius Je-*
hudæ secundus Gen. 38: 4. filii LEÆ;
aliàs prædicatur MULCIBER,
Fabula narratur toto notissima Cœlo,
Mulciberis capti Marsque Venusque dolis

R 5

Lib.

Lib. II. DE ARTE AMANDI, à
 MULCENDO: quia *corruperat*, *semen*
effundens, *in terram* Gen. 38: 9. Nam *edi-*
xit Jebuda ONANI, *Congredere cum ux-*
ore fratris tui, *ac fratris nomine duc eam*:
 & *exsuscita semen fratri tuo. Atque scie-*
bat ONAN, *non fore suum semen illud*;
Et fuit, *si quando congressurus erat*, *cum*
uxore fratris sui, *ut corrumpere semen ef-*
fundens in terram: *ne suppedicaret semen*
fratri suo. Atqui malum erat in oculis
 יוֹנָן ERIT, *quod faciebat*: & *mor-*
ti tradidit etiam istum Gen. 38: 8 — 10.
 Unde CONCUBUISSE narrat

Vulcano Venerem, quamvis incude relicta
 Turpiter obliquo claudicet ille pede:

AMORUM Lib. II. Eleg XVII.

Lex enim lata reperitur, *glorem acces-*
suram esse, *adeum*, *cui non placuerit ipsam*
ducere, *quæ exuat calceum ejus è pede*
ejus, *ac spuat ante faciem ejus*; *inde no-*
men ejus, *Familia exuti calceo* Deut. 25:
 9, 10. Hinc THAMAR putatur, hinc VE-
 NUS intelligitur, ORANS,

(Nec enim Dea mollior ulla est.

Lib.

Lib. II. DE ARTE AMANDI) Sa-
cro ubi Vati *Mulieres* ostenduntur *sedere*,
deflentes THAMMUZUM Ezech. 8: 14.
Unde IN IBIN,

Quæque sui Venerem junxit cum fratre mariti
Locris, in ancillæ dissimulata necem.

Atque aliquis de Diis non tristibus optat,
Sic fieri turpis,

MERCURIUM vult, vide Hom. Odyss.
Lib. VIII. Ille est JEHUDA, ita dictus à
MERCIBUS, eo quod auctor doceatur
venditionis Josephi Fischmabelitis Gen. 37:
26, 27, 28. A Græcis *ἱερμῆς* dicitur *ἡμῶν τῆ*
ἱερμηνεύειν, hoc est, ab interpretando: quoniam
is erat dux sermonis Act. 14: 12: Is inquam,
fratribus suis præibat, in loquendo *cum*
Jahakobo Gen. 43: 3--10. & *cum Josepho*,
rei Benjaminis Gen. 44: 14-34. Inde auditur
DEORUM NUNTIUS, vide Gen. 46:
28. Alio appellatur nomine CADUCI-
FER: quandoquidem JEHUDA BA-
CULUM suum, IN MANU sua qui
erat, *dederat arrham THAMARÆ* Gen.
38: 18. quem THAMAR postea JEHU-
DÆ *remisit recognoscendum*, quemadmo-
dum & agnovit Gen. 38: 25, 26.

Sic de eo Sacra testatur Scriptura, JE-
HU-

268 PARATITLA CHRONOL.

HUDA, consolaturus se de mortua uxore sua, filia Schubæ, ascendit ad tonsores gregis sui, ipse, & Chira, amicus suus, Hadullamæus, Thimnam. Quod renuntiatum est *THAMARÆ* dicendo, Ecce socer tuus ascendit Thimnam, ad tondendum gregem suum; Et deposuit vestes viduitatis suæ à se, operuitque se peplo, ac obtexit se, conseditque in aditu duorum fontium, qui in via Thimnam versus: videbat enim, adolevisse Schelam, neque se datam fuisse ei uxorem. Atque vidit eam *JEHUDA*, & existimavit, eam esse scortum: operuerat enim faciem suam. Ac divertit ad eam in viam illam, dixitque, Age, quæso, congregiar tecum: non enim noverat, nurum suam esse; Et dixit, Quid dabis mihi, ut congregiaris mecum? Atque dixit ille, Ego missurus sum hædum caprarum è grege; Et dixit, Si des pignus, donec miseris illum. Atque dixit, Quodnam est pignus, quod dem tibi? Et dixit, Sigillum tuum, & sudarium tuum, & BACULUS tuus, qui est IN MANU TUA Gen. 38: 12 — 18.

IX. Hinc Lib. IV. vff. 276--278.

Alcithoë

Vulgatos taceo, dixit, pastoris amores

Daph.

Daphnidis Idæi, quem Nymphæ pellicis ira
Contulit in saxum; Tantus dolor urit amantes.

Dixerat enim Jebuda THAMARÆ nuri suæ, Mane vidua, in domo patris tui, donec adoleverit SCHELA, filius meus: dicebat enim, Ne moriatur hic quoque, sicut fratres ejus; Et abiit THAMAR, mansitque in domo patris sui. Atque dies multi elapsi erant, & mortua est filia Schubæ, uxor Jebudæ, ac consolatus se est Jebuda, ascenditque ad tonsores gregis sui, ipse, & Chira, amicus suus, Hadullamaus, Thimnam. Quod renunciatum est THAMARÆ, dicendo, Ecce socer tuus ascendit Thimnam, ad tondendum gregem suum; Et deposuit vestes viduitatis suæ à se, operuitque se peplo, ac obtexit se, conseditque in aditu duorum fontium, qui in via Thimnam versus: videbat enim, adolevisse SCHELAM, neque se datam fuisse ei uxorem. Atque vidit eam Jebuda, & existimavit, eam esse scortum: operuerat enim faciem suam. Ac divertit ad eam in viam illam, dixitque, Age, quæso, congregiar tecum: non enim noverat, nurum suam esse; Et dixit, Quid dabis mihi, ut congregiaris mecum? Atque dixit ille, Ego missurus sum hœdum caprarum è grege; Et dixit, Si des pignus, donec miseris illum. Atque dixit,
Quod-

270 PARATITLA CHRONOL.

Quodnam est pignus, quod dem tibi? Et dixit, Sigillum tuum, & sudarium tuum, & baculus tuus, qui est in manu tua. Atque dedit ei, & congressus est cum ea: & concepit ea ex illo Gen. 38: 11-18. Porro Accidit, quum mensis quasi tertius ageretur, ut nuntiaretur Jebudæ, dicendo, Scortata est THAMAR, nurus tua, etiamque ecce gravida est ex scortatione; Et dicebat Jebuda, Educite eam, ut comburatur. Educebatur illa, & misit ad socerum suum, dicendo, E viro, cujus hæc sunt, ego sum gravida: dicebatque, Recognosce quæso, cujus sint ista, sigillum, sudariumque, & baculus iste? Atque agnovit Jebuda, dixitque, Justior est me: quandoquidem non dedi eam SCHELÆ, filio meo; neque perrexit amplius cognoscere eam Gen. 38: 24--26.

Unde Vates Profanus AMORUM
Lib. I: Eleg. V.

Ecce Corinna venit tunica velata recincta,
Candida dividua colla tegente coma;
Qualiter in thalamos formosa Semiramis ille
Dicitur, & multis Laïs amata procis.

X. Lib. IV. vñ. 46, 47.

E Mineidis uni sermo tribuitur, dubiæ
de filiâ & narret *Babyloniæ Dercetis*,

An

An magis, ut sumptis illius filia pennis
Extremos, altis in turribus, egerit annos.

Nempe SEMIRAMIS putatur, illa est THAMAR, quam plurimi Jehudæi docent *filiam* fuisse SCHEMI; cujus nomen compositum dico ex SEMI & THAMARIS. De eâ habetur, quod, accepto à Jehuda pignore, SURREXERIT, ET ABIERIT, *atque deposuerit peplum suum à se, ac induerit vestes viduitatis suæ. Et misit Jehuda hædum caprarum illum, per amicum suum, Hadullamæum illum, ut reciperet pignus suum, è manu istius mulieris; NEQUE INVENIT EAM.* Atque rogabat viros loci, ubi illa fuerat, dicendo, *Ubinam est meretrix illa, quæ erat in isto bivio ad hanc viam? Et dixerunt, Non fuit hic ulla meretrix. Et reversus est ad Iebudam, dixitque, Non inveni eam; quin etiam homines illius loci dixerunt, Non fuit hic ulla meretrix, Et dixit Jehuda, Acceptum retineat sibi, ne simus contemptui: ecce miseram hædum istum, neque tu invenisti eam. Fuitque, quum mensis quasi tertius ageretur, ut nuntiaretur Iebudæ, dicendo, Scortata est THAMAR, nurus tua, etiamque ecce gravida est ex scortatione; Et dicebat Iebuda, Educite eam, (quasi ALTAM IN TURRIM, quasi traditam IN CAR-*

272 PARATITLA CHRONOL.

CARCEREM) ut comburatur. Educebatur illa, & misit ad socerum suum, dicendo, E viro, cujus hæc sunt, ego sum gravida: dicebatque, Recognosce quæso, cujus sint ista, sigillum, sudariumque, & baculus iste? Atque agnovit Jebuda, dixitque, Justior est me: quandoquidem non dedi eam Schelæ, filio meo; NEQUE PERREXIT AMPLIUS COGNOSCERE EAM Gen. 38: 19—26.

XI. LIB. II. 534---548.

Vates ubi Profanus rationem canit, quod *CORVUS, antea candidus, ob loquacitatem suam, subito nigrantes sit versus in alas,*

Tam nuper pictis cæso pavonibus Argo,
 Quam tu nuper eras, cum candidus ante fuisses,
 Corve loquax, subito nigrantes versus in alas:
 Nam fuit hæc quondam niveis argentea pennis
 Ales, ut æquaret totas, sine labe, columbas;
 Nec servaturis vigili Capitolia voce
 Cederet anseribus, nec amanti flumina Cycno.
 Lingua fuit damno: lingua faciente loquaci,
 Qui color albus erat, nunc est contrarius albo.
 Pulcior, in tota, quam Larissæa Cöronis,
 Non fuit Æmonia. Placuit tibi, Delphice, certe,
 Dum, vel casta fuit, vel inobservata; sed ales
 Sensit adulterium Phœbeius: utque latentem
 Detegeret culpam non exorabilis index,
 Ad Dominum tendebat iter.

Addo

Adde vff. 598 — 634.

Talia dicenti, Tibi, ait, revocamina, Corvus,
Sint precor ista malo: nos vanum spernimus omen.
Nec cœptum dimittit iter: Dominoque, jacentem
Cum juvene Æmonio, vidisse Coronida, narrat.
Laurea delapsa est, audito crimine amantis,
Et pariter, vultusque Deo, plectrumque, color-
que,

Excidit; utque animus tumida fervebat ab ira,
Arma assueta capit, flexumque a cornibus arcum
Tendit: & illa, suo toties cum pectore juncta,
Indevitato trajecit pectora telo.

Icta dedit gemitum, tractoque à vulnere ferro,
Candida puniceo perfudit membra cruore.

Et dixit, Potui pœnas tibi, Phœbe, dedisse,
Sed peperisse prius: duo nunc moriemur in una;
Hactenus. Et pariter vitam, cum sanguine, fudit;
Corpus inane animæ frigus lethale secutum est.

Pœnitet heu sero pœnæ crudelis amantem:
Seque, quod audierit, quod sic exarserit, odit;
Odit avem, per quam crimen, causamque dolendi,
Scire coactus erat; nec non arcumque, manum-
que,

Odit, cumque manu temeraria tela sagittas.
Collapsumque foveat, seraque ope vincere fata
Nititur, & medicas exercet inaniter artes

Quæ postquam frustra tentata, rogamque parari,
Vidit, & arsfuros supremis ignibus artus;

Tum vero gemitus (neque enim cœlestia tingi
Ora licet lacrymis) alto de corde petitos,
Edidit: haud aliter, quam cum, spectante juvenca,
Lactentis vituli, dextra, libratus, ab aure,

274 PARATITLA CHRONOL.

Tempora discussit claro cava malleus ictu.
 Ut tamen ingratos, in pectora, fudit odores,
 Et dedit amplexus, injustaque iusta peregit;
 Non tulit in cineres labi sua Phœbus eosdem
 Semina: sed natum flammis, uteroque parentis,
 Eripuit, geminique tulit Chironis in antrum.
 Sperantemque sibi non falsæ præmia linguæ,
 Inter aves albas, vetuit consistere corvum.

CORVUS, SUBITO NIGRAN-
 TES VERSUS IN ALAS, Symbolicè
 figurat JOSEPHUM, IN VINCULA
 CONJECTUM; eo, quod LARIS-
 SÆA CORONIS *cum* JUVENE Æ-
 MONIO, id est, quod *uxor Potipharis*
 Gen. 37: 36. כֹּהֵן אֵן, COHEN ON,
 in Genitivo Latinâ terminatione ONIS
 Gen. 41: 45. *jacere cum JOSEPHO* volue-
 rit: *accidit enim, ut attolleret uxor Domi-
 ni ejus oculos suos, in IOSEPHUM, &
 diceret, IACE MECUM. Atque renue-
 bat, & dicebat uxori Domini sui, Ecce,
 Dominus meus non cognoscit mecum, quid
 fiat in hac domo, sed, quicquid est ipsi,
 tradidit in manum meam; Nullus me major
 est in hac domo, neque subtraxit à me quic-
 quam, præter te, quâ uxorem ejus: quo-
 modo ergo facerem malum hoc maximum, &
 peccarem in Deum? Atque fuit, quum allo-
 queretur ipsa IOSEPHUM quotidie, ne-
 que*

que ille auscultaret ei, ut cubaret juxta eam, ut esset cum ea. Fuitque die quodam, quum veniret domum, ad faciendum opus suum, NEQUE ULLUS EX DOMESTICIS esset IBI INTUS, ut prehenderit eum veste ejus, dicendo, Jace mecum. Atqui reliquit vestem suam in manu ejus. & fugit, & egressus est foras. Atque fuit, quum illa videret, eum reliquisse vestem suam in manu ipsius, & fugisse foras, ut inclamaret domesticos suos, & loqueretur eis, dicendo, Videte, adduxit nobis virum Hebræum, ad illudendum nobis: accesserat ad me, ut jaceret mecum, & inclamavi voce magna; & fuit, quum audiret ille me sublata voce mea inclamantem, ut reliquerit vestem suam juxta me, & fugerit, & foras discesserit. Ac deposuit vestem illius penes se, donec veniret Dominus illius domum suam. Atque alloquuta est eum hujusmodi verbis, dicendo, Accesserat ad me servus iste, Hebræus iste, quem adduxisti nobis, ut il-

276 PARATITLA CHRONOL.

ludat mihi; fuitque, quum sublata voce mea inclamarem, ut reliquerit vestem suam juxta me, & profugerit foras. Atque fuit, quum audiret Dominus illius verba uxoris suæ, quibus alloquebatur ipsum, dicendo, Secundum verba ista fecit mihi servus tuus, ut accenderetur ira ejus; & rapuit Dominus Josephi eum, & tradidit ipsum in rotundam turrim, in locum, ubi vincti Regis captivi erant: Atque erat ibi in rotunda turri Genes. 39: 7 — 20.

JOSEPH exhibetur CORVI sub Emblemate, (unde DELIUS *latuisse* dicitur IN CORVO Lib. IV. §ff. 329.) ratio clarissima est: nam in carcere interpretatus est somnium Præfecti pistoribus, quod somniaverat; scilicet *tria canistra crebris foraminibus esse super caput ejus, Et in canistro supremo struem esse, è quolibet cibo Parbonis, opere pistorio*; ET VOLUCRES COMEDISSE EA E CANISTRO ILLO, quod erat *supra caput ejus*. Atque respondit JOSEPH, & dixit, HÆC est INTERPRETATIO EJUS,

Tria

& HISTORIÆ SACRÆ. 277

Tria canistra illa tres dies sunt: intra tres dies obtorquebit Parho tibi collum, & suspendet te de ligno, COMEDENTQUE VOLUCRÉS CARNEM TUAM DESUPER TE Gen. 40: 16—19. Illud vero CORVORUM proprium est.

Ita PHOEBUS,

Sperantemque sibi non falsæ præmia linguae,
Inter aves albas, vetuit consistere corvum,

Ut JOSEPH, *celeriter eduētus ex illa fovea*, se abraferit, & mutaverit vestimenta sua, priusquam veniret ad Parhonem Gen. 41: 14. Ubi interpretatus erat, *somnium Præfetto à populis bono futurum esse*, ei atque dixerat, *Quod si memor eris mei apud te, quum bene erit tibi, tunc exerceas quæso, erga me, benignitatem, & mentionem facias mei apud Parhonem, & facias ut exeam ex ista domo: etenim furando furto ablatum sum è terra Hebræorum, neque etiam hic feci quicquam, cur ponerer in ista fovea* Gen. 40: 14, 15. Cujus Præfettus à poculis, quum oblivioni tradidisset eum Gen. 40: 23. tandem recordatus est Gen. 41: 9.

Quin etiam

278 PARATITLA CHRONOL:

Non tulit in cineres labi sua Phœbus eisdem
Semina: sed natum flammis, uteroque parentis,
Eripuit, geminique tulit Chironis in antrum.

CHIRON est *Poti-pherab* כֹּהֵן אֲוֵן ,
COHEN ON: non tantum JOSEPH
è *vinculis liberatus est*, sed *accepit etiam*
filiam Poti-pherabi כֹּהֵן אֲוֵן , COHEN
ONIS, *uxorem* Gen. 41: 45, 50.

XII. Lib. II. vss. 635—681.

Semifer interea Divinæ stirpis alumno
Lætus erat, mistoque oneri gaudebat honore.
Ecce venit rutilus humeros projecta capillis
Filia Centauri, quam quondam Nympha Chariclo
Fluminis in rapidi ripis enixa, vocavit
Ocyroen. Non hæc artes contenta paternas
Edidicisse fuit: fatorum arcana canebat.
Ergo, ubi vaticinos concepit mente furores,
Incaluitque Deo, quem clausum pectore habebat,
Aspicit infantem, Totique salutifer orbi
Cresce puer, dixit: tibi se mortalia sæpe
Corpora debebunt; animas tibi reddere ademptas;
Fas erit, idque semel Diis indignantibus ausus,
Posse dare hoc iterum flamma prohibebere avita.
Eque Deo corpus fies exangue, Deusque,
Qui modo corpus eras: & bis tua fata novabis.
Tu quoque, Chære pater, non jam mortalis, &
ævis
Omnibus ut maneas, nascendi lege creatus,
Posse mori cupies tum, cum cruciabere diræ
Sanguine Serpentis, per faucia membra, recepto;
Teque

Teque ex æterno patientem numina mortis
 Efficient, triplicesque Deæ tua fila resolvent.
 Restabat fatis aliquid, suspirat ab imis
 Pectoribus, lacrymæque genis labuntur obortæ;
 Atque ita, Prævertunt, inquit, me fata, vectorque
 Plura loqui, vocisque meæ præcluditur usus.
 Non fuerant artes tanti, quæ numinis iram
 Contraxere mihi: mallet nescisse futura.
 Jam mihi subduci facies humana videtur,
 Jam cibus herba placet, jam latis currere campis
 Impetus est: in equam, cognataque pectora ver-
 tor;
 Tota tamen, quare? Pater est mihi nempe bifor-
 mis.
 Talia dicentis pars est extrema querelæ
 Intellecta parum: confusaque verba fuerunt.
 Mox, nec verba quidem, nec equæ sonus ille vi-
 detur;
 Sed simulantis equam, parvoque in tempore certos
 Edidit hinnitus, & brachia movit in herbas.
 Tum digiti coëunt, & quinos alligat ungues
 Perperuo cornu levis ungula, crescit & oris,
 Et colli, spatium, longæ pars maxima pallæ
 Cauda fit. Utque vagi crines per colla jacebant,
 In dextras abiire jubas; pariterque novata est,
 Et vox, & facies: Nomen quoque monstra dede-
 runt.
 Flebat, opemque tuam frustra Philyreius heros,
 Delphice, poscebat: nam nec rescindere magni
 Jussa Jovis poteras; nec, si rescindere posses,
 Tunc aderas: Elim, Messeniaque arva colebas.

CHIRON prædicatur SEMIFER,

ac si ex dimidia parte ferus : nam non tantum

Divinæ stirpis alumno

Lætus erat, mistoque oneri gaudebat honore,

Hoc est, quum videret Dominus ejus, יֵהוָה ERIT adesse ei, & omnia, quæ ipse faciebat, יֵהוָה ERIT secundare in manu ejus, invenit JOSEPH gratiam in oculis ejus (& ministrabat ei :) atque præfecit eum domui suæ, & quicquid erat sibi, tradidit in manum ejus. Fuitque, ex quo præfecerat eum domui suæ, & omnibus, quæ erant sibi, ut benediceret יֵהוָה ERIT domui illius Ægypti, propter JOSEPHUM: inerat enim benedictio יֵהוָה ERIT omnibus, quæ erant ei domi & rure; Et relinquebat omnia, quæ erant sibi, in manu JOSEPHI, neque cognoscebat cum eo de re ulla, præterquam de pane, quo vescabatur ipse Gen. 39: 3—6. Verum etiam, quum audiret Dominus illius verba uxoris suæ, quibus alloquebatur ipsum, dicendo, Secundum verba ista fecit mihi servus tuus, accensa est ira ejus; Et rapuit Dominus JOSEPHI eum, & tradidit ipsum in rotundam turrin, in locum, ubi vincti Regis captivi erant: atque erat ibi in rotunda

& HISTORIÆ SACRÆ. 281
da turri Gen. 39: 19, 20. Unde sic Vates
Profanus,

Æacidæ Chiron, ego sum præceptor amoris,
Sævus uterque puer, natus uterque Dea,

Sub initio Lib. I. DE ARTE AMAN-
DI.

Ecce venit rutilus humeros projecta capillis
Filia Centauri, quam quondam Nympha Chari-
clo,
Fluminis in rapidi ripis enixa, vocavit
Ocyroen. Non hæc artes contenta paternas
Edidicisse fuit: fatorum arcana canebat.
Ergo, ubi vaticinos concepit mente furores,
Incaluitque Deo, quem clausum pectore habebat,
Aspicit infantem.

Asenath putatur, *filia Poti-pherah*,
quam JOSEPH etiam postea sibi accepit
uxorem Gen. 41: 45. Illam quidam Jchu-
dæorum docent filiam esse *Dina*, ea quam
Schecemo peperisset, & *Poti-pherah* quam
adoptasset. *Quæ*,

Totique salutifer orbi
Cresce puer, dixit: tibi se mortalia sæpe
Corpora debebunt;

Quippe, quemadmodum JOSEPH di-
xerat, sic factum est. Nam *fuit fames in omni-*
S 5 *bus*

282 PARATITLA CHRONOL.

bus terris illis, Et in tota terra Ægypti erat panis. Atque ex fame laborabat tota terra Ægypti, & inclamabat populus Parbonem panis causa; Et dixit Parbo omnibus Ægyptiis, Ite ad JOSEPHUM, quod indixerit vobis, facite. Atque fames illa erat, in universa superficie illius terræ; Et aperuit JOSEPH omnia, in quibus erat, ac vendidit Ægyptiis: Et invaluit fames, in terra Ægypti. Atque universæ terræ populi veniebant in Ægyptum, ad JOSEPHUM, ut emerent: quia invaluerat fames in tota terra illa Gen. 41: 54—57. Porro neque panis erat in tota terra, eo quod gravis erat fames illa valde, & furebat terra Ægypti, & terra Cenabani, propter famem istam. Et collegit JOSEPH totam pecuniam, quæ inveniebatur in terra Ægypti, & in terra Cenabani, pro annona, quam illi comparaverant; intulitque JOSEPH pecuniam illam in domum Parbonis. Atque absumpta est pecunia illa, è terra Ægypti, & è terra Cenabani; Et conveniebant omnes Ægyptii ad JOSEPHUM, dicendo; Dato nobis panem: curque moreremur coram te? nam defecit pecunia. Atque dixit JOSEPH, Date pecora vestra, & dabo vobis pro pecoribus vestris, si defecit pecunia; Et adduxerunt pecora sua ad JOSEPHUM, & dedit eis JOSEPH panem,
pro

pro equis, & pro possesso grege, & pro possesso armento, & pro asinis: Et fecit, ut transfigerent cum pane isto, pro omnibus pecoribus suis, annum illum. Atque absolutus erat annus ille, Et redierunt ad eum anno altero, dixeruntque ei, Non celabimus Dominum meum, sed absumpta est pecunia, & possessum pecus ad Dominum meum pervenit, non est reliquum, quod exponamus Domino meo, præter corpora nostra, & agros nostros: quare moreremur ante oculos tuos, & nos, & arva nostra? Eme nos, & arva nostra, pro pane: & erimus, nos, & arva nostra, servi Parboni; Et dato semen, ut vivamus, ac non moriamur, & arva ipsa non desolentur. Et emit JOSEPH totum agrum Ægypti Parboni, quum venderent Ægyptii quisque agrum suum: eo quod invaluisset supra eos hæc fames; ac cessit terra ipsa Parboni. Et ipsum populum, transtulit ipsum in civitates, ab extremitate limitis Ægypti, usque ad extremitatem ejus. Tantummodo arva Sacerdotum non emit: nam portio attributa erat sacerdotibus à Parbone, comedebantque portionem suam, quam attribuerat ipsis Parbo; idcirco non vendiderunt arva sua. Atque edixit JOSEPH populo, En, emi hodie vos, & agros vestros Parboni, Ecce vobis sementem, ut seratis agros; sed, quod erit
in

284 PARATITLA CHRONOL.

in proventibus, dabitis quintam Parboni, & quatuor partes erunt vestrae, ad sementem agri, & ad cibum vestrum, & eorum, quae pertinent ad familias vestras, & ad cibum parvulorum vestrorum. Et dixerunt, Conservasti nobis vitam, inveniamus gratiam in oculis Domini mei, & erimus servi Parboni. Atque sancivit illud JOSEPH in statutum, ad diem usque hunc, de agris Ægypti ut Parboni tenerentur de quinta; tantummodo agri Sacerdotum solum non cesserunt Parboni Gen. 47: 13—26.

Animas tibi reddere adeimptas
Fas erit, idque semel Diis indignantibus ausus,
Posse dare hoc iterum flamma prohibebere avita;

Nimirum JOSEPH sustentavit patrem suum, & fratres suos, & universam familiam patris sui, pane quasi in os parvulorum indito Gen. 47: 12. Postquam Jisrael dixerat JOSEPHO, Moriar hac vice: quandoquidem vidi faciem tuam, te adhuc vivere Gen. 46: 30. JOSEPH hic est, JOSEPH est ille HERCULES, qui DUODECIM labores confecit, qui significant SIGNA ZODIACI DUODECIM; de quo Macrobius.

Eque Deo corpus fies exangue, Deusque,

Qui

Qui inodo corpus eras : & bis tua fata novabis ;

Enimvero JOSEPH in vinculis paulisper inferior factus est, quam fuerat in domo Potipharis , gloria denique & honore coronatus, atque constitutus est super omnia : omnia subjecta fuerunt sub pedibus ejus , præter ipsum, qui ei subjecit omnia, qui nihil omisit , quod non fuerit ei subiectum.

Verum enim vero TRIPLICES DEÆ DIANA appellantur & VENUS , quæ & DINA sunt & THAMAR : DINA auditur TRIVIA , quando Laban VIAM *interposuerat* TRIUM DIERUM , *inter se, & inter Jakobum*, ubi *pasceret pecudes Labanis residuas* Gen. 30: 36. Unde *renuntiatum esse* docetur Labani DIE TERTIO , *fugere Jakobum* Genes. 31 : 22. HAC PERIODO §. 4. Sed THAMAR sic dicitur propter TRES DEOS , quibus se adjunxerat, MARTI, VULCANO, & MERCURIO, qui sunt HER, ONAN, & IEHUDA, vide PERIOD. III. §. 8.

Restabat fatis aliquid, suspirat ab imis
Pectoribus, lacrymæque genis labuntur obortæ,
Atque ita, Prævertunt, inquit, me fata, vetorque
Plura loqui, vocisque meæ præcluditur usus.

Non

286 PARATITLA CHRONOL.

Non fuerant artes tanti, quæ numinis iram
 Contraxere mihi: mallet nescisse futura.
 Jam mihi subduci facies humana videtur,
 Jam cibus herba placet, jam latis currere campis
 Impetus est: in equam, cognataque pectora ver-
 tor;

Tota tamen, Quare? Pater est mihi nempe bifor-
 mis.

Talia dicentis pars est extrema querelæ
 Intellecta parum: confusâque verba fuerunt.
 Mox, nec verba quidem, nec equæ sonus ille vide-
 tur;

Sed simulantis equam, parvoque in tempore certos
 Edidit hinnitus, & brachia movit in herbas.
 Tum digiti coeunt, & quinos alligat ungues
 Perpetuo eorum levis ungula, crescit & oris,
 Et colli spatium, longæ pars maxima pallæ
 Cauda fit. Utque vagi crines per colla jacebant,
 In dextras abiere jubas; pariterque novata est,
 Et vox, & facies. Nomen quoque monstra dede-
 runt.

Prædicata quæ sunt ejus, quæ redun-
 dante tristitiâ absorbetur: adeo, non tan-
 tum ut præ mœrore loqui non potuerit,
 quin potius HINNIRE, ad homines
 translatum, hoc est ejulare, sed & omnia
 ceu inornata negligeret.

Flebat, opemque tuam frustra Philyreïus heros,
 Delphice, poscebat: nam nec rescindere Magni
 Jussa Jovis poterat;

Sic

Sic JOSEPH dicit fratribus suis, *Victus causa misit me Deus ante vos Gen. 45: 5. Misit me Deus ante vos, ut efficiat vos superstites in hac terra, & ut in vita conservet vos, liberatione maxima. Et nunc, non vos misistis me huc, sed Deus ipse. Genes. 45: 7, 8.*

Nec, si rescindere posses,
Tunc aderas: Elim, Messeniaque arva colebas;

Quod satis indicat, ceu DELPHICUM, JOSEPHUM esse in Ægypto, COLENTEM ARVA, in vinculis, per interpretationem somniorum Parhonis.

XIII. Vates profanus Symbolicè carmen deducit IOSEPHI, & *depressi*, & *elati*,

Lib. I. ♀. 568 – 687.

Est nemus Æmonia, prærupta quod undique claudit

Sylva, vocant Tempe; per quæ Penæus ab imo
Effusus Pîndo, spumosis volvitur undis,
Dejectuque gravi, tenues agitantia fumos,
Nubila conducit, summisque aspergine sylvis
Influit, & sonitu plus quam vicina fatigat.
Hæc domus, hæc sedes, hæc sunt penetralia magni
Amnis: in his residens, factò de cautibus antro,
Undis jura dabat, Nymphisque colentibus undas.
Conveniunt illuc popularia flumina primum,
Nescia, gratentur, consolenturque parentem:
Popu-

288 PARATITLA CHRONOL.

Populifer Sperchius, & irrequietus Enipeus,
 Apidanusque senex, lenisque Amphrysus, & Æas;
 Moxque amnes alii, qui, qua tulit impetus illos,
 In mare deducunt fœdâs erroribus undas.

Inachus unus abest; imoque reconditus antro,
 Fletibus auget aquas, natamque miserrimus Iô
 Lûget, ut amissam: nescit, vitane fruatur,
 An sit apud manes; sed, quam non invenit usquam,
 Esse putat nusquam, atque animo pejora veretur.
 Viderat à patrio redeuntem Juppiter illam
 Flumine; Et, O virgo, Jove digna, tuoque bea-
 tum,

Nescio quem, factura toro, pete, dixerat, umbras;
 Aut horum, aut horum nemorum (& monstraverat
 ambas)

Dum calet, & medio Sol est altissimus orbe.
 Quod si sola times, latebras intrare ferarum;
 Præsida tuta Deo nemorum secreta subibis:
 Nec de plebe Deo; sed qui cœlestia magna
 Sceptra inanu tenco, sed qui vaga fulmina mitto.
 Ne fuge me: fugiebat enim. Jam pascua Lernæ,
 Consitaque arboribus, Lyrcea reliquerat arva;
 Cum Deus inducta latas caligine terras
 Occuluit, tenuitque fugam, rapuitque pudorem.
 Interea medios Juno despexit in agros;
 Et noctis faciem nebulas fecisse volucres,
 Sub nitido, mirata, die non fluminis illas
 Esse, nec humenti sensit tellure reinitti.
 Atque suus conjux ubi sit, circumspicit: ut quæ
 Deprensi toties bene nosset furta mariti.

Quem postquam Cœlo non repperit, Aut ego fal-
 lor,

Aut ego lædor, ait; delapsaque ab æthere summo,
 Constitit in terris, nebulasque recedere jussit.

Con-

Conjugis adventum præsenſerat, inque nitentem
Inachidos vultus mutaverat ille juvencam;
Bos quoque formoſa eſt. Speciem Saturnia vaccæ,
Quamquam invita, probat; nec non, & cujus, &
unde,

Quove ſit armento, veri quaſi neſcia, quærit.
Jupiter è terra genitam mentitur, ut auctor
Deſinat inquiri. Petit hanc Saturnia munus.
Quid faciat? Crudele, ſuos abdicere amores;
Non dare, ſuſpectum. Pudor eſt, qui ſuadeat il-
linc,

Hinc diſſuadet amor. Viſtus pudor eſſet amore,
Sed leve, ſi munus ſociæ generiſque, torique,
Vacca negaretur, poterat non vacca videri.
Pellice donata, non protinus exiit omnem
Diva metum: timuitque Jovem, & fuit anxia furti,
Donec Ariſtoridæ ſervandam tradidit Argo.
Centum luminibus cinctum caput Argus habebat,
Inde ſuis vicibus capiebant bina quietem.
Cætera ſervabant, atque in ſtatione manebant.
Conſtiterat quocunque loco, ſpectabat ad Iö:
Ante oculos Iö, quamvis averſus, habebat.
Luce ſinit paſci, cum Sol tellure ſub alta eſt,
Claudit, & indigno circumdat vincula collo,
Fronibus arboreis, & amara paſcitur herba,
Proque toro, terræ, non ſemper gramen habenti,
Incubat infelix, limoſaque flumina potat.
Illa etiam ſupplex Argo cum brachia vellet
Tendere, non habuit, quæ brachia tenderet Argo,
Et conata queri mugitus edidit ore,
Pertimuitque ſonos, propriaque exterrita voce eſt.
Venit & ad patrias, ubi ludere sæpe ſolebat,
Inachidas ripas; novaque ut conſpexit in unda
Cornua, pertimuit, ſeſeque exterrita fugit.

T.

Na-

290 PARATITLA CHRONOL.

Najades ignorant, ignorat & Inachus ipse,
Quæsit; at illa patrem sequitur, sequiturque so-
rores,

Et patitur tangi, seque admirantibus offert.
Decerptas senior porrexerat Inachus herbas; !
Illa manus lambit, patriisque dat oscula palmis,
Nec retinet lacrymas, &, si modo verba supersint,
Oret opem, nomenque suum, casusque loqua-
tur :

Litera pro verbis, quam pes in pulvere duxit,
Corporis indicium mutati triste peregit.
Me miserum! exclamat pater Inachus, inque ge-
mentis

Cornibus, & niveæ pendens cervice juvencæ,
Me miserum! ingeminat, Tunc es quæsitæ per
omnes

Nata mihi terras? Tu, non inventa, reperta es?
Luctus erat levior: retices, nec mutua nostris
Dicta refers, alto tantum suspiria ducis
Pectore, quodque unum potes, ad mea verba remu-
gis.

At tibi ego ignarus thalamos, tedaſque, parabam.
Spesque fuit generi mihi prima, secunda nepotum.
De grege nunc tibi vir, & de grege natus habendus,
Nec finire licet tantos mihi morte dolores;
Sed nocet esse Deum: præclusaque janua lethi
Æternum nostros luctus extendit in ævum.
Talia dicenti stellatus summovet Argus,
Ereptamque patri, diversa in pascua natam
Abſtrahit. Ipse procul montis sublime cacumen
Occupat, unde sedens partes speculatur in omnes.
Nec Superum Rector mala tanta Phoronidos ultra
Ferre potest, natumque vocat, quem lucida partu
Pleias enixa est, lethoque det, imperat, Argum;
Parva

Parva mora est, alas pedibus, virgamque potenti
 Somniferam sumpsisse manu, tegimenque capillis.
 Hæc ubi disposuit, patria Jove natus ab arce
 Defilit in terras; illic regimenque removit,
 Et posuit pennas, tantummodo virga retenta est.
 Hæc agit, ut pastor, per devia rura capellas,
 Dum venit, adductas; & structis cantat avenis.
 Voce novæ captus custos Junonius artis,
 Quisquis es, hoc poteris mecum confidere saxo,
 Argus ait: neque enim pecori foecundior ullo
 Herba loco est, aptamque vides pastoribus umbram.
 Sedit Atlantiades, & euntem multa loquendo
 Detinuit sermone diem; junctisque canendo
 Vincere arundinibus servantia lumina tentat.
 Ille tamen pugnat, molles evincere somnos;
 Et, quamvis sopor est oculorum parte receptus,
 Parte tamen vigilat.

Adde Vers. 714 ——— 748.

Talia dicturus, vidit Cyllenius omnes
 Succubuisse oculos, adopertaque lumina somno;
 Supprimit extemplo vocem, firmatque soporem,
 Languida permulcens medicata lumina virga:
 Nec mora, falcato nutantem vulnerat ense,
 Qua collo est confine caput, saxoque cruentum
 Dejicit, & maculat præruptam sanguine rupem.
 Arge jaces; quodque in tot lumina lumen habe-
 bas,
 Extinctum est: centumque oculos nox occupat una,
 Excipit hos, volucrisque suæ Saturnia pennis
 Collocat, & geminis caudam stellantibus implet;
 Protinus exarlit, nec tempora distulit iræ:

292 PARATITLA CHRONOL.

Horrificamque oculis, animoque, objecit Erin-
nyn

Pellicis Argolicæ, stimulosque in pectore cæcos
Condidit, & protugam per totum terruit orbem.
Ultimus immenso restabas, Nile, labori;
Quem simul ac terigit, positus in margine ripæ
Procubuit genibus, resupinoque ardua collo,
Quos potuit, solos tendens ad sidera vultus:
Et gemitu, & lacrymis, & luctifono mugitu,
Cum Jove visa queri est, finemque orare malo-
rum.

Conjugis ille suæ complexus colla lacertis,
Finiat ut pœnas, tandem rogat, Inque futurum
Pone metus, inquit: nunquam tibi causa doloris
Hæc erit; & Stygias jubet hoc audire paludes.
Ut lenita Dea est, vultus capit illa priores,
Fitque, quod ante fuit: fugiunt de corpore setæ,
Cornua decrescunt, fit luminis arctior orbis,
Contrahitur rictus, redeunt humerique manusque,
Ungulaque in quinos dilapsa absumitur ungues;
De bove nil superest, formæ nisi candor in illa.
Officioque pedum Nymphe contenta duorum,
Erigitur, metuitque loqui, ne more juvencæ
Mugiat, & timide verba intermissa retentat.
Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba.

Est nemus Æmoniz, prærupta quod undique
claudit

Sylva, vocant Tempe;

Quercus putantur *Mamræ*, in terra *Cena-*
hanis, de quibus Gen. 13: 18. & 14: 13.

PENEUS autem est *Schecem*, ita
di-

& HISTORIÆ SACRÆ. 293
dictus, eo quod IN DOLORE CIR-
CUMCISIONIS CÆSUS SIT,

Per quæ Penëus ab imo
Effusus Pîndo, spumosis volvitur undis,
Dejectuque gravi, tenues agitantia fumos,
Nubila conducit, summisque aspergine sylvis
Influit, & sonitu plus quam vicina fatigat:

Sepulcrum enim, quod Abraham emerat, pretio argenti, à filiis Emmoris, SICHEMI Aët. 7: 16. erat è regione MAMRÆ Gen. 23: 17, 19.

Sed AMNIS MAGNUS est HESAU, qui & OCEANUS, ille est EDM, vid. §. 4 h. PERIOD.

Hæc domus, hæc sedes, hæc sunt penetralia magni Amnis; in his residens, facto de cautibus antro, Undis jura dabat, Nymphisque colentibus undas.

Scilicet *Jabakob pervenisse dicitur ad Jitzchakum, patrem suum MAMREM, in urbem Arbah, ea est Chebron, ubi Jitzchakum, quum mortuus esset, sepeliverunt HESAU, & Jabakob, filii ejus Gen. 35: 27, 29. HINC JOVIS ARBOR PATULA dicitur Lib. I. v. 106.*

Conveniunt illuc popularia flumina primum,
Nescia, gratentur, consolenturne parentem:

294 PARATITLA CHRONOL.

Populifer Sperchius, & irrequietus Enipeus,
 Apidanusque senex, lenisque Amphrysus, & Æas,
 Moxque amnes alii;

POPULARIA FLUMINA prædicantur
 FILII HES AUI, ex quibus AMNES
 ALII, seu ipsorum POSTERI, oriuntur,

Qui, qua tulit impetus illos,
 In mare deducunt fessas erroribus undas.

Adeo., ut POPULIFER SPERCH-
 CHIUS sit *Rehuel*, & IRREQUIETUS
 ENIPEUS *Eliphaz*, APIDANUSQUE
 SENEX *Iehusch*, LENISQUE AM-
 PHRYSUS *Iachlam*: & ÆAS *Korach*,
 de quibus 1 Chron. 1:35. Qui inducuntur

Nescia, gratentur, consolenturne parentem,

eo quod, ut reconciliatus esset Jahako-
 bo, EDOM tamen *corrupisse* doceatur
miserationes suas, & ira ejus *laniassse in per-*
petuum, & *observasse excandescencia ejus in*
eternum Amos 1: 11.

Inachus unus abest, imoque reconditus antro,
 Fletibus auget aquas, natamque miserimus Iö.
 Luget, ut amissam: nescit, vitane fruatur,
 An sit apud manes; sed, quam non invenit usquam,
 Esse putat nusquam, atque animo pejora vcretur.

IO.

JOSEPH intelligitur per IO, quæ literæ uti primæ duæ sunt, ita & Syllaba est prima nominis IOSEPHI. INACHUS autem est ISACUS,

Inachus unus abest :

Quandoquidem in *Historia Sacra* hic loci non memoratur, attamen adhuc in vivis, quum IOSEPH abductus sit in Ægyptum; quod sic conficitur.

Jahakob in Ægyptum advenit anno Creationis 2298. Et IITZCHAK mortuus est anno Creationis 2288. ut supra in *Expositione* HUIUS PERIODI dixi: Ergo IITZCHAK mortuus est anno 10. ante descensum Iahakobi in Ægyptum. Quum autem IOSEPH fuerit in Ægypto annis 22. post quos Iahakob descendit in Ægyptum: nam supra probatum dedi, IOSEPHUM natum fuisse annos 39. in Ægyptum quum Iahakob descenderit, atque vidi IOSEPHUM *filium* fuisse *annorum* 17. quum abductus sit in Ægyptum, ex Gen. 37: 2. &c. Sic interstitium habemus annorum 22. Sequitur, IITZCHAKUM mortuum esse

296 PARATITLA CHRONOL.

esse anno 12. abductionis IOSEPHI
in Ægyptum.

Viderat à patrio redeuntem Juppiter illam
Flumine ; Et, O virgo, Jove digna, tuoque bea-
tum,

Nescio quem, factura toro, pete, dixerat, umbras,
Aut horum, aut horum nemorum (& monstraverat
ambas)

Dum calet, & medio Sol est altissimus orbe.

Quod si sola times, latebras intrare ferarum ;

Præsides tuta Deo nemorum secreta subibis :

Nec de plebe Deo ; sed qui cœlestia magna

Sceptra manu teneo, sed qui vaga fulmina mitto.

Ne fuge me ; fugiebat enim. Jam pascua Lernæ,

Constitaque arboribus, Lyrcea reliquerat arva ;

Cum Deus inducta latas caligine terras

Occuluit, tenuitque fugam, rapuitque pudorem.

Interea medios Juno despexit in agros ;

Et, noctis faciem nebulas fecisse volucres,

Sub nitido, mirata, die, non fluminis illas

Esse, nec humenti sensit tellure remitti.

Atque suus conjux ubi sit, circumspicit : ut quæ

Deprensi toties bene nossent furta mariti.

Quem postquam Cœlo non repperit, Aut ego fal-
lor,

Aut ego lædor, ait ; dilapsaque ab æthere summo,

Constitit in terris, nebulasque recedere jussit.

Conjugis adventum præsenferat, inque nitentem

Inachidos vultus mutaverat ille juvencam ;

Bos quoque si rmosa est. Speciem Saturnia vaccæ,

Quamquam invita, probat ; nec non, & cujus,
& unde,

Quo-

Quove sit armento, veri quasi nescia quærit.
 Jupiter è terra genitam mentitur, ut auctor
 Definat inquiri. Petit hanc Saturnia munus.
 Quid faciat? crudele, suos abdicere amores;
 Non dare, suspectum. Pudor est, qui suadeat il-
 linc,
 Hinc dissuadet amor. Victus pudor esset amore;
 Sed leve, si munus sociæ, generisque, torique,
 Vacca negaretur: poterat non vacca videri.
 Pellice donata, non protinus exuit omnem
 Diva metum; timuitque Jovem, & fuit anxia fur-
 ti;
 Donec Aristoridæ servandam tradidit Argo.

IUPITER introducit *amans* IO,
 cui IUNO æmulabatur, eo quod IO-
 VEM habebat, quem IUNO habere
 cuperet, id est, *ISRAEL diligebat*
JOSEPHUM præ OMNIBUS FI-
LIIS SUIS (qui depinguntur sub em-
 blemate IUNONIS) *quia filius erat ipsi*
senectutis, feceratque ei tunicam versicolore.
Atque videbant FRATRES ejus, eum dili-
gi à patre suo, præ omnibus FRATRIBUS
ipfius, & oderant eum, neque poterant eum
placide alloqui Gen. 37: 3, 4.

Hinc porro docetur, *Dixit ISRAEL*
IOSEPHO, Nonne fratres tui pascunt apud
Schecemum? Adesdum, ut mittam te ad eos;
Et dixit ei, Ecce me. Atque dixit ei, Inunc,
cognosce de incolumitate fratrum tuorum, &

298 PARATITLA CHRONOL.

de incolumitate gregis, & refer ad me aliquid; dimisitque eum è valle Chebronis, & abiit Schecemum versus. Atque invenit eum VIR, quum ecce erraret per agrum; & interrogavit eum VIR ILLE, dicendo, Quid quæris? Et dixit, Fratres meos quæro, indica quæso mihi, ubinam illi pascant? Atque dixit VIR ILLE (ita scilicet depingitur JUPITER COELO NON REPERTUS) Profecti sunt hinc: nam audiivi dicentes, Eamus Dothajina; & insequutus est JOSEPH FRATRES suos, & invenit eos Dothanis. Atque viderunt eum è longinquo, quum nondum accessisset ad ipsos, & machinati fuerunt contra eum, ut interficerent eum; Et dixerunt alter alteri, Ecce BAHAL somniorum, iste advenit, Et nunc agite, interficiamus eum, & injiciamus eum in unam ex cisternis istis: dicemusque, BESTIA MALA devoravit eum, & videbimus, quid futura sint somnia ejus. Atque Reuben audivit, & eripuit eum è manibus illorum, dixitque, Non percutiemus eum lethaler. Ac dixit eis Reuben, Ne effundite sanguinem, injicite eum in cisternam istam, quæ est in hoc deserto, & manum ne immittite in eum: ut eriperet eum è manu illorum, eumque reduceret ad patrem suum. Atque fuit, quum advenisset JOSEPH
ad

ad FRATRES suos, ut juberent JOSEPHUM exuere tunicam suam, tunicam illam versicolore, qua erat indutus; Et assumpserunt eum, eumque projecerunt in cisternam illam, & cisterna illa vacua erat, non erat aqua in ea. Atque sedebant ad comedendum cibum, sustuleruntque oculos suos, & viderunt, & ecce cœtum commeantium Fischmabelitarum, venientem ex Gilbade, quorum cameli ferebant myxaria, & opobalsamum, & ladanum, pergentes ut deportarent ea in Ægyptum. Dixitque Jebuda fratribus suis, Quid luxi futurum est, cum interfecerimus fratrem nostrum, & occultaverimus sanguinem ejus? Agite, vendamus eum Fischmabelitis istis, & manus nostra ne sit infesta ei: quia frater noster, caro nostra est. Cui auscultaverunt FRATRES ejus. Et, trans-euntibus istis Midjanitis mercatoribus, extraxerunt, ac sustulerunt JOSEPHUM ex ipsa cisterna, vendideruntque JOSEPHUM Fischmabelitis viginti argenteis, & deduxerunt IOSEPHUM in Ægyptum. Atque reversus est Reüben ad ipsam cisternam, & ecce non erat IOSEPH in ea cisterna, & laceravit vestimenta sua. Ac reversus est ad FRATRES suos, dixitque, Puer ille non adest, & ego, quorsum iturus sum

300 PARATITLA CHRONOL.

sum ego ? Atque acceperunt tunicam IOSEPHI, & jugularunt HIRCUM CAPRARUM, AC INTINXERUNT TUNICAM ILLAM SANGUINE EJUS, miseruntque tunicam illam versicolore, curantes ut ferretur AD PATREM suum, & dixerunt, Hanc invenimus, agnosce nunc, utrum hæc tunica filii tui sit, nec ne ? Atque agnovit eam, dixitque, Tunica filii mei est, BESTIA mala devoravit eum, discerpendo discerptus est JOSEPH. Et lacerabat JAHAKOB vestimenta sua, ac imposuit cilicium lumbis suis, luxitque propter filium suum diebus multis. Et surrexerunt omnes filii ejus, omnesque filiæ ejus, ad consolandum eum ; atque venit consolationem admittere, & dixit, Descensurus sum ad filium meum, LUGENS, in sepulcrum, flevitque illum pater ejus. Atque Medanæi vendiderunt illum, in Ægyptum abductum, Potiphari, aulico Parhonis, præfecto satellitum Gen. 37: 13 — 36.

Adhæc IO IN VACCAM mutata eo præcipue respicit, quod JOSEPH in vinculis interpretaturus esset somnium illud Parhonis de BIS SEPTEM VACCIS ; Unde illud Poetæ,

Dicite Io Pæan, & Io bis dicite Pæan

DE

DE ARTE AMANDI Lib. II. in pr.
quam denique interpretationem JOSEPHI
gloria insequuta est,

Tempora Phœbea lauro cingentur, loque
Miles lo magna voce Triumphæ canet

TRISTIUM Lib. IV. Eleg. II. Sic legi-
mus יְהוָה ERIT præcepisse Moschi,
ut faceret duos Cerubinos aureos, qui appel-
lantur Cherubim gloriæ Hebr. 9: 5. Opere
continenti, ait, facies eos, è duabus extre-
mitatibus propitiatorii. Fac autem Cerubi-
num ex extremitate hinc, & Cerubinum al-
terum ex extremitate inde; è propitiatorio
facietis Cerubinos, in duabus extremitatibus
ejus. Sintque Cherubim illi pandentes utras-
que alas sursum versus, obtegentes alis suis
propitiatorium, & faciebus suis obversis u-
nius ad alterum; versus ipsum propitiatorium
erunt facies Cerubinorum Exod. 25: 18-20.

Nimirum fuit, quum Parho somniaret,
quod ecce stabat juxta rivum quendam; &
ecce ex illo rivo ascendentes SEPTEM
VACCAS, PULCRAS ASPECTU,
ET PINGUES CARNE, quæ pasce-
bant in ulva. Et ecce SEPTEM VAC-
CAS ALIAS ascendentes, post eas, ex illo
rivo, DEFORMES ASPECTU, ET
TENUES CARNE; Et stabant juxta
VAC-

VACCAS ILLAS, *ad ripam ipsius rivi.* Et devorarunt ISTÆ VACCÆ, DEFORMES ASPECTU, ET TENUES CARNE, SEPTEM ILLAS VACCAS, PULCRAS ASPECTU, ET PINGUES; atque evigilavit Parbo. Et redormivit, & somniavit secundo, & ecce septem spicas, assurgentes culmo uno, pingues, & bonas; Et ecce septem spicas tenues, & adustas Euro, provenientes post eas. Et deglutiverunt istæ spicæ tenues septem illas spicas pingues & plenas. Quumque evigilaret Parbo, ecce somnium. Atque factum est ipso mane, & consternatus est animus ejus, & mittebat, & vocabat omnes magos Ægypti, & omnes sapientes ejus; enarravitque iis Parbo somnium suum, neque interpretēs eorum fuit Parboni. Atque alloquutus est præfectus à poculis Parbonem, dicendo, Peccata mea ego recordaturus sum hodie: Parbo efferbuerat contra servos suos, & traderat me in custodiam, in domo præfecti satellitum, me, & præfectum pistoribus; Et somniaveramus somnium nocte eadem Ego & ille, convenienter interpretationi somnii, quod habuit quisque, somniaveramus. Atque erat ibi nobiscum puer Hebræus, servus præfecti satellitum, & narravimus ei, & interpretatus est nobis somnia nostra: cuique juxta som-

somnium suum interpretatus est. Fuitque, sicut interpretatus est nobis, ut ita esset: me restituit in statum meum, & illum suspendit. Atque misit Parbo, & accersivit JOSEPHUM, qui celeriter eductus est ex illa fovea, seque abrasit, ac mutavit vestes suas, & venit ad Parbonem. Atque dixit Parbo JOSEPHO, Somnium somniavi, neque interpres illius est; Et ego audiui de te dicentem, Audias somnium, Aut interpreteris illud. Et respondit JOSEPH Parboni, dicendo, Non est penes me, Deus respondendo enuntiabit prosperitatem Parbonis. Atque alloquutus est Parbo JOSEPHUM, In somnio meo, Ecce, me adstante ripæ illius rivi, & ecce, ex illo rivo ascendentes SEPTEM VACCAS, PINGUES CARNE ET PULCRAS FORMA, & pascabant in ulva. Et ecce SEPTEM VACCAS ALIAS, ascendentes post eas, macilentas, & mala forma admodum, & exhaustas carne: non vidi illis deformitate similes, in tota terra Ægypti: Et devorarunt HÆ VACCÆ EXHAUSTÆ, ET MALA FORMA, SEPTEM ILLAS VACCAS PRIORES, PINGUES, perveneruntque in ventrem istarum, neque animadverti, venisse in ventrem istarum: Et manebat aspectus istarum malus, sicut antea;

antea ; Et evigilavi. Iterum videbam in somnio meo ; & ecce spicas septem, assurgentes culmo uno, plenas, & bonas ; Et ecce septem spicas graciles, tenues, adustas Euro, provenientes post eas. Et deglutiverunt spicae illae tenues septem illas spicas bonas ; Atque hæc dixi Magis, neque ullus exposuit mihi. Et dixit JOSEPH Parboni, Somnium Parbonis unum est : quod Deus ille facturus est, exponit Parboni. SEPTEM ILLÆ VACCÆ BONÆ septem anni sunt, & septem illæ spicae bonæ septem anni sunt : somnium unum est ; Et SEPTEM VACCÆ ISTÆ EXHAUSTÆ, ET MALA FORMA, ascendentes post illas, septem anni erunt, & septem spicae exhaustæ, adustæ Euro, erunt septem anni famis. Hoc est verbum, quo alloquebar Parbonem : quod Deus ipse facturus est, ostendit Parboni. Ecce septem anni venturi sunt saturitatis magnæ, in tota terra Ægypti ; Et exurgent septem anni famis, post illos, & oblivioni tradetur tota ista saturitas in terra Ægypti : & consumet fames ista hanc terram, neque animadvertetur saturitas illa in hac terra, propter ipsam famem, eo quod gravis futura sit valde. Quodque iteratum est somnium apud Parbonem bis, factum est : quia statim est hæc res à Deo ipso, & festinanter factu-

rus est illum Deus. Atque nunc provideat Parbo, de viro prudente & sapiente, & constituat eum super terram Ægypti. Incumbat in hanc rem Parbo, & præficiat præfectos huic terræ, ac recipiat quintam terræ Ægypti, septem illis annis saturitatis, & colligant omne cibarium istorum annorum bonotum, qui adveniunt, & congerant frumentum sub manu Parbonis: omne cibarium per civitates singulas, & asservent, ut sit illud cibarium in depositum, pro hac terra, ad septem annos illos famis, qui futuri sunt in terra Ægypti, ac non exscindatur terra hæc fame illa. Atque bona hæc res erat, in oculis Parbonis, & in oculis omnium servorum ejus; Et dixit Parbo servis suis, An invenire possimus huic parem virum, in quo Spiritus Dei sit? Et dixit Parbo JOSEPHO, Quandoquidem nota fecit Deus tibi omnia hæc, nemo est prudens, & sapiens, sicut tu; Tu præeris domui meæ, & ad os te osculabitur universus populus meus, tantummodo solio major te futurus sum. Et dixit Parbo JOSEPHO, Vide, constitui te super universam terram Ægypti; Et detraxit Parbo anulum suum è manu sua, & indidit illum in manum JOSEPHI, jussitque ipsum induere vestes xylinas, & apposuit torquem aureum collo ejus, Et jussit eum insidere cur-

306 PARATITLA CHRONOL.

*rui secundano, ut Secundus à se futurus
esset; Et proclamarunt Præcones, ante eum,
Flectenda esse genua: Et constituit eum su-
per universam terram Ægypti. Porro dixit
Parbo JOSEPHO, Ego sum Parbo, Et si-
ne te non attollet quisque manum suam, aut
pedem suum in universa terra Ægypti Gen.
41: 1—44.*

*Fitque, quod ante fuit: fugiunt de corpore setæ,
Cornua decrescunt, fit luminis arctior orbis,
Contrahitur rictus, redeunt humerique manusque,
Ungulaque in quinos dilapsa absumitur ungues;
De bove nil superest, formæ nisi candor in illa.
Officioque pedum Nymphe contenta duorum,
Erigitur, metuitque loqui, ne more juvencæ
Mugiat, & timide verba intermissa retentat.*

JOSEPH prædicatur **PHORONIS**,
quia erat sub potestate **PHARAONIS**, de
quo Lib. II. *Ÿ*li. 424, 425.

*Vindicet antiquam faciem, vultusque ferinos
Detrahat, Argolica quod in ante Phoronide fecit.*

JOSEPH natus erat triginta annos,
quum steterit coram Parbone, Rege Ægypti;
Egressusque est JOSEPH à conspectu Par-
bonis, & obivit universam terram Ægypti.
Atque produxit terra septem illis annis satu-
ritatis, manipulatim. Et collegit septem an-
nis

nis omne cibarium, quæcunque erant in terra Ægypti, reposuitque per civitates cibarium: cibarium agri cujusque civitatis, qui circumstat ipsam, reposuit in ea. Et congescit JOSEPH frumentum multum valde, instar arenæ maris, adeo ut defierit numerari: eo quod esset innumerum. Atque JOSEPH nati sunt duo filii, quum nondum advenisset annus famis, quos peperit ei Asenath, filia Potipherabi, Præsidis Oniorum. Vocavitque JOSEPH nomen primogeniti Menaschen: nam facit Deus ut obliviscar omnem laborem meum, & totam familiam patris mei. Et nomen secundi vocavit Ephraïmum: quia me fructuosum reddidit Deus, in terra afflictionis meæ. Atque absoluebantur septem illi anni saturitatis, quæ fuit in terra Ægypti; & cœperunt septem illi anni famis venire, quemadmodum dixerat JOSEPH: fuitque fames in omnibus regionibus illis, & in tota terra Ægypti erat cibus. Atque tota terra Ægypti ex fame laborabat, & inclamavit populus Parhonem cibi causa; Et dixit Parho omnibus Ægyptiis, Ite ad JOSEPHUM, quod indixerit vobis, facite. Atque fames illa erat, in universa superficie illius terræ; Et aperuit JOSEPH omnia, in quibus commeatus erat, vendiditque Ægyptiis, & invaluerat fames in terra Ægypti.

308 PARATITLA CHRONOL.

*pti. Ac totius terræ illius populi veniebant
in Ægyptum ad JOSEPHUM, ut emerent:
eo quod invaluisset fames, in tota terra ista
Gen. 41:46—57.*

Sed de ARGO habetur,

Centum luminibus cinctum caput Argus habebat,
Inde suis vicibus capiebant bina quietem.
Cætera fervabant, atque in statione manebant.
Constitit quocunque loco, spectabat ad Iö:
Ante oculos Iö, quamvis averfus, habebat.
Luce finit pasci; cum Sol tellure sub alta est,
Claudit, & indigno circumdat vincula collo,
Fronibus arboreis, & amara pascitur herba,
Proque toro, terræ, non semper gramen habenti,
Incubat infelix, limosæque flumina potat.
Illa etiam supplex Argo cum brachia vellet
Tendere, non habuit, quæ brachia tenderet Argo,
Et conata queri mugitus edidit ore,
Pertimuitque sonos, propriaque exterrita voce est.

Porro

Talia dicturus, vidit Cyllenius omnes
Succubuisse oculos, adopertaque lumina somno,
Suppressit extemplo vocem, firmatque soporem,
Languida permulcens medicata lumina virga:
Nec mora, falcato nutantem vulnerat ense,
Qua collo est confine caput, saxoque cruentum
Dejicit, & maculat præruptam sanguine rupem.
Arge jaces; quodque in tot lumina lumen habe-
bas,
Extinctum est: centumque oculos nox occupat una.
AR-

ARGUS (ejusque *initium* ARIS TORIDES quod ab ARISTIS) ille est *Præfectus pistoribus*, qui *somniaverat*, tria canistra crebris foraminibus esse super caput suum, unum super alterum impositum, LUMINA

Inde suis vicibus capiebant bina quietem,
Cætera servabant, atque in statione manebant:

Quia in canistro suprema strues erat, & quolibet cibo Parhanis, opere pistoria, è quo volucres comedebant ea; Sic non tantum

Centum luminibus cinctum caput Argus habebat,
Sed etiam

Constiterat quocunque loco, spectabat ad Io:
Ante oculos Io, quamvis aversus, habebat.

Tota Historia hæc est, Fuit, quum peccavissent à poculis Regis Ægypti, & PISTOR, in Dominum suum, in Regem Ægypti, ut efferbuerit Parho, contra duos aulicos suos, contra præfectum à poculis, & contra PRÆFECTUM PISTORIBUS, ac tradiderit eos in custodiam, in domum præfecti satellitum, in rotundam turrin, in locum, ubi JOSEPH vinctus erat. Et commisit præfectus satellitum JOSEPHUM

310 PARATITLA CHRONOL.

cum eis, qui ministrabat eis; fueruntque in custodia aliquot dies. Atque somniaverunt somnium uterque illorum, quisque somnium suum nocte eadem, quisque juxta interpretationem somnii sui, à poculis ille, & PISTOR, qui fuerant Regis Ægypti, qui vincti erant in rotunda illa turri. Atque venerat ad eos JOSEPH mane, & respexit eos, & ecce mæsti erant. Et interrogavit aulicos Parhonis, qui secum erant in custodia, in domo Domini sui, dicendo, Quare vultus vestri afflicti sunt hodie? Et dixerunt ei, Somnium somniavimus, neque ullus interpret est illius. Et dixit eis JOSEPH, An non Deo sunt interpretationes? Narrate quæso mihi illa. Atque narravit præfectus à poculis somnium suum JOSEPHO, & dixit ei, In somnio meo, & ecce vitis erat coram me, & in hac vite tres palmites, eaque, quasi germinans, genuit florem, maturas botri ejus protulerunt uvas. Eratque poculum Parhonis in manu mea; Et accipiebam illas uvas, & exprimebam eas in poculum Parhonis, & porrigebam poculum ipsum in Parhonis manum. Atque dixit ei JOSEPH, Hæc est interpretatio ejus: Tres illi palmites tres dies sunt: intra tres dies recensabit te Parho, & restituet te in statum tuum, porrigesque poculum Parhonis in ma-

*manum ejus, secundum rationem pristinam, quum esses à poculis ejus. Quod si memor eris mei apud te, quum bene erit tibi, tunc exerceas quæso, erga me, benignitatem, & mentionem facias mei apud Parhonem, & facias ut exeam ex ista domo: etenim furando furto ablatum sum à terra Hebræorum, neque etiam hic feci quicquam, cur ponerer in ista fovea. Quum videret PRÆ-
FFECTUS PISTORIBUS, eum bonam interpretationem attulisse, dixit **JOSEPHO**, Mihi quoque in somnio meo, & ecce, tria canistra crebris foraminibus erant super caput meum, & in canistro supremo strues erat, è quolibet cibo Parhonis, opere pistorio, & volucres comedebant ea è canistro illo, quod erat supra caput meum. Atque respondit **JOSEPH**, & dixit, Hæc est interpretatio ejus, Tria canistra illa tres dies sunt: intra tres dies obtorquebit Parho tibi collum, & suspendet te de ligno, comedentque volucres carnem tuam desuper te. Fuitque ipso die tertio, die nativitatis Parhonis, quum*

312 PARATITLA CHRONOL.

faceret convivium omnibus servis suis, ut recenseret *præfectum à poculis*, & *præfectum pistoribus* inter servos suos, *Et restitueret præfectum à poculis, in suum poculi ministrandi munus, & porrigeret poculum in manum Parbonis*, Et *præfectum pistoribus* suspenderet, quemadmodum interpretatus fuerat eis JOSEPH. *Neque recordatus est præfectus à poculis JOSEPHI, & oblivioni tradidit eum* Gen. Cap. 40.

Verum enim vero MERCURIUM, quem Vates fingit Profanus letho dedisse ARGUM,

Lucida partu

Pleïas enixa est,

Quæ ipsa est LEA, mater SEPTEM STELLARUM. I. *Reübenis*. II. *Schimbonis*. III. *Levi*. IV. *Jebudæ*. Gen. 29: 32—35. V. *Jissacaris*. VI. *Zebulonis*, VII. *Dinæ* Gen. 30: 17—21.

De JUNONE dicitur, OCULOS ARGÏ CAUDÆ AVIS SUÆ INSERENTE,

Excipit hos, volucrisque suæ Saturnia pennis Collocat, & gemmis caudam stellantibus implet.

Nul-

& HISTORIÆ SACRÆ. 313

Nullus dubito, Vates quin Profanus alludat ad illud, ad quod *Johannes* alludit, ubi se vidisse docet, in medio throni, & in circuitu throni, *quatuor animalia plena oculis, ante & retro. Atque animal primum simile erat leoni, & secundum animal simile vitulo, & tertium animal habens faciem velut homo, & quartum animal simile aquilæ volanti. Et quatuor animalia, singula pro se, habebant sursum alas sex in circuitu, & intus plena erant oculis Apoc. 4: 6—8. Confer. quæ dicam ad §. 16.*

Sic tandem de IO,

Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba.

Vide AMORUM Lib. II. Eleg. II.

Dum nimium servat custos Junonius Io,
Ante suos annos occidit; illa Dea est.

Hinc est, quod Aharon, petentibus Jisraëlitis ab eo, ipsis DEOS ut faciat, quod Aharon, inquam, illis AUREUM fecerit VITULUM, de quo dicebant, HI sunt DII TUI, JISRAEL, QUI EDUXERUNT TE E TERRA ÆGYPTI. Nam, quum videret populus, admodum differre Moschen, descendere ex ipso monte,

314 PARATITLA CHRONOL.

congregatus est ad Abaronem, & dixerunt ei, Age, fac nobis Deos, qui antecant nobis: nam Moschi, viro illo, qui eduxit nos, è terra Ægypti, ignoramus, quid factum sit. Atque dixit eis Abaron, Rumpentes detrabite in aureis aureas, quæ sunt in auribus uxorum vestrarum, & filiorum vestrorum, filiarumque vestrarum, & afferte ad me; Et rumpentes detraxerunt sibi totus ille populus in aureis aureas, quæ erant in auribus suis, & attulerunt ad Abaronem. Atque accepit eas è manu eorum, & formavit illud cælo, ac faciebat ex eo vitulum fusilem, & dixerunt, Hi sunt Dii tui, Jisraël, qui eduxerunt te è terra Ægypti Exod 32:1—4.

Nimirum haud obliuisci, sed recordari tanti voluerunt beneficii יְהוָה ERIT, patribus ipsorum præstiti, & quidem per somnium Parhonis *de his septem vaccis à JOSEPHO interpretatum, ceu septem annis saturitatis, & septem annis famis; quibus posterioribus יְהוָה ERIT* patres ipsorum tam mirabiliter conservauerat. Adeo ut, quum Abaron vitulum vidisset aureum, extruxerit altare coram eo, & proclamauerit, dicendo, Festum יְהוָה ERIT cras esto. Atque surrexerunt postridie mane, obtuleruntque holocausta, & applica-
runt

& HISTORIÆ SACRÆ. 315.

runt eucharisteria; seditque populus, ad edendum, & bibendum, & surrexerunt ad ludendum Exod. 32: 5, 6.

Hinc neque imagines, ceu libri Laicorum, ferendæ sunt: Gentium enim Apostolus fert, *Neque idololatræ estote, sicut quidam eorum, ut scriptum est: Sedit populus, ad edendum, & bibendum, & surrexerunt, ad ludendum* 1 Cor. 10: 7.

Sic etiam videmus, JOSEPHUM cultum esse nomine BAHAL, cujus toties mentio est in Scripturis: ille enim est, qui audit *BAHAL somniorum* Gen. 37: 19.

XIV. Nuptiæ canuntur JOSEPHI plenæ dignitatis, plenæ concordiæ; Unde Fabula prædicatur DAPHNE IN LAURUM,

LIB. I. Vff. 452---567.

Primus amor Phœbi Daphne Peneïa, quem non
Sors ignara dedit, sed sæva Cupidinis ira.
Delius hunc nuper, victo serpente superbus,
Viderat, adducto flexentem cornua nervo;
Quidque tibi, lascive puer, cum fortibus armis?
Dixerat: ista decent humeros gestamina nostros;
Qui dare certa feræ, dare vulnera possumus hosti;
Qui modo, pestifero tot jugera ventre prementem,
Stravimus innumeris tumidum Pythona sagittis.
Tu face, nescio quos, esto contentus amores
Irritare tua, nec laudes affere nostras.

Fi-

316 PARATITLA CHRONOL.

Filius huic Veneris, Figat tuus omnia, Phoebe,
Te meus arcus, ait: quantoque animalia cedunt
Cuncta Deo, tanto minor est tua gloria nostrâ,
Dixit; &, eliso percussis aëre pennis,
Impiger umbrosa Parnassi constitit arce,
Deque sagittifera prompsit duo tela pharetra,
Diversorum operum: fugat hoc, facit illud amo-
rem.

Quod facit, auratum est, & cuspide fulget acuta,
Quod fugat, obtusum est, & habet sub arundine
plumbum.

Hoc Deus, in Nympha Peneïde, fixit; at illo
Læsit Apollineas, trajecta per ossa, medullas.
Protinus alter amat; fugat altera nomen amantis,
Sylvarum latebris, captivarumque ferarum
Exuviis gaudens, innuptæque æmula Phœbes:
Vitta coercebat positos, sine lege, capillos.
Multi illam petiere; illa, averſata petentes,
Impatiens expertque viri, nemora avia lustrat;
Nec, quid Hymen, quid amor, quid sint connubia,
curat.

Sæpe pater dixit, Debes mihi, nata, nepotes.
Illa, velut crimen, tedas exosa jugales,
Pulcra verecundo suffundens ora rubore,
Inque patris blandis hærens cervice lacertis,
Da mihi perpetua, genitor charissime, dixit,
Virginitate frui: dedit hoc pater ante Dianæ;
Ille quidem obsequitur, Sed te decor iste, quod
optas,

Esse vetat, votoque tuo tua forma repugnat.
Phœbus amat, visæque cupit connubia Daphnes:
Quodque cupit, sperat; suaque illum oracula fal-
lunt.

Utque leves stipulæ demptis adolentur aristis,

Ut

& HISTORIÆ SACRÆ. 317

Ut facibus sepes ardent, quas forte viator,
 Vel minus admovit, vel jam sub luce reliquit;
 Sic Deus in flammâ abiit, sic pectore toto
 Uritur, & sterilem sperando nutrit amorem:
 Spectat inornatos collo pendere capillos,
 Et, Quid si comantur? ait: videt igne micantes,
 Sideribus similes, oculos: videt oscula, quæ non
 Est vidisse satis: laudat digitosque, manusque,
 Brachiaque, & nudos media plus parte lacertos:
 Si qua latent, meliora putat. Fugit ocyor aurâ
 Illa levi, neque ad hæc revocantis verba resistit,
 Nympha, precor, Peneia mane: non insequor ho-
 stis;

Nympha mane. Sic agna lupum, sic cerva leonem,
 Sic aquilam penna fugiunt trepidante columbæ,
 Hostes quæque suos; amor est mihi causa sequendi.
 Me miserum! ne prona cadas, indignave lædi
 Crura notent sentes, & sim tibi causa doloris:
 Aspera, qua properas, loca sunt: moderantius,
 oro,

Curre, fugamque inhihe, moderantius insequar ipse.
 Cui placeas, inquire tamen: non incola montis,
 Non ego sum pastor, non hic armenta, gregesve,
 Horridus observo; nescis, temeraria, nescis,
 Quem fugias, ideoque fugis: mihi Delphica tellus,
 Et Claros, & Tenedos, Patareaque regia servit:
 Juppiter est genitor: per me, quod eritque, fuit-
 que,

Estque, patet: per me, concordant carmina nervis.
 Certa quidem nostra est, nostra tamen una sagitta
 Certior, in vacuo quæ vulnera pectore fecit.
 Inventum medicina meum est, opiferque per or-
 bem

Dicor, & herbarum est subjecta potentia nobis.

Heu

318 PARATITLA CHRONOL.

Heu mihi, quod nullis amor est medicabilis herbis,
 Nec profunt Domino. quæ profunt omnibus artes!
 Plura locuturum timido Peneïa cursu
 Fugit, cumque ipso verba imperfecta reliquit.
 Tunc quoque visa decens: nudabant corpora ven-
 ti,

Obviaque adversas vibrabant flamina vestes.
 Et levis impulsus retro dabat aura capillos;
 Aucta fugâ forma est. Sed enim non sustinet ultra
 Perdere blanditias juvenis Deus: utque monebat
 Ipse amor, admissio sequitur vestigia passu.
 Ut canis in vacuo leporem cum Gallicus arvo
 Vidit, & hic prædam pedibus petit, ille salutem:
 Alter inhæfuro similis, jamjamque tenere
 Sperat, & extento stringit vestigia rostro:
 Alter in ambiguo est, an sit comprehensus, & ipsis
 Morsibus eripitur, tangentiaque ora relinquit;
 Sic Deus, & virgo est: hic spe celer, illa timore.
 Qui tamen insequitur, pennis adjutus amoris,
 Ocyor est, requiemque negat: tergoque fugacis
 Imminet, & crinem sparsum cervicibus afflat;
 Viribus absumptis expalluit illa: citæque
 Victa labore fugæ, spectans Peneïdas undas,
 Fer pater, inquit, opem, si flumina numen habetis;
 Qua nimium placui, tellus, ait, hiscæ, vel istam,
 Quæ facit, ut lædar, mutando perde figuram.
 Vix prece finita, torpor gravis occupat artus,
 Mollia cinguntur tenui præcordia libro,
 In frondem crines, in ramos brachia crescunt,
 Pes, modo tam velox, pigris radicibus hæret,
 Ora cacumen habent; remanet nitor unus, in illa.
 Hanc quoque Phœbus amat: positaque in stipite
 dextra,

Sentit adhuc trepidare novo sub cortice pectus:

Com-

Complexusque suis ramos, ut membra, lacertis,
 Oscula dat ligno; refugit tamen oscula lignum.
 Cui Deus, At, quoniam conjux mea non potes esse,
 Arbor eris certe, dixit, mea: semper habebunt
 Te coma, te citharæ, te nostræ, Laure, pharetræ:
 Tu ducibus lætis aderis, cum læta triumphum
 Vox canet, & longas visent Capitolia pompas:
 Postibus Augustis eadem fidissima custos,
 Ante fores, itabis: mediamque tuebere quercum:
 Utque meum intonsis caput est juvenile capillis,
 Tu quoque perpetuos semper gere frondis honores.
 Finierat Pæan; factis modo laurea ramis
 Annuit: utque caput, visa est agitasse cacumen.

PHOEBUS, quem dixi JOSEPHUM
 PERIOD. III. §. 3. etiam gaudet nomine
 PÆAN: eo quod *Parbo* vocavisset nomen
 ejus *Tzophnath* תְּצוֹפְנַח, PAHANEACH
 Gen. 41:45. At DAPHNE PENEIA est
 ASENATH, filia Poti-pherabi; De quâ
 Jehudæi docent, illam filiam esse *Dinæ*,
 quam SCHECEMO ea peperisset, & Po-
 ti-pherab quam adoptasset: Illa est, quam
Parbo dedit JOSEPHO uxorem Gen. 41:45.

XV. Juno introducitur vidisse *Tityum* in
 inferno, hanc sustinentem pœnam,

Lib. IV. ff. 457, 458.

Viscera præbebat Tytijs lanianda, novemque
 Jugeribus distractus erat.

TI.

320 PARATITLA CHRONOL:

TITYUS FILIUS fuit **JOVIS** ex **ELARA**, **ORCHOMENI** FILIA, quam prægnantem **JUPITER**, timens **JUNONIS** iram, occultavit in terra; **TITYUS** est **BINJAMIN**, FILIUS **JAHAKOBI** ex **RACHELA**, FILIA **Labanis**, filii **NACHORIS**. De quâ docetur, eam peperisse, & difficilem fuisse in partu suo; fuitque, quum difficilis esset in partu suo, ut diceret ei obstetrix, *Ne timeas: nam etiam hic tibi filius est. Atque fuit, quum exiret anima illius, quumque moreretur, ut vocaret nomen ejus BENONI, & pater ejus vocavit eum BINJAMINEM. Et mortua est RACHEL, SEPULTAQUE IN VIA, spectante Ephratam, ea est Beth-lechem; STATUITQUE JAHAKOB STATUAM. SUPER SEPULCRUM EJUS: EA dicitur STATUA SEPULCRI RACHELÆ, IN HUNC USQUE DIEM* Gen, 35: 16—20.

TITYUS

Novemque

Jugibus distractus erat:

JOSEPH enim vinctum habuerat *Schimbonem* in *Ægypto* Gen 42: 24. vide v. 36. Adeo,

Adeo, ut cum BINJAMINE *fratres fuerint* NOVEM,

Nec meus innumeris renovatur campus aratris,
Temperat & sumptus parcus uterque parens,
At Phœbus, comitesque novem, vitisque repertor,
Hoc faciunt

AMORUM Lib. I. Eleg. III. PHOEBUS, VITISQUE REPERTOR, co-
quod INTERPRETATUS ESSET
SOMNIUM PRÆFECTI A POCU-
LIS, QUOD NARRAVERAT JOSE-
PHO, dicens, *In somnio meo, & ecce
vitis erat coram me, & in hac vite tres palmi-
tes, eaque, quasi germinans, genuit florem,
maturas botri ejus protulerunt uvas. Erat-
que poculum Parhonis in manu mea; Et ac-
cipiebam illas uvas, & exprimebam eas in
poculum Parhonis, & porrigebam poculum
ipsum in Parhonis manum. Atque dixit ei
JOSEPH, Hæc est interpretatio ejus: Tres
illi palmites tres dies sunt: intra tres dies
recensebit te Parho, & restituet te in statum
tuum, porrigesque poculum Parhonis in ma-
num ejus, secundum rationem pristinam,
quum esses à poculis ejus* Gen. 40. 9 — 14.
Quam juxta interpretationem iste libertate
donatus est, adeo ut restitueretur Præfectus
iste à poculis, in suum poculi ministrandi munus,
& porrigeret poculum in manum Parhonis
Ps. 21. X APOL-

APOLLO inquam, iratus, sagittis **TYON** confodit, & apud inferos relegavit, ejusque jecur vulturibus lancinandum apposuit, hac lege, ut consumptum renasceretur illico, & sic nunquam vultures à discerpendo cessarent, nec ipse à patiando;

Sic inconsumptum Tityi, semperque renascens,
Non perit, ut possit sæpe perire, jecur

DE PONTO Lib. I. Eleg. II. Nimirum **JOSEPH** praeceperat ei, qui praeerat domui suae, dicendo, *Imple manticas hominum istorum* (scilicet fratres erant **JOSEPHI**) *cibario, quantum poterunt ferre, & repone pecuniam cujusque in ore manticae suae; Et scyphum meum, scyphum argenteum ponito in ore manticae MINIMI, & pecuniam annonae ejus. Atque fecit secundum verbum JOSEPHI, quod loquutus fuerat. Mane illuxerat, & homines isti dimissi sunt, ipsi cum asinis suis. Illi egressi sunt civitate illa, non longe abscesserant, & JOSEPH dixit ei, qui praeerat domui suae, Surge, persequere homines istos, & ubi assequutus fueris eos, dices eis, Cur rependitis malum pro bono? Nonne ille est, quo solet Dominus meus bibere? Et per quem ipse experiendo experietur, quales sitis? Male egistis, quod fecistis*

cistis illud. *Atque assequutus est eos, & alloquutus est eos verbis ejusmodi. Et dixerunt illi, Quare loquitur Dominus meus talia verba? Absit servis tuis, ut faciant rem ejusmodi; En pecuniam, quam inveneramus in ore manticarum nostrarum, retulimus ad te, è terra Cenabani: & quomodo furati essemus, è domo Domini tui, argentum, vel aurum? Apud quem reperietur ex servis tuis, is moriturus est, & etiam nos erimus Domino meo servi. Atque dixit, Jam etiam, secundum verba tua, sic esto: apud quem reperietur, sit mihi servus, & vos eritis innoxii. Et festinaverunt, ac demiserunt quisque manticam suam in terram, & aperuerunt quisque manticam suam; Et scrutatus est, à maximo incipiens, & in minimo desinens: atque inventus est scyphus ille in mantica BINJAMINIS. Atque lacerarunt vestimenta sua, & imposuit onus quisque asino suo, & reversi sunt in civitatem illam. Venitque Jekhuda, cum fratribus suis, in domum JOSEPHI, quum ipse adhuc esset illic, & prociderunt ante faciem ejus in terram. Atque dixit eis JOSEPH, Quodnam est facinus istud, quod fecistis? An ignorabatis, experiendo experturum esse virum talem, sicut ego? Et dixit Jekhuda, Quid dicemus Domino meo? Quid eloque-*

X 2

mur?

mur? Et quo purgabimus nos? Deus ipse deprehendit iniquitatem servorum tuorum, ecce nos servos Domino meo, tam nos, quam eum, in cuius manu inventus est scyphus ille. Atque dixit, Absit mihi, ut faciam hoc: vir ille, in cuius manu inventus est scyphus, is erit mihi servus, & vos ascendite cum pace ad patrem vestrum. Et accessit ad eum Jebuda, dixitque, Ah, Domine mi! Loquatur quæso servus tuus verbum, audiente Domino meo, nec accendatur ira tua in servum tuum: nam tu es perinde ac Parho. Dominus meus interrogaverat servos suos, dicendo, Estne vobis pater, aut frater? Et diximus Domino meo, Est nobis pater senex, & natus senectutis, minimus, & frater ejus mortuus est, & relictus est ipse solus ex matre sua, & pater ejus deamat ipsum. Et dixisti servis tuis, Facite ut descendat ad me, & oculis meis intuear illum. Atque diximus Domino meo, Non poterit puer ille relinquere patrem suum: simulac reliquerit patrem suum, morietur pater. Et dixisti servis tuis, Nisi descenderit frater vester minimus vobiscum, non pergetis videre faciem meam. Fuitque, quum ascendissemus ad servum tuum, patrem meum, ut nuntiaremus ei verba Domini mei; Et dixit pater noster, Revertimini, comparate nobis parum cibarii.

Et

& HISTORIÆ SACRÆ. 325

Et diximus, Non poterimus descendere; sed, si fuerit frater noster minimus nobiscum, descendemus: quia non poterimus videre faciem illius viri, si frater hic noster minimus non fuerit nobiscum. Et dixit servus tuus, pater meus, nobis, Vos novistis, duos peperisse mihi uxorem meam, Et digressus est prior à me, & dixi, Profecto discerpando discerptus est, nec vidi eum hactenus. Quod si abduxeritis hunc quoque à facie mea, & obvenerit ei exitium, deduxeritis canitiem meam in sepulcrum malo. Atque nunc, quum venero ad servum tuum, patrem meum, si puer iste non fuerit nobiscum, prout anima illius animæ istius devincta est, accidet, ut moriatur, quum puerum istum non adesse viderit; & deduxerint servi tui canitiem servi tui, patris nostri, mœrore in sepulcrum. Cum servus tuus sponsonderit pro puero isto, apud patrem meum, dicendo, Nisi reduxero eum ad te, utique peccavero in patrem meum omnibus diebus; atque nunc maneat quæso servus tuus, loco pueri istius, servus domino meo, & puer iste ascendat cum fratribus suis: nam quomodo ascenderem ad patrem meum, cum puer iste non erit mecum? Ne videam illud malum, quod deprehensurum est patrem meum. Gen. Cap. 44.

XVI. Vates Profanus Symbolicè depin-

326 PARATITLA CHRONOL.

git descensum *Jisraëli*tarum in *Ægyptum*,
 qui, ceu PAVONES, CAUDAS ha-
 bentes GEMMIS IMPLETAS STEL-
 LANTIBUS, superbi gloriâ *Josephi*, de-
 portati sunt missis à *Parbone* PLAUS-
 TRIS,

Lib. II. vss. 532 — 536.

Habili Saturnia curru

Ingreditur liquidum pavonibus aëra pictis;
 Jam nuper pictis cæso pavonibus Argo,
 Quam tu nuper eras, cum candidus ante fuisses,
 Corvæ loquax, subito nigrales versus in alas.

Scilicet surrexit *Jahakob* profecturus à
Beersebeab, deportaveruntque filii *Jisraëlis*
Jahakobum, patrem suum, parvulosque suos,
 & uxores suas: plaustris; quæ miserat *Par-*
bo, ad deportandum eum, Et assumpserunt
 pecora sua, & facultates suas; quas com-
 paraverant in terra *Cenahanis*, & pervene-
 runt in *Ægyptum*; *Jahakob*, & universum
 semen ejus cum eo: filios suos, & filios filio-
 rum suorum secum, filias suas, & filias fi-
 liorum suorum, & totum semen suum, dedu-
 xit secum in *Ægyptum*. Atque hæc sunt no-
 mina filiorum *Jisraëlis*, venientium in *Æ-*
gyptum; *Jahakob*, & filii ejus. Primoge-
 nitus *Jahakobi*, *Reüben*; & filii *Reübenis*,
Chänoc, & *Pallu*, & *Chetzron*, & *Car-*
mi.

mi. Et filii Schimbonis, Jemuël, & Jammin, & Obad, & Jacin, & Tzochar, & Schaul, filius cujusdam Cenahanitidis. Et filii Levi, Gerschon, Kehath, & Merari. Et filii Jebudæ, Her, & Onan, & Sche-la, & Peretz, & Zerach; atque mortuus erat Her, & Onan, in terra Cenabanis; Et erant filij Peretzi, Chetzron, & Chamul. Et filii Jissacar, Tholab, & Puva, & Job, & Schimron. Et filii Zebulun, Sere, & Elon, & Jachleel. Hi sunt filii Leæ, quos pepererat Jahakobo in Padane Syriæ, & Dina, filia ejus: omnes animæ, ipse, filii ejus, filiæque ejus, triginta tres. Et filii Gad, Tziphjon, & Chaggi, Schumi, & Etzbon, Heri, & Arodi, & Areeli. Et filii Ascheris, Jimna, & Jischva, & Jischvi, & Beriba, & Serach, soror eorum; Et filii Beribæ, Cheber, & Malciel. Hi sunt filii Zilpæ, quam dederat Laban Leæ, filiæ suæ, & illa peperit istos Jahakobo, sexdecim animas. Filii Rachel, uxoris Jahakobi, Joseph, & Benjamin; Et nati sunt Josepho, in terra Ægypti, quos peperit ei Asenath, filia Poti-pherai, Præsidis Oniorum, Menasche, & Ephraim; Et filii Benjamin, Belah, & Becher, & Aschbel, Gera, & Nabaman, Echi, & Rosch, Muppm, & Chuppm, & Ard.

328 PARATITLA CHRONOL.

Hi sunt filii Rachelæ, qui editi sunt Jacobo, omnes animæ quatuordecim. Et filii Danis, Chuschim; Et filii Naphtali, Jachtzeel, & Guni, & Jetzer, & Schillem. Hi sunt filii Bilbæ, quam dederat Laban Rachelæ, filiæ suæ: & illa peperit istos Jacobo, omnes animæ septem. Omnes animæ, quæ ingressæ sunt cum Jacobo, in Ægyptum, egressæ è femore ejus, præter uxores filiorum Iabakobi, omnes animæ erant sexaginta sex. Atque filii Iosephi, qui editi sunt ei in Ægypto, sunt animæ duæ: Deinde, Jahakob ipse, nec non Ioseph. Sic omnes animæ familiæ Iabakobi, quæ venit in Ægyptum, sunt septuaginta Gen. 46: 5 — 27.

Visionem ejusmodi vidit Jechezkel, ad fluvium Cebaris: Vidi, ait, & ecce ventus turbineus veniebat ab Aquilone, nubes magna, & ignis interceptus, & splendor ejus circumflans, è cujus medio emicabat, tanquam color Chaschmalis, è medio illius ignis. Atque, è medio illius, similitudo quatuor animalium: atque hæc erat illorum species; similitudo humana erat illis: Et quaterni vultus unicuique, quaternæque alæ unicuique illorum. Et pedes illorum, pes quisque rectus; Et planta pedum ipsorum, ut planta pedis vituli; scintillantesque, ut color chalybis tersti.
Et

Et manus humanæ, desubter alis eorum, in quatuor quadraturis ipsorum erant; faciesque eorum, & alæ eorum, in quatuor istis. Coniunctis una ad alteram alis ipsorum, non divertebant eundo: unumquodque in tractum faciei suæ objectum ibant. Ac similitudo faciei ipsorum erat faciei humanæ, & facies leonis ad dextram ipsis quatuor, & facies bovis à sinistra ipsis quatuor, & facies aquilæ erat ipsis quatuor. Et facies eorum, & alæ eorum exporrectæ erant sursum: unicuique binæ conjunctæ erant cujusque, & binæ tegebant corpora ipsorum. Et quisque in tractum faciei suæ objectum ibant, quocunque erat ventus ipse iturus, ibant, non divertebant eundq. Et similitudo istorum animalium, species ipsorum instar prunarum ignis, ardentium in speciem lampadum: hæc similitudo indefinenter ibat inter ipsa animalia; & splendor erat huic igni, & ex igne prodibat fulgur. Atque hæc animalia excurrebant, & revertebantur, in speciem fulguris vehementissimi. Et vidi animalia illa, & ecce rotam unam, in terra, apud illa animalia, in quatuor facies ipsius; species rotarum, & opus earum, quasi colore Tharschisch, & similitudo eadem ipsis quatuor erat, earumque species, & opus earum, ac si esset rota in medio rotæ. In quatuor quaternas suas

330 PARATITLA CHRONOL.

euntibus illis ibant, non divertebant eundo. Et apsidibus earum tanta altitudo erat ipsis, ut timorem injicerent; Et canthi earum pleni oculis circumquaque in ipsis quatuor. Atque, euntibus illis animalibus, ibant hæ rotæ apud illa; Et, quum attollerent se animalia, desuper terram, rotæ tollebantur. Quocunque iturus erat ventus ille, ibant, eo iturus erat ventus ille, Et rotæ tollebantur è regione illorum: nam ventus animalium erat in rotis. Euntibus illis, ibant, Et illis consistentibus, consistebant, Et attollentibus se illis desuper terram, attollebant se rotæ è regione illorum: nam ventus animalium erat in rotis. Atque similitudo expansi erat supra capita animalium, quasi specie Crystalli formidabilis, extensi supra capita eorum supernè; Et sub isto expanso alæ illorum rectæ, pertinentes una ad alteram: cuique binæ tegentes hinc, Et cuique binæ tegentes inde corpora ipsorum. Et audiebam sonum alarum ipsorum, quasi sonum aquarum multarum, quasi sonum Omnipotentis, euntibus illis, sonum strepitus, quasi sonum exercitus; quum starent illi, remittebant alas suas. Atque erat sonus desuper expanso illo, quod erat supra capita illorum; quum starent illi, remittebant alas suas. Atque supernè ad expansum illud, quod erat supra caput illorum, quasi

quasi specie lapidis Sapphiri similitudo throni erat; & super similitudinem illius throni similitudo, quasi species hominis supernè insidentis ei. Et vidi, quasi colorem Cbaſchmalis, quasi speciem ignis intimi circumquaque: à specie lumborum ejus sursum versus, & à specie lumborum ejus deorsum versus, vidi quasi speciem ignis, & splendoris circumstantis eum. Qualis est species arcus, qui existet in nùbe, in die pluvie, talis species illius splendoris erat circumquaque. Hæc erat visio similitudinis gloriæ יְהוָה ERIT Ezech. Cap.

1. Quam eandem VISIONEM Prophe-
ta ab integro repetit, vide Cap. 10.

XVII. Una è Piëridis, certantibus cum
Deabus Thespiadis, canens inducitur,

Lib. V. vñ. 318—332.

Tunc, sine sorte, prior, quæ se certare professæ est,
Bella canit Superum, falsoque in honore Gigantes
Ponit, & extenuat magnorum facta Deorum:
Emissumque ima de sede Typhoëa terræ
Cœlitibus fecisse metum, cunctosque dedisse
Terga fugæ; donec fessos Ægyptia tellus
Ceperit, & septem discretus in ostia Nilus.
Huc quoque terrigenam venisse Typhoëa narrat,
Et se mentitis Superos celasse figuris;
Duxque gregis, dixit, sit Jupiter: unde recurvis
Nunc quoque formatus Libys est cum cornibus
Hammon.

Delius

332 PARATITLA CHRONOL.

Delius in corvo , proles Semeleia capro ,
 Fele soror Phœbi , nivea Saturnia Vacca ,
 Pisce Venus latuit , Cyllenius Ibdidis alis.
 Hactenus ad citnaram vocalia moverat ora.

Posita ex antecedentibus manifesta eva-
 dunt : cum enim *fratres* JOSEPHI dicantur
 DII , Symbolice exhibetur certamen
 JOSEPHI cum *fratribus suis* , eos

Donec fessos Ægyptia tellus
 Ceperit , & septem discretus in ostia Nilus.

Porro

Duxque gregis , dixit , fit Jupiter : unde recurvis
 Nunc quoque formatus Libys est cum cornibus
 Hammon ,

JAHAKOB enim pater omnium erat ,
 advenientium in Ægyptum. Sic JUPI-
 TER HAMMON , non inventus , re-
 pertus est : dicitur enim HAMMON ab
 Hebraico □ HAM , POPULUM quod
 significat , *Deus quia in Ægypto faceret*
 JAHAKOBUM IN GENTEM MA-
 GNAM Gen. 46: 3.

Unde recurvis
 Nunc quoque formatus Libys est cum cornibus
 Hammon :

Quum descenderet ad filium suum , ad
 JO-

JOSEPHUM, qui somnium interpretatus erat Parhoni, de bis septem VACCIS, quo sustentaretur.

Sed TYPHOEUS est JOSEPHUS: nam, literâ T mutâtâ in S, TYPHOEUS eandem habebit literas, quas JOSEPHUS. JOSEPH EMISSUS EST IMA DE SEDE TERRÆ, JOSEPH VENIT IN ÆGYPTUM, JOSEPH, inquam, *furando furto ablatuſ è terra Hebræorum* Gen. 40: 15. *abduetus est in Ægyptum* Gen. 37: 36. Ubi narratur

Et se mentitis Superos celasse figuris.

Quippe quem, *alienum se fingentem, fratres sui non agnoverunt* Gen. 42: 7, 8.

XVIII. Alcithoi sermo tribuitur,

Lib. IV. ὕμν. 285 — 388.

Unde sit infamis, quare male fortibus undis
Salmacis enervet, tactosque remolliat artus,
Discite: causa latet; vis est notissima fontis.
Mercurio puerum diva Cythereide natum
Najades Idæis enutrivere sub antris,
Cujus erat facies, in qua materque, paterque,
Cognosci possent; nomen quoque traxit ab illis.
Is, tria cum primum fecit quinquennia, montes
Deferuit patrios; Idaque a trice relicta,
Ignotis errare locis, ignota videre

Flu-

334 PARATITLA CHRONOL.

Flumina, gaudebat, studio minuente labores.
 Ille etiam Lycias urbes, Lyciæque propinquos
 Caras adit; videt hic stagnum lucentis ad imum
 Usque solum lymphæ: non illic canna palustris,
 Nec steriles ulvæ, nec acuta cuspide junci;
 Perspicuus liquor est, stagni tamen ultima vivo.
 Cespitem cinguntur, semperque virentibus herbis.
 Nympha colit; sed nec venatibus apta, nec arcus
 Flectere quæ soleat, nec quæ contendere cursu:
 Solaque Naiadum celeri non nota Dianæ.
 Sæpe suas illi fama est dixisse sorores,
 Saimaci, vel jaculum, vel pictas fume pharetras,
 Et tua, cum duris venatibus, otia misce.
 Nec jaculum sumit, nec pictas illa pharetras,
 Nec sua, cum duris venatibus, otia miscet;
 Sed modo fonte suo formosos perluit artus,
 Sæpe Cytoriaco deducit pectine crines,
 Et, quid se deceat, spectatas consulit undas.
 Nunc, perlucenti circumdata corpus amictu,
 Mollibus aut foliis, aut mollibus incubat herbis;
 Sæpe legit flores; & tunc quæque forte legebat,
 Cum puerum vidit, visumque optavit habere.
 Nec tamen ante adiit, etsi properabat adire,
 Quam se composuit, quam circumspexit amictus,
 Et finxit vultum, & meruit formosa videri.
 Tunc sic orsa loqui, Puer ô dignissime credi
 Esse Deus! Seu tu Deus es, potes esse Cupido;
 Sive es mortalis: qui te genuere beati,
 Et mater felix, & fortunata profecto,
 Si qua tibi soror est, & quæ dedit ubera nutrix.
 Sed longe cunctis longeque beator illa est,
 Si qua tibi sponsa est, si quam dignabere teda:
 Nunc, tibi siue aliqua est, mea sit furtiva voluptas;
 Seu nulla est, ego sim: thalamumque ineamus
 eundem. Naïs

Nais ab his tacuit ; pueri rubor ora notavit.
 Nescit , quid sit amor ; sed & erubuisse decebat :
 Hic color aprica pendentibus arbore malis ,
 Aut ebori tincto est , aut sub candore rubenti ,
 Cum frustra resonant æra auxiliaria Lunæ.
 Poscenti Nymphæ , sine fine , sororia saltem
 Oscula , jamque manus ad eburnea colla ferenti ,
 Desinis ? Aut tugio , tecumque , ait , ista relinquo.
 Salmacis extimuit , locaque hæc tibi libera trado ,
 Hospes , ait ; simulatque gradu discedere verso.
 Tum quoque respiciens , fruticumque recondita
 sylva

Delituit , flexumque genu summisit ; at ille ,
 Ut puer , & vacuus , & inobservatus , in herbis
 Huc it , & hinc illuc , & in alludentibus undis
 Summa pedum , taloque tenuis vestigia , tingit.
 Nec mora : temperie blandarum captus aquarum ,
 Mollia de tenero velamina corpore ponit ;
 Tum vero obstupuit , nudæque cupidine formæ
 Salmacis exarsit ; flagrant quoque lumina Nymphæ ,
 Non aliter , quam cum puro nitidissimus orbe
 Opposita speculi referitur imagine Phœbus .
 Vixque moram patitur : vix jam sua gaudia differt :
 Jam cupit amplecti : jam se male continet amens .
 Ille cavis velox applauso corpore palmis
 Desilit in latices ; alternaque brachia jactans ,
 In liquidis translucet aquis : ut eburnea si quis
 Signa tegat claro , vel candida lilia , vitro .
 Vicinus , & meus est , exclamat Nais ; & , omni
 Veste procul jacta , mediis immittitur undis ;
 Pugnantemque tenet , luctantiaque oscula carpit ,
 Subjectatque manus , invitaque pectora tangit ;
 Et nunc hac juveni , nunc circumfunditur illac ,
 Denique nitentem contra , elabique volentem ,

Im-

336 PARATITLA CHRONOL.

Implicat, ut serpens, quem regia sustinet ales,
Sublimemque rapit: pendens caput illa, pedesque,
Alligat, & cauda ipsa tantes implicat alas.

Utque solent hederæ longos intexere truncos,
Utve sub æquoribus deprensus Polypus hostem
Continet, ex omni demissis parte flagellis;
Perstat Atlantiades, sperataque gaudia Nymphæ
Denegat. Illa premit, demissaque corpore toto
Sicut inhærebat, pugnes licet, improbe, dixit,
Non tamen effugies; Ita Dii jubeatis, & istum
Nulla dies à me, nec me diducat ab isto!

Vota suos habuere Deos: nam mista duorum
Corpora junguntur, faciesque inducitur illis
Una; velut, si quis conducat cortice ramos,
Crescendo jungi, pariterque adolescere cernat:
Sic, ubi complexu coierunt membra tenaci,
Nec duo sunt, sed forma duplex; nec fœmina dici,
Nec puer, ut possit: neutrumque, & utrumque vi-
detur.

Ergo, ubi se liquidas, quo vir descenderat, undas
Semimarem fecisse videt, mollitaque in illis
Membra, manus tendens, sed jam non voce virilis,
Hermaphroditus ait, Nato date munera vestro,
Et pater, & genitrix, amborum nomen habenti,
Quisquis in hos fontes vir venerit, exeat inde
Semivir, & tactis subito mollescat in undis,
Motus uterque parens, nati rata verba biformis
Fecit, & incerto fontem medicamine tinxit.

NAIS, quæ & *Salmacis*, est DINA,
quod vel ipsum nomen indicat: nam, si S
mutetur in D, literæ sunt nominis DINA;
de qua sic,

Et

Et, omni

Veste procul jacta, mediis immittitur undis;
 Pugnantemque tenet; luctantiaque oscula carpit;
 Subjectatque manus; invitaque pectora tangit,
 Et nunc hac juveni, nunc circumfunditur illac;
 Denique nitentem contra, elabique volentem,
 Implicat, ut serpens, quem regia sustinet ales,
 Sublimemque rapit: pendens caput illa, pedesque,
 Alligat, & cauda spatiantes implicat alas.
 Utque solent hederæ longos intexere truncos,
 Utve sub æquoribus deprensus Polypus hostem
 Continet, ex omnidemis parte flagellis;
 Perstat Atlantiades, sperataque gaudia Nymphæ
 Denegat. Illa premit, demissaque corpore toto
 Sicut inhærebat, Pugnes licet, improbe, dixit,
 Non tamen effugies; Ita Dii jubeatis, & istum
 Nulla dies à me, nec me diducat ab isto.
 Vota suos habuere Deos: nam mista duorum
 Corpora junguntur, faciesque inducitur illis.
 Una; velut, si quis conducatur cortice ramos,
 Crescendo jungi, pariterqueadolescere cernat:
 Sic, ubi complexu coierunt membra tenaci,
 Nec duo sunt, sed forma duplex; nec sœmina dici,
 Nec puer, ut possit: neutrumque, & utrumque
 videtur.

Hinc *in*

Felic soror Phœbi

Latuisse dicitur Lib. V. Verl. 330. Quæ
 ipsa DINA est.

Sed HERMAPHRODITUS, aliàs
 Y Cu-

338 PARATITLA CHRONOL.

Cupido, & *MERCURIO*, hoc est *JEHUDA* natus dicitur & *DIVA CYTHEREIDE*, *THAMAR* quæ est,

Cujus erat facies, in qua materque paterque
Cognosci possent, nomen quoque traxit ab illis :

Est enim nomen compositum ex Græcis *Ἐμῆς* & *Ἀφροδίτης*; Nimirum *PERETZ* & *ZERACH* putantur, uno partu editi: fuit enim tempore, quo pariebat illa, & ecce gemellos in ventre ejus. Fuitque, quum illa pareret, ut eorum unus exeruerit manum; & accepit obstetrix, alligavitque manui ejus dibaphum, dicendo, *Hic prodierit primum. Atque fuit, quum retraxisset manum suam, & ecce prodiiisset frater ejus, ut diceret illa, Quam perrupisti! Super te est eruptio. Et ille vocavit nomen ejus PERETZUM. Atque postea prodit frater ejus, ad cujus manum erat illud dibaphum; Et ille vocavit nomen ejus ZERACHUM* Gen. 38: 27 — 30.

Is, tria cum primum fecit quinquennia, montes
Deseruit patrios; Idaque altrice relicta,
Ignotis errare locis, ignota videre
Lumina gaudebat, studio minuente labores.
Ille etiam Lycias urbes, Lyciæque propinquos
Caras adit.

Ad-

Adventum quæ volunt PERETZI & ZERACHI cum Jisraëlitis in Ægyptum, vide Gen. 46: 12. Inter quos & DINA fuit Gen. 46: 15. Quod factum est,

Tria cum primum fecit quinquennia :

Supra enim demonstraveram, Josephum natum fuisse annos 39. quum familia Jaha-kobi ingressa fuisset in Ægyptum ; atque *Joseph filius erat septendecim annorum* Gen. 37: 2. ubi in Ægyptum abductus est. Quod intervallum utique continet spatium annorum XXII. Quo autem tempore fratres vendiderunt Josephum abductum in Ægyptum, illo inquam tempore ipso uxorem JEHUDA duxit filiam Schubæ , ex quâ suscepit 1. Herum, cui dederat THAMARAM uxorem, qui malus quum esset in oculis יְהוָה ERIT, morti tradidit eum יְהוָה ERIT, 2. Onanem, uxorem fratris cui dedit ; at, quum sciret Onan, non fore suum semen illud, quando congressurus erat cum uxore fratris sui, corripit in terram : ne suppe-ditaret semen fratri suo. Quod quoque malum fuit in oculis יְהוָה ERIT, & mor-ti tradidit etiam istum. 3. Schelam, cui, quum adolevisset, non dederat THA-MARAM, uxorem fratris. Qua gratia
Y 2 THA-

340 PARATITLA CHRONOL.

THAMAR fallentem ipsum JEHU-
DAM fefellit, adeo ut *gravida sit facta ex*
eo, peperitque tum demum PERETZUM
& ZERACHUM, quemadmodum vide-
re licet Gen. Cap. 38.

Jam supra quum HERUM dixerim
MARTEM, utique verum est, quod po-
fui: nam

Quod dubius Mars est, per te privigne Cupido est
Et movet exemplo vitricus arma tuo

AMORUM Lib. II. Eleg. IX.

XIX. Garrula Cornix, quid fuerit,
quid sitque, narrans inducitur Corvo

Lib. II. Vers. 548—590.

Quem garrula motis
Consequitur pennis, scitetur ut omnia, cornix;
Auditaque viæ causâ, Non utile carpis,
Inquit, iter: ne sperne meæ præfagia linguæ.
Quid fuerim, quid simque, vide, meritumque re-
quire;
Invenies nocuisse fidem: nam tempore quodam
Pallas Erichthonium, prolem sine matre creatam,
Clauserat Aëtæo texta de vimine cista,
Virginibusque tribus, gemino de Cecrope natis,
Servandam dederat; sed non confessa, quid esset:
Et legem dederat, sua ne secreta viderent.
Abdita fronde levi densa speculabar ab ulmo,

Quid

& HISTORIÆ SACRÆ. 341

Quid facerent : commissa duæ sine fraude tuentur ,
 Pandrosos atque Herse ; timidas vocat una sorores .
 Aglauros , nodosque manu diducit , & intus
 Infantemque vident , apporrectumque draconem .
 Acta Deæ refero : pro quo mihi gratia talis
 Redditur , ut dicar tutela pulsa Minervæ ,
 Et ponar post noctis avem ; mea pœna volucres
 Admonuisse potest , ne voce pericula quærant .
 At puto , non ultro , nec quicquam tale rogantem
 Me petiit , licet hoc ex ipsa Pallade quæras ;
 Quamvis irata est , non hoc irata negabit :
 Nam me Phocaica clarus tellure Coroneus
 (Nota loquor) genuit , fueramque ego regia virgo ,
 Divitibusque procis (ne me contemne) petebar .
 Forma mihi nocuit : nam , cum per litora lentis
 Passibus , ut soleo , summa spatiarer arena ,
 Vidit , & incaluit pelagi Deus ; utque precando
 Tempora cum blandis absumpsit inania verbis ,
 Vim parat , & sequitur : fugio , densumque relinquo
 Litus , & in molli nequicquam lassor arena .
 Inde Deos , hominesque voco , nec contigit ullum
 Vox mea mortalem : mota est pro virgine virgo ,
 Auxiliumque tulit . Tendebam brachia Cœlo ,
 Brachia cœperunt levibus nigrescere pennis .
 Rejicere ex humeris vestem molibar ; at illa
 Pluma erat , inque cutem radices fixerat imas .
 Plangere nuda meis conabar pectora palmis ;
 Sed neque jam palmas , nec pectora nuda gere-
 bam .
 Currebam ; nec , ut ante , pedes retinebat are-
 na :
 Sed summa tollebar humo ; mox acta per auras
 Evehor , & data sum comes inculpata Minervæ .

ERICHTHONIUS est MOSCHÉ,
Vates quem Profanus dicit

Prolem sine matre creatam;

Quandoquidem *Parho* legem tulerat ,
obstetrices Hebræarum , quarum uni nomen
erat *Schiphra* , & nomen alteri *Puha* , quum
obstetricarent Hebræis , & inspicerent in sel-
las parturientium , si filius fuerit , enecatu-
ras illum , sin filia fuerit , istam in vita con-
servaturas esse. Atqui timuerunt *obstetrices*
illæ Deum ipsum , neque fecerunt , quemad-
modum edixerat eis *Rex Ægypti* : & vivos
conservabant natos. Atque vocavit *Rex Æ-*
gypti obstetrices illas , dixitque eis , Quare
fecistis rem hanc ? Et vivos conservastis na-
tos ? Et dixerunt *obstetrices illæ Parboni* ,
Quia *Hebrææ non sunt* , sicut mulieres *Æ-*
gyptiæ : sunt enim vividæ , quum nondum
venit ad ipsas ulla *obstetrix* , jam pepererunt.
Ac benefecit Deus *obstetricibus illis* , & au-
gebatur populus ille , & corroborabatur valde.
Atque factum est , quia timebant illæ *obste-*
trices Deum , ut statueret illis domos ; Et
PARHO præcepit toti populo suo , edicens ,
Omnem horum filium , qui nascetur , in ri-
vum ipsum projicite , & omnem horum filiam
vivam conservate *Exod 1: 15 — 22.* Hinc
PAR-

& HISTORIÆ SACRÆ. 343
PARHO GEMINUS dicitur **CE-**
CROPS. Hinc **MATER** latuit **MO-**
SCHIS, quæ, quum *abscondisset* filium
tribus mensibus, neque posset amplius efficere,
ut absconditus esset, accepit ei arcam scir-
peam, & obliuit illam bitumine & pice; &
posuit in ea puerulum, exposuitque in alga,
juxta ripam rivi Exod. 2: 2, 3.

Nam tempore quodam
 Pallas Erichthonium, prolem sine matre creatam,
 Clauferat Aëtæo texta de vimine cista,
 Virginibusque tribus, gemino de Cecrope natis,
 Servandam dederat; sed non confessa, quid esset:
 Et legem dederat, sua ne secreta viderent.

Enimvero **CORNIX**, quæ dicitur
GARRULA, quæque **MIRJAM** est,
 de se prædicat,

Abdita fronde levi densa speculabar ab ulmo,
 Quid facerent: commissa duæ sine fraude tuentur,
 Pandrosos atque Herse; timidas vocat una sorores
 Aglauros, nodosque manu diducit, & intus
 Infantemque vident, apporrectumque draconem.

Stiterat enim sese illius soror procul, co-
gnitura quid fieret illi. Atque descendit
FILIA PARHONIS, *ut lavaret se ad ri-*
vum illum, & puellæ ejus deambulabant
juxta ripam rivi, &, videns arcam illam

344 PARATITLA CHRONOL.

in media alga, misit ancillam suam, quæ accepit eam. Atque aperiens vidit ipsum puerulum, & ecce puer flebat: & miserta est illius, dixitque, Ex natis Hebræorum illorum est hic Exod. 2: 4—6.

Asta Dæ refero, -

Id est, soror illius dixerat filiæ Parbonis, *An ibo vocatum tibi mulierem nutricem ex Hebræis, quæ lactet tibi hunc puerulum? Et dixit illi filia Parbonis, I; Atque abiit illa adolescentula, vocavitque matrem ipsius pueruli. Et dixit ei filia Parbonis, Abduc puerulum hunc, & lactato eum mihi, & ego dabo mercedem tuam; atque accepit mulier illa puerulum, & lactavit eum. Quumque crevisset ille puerulus, adduxit eum ad filiam Parbonis, eratque ei filii loco; Et vocavit nomen ejus MOSCHEN: dixitque, Ex aquis enim extraxi eum* Exod. 2: 7-10.

Sed MINERVA, quæ & PALLAS, est ipsa MIRJAM, quam CORNIX IRATAM dicit: nam obloquuta est MIRJAM cum Abarone contra Moschen, causa uxoris illius Cuschidis, quam dixerat, quod uxorem Cuschidem duxisset; *At dixerunt, An tantummodo per Moschen loquutus*

tus est יְהוָה ERIT? *Nonne etiam per nos loquutus est?* Num. 12: 1, 2.

Pro quo mihi gratia talis
Redditur, ut dicar tutela pullâ Minervæ,
Et ponar post noctis avem; mea pœna volucres
Admonuisse potest, ne voce pericula quærant.

Porro se CORNICEM factam esse
narrat,

Tendebam brachia Cœlo,
Brachia cœperunt levibus nigrescere pennis.
Rejicere ex humeris vestem molibar; at illa
Pluma erat inque cutem radices fixerat imas.
Plangere nuda meis conabar pectora palmis;
Sed neque jam palmas, nec pectora nuda gerebam.
Currebam, nec, ut ante, pedes retinebat arena:
Sed summa tollebar humo; mox acta per auras
Evchor, & data sum comes inculpatâ Minervæ.

Quæ unâ Symbolicè figurant iram יְהוָה
ERIT, *accensam in MIRJAMUM, qui abiit. Quumque nubes recessisset à superiore parte tentorii, ecce MIRJAM leprosa erat, sicut nix, cumque respexisset Aharon ad MIRJAMUM, ecce leprosa erat. Atque dixit Aharon MOSCHI, Ab Domine mi! Ne quæso imponas nobis peccatum, quo stulte egimus, & quo peccavimus; Ne quæso sit similis mortuo, cujus dimidiata caro ex-*
Y 5 *est*

346 PARATITLA CHRONOL.

esa est, quum egreditur ex utero matris suæ. Atque inclamavit MOSCHE יוֹשֶׁה־עֲרִיִּי ERIT, Dicendo, Maximus quæso sana eam; Et dixit : יוֹשֶׁה־עֲרִיִּי ERIT MOSCHI, Si pater ejus sputum inspuerit in faciem ejus, nonne rubore suffusa erit septem dies? Secludetur septem dies extra castra, & postmodum aggregabitur. Atque seclusa est MIRJAM extra castra septem dies, neque populus profectus est, donec aggregaretur MIRJAM Num. 12: 9 — 15.

XX. Vates Profanus allegoricè carmen deducit Moschis, sub emblemate Mercurii, majores ducentis divitias probrum Christi, quam Ægyptiorum thesauros,

Lib. II. Vers. 710 — 834.

Hinc se sustulerat paribus Caducifer alis,
Munychiosque volans agros, gratamque Minervæ
Despiciebat humum, cultique arbuta Lycæi.
Illa forte die castæ de more puellæ
Vertice supposito festas in Palladis arces
Pura coronatis portabant sacra canistris.
Inde revertentes Deus aspicit ales, iterque
Non agit in rectum, sed in orbem curvat eundem.
Ut volucris visis rapidissima milvius extis,
Dum timet, & densi circumstant sacra ministri,
Flectitur in gyrum, nec longius audet abire,
Spernque suam motis avidus circumvolat alis,
Sic super Actæas agilis Cyllenius arces

In.

& HISTORIÆ SACRÆ. 347

Inclinat cursus, & easdem circinat auras.
Quanto splendidior, quam cætera sidera, fulget
Lucifer, & quanto, quam Lucifer, aurea Phoebe;
Tanto virginibus præstantior omnibus Herse
Ibat: eratque decus pompæ, comitumque suarum.
Obstupuit forma Jove natus, & æthere pendens,
Non secus exarsit, quam cum Balearica plumbum
Funda jacit: volat illud, & incandescit cundo;
Et, quos non habuit, sub nubibus invenit ignes.
Vertit iter, cœloque petit diversa relicto,
Nec se dissimulat: tanta est fiducia formæ.
Quæ quanquam iusta est, cura tamen adjuvat illam;
Permulcetque comas; chlamydemque, ut pen-
deat apte,
Collocat; ut limbus, totumque appareat aurum;
Ut teres in dextra, qua somnos ducit, & arcet,
Virga sit; ut ter sis niteant talaria plantis.
Pars secreta domus, ebore, & testudine cultos
Tres habuit thalamos: quorum tu, Pandrosæ, de-
xtrum,
Aglauros lævum, medium possederat Herse.
Quæ tenuit lævum, venientem prima notavit
Mercurium, nomenque Dei scitarier ausa est,
Et causam adventus. Cui sic respondit Atlantis
Pleïonesque nepos, Ego sum, qui jussâ per auras
Verba patris porto: pater est mihi Jupiter ipse.
Nec fingam causas, tu tantum fida sorori
Esse velis, prolisque meæ matertera dici:
Herse causa viæ est; faveas, oramus, amanti.
Aspicit hunc oculis iisdem, quibus abdita nuper
Viderat Aglauros flavæ secreta Minervæ:
Proque ministerio magni sibi ponderis aurum
Postulat, interea tectis excedere cogit.
Vertit ad hanc torvi Dea bellica luminis orbes;

Et

348 PARATITLA CHRONOL.

Et tanto penitus traxit suspiria motu,
 Ut pariter pectus, positamque in pectore forti
 Ægida concuteret: subit, hanc arcana profana
 Detexisse manu, tuum, cum sine matre creatam
 Lemniacam Isirpem contra data foedera vidit,
 Ingratamque Deo fore jam, ingrathamque forori,
 Et ditem sumpto, quod avara poposcerat, auro.
 Protinus invidiæ, nigro squalleusia tabo,
 Tecta petit: domus est imis in vallibus antri
 Abdita, Sole carens, non ulli pervia vento,
 Tristis, & ignavi plenissima frigoris, & quæ
 Igne vacet semper, caligine semper abundet.
 Huc ubi pervenit bello metuenda virago,
 Constitit ante domum (neque enim succedere te-
 ctis,
 Fas habet) & postes extrema cuspide pulsat.
 Concussæ parvæ fores: videt intus edentem
 Vipereas carnes, vitiorum alimenta suorum,
 Invidiam; visaque, oculos avertit. At illa.
 Surgit humo pigre, semesarumque reliquit
 Corpora serpentum, passuque incedit inerti.
 Utque Deam vidit, formaque armisque decoram,
 Ingemuit, vultumque Deæ ad suspiria duxit:
 Pallor in ore sedet: macies in corpore toto:
 Nusquam recta acies: livent rubigine dentes:
 Pectora felle vident, lingua est suffusa veneno:
 Ritus abest, nisi quem visum movere dolores:
 Nec fruitur somno, vigilantibus excita curis.
 Sed videt ingratos, intabescitque videndo,
 Successus hominum, carpitque, & carpitur una;
 Suppliciumque suum est. Quamvis tamen oderat
 illam,
 Talibus affata est breviter Tritonia dictis,
 Infice tabe tua natarum Cecropis unam:

Sic

Sic opus est, Aglauros ea est; Haud plura locuta,
Fugit, & impressa tellurem reppulit hasta.

Illa, Deam obliquo fugientem lumine cernens,
Murmura parva dedit, successorumque Minervæ
Indoluit, baculumque capit, quem spinea tortum
Vincula cingebant; adopertaque nubibus atris,
Quacunque ingreditur, florentia proterit arva,
Exuritque herbas, & summa papavera carpit,
Afflatuque suo populosque, urbesque, domosque,
Polluit; & tandem Tritonida conspicit arcem,
Ingeniisque, opibusque, & festa pace virentem.

Vixque tenet lacrymas: quia nil lacrymabile cernit.

Sed, postquam thalamos intravit Cecrope natæ,
Jussa facit: pectusque manu, ferrugine tincta,
Tangit, & hamatis præcordia sentibus implet,
Inspiratque nocens virus, piceumque per ossa
Dissipat, & medio spargit pulmone venenum.

Neve mali causæ spatium per latius errent,
Germanam ante oculos, fortunatumque sororis
Conjugium, pulcraque Deum sub imagine ponit,
Cunctaque magna facit; quibus irritata dolore
Cecropis occulto mordetur, & anxia nocte,
Anxia luce gemit, lentaque miserrima tabe
Liquitur, ut glacies incerto faucia Sole.

Felicisque bonis aliter non uritur Herfes,
Quam cum spinosis ignis supponitur herbis:
Quæ neque dant flammæ, lenique tepore cre-
mantur.

Sæpe mori voluit, ne quicquam tale videret;
Sæpe, velut crimen, rigido narrare parenti.
Denique in adverso venientem limine sedit
Exclusura Deum, cui blandimenta, precesque,
Verbaque jactanti mitissima, Desine, dixit:
Hinc ego me non sum nisi te motura repulso.

Ste.

350 PARATITLA CHRONOL.

Stemus, ait, pacto, velox Cyllenius, isto;
 Cælataſque fores virga patefecit. At illi,
 Surgere conanti, partes, quascunque ſedendo
 Flectimus, ignava nequeunt gravitate moveri.
 Illa quidem pugnat, recto ſe tollere trunco;
 Sed genuum junctura riget, friguiſque per ungues
 Labitur, & pallent amiſſo ſanguine venæ.
 Utque malum late ſolet immedicabile cancer
 Serpere, & illæſas vitiatſ addere partes;
 Sic lethaliſ hyems paulatim in pectora venit,
 Vitaleſque vias, & reſpiramina clauſit.
 Nec conata loqui eſt; nec, ſi conata fuiſſet,
 Vocis habebat iter: ſaxum jam colla tenebat,
 Oraque duruerant, ſignumque exangue ſedebat.
 Nec lapis albus erat, ſua mens infecerat illam.

MERCURIUS, qui Græcè appellatur
 Ἑρμῆς, hic loci quod

Paribus Caduciſer aliſ

Prædicetur, eo ſuperioris, hoc eſt, JE-
 HUDÆ eſt nepos, MOSCHE hic eſt,
 qui à Græciſ ἑρμῆς τριτομύχης, hoc eſt,
 MERCURIUS TER MAXIMUS di-
 ctuſ eſt, quod & *Summuſ* eſſet *Sacerdoſ*,
 & *ſapientiſſimuſ Philoſophuſ*, & *Rex poten-
 tiſſimuſ*: enimvero MOSCHE fuit cum
Abarone inter SACERDOTES Dei Pl.
*99:6. imo Sacerdoſ Summuſ: quia Abaro-
 nem initiaverat, & cum eo totum ſacerdo-
 tium,*

tium, secundum ordinem quod audit *Abaronis* confer. Levit. Cap. 8. Deinde *sapientissimus* erat *Philosophus*, hinc est, quod MOSCHE de se prædicet, quodque יְהוֹרָה ERIT dicat MOSCHI, PROPHETAM *suscitabo* *Jehudæis* è medio fratrum ipsorum, sicut TU es Deut. 18: 15, 18. vide Act. 3: 22. & 7: 37. Hic est MOSES ille, qui *eruditus* fuit *omni sapientia Ægyptiorum*, eratque *potens dictis & factis* Act. 7: 22. Tandem sic etiam fuit in *Jeschurune* REX Deut. 33: 5.

MOSCHE adhæc auditur CADUCIFER, eo quod *esset baculus in manu sua* Exod. 4: 2. *quo edidit signa* Exod. 4: 17. Imo dicitur iste *baculus Dei* Exod. 4: 20. Quod procul dubio occasionem dedit Ægyptiis, *baculum* in omnibus templis suis erigendi, atque ita homines ad hujus temporis pristini conspectum excitandi.

Verum enim vero SACRA PALLADIS instituta sunt in honorem MIRJAMI, quam dixi MINERVAM, *accipientis tympanum in manu sua*, post quam omnes *fœminæ egressæ sunt cum tympanis, & cum choris*. MIRJAM vero, dux gregis, tum *canticum canebat* יְהוֹרָה ERIT, *Jisraëlitæ quod liberati essent omni metu*

352 PARATITLA CHRONOL.

tu Parhonis, *in mare dejecti* Exod. 15: 20,
21. Jehudæi quod referunt accidisse die vi-
cesimo primo mensis primi, quod neque
circumstantiæ dissuadent. Hinc quâ die
ista contigerunt,

Illa forte die castæ de more puellæ
Vertice supposito festas in Palladis arces
Pura coronatis portabant sacra canistris.

Videtur autem primus ex hisce diebus
sacris fuisse quintus post Idus Martias, hoc
est, XIII Calendas Aprileis, quod non ob-
scurè colligi potest ex Lib. III. FASTO-
RUM, ubi sic habet,

Idibus est Annæ festum geniale Perennæ,
Non procul à ripis advena Tybri tuis.

Deinde subdit,

Postera quum teneras Aurora refecerit herbas,
Scorpius à prima parte videndus erit.
Tertia post Idus lux est celeberrima Baccho.
Bacche fave Vati, dum tua festa cano.

Et mox,

Stella Lycaoniam vergit declivis ad Arcton
Milvius: hæc illa nocte videnda venit.

Denique,

Una

& HISTORIÆ SACRÆ. 353

Una dies mediâ est, & fiunt sacra Minervæ,
Nomina quæ à junctis quinque diebus habent.
Sanguine prima vacat, nec fas concurrere ferro:
Causa, quod est illa nata Minerva die.
Altera tresque super rara celebrantur arena:
Ensis exertis bellica læta Dea est.

Tandem

Summa dies è quinque tubas lustrare canoras
Admonet, & forti sacrificare Deæ.

Sic accepit MIRJAM PROPHE-
TISSA, *soror Abaronis, tympanum in ma-
nu sua; & egressæ sunt omnes fœminæ post
eam cum tympanis & cum choris.* Sic

Bellica læta Dea est :

Respondebat enim viris MIRJAM, *Can-
tate יְהוָה עֲרִית; quod excellendo excel-
luit: equum & sessorem ejus dejecit in mare.*
Exod: 15: 20, 21.

Inde revertentes Deus aspicit ales, iterque
Non agit in rectum, sed in orbem curvat eundem.
Ut volucris visis rapidissima milvius extis,
Dum timet, & densi circumstant sacra ministri,
Flectitur in gyrum, nec longius audet abire,
Spemque suam motis avidus circumvolat alis;
Sic super Actæas agilis Cyllenius arces
Inclinat cursus, & easdem circinat auras.

Z

Tunc

354 PARATITLA CHRONOL.

Tunc cecinit MOSCHE, & filii Jisraëlis, canticum istud יְהוָה ERIT, & loquuti sunt, dicendo, Cantabo יְהוָה ERIT, quod excellendo excelluit, equum & sessorem ejus dejecit in mare. Robur meum & carmen Jāh, & fuit mihi saluti; Hic est Deus fortis meus, cui habitaculum decorum ponam; Deus patris mei, & exaltabo eum; יְהוָה ERIT est bellicosissimus, יְהוָה ERIT est nomen ejus. Currus Parbonis & copias ejus præcipitavit in mare, delectusque præfectorum ejus demersi sunt in mare algosum: Abyssi operuerunt eos, descenderunt in profunda velut lapis. Dextra tua, יְהוָה ERIT, magnificat se mihi virtute illa, Dextra tua, יְהוָה ERIT confringis hostem, & magnitudine excellentiæ tuæ subvertis insurgentes contra te: furorem tuum immittis, consumit eos tanquam stipulam. Atque flatu narium tuarum coacervatæ sunt aquæ, constiterunt velut cumulus fluida, concreverunt abyssi in corde maris. Dixerat hostis, Persequar, assequar, dividam prædam: explebitur eis anima mea, exeram gladium meum, asseret eos in hereditatem manus mea. Flavisti vento tuo, operuit eos mare; profunda petierunt, tanquam plum-

plumbum, in aquis validis. Quis est sicut tu inter fortissimos *וְיְהוָה* ERIT? Quis est sicut tu, magnificus sanctitate, reverendus laudibus, mirificus? Extendisti dextram tuam, deglutiet eos terra. Deducis benignitate tua populum, quem redemisti; commode ducis robore tuo ad decorum habitaculum sanctitatis tuæ. Audiverunt populi, commovebuntur; dolor corripuit incolas Peliscthæ. Tunc turbabuntur duces Edomæorum, fortissimi Moabitarum, corripiet eos tremor: diffluent omnes incolæ Cenabanæ. Irruet super eos formido magna & pavor, magnitudine brachii tui conticescent tanquam lapis: donec pertransierit populus tuus *וְיְהוָה* ERIT, donec pertransierit populus, quem acquisivisti. Introduces eos, & plantabis eos in monte possessionis tuæ, loco, quem ad habitationem tuam operatus es *וְיְהוָה* ERIT, Sanctuario, *וְיְהוָה* Domine, quod stabiliverunt manus tuæ. *וְיְהוָה* ERIT regnabit in seculum & æternum: nam ingressus est equus Parbonis cum curribus ejus & equitibus ejus mare, & reduxit *וְיְהוָה* ERIT super eos aquas illas maris; Et filii Jisraëlis ierunt in arida per medium ejusdem maris Exod. 15: 1—19.

356 PARATITLA CHRONOL.

Quanto splendidior, quam cætera sidera, fulget
 Lucifer, & quanto, quam Lucifer, aurea Phœbe;
 Tanto virginibus præstantior omnibus Herse
 Ibat: eratque decus pompæ, comitumque suarum.
 Obstupuit forma Jove natus, & æthere pendens,
 Non secus exarsit, quam cum Balearica plumbum
 Funda jacit: volat illud, & incandescit eundo;
 Et, quos non habuit, sub nubibus invenit ignes.
 Vertit iter, cœloque petit diversa relicto,
 Nec se dissimulat: tanta est fiducia formæ.
 Quæ quanquam iusta est, cura tamen adjuvat illam;
 Permulcetque comas; chlamydemque, ut pen-
 deat apte,
 Collocat; ut limbus, totumque appareat aurum;
 Ut teres in dextra, qua somnos ducit, & arcet,
 Virga sit; ut ter sis niteant talaria plantis,

Hæc Symbolicè figurant, quæ memo-
 ria sunt prodita de MOSCHE, quum
*pasceret gregem Jithronis, soceri sui, Præ-
 fidis Midjanitarum, quumque abduceret gre-
 gem illum post quoddam desertum, ac veni-
 ret ad montem ipsum Dei in Chorebum.*
 Tunc apparuit Angelus יְהוָה ERIT ei
 in flamma ignis è medio cujusdam rubi;
 quumque aspiceret, ecce rubus ille ardebat
 igne, nec tamen rubus consumebatur. At-
 que dicebat MOSCHE, Divertam
 nunc, ut videm visionem istam magnam,
 quare non comburatur rubus iste. Et vidit
 יְהוָה ERIT, ipsum divertere ad aspi-
 ciendum, Et inclamavit eum Deus è medio il-
 lius

& HISTORIÆ SACRÆ. 357

lius rubi , dixitque , MOSCHE , MOSCHE ; atque dixit , Ecce me . Et dixit , Ne appropinques huc , extrabe calceamenta tua à pedibus tuis : nam locus , in quo stas , tellus sancta est Exod. 3:1—5.

Sed MIRJAM hic loco MOSCHIS comparet ,

Protinus invidiæ , nigro squallentia tabo ,
Tecta petit : domus est imis in vallibus antri
Abdita , Sole carens , non ulli pervia vento ,
Tristis , & ignavi plenissima frigoris , & quæ
Igne vacet semper , caligine semper abundet.

INVIDIA , de quâ mentio fit , figurat ÆGYPTIOS : etenim *extiterat Rex novus super Ægyptum , qui non agnoverat Josephum , & dixit populo suo , Ecce populus filiorum Jisraëlis multus & numerosus præ nobis . Age , sapienter & callide circumveniamus illum , ne multiplicetur , sitque , si quando exoriatur bellum , adjungetur hostibus nostris , & bellabit in nos , & ascendet ex hac terra . Atque constituerunt super eum præfectos angariis , qui affligerent eum oneribus suis ; Et edificavit urbes armamentariorum Parboni , Pithomum & Rahamsesum . Et , prout affligebant eum , ita augefcebat , & ita erumpebat , adeo ut distæderet eos propter filios Jisraëlis Exod. 1:8—12.*

At vero edixit יְהוָה ERIT MOSCHI, *Extende manum tuam Cælum versus, ut sint tenebræ super terram Ægyptiorum, & quivis palpet tenebras; Et extendit MOSCHE manum suam versus Cælum, extiteruntque tenebræ caliginosæ in tota terra Ægyptiorum tribus diebus: Non videbant alter alterum, neque surgebant ullus à loco suo tribus diebus; Et omnibus filiis Jisraëlis erat lux in habitationibus ipsorum* Exod. 10. 21 — 23.

Huc ubi pervenit bello metuenda virago,
Constitit ante domum (neque enim succedere tectis,
Fas habet) & postes extrema cuspide pulsat.
Concussæ patuere fores:

En Historiam, ad quam alluditur, MOSCHE dixit, Ita ait יְהוָה ERIT, *Circiter medium hujus noctis ego egressurus sum per medium Ægyptiorum: Et morietur omne primogenitum in terra Ægyptiorum, à primogenito Parhonis, qui sessurus erat super thronum ejus, usque ad primogenitum ancillæ, quæ est post molas; & omne primogenitum jumenti, Eritque clamor magnus in tota terra Ægyptiorum, cujusmodi non fuit editus, & cujusmodi non deinceps erit; Neque penes omneis filios Jisraëlis movebit canis lin-*

linguam suam, ab homine usque ad jumentum: ut cognoscatis, quantum discrimen ponat: יְהוָה ERIT inter Ægyptios & Jisraëlitas Exod. 11:4—7. Ast porro convocavit MOSCHE omnes Seniores Jisraelis, dixitque eis, Extrahite, & accipite vobis agnos per familias vestras, & jugulate ipsum Pascha. Atque accipietis fasciculum hyssopi, & intingetis in sanguine ipsius, qui erit in pelvi, & admovebitis superliminari, duobusque postibus, de sanguine illo, qui erit in pelvi; neque vos exhibitis ullus è porta domus sue ad matutinum usque: procedens enim יְהוָה ERIT ad percutiendum Ægyptum, quum viderit sanguinem illum in superliminari, & in duobus postibus, transibit: יְהוָה ERIT præter portam illam, nec sinet interfectorem ipsum ingredi domos vestras ad percutiendum. Atque observate rem hanc pro statuto tibi, & filiis tuis usque in seculum. Eritque, quum veneritis in terram illam, quam daturus est יְהוָה ERIT vobis, quemadmodum dixit, ut observetis hunc ipsum cultum. Et erit, quando dicent filii vestri vobis, Quisnam hic cultus vobis? Ut dicatis, Vistima Paschatis est יְהוָה ERIT, qui transiit præter domos filiorum Jisraëlis in
Z 4 Ægy-

360 PARATITLA CHRONOL.

Ægypto, quum caderet Ægyptios, & familias nostras eripuit; Et verticem inclinavit populus ipse, & incurvarunt sese. Atque abierunt, & fecerunt filii Jisraëlis, quemadmodum præceperat: יְהוָה ERIT per MOSCHEN & Aharonem, sic fecerunt Exod. 12: 21 — 28.

Rifus abest, nisi quem visi movere dolores:
Nec fruitur somno, vigilantibus excita curis.
Sed videt ingratos, intabescitque videndo,
Successus hominum, carpitque, & carpitur una;
Suppliciumque suum est.

Nam fuit sub mediam noctem, ut: יְהוָה ERIT caderet omnem primogenitum in terra Ægypti, à primogenito Parbonis, qui sessurus erat super thronum ejus, ad primogenitum usque captivi, qui erat in ergastulo; & omne primogenitum jumentorum. Atque surrexit Parbo nocte, ipse & omnes servi ejus, & omnes Ægyptii; Et extitit clamor magnus in Ægypto: eo quod nulla erat domus, ubi non esset mortuus Exod. 12: 29, 30.

Videt intus edentem
Vipereas carnes, vitiorum alimenta suorum,
Invidiam; visaque, oculos avertit. At illa.
Surgit humo pigre, semesarumque reliquit
Corpora serpentum, passuque incedit inerti.
Utque Deam vidit, formaque armisque decoram,
In

& HISTORIÆ SACRÆ. 361

Ingemuit, vultumque Deæ ad fuspiria duxit:
Pallor in ore sedet: macies in corpore toto:
Nusquam recta acies: vivent rubigine dentes:
Pectora felle virent, lingua est suffusa veneno;

His adde

Haud plura locuta,
Fugit, & impressa tellurem reppulit hasta.
Illa, Deam obliquo fugientem lumine cernens,
Murmura parva dedit, successorumque Minervæ
Indoluit, baculumque capit, quem spinea tortum
Vincula cingebant;

Alloquutus enim est : יְהוָה ERIT MO-
SCHEN & Abaronem, dicendo, Quum al-
loquetur vos Parbo, dicendo, Edite vobis
prodigium; tum edices Abaroni, Accipe ba-
culum tuum, & projice coram Parbone: &
vertetur in draconem. Atque venit MO-
SCHE, & Abaron ad Parbonem, & fece-
runt ita, ut præceperat : יְהוָה ERIT; ac
projecit Abaron baculum suum coram Parbo-
ne, & coram servis ejus; & conversus est
in draconem (NB. alias in serpentem muta-
tus qui dicitur Exod. 7: 15.) Atque voca-
vit etiam Parbo sapientes & præstigiatores,
ut facerent ipsi quoque Magi Ægyptii suis
incantationibus similiter: ac projecerunt quis-
que baculum suum, & conversi sunt in dra-

362 PARATITLA CHRONOL.

cones; Et deglutivit baculus Aharonis baculos eorum Exod. 7: 8 — 12.

adopertaque nubibus atris,
Quacunque ingreditur, florentia proterit arva,
Exuritque herbas, & summa papavera carpit,
Afflatuque suo populosque, urbesque, domosque,
Polluit.

Scilicet Deus vult, MOSCHE ut dicat
Parhoni nomine יְהוָה ERIT, *Ecce ego de-*
mittam pluviam sub hoc tempus cras, gran-
dinem gravem valde, cui par non fuit in
Ægypto, ex quo die fundata fuit usque ad-
huc, Atque nunc mitte congregatum pecus
tuum, Et quicquid est tibi in agro: quicun-
que homo ac jumentum invenietur in agro,
neque receptus fuerit in domum, simul ac
descenderit super eos hæc grando, morientur.
Quisquis ex servis Parhonis timuit verbum
יְהוָה ERIT, fecit ut confugerent ser-
vi sui, Et pecus suum in domos; Et, quis-
quis non adjecit animum suum ad verbum
יְהוָה ERIT, reliquit servos suos Et
pecus suum in agro. Atque dixit: יְהוָה
ERIT MOSCHI, Extende manum tuam
Cælum versus, ut sit grando in tota terra
Ægyptiorum, super homines, Et super ju-
menta, Et super omncis herbas agri, quæ
sunt

& HISTORIÆ SACRÆ. 363

sunt in terra Ægyptiorum; Ac extendit MOSCHE baculum suum Cælum versus: **וַיִּהְיֶה** ERIT edidit sonos, & grandinem, ut obiret ignis per terram, ac demisit: **וַיִּהְיֶה** ERIT Deus pluviam cum grandine super terram Ægyptiorum. Fuitque grando, in qua permixtus ignis sese accendebat, gravis admodum, cui par non extitit in tota terra Ægypti, ex quo fuit gentis illius. Ceciditque illa grando in tota terra Ægyptiorum, quicquid extabat in agro ab hominibus ad jumenta usque, omnemque herbam agri læsit illa grando, & omnem arborem agri fregit. Tantummodo in terra Goscenis, ubi erant filii Jisraelis, non fuit grando Exod. 9: 18 — 26. Nec non linum & hordeum læsum erat: quia hordeo spica erat mutica, & lino culmus; atque triticum & Zea non erant læsa: eo quod latentia erant sub terra Exod 9: 31, 32.

Tandem, ne plura dicam, quod AGLAUROS, GEMINO DE CECROPE NATA, IN LAPIDEM conversa dicitur, illud vult, quod FILIA PARHONIS OBSTUPUERIT, quando per fidem MOSES jam grandis renuit vocari filius ejus, potius eligens, simul malis vexari cum populo Dei, quam temporariam retinere

364 PARATITLA CHRONOL.

nere peccati fruitionem ; majores ducens divitias probrum Christi , quam Ægyptiorum thesauros : intuebatur enim in præmii retributionem Hebr. 11: 24—26.

XXI. Porro Lib. II. Versf. 835-876.

Has ubi verborum pœnas , mentisque profanæ
Cepit Atlantiades , dictas à Pallade terras
Linqvit , & ingreditur jactatis æthera pennis.
Sevocat hunc genitor , nec causam fassus amoris
Fideminister , ait , jussorum , nate , meorum ,
Pelle moram , subitoque celer delabere cursu.
Quæque tuam matrem tellus a parte sinistra
Sulpicit (indigenæ Sidonida nomine dicunt)
Hanc pete , quodque procul montano gramine
pasci

Armentum regale vides , ad littora verte ,
Dixit ; Et expulsi jam dudum monte juvenci
Litora jussa petunt , ubi magni filia Regis
Ludere , virginibus Tyriis comitata , solebat.
Non bene conveniunt , nec in una sede moran-
tur

Majestas & amor. Sceptri gravitate relicta ,
Ille pater rectorque Deûm , cui dextra trifulcis
Ignibus armata est , qui nutu concutit orbem ,
Induitur faciem tauri , mistusque juvencis
Mugit , & in teneris formosus obambulat herbis :
Quippe color nivis est , quam nec vestigia duri
Calcavere pedis , nec solvit aquaticus Auster :
Colla toris extant ; armis palearia pendent :
Cornua parva quidem , sed quæ contendere posses
Facta manu , puraque magis pellucida gemma :

Nullæ

& HISTORIÆ SACRÆ. 365

Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen;
 Pacem vultus habet. Miratur Agenore nata,
 Quod tam formosus, quod prælia nulla minetur;
 Sed, quamvis miretur, metuit contingere primo;
 Mox adit, & flores ad candida porrigit ora.
 Gaudet amans; & dum veniat sperata voluptas,
 Oscula dat manibus (vix ah! vix cætera differt)
 Et nunc alludit, viridique exultat in herba;
 Nunc latus in fulvis niveum deponit arenis;
 Paulatimque metu dempto, modo pectora præbet
 Virginea palpanda manu, modo cornua fertis
 Impedienda novis. Ausa est quoque regia virgo,
 Nescia, quem premeret, tergo confidere tauri.
 Tum Deus a terra, siccoque a litore sensim
 Falsa pedum primo vestigia ponit in undis;
 Inde abit ulterius, mediique per æquora Ponti
 Fert prædam. Pavet hæc, litusque ablata relictum
 Respicit: & dextra cornu tenet, altera dorso
 Imposita est; tenues sinuantur flamine vestes.

MOSCHE, qui prædicatur ATLANTIADES, quia est ex posteris ABRAHAMI, *fugerat metu Parhonis ex ÆGYPTO* in terram MIDJANIS Exod 2: 15. ubi uxorem ducebat TZIPPORAM vs. 21. quæ nomine EUROPÆ, ut dicitur, à TAURO fingitur *rapta*, ATLANTIADES in quem se converterat. Sed יְהוָה ERIT edixit MOSCHI (ceum famulo fido in tota domo ipsius Hebr. 3: 2, 5.) apud Midjanitas, I, revertere in Ægy.

366 PARATITLA CHRONOL.

*Ægyptum: mortui enim sunt omnes viri illi,
qui quærebant animam tuam. Et accepit
MOSCHE UXOREM SUAM, & fi-
lios suos, ac imposuit vebendum eos ASI-
NO, & revertebatur in terram Ægypti*
Exod. 4: 19, 20.

XXII. Vates Profanus MOSCHEN
introducitur fictis contendente verbis cum
PARHONE

Lib. I. Vers. 749 — 780.

Hinc Epaphus magni genitus de femine tandem
Creditur esse Jovis, perque urbes juncta parenti
Templa tenet. Fuit huic animis æqualis, & an-
nis,
Sole satus Phaëthon; quem quondam magna lo-
quentem,
Nec sibi cedentem, Phœboque parente superbum,
Non tulit Inachides: Matrique, ait, omnia de-
mens
Credis, & es tumidus genitoris imagine falsi.
Erubuit Phaëthon, iraque pudore repressit;
Et tulit ad Clymenen Epaphi convicia matrem,
Quoque magis doleas, Genitrix, ait, en! ego li-
ber,
Ille ferox, tacui; pudet hæc opprobria nobis
Et dici potuisse, & non potuisse refelli.
At tu, si modo sum Cœlesti stirpe creatus,
Ede notam tanti generis, meque affere Cœlo,
Dixit, & implicuit materno brachia collo:

Per-

& HISTORIÆ SACRÆ. 367

Perque suum, Meropisque caput, tedaſque ſo-
rorum,

Traderet, oravit, veri ſibi ſigna parentis.

Ambiguum eſt, Clymene precibus Phaëthontis,
an ira

Mota magis dicti ſibi criminis, utraque Cœlo
Brachia porrexit: ſpectantſque ad lumina Solis,
Per jubar hoc, inquit, radiis inſigne coruicis,
Nate, tibi juro, quod nos auditque, videtque,
Hoc te, quem ſpectas, hoc te, qui temperat or-
bem,

Sole ſatum; ſi ficta loquor, neget ille videndum
Se mihi, ſitque oculis lux iſta noviffima noſtris.

Nec longus patrios labor eſt tibi noſſe Penates:

Unde oritur, terræ domus eſt contermina noſtræ;

Si modo fert animus, gradere, & ſcitabere ab ipſo,

Emicat extemplo lætus poſt talia matris

Dicta ſuæ Phaëthon, & concipit æthera mente:

Æthiopasque ſuos, poſitosque ſub ignibus Indos

Sidereis tranſit, patriosque adit impiger ortus.

Quum autem PHAETHON dicat
PARHONEM, vel Græcis PHARAO-
NEM, EPAPHUS vero eſt MOSGHE;
Scilicet hic alluditur ad celebre diſſidium
illud, quod interceſſerat MOSCHEN
inter & PARHONEM veræ Religionis
ergo: heic loci quod ſufficit.

XXIII. Denique ad extremum Muſa
Calliope, una Aonidum vel ex Deabus
Theſpiadis, ſic refert

Lib,

Vaſta giganteis injecta eſt inſula membris
 Trinacris, & magnis ſubjectum molibus urget,
 Æthereas auſum ſperare Typhoëa ſedes.
 Nititur ille quidem, tentatque reſurgere ſæpe;
 Dextra ſed Auſonio manus eſt ſubjecta Peloro;
 Læva, Pachyne, tibi; Lilybæo crura premuntur;
 Degravat Ætna caput, ſub qua reſupinus arenas
 Ejectat, flammamque fero vomit ore Tiphoeus.
 Sæpe remoliri luctatur pondera terræ,
 Oppidaque, & magnos devolvere corpore montes;
 Inde tremit tellus, & Rex pavet ipſe ſilentium,
 Ne pateat, latoque ſolum retegatur hiatu,
 Immiſſuſque dies trepidantes terreat umbras.
 Hanc metuens cladem, tenebroſa ſede Tyrannus
 Exierat: curruque atrorum evectus equorum,
 Ambibat Siculæ cautus fundamina terræ.

Tandem, inquam, Vates hic Profanus
 Symbolicè figurat AFFLICTIONEM
 JISRAELITARUM IN ÆGYPTO,
 CUI IPSI ope יהורח ERIſT OBNI-
 TEBANTUR; Cujus Hiſtoriam totam,
 prout jacet, ut eo major lux Lectori af-
 fulgeat, neceſſe habui heic ponere. Sci-
 licet

Vaſta giganteis injecta eſt inſula membris
 Trinacris, & magnis ſubjectum molibus urget,
 Æthereas auſum ſperare Typhoëa ſedes.

Niti-

Nititur ille quidem, tentatque resurgere sæpe;
 Dextra sed Ausonio manus est subjecta Peloro;
 Læva, Pachyne, tibi; Lilybæo crura premuntur;
 Degravat Ætna caput, sub qua resupinus arenas
 Ejecat, flammamque fero vomit ore Tiphoeus.

Extiterat enim Rex novus super Ægyptum, qui non agnoverat JOSEPHUM, & dixit populo suo, Ecce populus filiorum Jisraelis multus & numerosus præ nobis. Age, sapienter & callide circumveniamus illum, ne multiplicetur, sitque, si quando exoriatur bellum, adjungetur hostibus nostris, & bellabit in nos, & ascendet ex hac terra. Atque constituerunt super eum præfectos angariis, qui affligerent eum oneribus suis; Et ædificavit urbes armamentariorum Parboni, Pitbomum & Rahamsesum. Et, prout affligebant eum, ita augebat, & ita erumpebat, adeo ut distæderet eos propter filios Jisraelis. Atque coegerunt Ægyptii filios Jisraelis servire per sævitiam, amaramque effecerunt vitam eorum servitute dura, in luto, & in lateribus, & in omni servitute rustica: omni servitute ipsorum, quam exigebant ab iis per sævitiam. Atque dixit Rex Ægypti obstetricibus Hebræarum, quarum uni nomen erat Schipbra, & nomen alteri Puba, dixitque, Quum obstetricaveritis Hebræis, & inspexeritis in sellas parturientium, si filius fuerit, enecabi-

tis illum, sin filia, vivat. Atque timuerunt obstetrices illæ Deum ipsum, neque fecerunt, quemadmodum edixerat eis Rex Ægypti: Et vivos conservabant natos. Atque vocavit Rex Ægypti obstetrices illas, dixitque eis, Quare fecistis rem hanc? Et vivos conservastis natos? Et dixerunt obstetrices illæ Parboni, Quia Hebrææ non sunt, sicut mulieres Ægyptiæ: sunt enim vividæ, quum nondum venit ad ipsas ulla obstetrix, jam pepererunt. Ac benefecit Deus obstetricibus illis, Et augebatur populus ille, Et corroborabatur valde. Atque factum est, quia timebant illæ obstetrices Deum, ut statueret illis domos; Et PARHO præcepit toti populo suo, edicens, Omnem horum filium, qui nascetur, in rivum ipsum projicite, Et omnem horum filiam vivam conserveate Exod 1:8 — 22.

Porro postea accesserunt Mosche Et Aaron, Et dixerunt Parboni, Ita ait: יהוה ERIT Deus Jisraelis, Dimitte populum meum, ut festum celebrent mihi in deserto. Et dixit Parbo, Quis est: יהוה ERIT, cujus voci auscultem, dimittendo Jisraelem? Non novi יהוה ERIT, Et quoque Jisraelem non dimittam. Atque dixerunt, Deus ipse Hebræorum obviam factus est nobis; abea-

mus

mus quæso itinere tridui in illud desertum ,
 ut sacrificemus וַיִּחַי ERIT Deo nostro:
 ne occurrat nobis peste aut gladio. Et dixit
 eis Rex Ægypti , Mosche & Aharon , qua-
 re abstrahitis populum hunc ab operibus suis ?
 abite ad onera vestra. Ac dicebat Parho ,
 En multus nunc est populus hujus terræ , &
 cessare faceretis eos ab oneribus suis ? Præce-
 pitque Parho eodem die exactoribus populi
 & moderatoribus ejus , dicendo , Ne pergatis
 dare huic populo stramen ad faciendos lateres ,
 sicut heri nudiusque tertius : ipsi eant , ut
 conquirant sibi stramen ; summam laterum ,
 quam ipsi faciebant heri nudiusque tertius ,
 impenite eis , ne minuite ex ea : quia desides
 illi sunt , idcirco clamant ipsi , dicendo , A-
 beamus , sacrificemus Deo nostro. Aggrave-
 tur hæc servitus super homines istos , & ope-
 rentur in ea , neque attendant verbis falsis.
 Atque egressi sunt exactores ipsi populi , &
 moderatores ejus , & alloquuti sunt populum
 ipsum , dicendo , Ita ait Parho , Ego non
 sum daturus vobis stramen : Vos ite , accipi-
 te vobis stramen , undecunque inveneritis ;
 neque diminutum est de servitute vestra quic-
 quam. Et dispersus est populus ipse per to-
 tam terram Ægypti , ad conquirendum stipu-
 lam pro stramine. Atque exactores urge-
 bant , dicendo , Perficite opera vestra , pen-
 sum

sum diei die suo, ut quum adesset stramen. Et cedebantur moderatores filiorum Jisraelis, quos illis praeferant exactores Parbonis, dicendo, Quare non perfecistis demensum vestrum, faciendo lateres, ut heri nudiusque tertius, tam heri quam hodie? Atque accesserunt moderatores filiorum Jisraelis, & clamaverunt ad Parbonem, dicendo, Quare facis ita servis tuis? Stramen non datur servis tuis, & lateres, inquiunt nobis, perficite? & ecce caduntur servi tui, & culpa est populi tui. Atque dixit, Desides vos, desides: idcirco vos dicitis, Abeamus, sacrificemus יְהוָה ERIT; Et nunc abite, servite, neque stramen dabitur vobis, & summam laterum dabit. Et videbant moderatores filiorum Jisraelis, se loco malo esse, dicendo, Ne diminuere de lateribus vestris, pensum diei die suo. Et inciderunt in Moschen & Abaronem, qui stabant è regione ipsorum, quum exirent ipsi a Parbone; dixeruntque eis, Respiciat יְהוָה ERIT ad vos, & judicet: qui fecistis ut foeteat odor noster ante oculos Parbonis, & ante oculos servorum ejus, tradendo gladium in manum eorum ad interficiendum nos. Atque reversus est Mosche ad יְהוָה ERIT, & dixit, Domine, quare malo affecisti po-
pu-

pulum hunc? Quamobrem jam misisti me? Nam ex quo veni ad Parhonem, & loquutus sum nomine tuo, malo affecit populum hunc; neque liberando liberaſti populum tuum. Et dixit יְהוָה ERIT Moſchi, Nunc videbis, quid faſturus ſim Parhoni: nam per manum fortem dimittet eos, & per manum fortem expellet eos è terra ſua. Atque alloquutus eſt Deus Moſchen, dixitque ei, Ego ſum יְהוָה ERIT, Et apparui Abrahamo, Jitzchako, & Jakhobo nomine fortis Omnipotentis, neque nomine meo יְהוָה ERIT cognitus ſum illis; Et etiam ſtabilivi fœdus meum cum illis, me daturum illis terram peregrinationum ipſorum, in qua peregrinabantur; Etiamque ego audivi gemitum filiorum Jiſraelis, quos Ægyptii ſervire cogunt, & recordor fœderis mei: idcirco dic filiis Jiſraelis, Ego יְהוָה ERIT, educamque vos de ſubter oneribus Ægyptiorum, eripiamque vos à ſervitute eorum, redimamque vos brachio exerto & judiciis magnis, aſſumamque vos mihi in populum, eroque vobis Deus, & experiemini, me eſſe יְהוָה ERIT Deum veſtrum, educentem vos de ſubter oneribus Ægyptiorum; denique introducam vos in eam terram, quam propter ſuſtuli manum meam me daturum Abraha-

374 PARATITLA CHRONOL.

mo, *Fitzchako*, & *Jahakobo*: & dabo eam vobis hereditatem, ego : יְהוָה ERIT.

Atque ita alloquutus est *Mosche* filios *Jisraelis*, neque attenderunt ad *Moschen* præ angustia spiritus, & præ servitute dura. Et alloquutus est : יְהוָה ERIT *Moschen*, dicendo, I, alloquere *Parhonem*, Regem *Ægypti*, ut dimittat filios *Jisraelis* è terra sua. Atque loquutus est *Mosche* coram יְהוָה

ERIT, dicendo, En filii *Iisraelis* non attenderunt ad me, & quomodo attendet ad me *Parho*: egoque sum præputiatus labiis? Et alloquutus est : יְהוָה ERIT *Moschen* & *Abaronem*, & mandata dedit eis ad filios *Iisraelis*, & ad *Parhonem* Regem *Ægypti*: ad educendum filios *Iisraelis* è terra *Ægypti* *Exod. Cap. 5. & 6: 1—12.*

Porro

Sæpe remoliri luctatur pondera terre,
Oppidaque, & magnos devolvere corpore montes;
Inde tremit tellus, & Rex pavet ipse silentum,
Ne pateat, latoque solum retegatur hiatu,
Immissusque dies trepidantes terreat umbras.

Scilicet : יְהוָה ERIT dixit *Moschi* & *Abaroni*, dicendo, Quum alloquatur vos *Parho*, dicendo, Edite vobis prodigi-

& HISTORIÆ SACRÆ. 375

digium; tum edices Aharoni, Accipe baculum tuum, & projice coram Parbone: & vertetur in draconem. Atque venit Mosche, & Aharon ad Parbonem, & fecerunt ita, ut præceperat: יהוה ERIT; ac projecit Aharon baculum suum coram Parbone, & coram servis ejus: & conversus est in draconem. Atque vocavit etiam Parbo sapientes & præstigiatores, ut facerent ipsi quoque Magi Ægyptii suis incantationibus similiter: ac projecerunt quisque baculum suum, & conversi sunt in dracones; & deglutivit baculus Aharonis baculos eorum. Atque obfirmatum est cor Parbonis, neque auscultabat illis, quemadmodum prædixerat: יהוה ERIT. Et dixit: יהוה ERIT Moschi, Aggravatum est cor Parbonis, renuit dimittere populum hunc; I ad Parbonem hoc mane, ecce egreditur ad aquam, ut consistas è regione ejus ad ripam ipsius rivi, & baculum, qui versus fuerat in serpentem, accipe in manu tua, Et dices ei, יהוה ERIT Deus Hebræorum misit me ad te, dicendo, Dimitte populum meum, ut serviat mihi in deserto, Et ecce non auscultavisti adhuc: Ita ait: יהוה ERIT, Hac re experieris, me esse יהוה ERIT, Ecce ego percussurus sum baculo hoc, qui est

376 PARATITLA CHRONOL.

in manu mea, superficiem aquæ, quæ est in hoc rivo, & convertetur in sanguinem: Et pisces, qui sunt in rivo illo, morientur, adeo ut fœteat ipse rivus, & defetiscentur Ægyptii aquam ex illo rivo bibituri. Atque dixit: **יְהוָה** ERIT Moschi, Edic Abaroni, Accipe baculum tuum, & extende manum tuam super aquas Ægypti, super flumina earum, super rivos earum, & super stagna earum, & super omnem congregationem aquarum illius, eruntque sanguis: & erit sanguis in tota terra Ægypti, & in ligneis, & in vasis lapideis. Atque fecerunt sic Mosche & Abaron, ut præceperat: **יְהוָה** ERIT, & sustulit baculum suum, & percussit aquam, quæ erat in eo rivo, ante oculos Parhonis, & ante oculos servorum ejus; Et conversæ sunt omnes aquæ, quæ erant in rivo illo, in sanguinem: Et pisces, qui erant in rivo illo, mortui sunt, & fœtuit rivus ille, neque potuerunt Ægyptii bibere aquam ex eorivo, Eratque sanguis ille per universam terram Ægypti. Atque fecerunt similiter Magi Ægyptii incantationibus suis; Et obfirmatum est cor Parhonis, neque auscultabat eis, quemadmodum prædixerat: **יְהוָה** ERIT. Et avertit se Parbo, rediitque domum suam, nec adjecit animum suum etiam ad istud.

Tum

Tum effodientes omnes Ægyptii quærebant circa rivum illum aquam ad bibendum: quia non poterant bibere ex aqua illius rivi. Et completum est septiduum, postquam percussit יהוה ERIT rivum illum. Atque edixit יהוה ERIT Moschi, I ad Parhonem; Et dices ei, Ita ait: יהוה ERIT, Dimitte populum meum, ut serviant mihi; Quod si tu renues dimittere, ecce ego verberaturus sum totam oram tuam ranis: Et abunde producet is rivus ranas, Et ascendent, Et ingredientur domum tuam; Et conclave cubilis tui, Et in lectum tuum, Et in domum servorum tuorum, Et in domos populi tui, Et in furnos tuos, Et in matras tuas; atque contra te, Et contra populum tuum, Et contra omnes servos tuos, hæ ranæ ascensuræ sunt. Dixitque יהוה ERIT Moschi, Edic Abaroni, Extende manum tuam cum baculo tuo super flumina ipsa, super rivos Et super stagna, Et fac ut ascendant ranæ super terram Ægypti; Et extendit Abaron manum suam super aquas Ægypti, Et ascenderunt ranæ, ac operuerunt terram Ægypti. Atque fecerunt similiter Magi ipsi incantationibus suis, Et fecerunt ut ascenderent ranæ super terram Ægypti. Atque accersivit Parho Moschen Et Abaronem, dixitque, Supplices orate

378 PARATITLA CHRONOL.

יְהוָה יֵרֵד ERIT, ut amoveat ranas istas a me, & a populo meo : & dimittam hunc populum, ut sacrificent יְהוָה ERIT.

Et dixit Mosche Parboni, Gloriam assume supra me; ecquando supplex orabo pro te, & pro servis tuis, & pro populo tuo, ut excindat ranas istas a te, & a domibus tuis? tantum in rivo relinquantur? Atque dixit, In crastinum. Et dixit, Secundum verbum tuum fiet, ut experiaris, neminem esse, nisi יְהוָה ERIT

Deum nostrum : Et recedent istæ ranæ a te, & a domibus tuis, & a servis tuis, & a populo tuo; tantum in rivo relinquentur. Atque exivit Mosche & Aharon à Parbone, inclamaruntque יְהוָה ERIT, propter illas ranas, quas imposuerat Parboni; Et fecit יְהוָה

ERIT secundum sermonem Moschis : ac mortuæ sunt ranæ è domibus, & ex vivariis, & ex agris ipsis; & colligebant eas acervatim, & fœtebat ipsa terra. Atque vidit Parbo, esse aliquam respirationem : & aggravavit cor suum, neque auscultavit eis, quemadmodum prædixerat יְהוָה ERIT,

& dixit יְהוָה ERIT Moschi, Edic Aharoni, Extende baculum tuum, & percutite pulverem terræ, ut convertatur in pediculos per totam terram Ægypti; Et fecerunt ita :

ex-

extenditque Abaron manum suam cum baculo suo ; & percussit pulverem terræ , fueruntque pediculi in hominibus , & in jumentis ; totus pulvis terræ erant pediculi in universa terra Ægypti. Laborantes vero similiter Magi incantationibus suis, ut producerent pediculos, non potuerunt ; fueruntque pediculi illi in hominibus , & in jumentis. Et dicebant Magi Parboni, Digitus Dei hic est ; Et obfirmatum est cor Parbonis, neque auscultabat illis, quemadmodum prædixerat : **יְהוָה**

ERIT. Atque edixit : **יְהוָה** ERIT Mo-

schi, Mature surge hoc mane, & te sisle coram Parbone, ecce egreditur ad aquam, Ut dicas ei, Ita ait : **יְהוָה** ERIT, Di-

mitte populum meum, ut serviant mihi : nam, nisi tu dimittas populum meum, ecce ego immissurus sum in te, & in servos tuos, & in populum tuum, & in domos tuas, quandam colluviem animalium, adeo ut impleantur domus Ægyptiorum illa colluvie animalium, etiamque tellus ipsa, super quam illi sunt. Et excipiam in die illo terram Goscchenis, in qua populus meus moratur, ut non sit ibi colluvies animalium : quo cognoscas, me **יְהוָה** ERIT esse in medio hujus

terræ, Et ponam redemptionis indicium inter populum meum & inter populum tuum ;

in

380 PARATITLA CHRONOL.

in crastinum futurum est signum hoc. Et fecit : יְהוָה ERIT sic : Et advenit colluvies animalium gravis in domum Parbonis, Et domum servorum ejus ; Et in tota terra Ægyptiorum corrumpebatur terra ab illa colluvie animalium. Atque accersivit Parho Moschen Et Abaronem, Et dixit, Ite, sacrificate Deo vestro in hac terra. Et dixit Mosche, Non convenit sic facere : quia abominationem Ægyptiorum sacrificaturi sumus יְהוָה ERIT Deo nostro ; Ecce sacrificarem abominationem Ægyptiorum ante oculos eorum, nonne lapidaturi essent nos ? Itinere tridui eamus in desertum, Et sacrificemus יְהוָה ERIT Deo nostro, quem admodum edixerit nobis. Atque dixit Parho, Ego dimittam vos, ut sacrificetis יְהוָה ERIT Deo vestro in deserto ; tantummodo longe abeundo ne longius abeatis ut discedatis, supplices orate pro me. Et dixit Mosche, Ecce ego mox egressus abs te supplex orabo יְהוָה ERIT, ut recedat hæc colluvies animalium à Parhone, à servis ejus, Et à populo ejus cras ; tantummodo ne pergat Parho illudere, non dimittendo populum istum ad sacrificandum יְהוָה ERIT. Et egressus est Mosche à Parhone, Et supplex oravit

vit יְהוָה ERIT, fecitque יְהוָה E-
 RIT secundum verbum Moschis: Et recede-
 bat colluvies ista animalium à Parbone, à
 servis ejus, Et à populo ejus; ne unum qui-
 dem relictum est. Atque aggravavit Parbo
 cor suum etiam hac vice, neque dimisit po-
 pulum hunc. Et edixit יְהוָה ERIT Mo-
 schi, I ad Parbonem, Et alloquere eum, Ita
 ait יְהוָה ERIT Deus Hebraorum, Di-
 mitte populum meum, ut serviant mihi:
 nam, si tu renuas dimittere, Et adhuc vi-
 detineas eos, ecce manus יְהוָה ERIT
 futura est in pecus tuum, quod erit in agro,
 in equos, in asinos, in camelos, in armenta,
 Et in greges, peste gravi valde; Et discrim-
 men faciet יְהוָה ERIT inter pecus Jis-
 raëlitarum Et inter pecus Ægyptiorum: ne-
 que morietur ex omnibus, quæ sunt filiorum
 Jisraëlis, quicquam. Constituitque יְהוָה
 ERIT certum tempus, dicendo, Cras fa-
 cturus est יְהוָה ERIT rem istam in hac
 terra; Et fecit יְהוָה ERIT rem illam
 postero die: Et moriebatur omne pecus Ægyptio-
 rum, ac de pecore filiorum Jisraëlis ne unum
 quidem moriebatur; Misitque Parbo, Et
 ecce non mortuum erat è pecore Jisraëlita-
 rum vel unum. Atque aggravatum est cor
 Parbo-

382 PARATITLA CHRONOL.

Parbonis, neque dimisit populum. Et edixit : יְהוָה ERIT Moschi & Abaroni,
Sumite vobis plenos pugnos vestros favilla
fornacis, quam spargat Mosche Cælum ver-
sus ante oculos Parbonis: & erit in pulvi-
sculum per omnem terram Ægypti, fietque
super homines, & super jumenta, ulcuserum-
pens pustulis in tota terra Ægyptiorum. Et
acceperunt favillam cujusdam fornacis, ac
steterunt coram Parbone, sparsitque illam
Mosche Cælum versus: & fuit ulcus pustulis
erumpens in hominibus & jumentis, neque
poterant ipsi Magi consistere coram Mosche
propter illud ulcus; erat enim ulcus illud in
ipsis Magis, & in omnibus Ægyptiis. At-
que obfirmavit : יְהוָה ERIT cor Parbonis,
neque auscultabat eis, quemadmodum præ-
dixerat : יְהוָה ERIT Moschi. Et edixit :
יְהוָה ERIT Moschi, Mature surge hoc
mane, teque siste coram Parbone, ut dicas
ei, Ita ait : יְהוָה ERIT Deus Hebræorum,
Dimitte populum meum, ut serviant mihi:
quoniam hac vice ego immissurus fuisssem
omneis plagas meas in cor tuum, & in ser-
vos tuos, & in populum tuum, ut experia-
ris, non esse parem mihi in universa terra;
modo enim, quum extendi manum meam,
percussissem etiam te, & populum tuum peste
illa;

illa ; veruntamen propterea ad hoc ipsum excitavi te , ut ostendam in te virtutem meam , & ut enarretur nomen meum in tota terra. Adhuc tu te ipsum extollis in populum meum , ut non dimittas eos ? Ecce ego demittam pluviam sub hoc tempus cras , grandinem gravem valde , cui par non fuit in Ægypto , ex quo die fundata fuit usque adhuc. Atque nunc mitte congregatum pecus tuum , & quicquid est tibi in agro : quicumque homo ac jumentum invenietur in agro , neque receptus fuerit in domum , simul ac descenderit super eos hæc grando , morientur. Quisquis ex servis Parbonis timuit verbum יְהוָה ERIT , fecit ut confugerent servi sui , & pecus suum in domos ; Et , quisquis non adjecit animum suum ad verbum יְהוָה ERIT , reliquit servos suos & pecus suum in agro. Atque dixit : יְהוָה ERIT Moschi , Extende manum tuam Cælum versus , ut sit grando in tota terra Ægyptiorum super homines , & super jumenta , & super omneis herbas agri , quæ sunt in terra Ægyptiorum ; Ac extendit Mosche baculum suum Cælum versus : & יְהוָה ERIT edidit sonos & grandinem , ut obiret ignis per terram , ac demisit : יְהוָה ERIT Deus pluviam cum grandine super terram Ægyptiorum.

tiorum. Fuitque grando, in qua permistus ignis se accendebat, gravis admodum, cui par non extitit in tota terra Ægypti, ex quo fuit gentis illius. Ceciditque illa grando in tota terra Ægyptiorum, quicquid extabat in agro ab hominibus ad jumenta usque, omnemque herbam agri læsit illa grando, & omnem arborem agri fregit. Tantummodo in terra Goschenis, ubi erant filii Jisraëlis, non fuit grando. Misitque Parho, & accersivit Moschen & Aharonem, dixitque eis, Peccavi hac vice, יְהוָה ERIT ille est justus, & ego & populus meus sumus improbi; supplices orate יְהוָה ERIT (nam satis est) ne pergant esse soni Dei & grando, & dimittam vos, neque ultra manebitis. Et dixit ei Mosche, Quum egressus fuero hac civitate, & expandero manus meas ad יְהוָה ERIT, soni illi cessabunt, & grando non erit amplius, ut experiaris יְהוָה ERIT esse terram hanc. Atque tu, & servi tui, novi, quod nondum timebitis a facie יְהוָה ERIT Dei. Ac linum, & hordeum læsum erat: quia hordeo spica erat mutica, & lino culmus; atqui triticum & Zea non erant læsa: eo quod latentia erant sub terra. Et egressus est Mosche urbe à Parhone, & expandit

pandit manus suas ad יְהוָה ERIT, cessaveruntque soni illi & grando, & pluvia non est effusa in terram. Atque vidit Parbo, cessasse pluviam illam & grandinem & sonos, & perrexit peccare: aggravavitque cor suum, ipse & servi ejus; Et obfirmatum est cor Parbonis, neque dimisit filios Fislel: quemadmodum loquutus erat יְהוָה.

ERIT per manum Moschis. Et edixit: יְהוָה ERIT Moschi, I ad Parbonem:

nam ego aggravavi cor ejus, & cor servorum ejus, ut edam signa mea hæc in medio ejus, & ut enarres audiente filio tuo & filio filii tui, quæ præclare gesserō in Ægyptios, & signa mea, quæ edidero in eis; ut cognoscatis, me esse יְהוָה ERIT. Ac venit

Mosche & Abaron ad Parbonem, & dixerunt ei, Sic ait יְהוָה ERIT Deus He-

bræorum, Quousque renuis abjicere te coram me? Dimitte populum meum, ut serviant mihi: nam, si tu renues dimittere populum meum, ecce me inducentem cras locustas in oram tuam, & operient superficiem terræ, ita ut non possit quisquam videre terram; Et absument residuum, ~~quod evasit~~, quod relictum est vobis a grandine, absumentque omnem arborem, quicquid oritur vobis ex agro. Et implebunt domos tuas, domosque

omnium servorum tuorum, & domos omnium
 Ægyptiorum: quales non viderunt patres
 tui, & patres patrum tuorum, a die quo
 extiterunt super hanc tellurem usque in diem
 hunc; Et avertit se, exiitque a Parhone.
 Atque dixerunt servi Parhonis ei, Quousque
 erit ille nobis in laqueum? Dimitte homines
 istos, ut serviant יהוה ERIT Deo suo:
 an nondum cognoscis, periisse Ægyptum? Ac
 reductus est Mosche, & Aharon ad Parho-
 nem, Et dixit eis, Ite, servitum יהוה ERIT
 Deo vestro: quinam sunt illi, qui
 abituri sunt? Et dicebat Mosche, Cum pue-
 ris nostris, & cum senibus nostris abeundum
 est nobis, Cum filiis nostris, & cum filiabus
 nostris, & cum gregibus nostris, & cum armentis
 nostris abeundum est nobis: quoniam festum
 יהוה ERIT nobis indictum est. At-
 que dixit eis, Ita sit : יהוה ERIT vo-
 biscum, ut sum dimissurus vos & parvulos
 vestros, Videte versari malum, ante faciem
 vestram, Non ita fiet, Ite nunc, qui viri
 estis, & servite יהוה ERIT. nam id
 vos postulabatis; Atque expulsi sunt illi a
 facie Parhonis. Et dixit : יהוה ERIT
 Moschi, Extende manum tuam contra ter-
 ram Ægyptiorum pro locustis, ut ascendant
 super

super terram Ægyptiorum; & absument omnem herbam ejus terræ, quicquid grando illa reliqui fecit. Et extendit Mosche baculum suum contra terram Ægyptiorum, & :
יְהוָה ERIT adduxit Eurum in eam terram toto die illo, & tota illa nocte: manserat, & Eurus ille apportabat locustas, & ascendebant locustæ illæ super universam terram Ægyptiorum, resederuntque in tota ora Ægyptiorum graves admodum, ante quas non fuerant sic locustæ pares istis, & post quas non sunt futuræ sic: & operiebant superficiem totius terræ illorum, & terra obscurabatur, absumebantque omnem herbam terræ illorum, & omnem fructum cujusvis arboris, quicquid residuum fecerat grando illa: neque residua facta est ulla viriditas in ulla arbore, & in herba agri, per totam terram Ægyptiorum. Et festinavit Parho accersere Moschen & Aharonem, dixitque, Peccavi in **יְהוָה** ERIT Deum vestrum, & in vos; Et nunc, condona quæso peccatum meum tantum hac vice, & supplices orate **יְהוָה** ERIT Deum vestrum, ut amoveat a me tantummodo mortem istam. Et egressus est a Parhone, ac supplex oravit **יְהוָה** ERIT; & immisit ex adverso : **יְהוָה** ERIT ventum Occidentalem vehementem valde, ac elevavit

388 PARATITLA CHRONOL.

vavit locustas istas, & defixit eas in mare
algosum: non relicta est locusta una in ora
tota Ægyptiorum. Atque induravit : יהוה

ERIT cor Parhonis, & non dimisit filios
Jisraelis. Et eduxit : יהוה ERIT Mo-

schi, Extende manum tuam Cælum versus,
ut sint tenebræ super terram Ægyptiorum, &
quicquid palpet tenebras; Et extendit Mosche ma-
num suam Cælum versus, extiteruntque te-
nebræ caliginosæ in tota terra Ægyptiorum
tribus diebus: Non videbant alter alterum,
neque surgebant ullus a loco suo tribus die-
bus; Et omnibus filiis Jisraelis erat lux in
mansionibus suis. Et accersivit Parho Mo-
schen, ac dixit, Abite, servite יהוה E-

RIT, tantum greges vestri & armenta ve-
stra sistantur; Etiam parvuli vestri abeant
vobiscum. Atque dixit Mosche, Etiam tu
permissurus es in manu nostra victimas &
holocausta, quæ faciamus יהוה ERIT

Deo nostro; Etiamque pecora nostra abibunt
nobiscum, non relinquetur vel ungula quia
ex eis accepturi sumus, ut serviamus יהוה

ERIT Deo nostro, & nos ignoramus, quo
colemus יהוה ERIT, donec perveneri-
mus illuc. Atque induravit : יהוה ERIT

cor Parhonis, & noluit dimittere eos. Dixit-
que

que ei Parbo, *Apage a me, cave tibi, ne pergas intueri faciem meam: nam, quo die intuitus fueris faciem meam, morieris; Et dixit Mosche, Recte loquutus es, non pergam amplius intueri faciem tuam. Atque dixit: יְהוָה ERIT Moschi, Adbuc plagam unam inducam super Parbonem, & super Ægyptios, postmodum dimittet vos hinc; quum dimittet vos omnino, expellendo expellet vos hinc. Loquere nunc audiente hoc populo, ut petant vir a proximo suo, & mulier a proxima sua, vasa argentea & vasa aurea. Reddiditque: יְהוָה ERIT gratiosum populum illum in oculis Ægyptiorum; Etiam vir ille Mosche magnus valde erat in terra Ægyptiorum ante oculos servorum Parbonis, & ante oculos ipsius populi. Et dixit Mosche, Ita ait: יְהוָה ERIT, Circiter medium hujus noctis ego egressurus sum per medium Ægyptiorum, & morietur omne primogenitum in terra Ægyptiorum, a primogenito Parbonis, qui sessurus erat super thronum ejus, usque ad primogenitum ancillæ, quæ est post molas; & omne primogenitum jumenti. Eritque clamor magnus in tota terra Ægyptiorum, cujusmodi non fuit editus, & cujusmodi non deinceps erit; Neque penes omneis filios Jisraelis movebit ca-*

390 PARATITLA CHRONOL.

nis linguam suam, ab homine usque ad jumentum: ut cognoscatis, quantum discrimen ponat: יְהוָה ERIT inter Ægyptios & Jisraelitas. Et descendent omnes servi tui isti ad me, & incurvabunt se mihi, dicendo, Exi tu, & totus iste populus, qui tua vestigia sequitur, & postea exibo; Exiitque a Parbone ardens iracundia. Et dixit: יְהוָה ERIT Moschi, Non auscultabit vobis Parbo, ut multiplicem prodigia mea in terra Ægypti. Atque, Mosche & Aharone edentibus illa ipsa prodigia omnia coram Parbone, indu-ravit: יְהוָה ERIT cor Parbonis, & non dimisit filios Jisraelis è terra sua. Atque alloquutus est: יְהוָה ERIT Moschen & Aharonem, in terra Ægypti, dicendo, Hic mensis vobis principium est mensum, primus ille esto vobis inter menses cujusque anni. Alloquimini totam congregationem Jisraelis, dicendo, In ipso decimo die mensis hujus ut accipiant sibi quisque agnum pro familia paterna, agnum pro quaque familia. Et, si minor fuerit aliqua familia, quam ut sit par edendo agno, accipiet ipse paterfamilias, & vicinus ejus, qui proximus est domui ejus pro numero animarum: quisque pro ratione cibi sui numerabitis ad agnum comedendum; Agnus integer, masculus, filius anni esto vobis,

bis, cum ex ovibus aut ex capris accipitote. Sitque apud vos in custodia usque ad decimum quartum diem hujus mensis, & mactabit illum omnis cœtus congregationis Israhelitis inter duas vespervas. Atque accipient ex ipsius sanguine, & aspergent duobus postibus & superliminari, in domibus illis, in quibus esuri sunt ipsum; ac comedent carnem illius ea ipsa nocte, assatam igne, cum azymis & super amaris comedent eam. Ne comedatis ex ea crudum quicquam, & coctile coctum in aqua, sed assum igne, caput ejus cum cruribus ejus, & cum intestinis ejus. Et non reliquum facietis ab illa in matutinum usque: quodque superest ab illo usque mane, igne comburetis. Atque ita comedetis eam, lumbis vestris succinctis, calceamentis vestris ad pedes vestros, & baculo vestro in manu vestra, & comedetis eam cum festinatione: Pesach hic est יָחַד ERIT.

Et transiturus sum per terram Ægypti ea ipsa nocte, & percussurus omne primogenitum in terra Ægypti ab hominibus ad jumenta usque, & in omnes Deos Ægyptiorum exerciturus sum judicia ego יָחַד ERIT. Et sanguis ille futurus est pro vobis in signum super illas domos, ubi eritis, ut videns sanguinem illum transeam præter vos, neque

392 PARATITLA CHRONOL.

erit in vobis plaga exitialis, quum cadam primogenita in terra Ægypti: Eritque dies iste vobis in monumentum, ut celebretis ipsum diem festum יְהוָה ERIT; per generationes vestras statuto æterno celebrate ipsum. Septem dies azymos comedetis, veruntamen ipso die primo amovebitis fermentum è domibus vestris: nam quisquis comederit fermentatum, utique excindetur illa ipsa anima ex Jisraele, a die illorum primo usque ad septimum diem. Atque in primo illorum die convocatio sancta, & in die septimo convocatio sancta erit vobis: nullum opus fiat in eis; veruntamen, quod comedendum erit unicuique animæ, illud solum parabitur vobis. Et observabitis diem ipsum azymorum: quum eodem ipso die eduxero exercitus vestros è terra Ægypti; Et observabitis illum ipsum diem per generationes vestras statuto æterno: Ipso primo mense, quarto-decimo die ejus mensis vespere comedetis azymos, usque ad diem vicesimum primum ejusdem mensis vespere. Septem dies fermentum ne reperiatur in domibus vestris: nam quisquis comederit fermentatum, utique excindetur illa ipsa anima ex congregatione Jisraelis, tam peregrinus, quam indigena hujus terræ. Nihil fermentati comedetis: in omnibus habitationibus vestris comedetis azymos.

Atque

Atque convocavit Mosche omnes seniores Jisraelis, dixitque eis, Extrahite, & accipite vobis agnos per familias vestras, & jugulate ipsum Pascha. Atque accipietis fasciculum byssopi, & intingetis in sanguine ipsius, qui erit in pelvi, & admovebitis superliminari, duobusque postibus, de sanguine illo, qui erit in pelvi; neque vos exhibitis ullus è porta domus sue ad matutinum usque: procedens enim יְהוָה ERIT ad percutiendum Ægyptum, quum viderit sanguinem illum in superliminari, & in duobus postibus, transibit: יְהוָה ERIT præter portam illam, nec finet interfectorem ipsum ingredi domos vestras ad percutiendum. Atque observate rem hanc pro statuto tibi, & filiis tuis usque in seculum. Eritque, quum veneritis in terram illam, quam daturus est יְהוָה ERIT vobis, quemadmodum dixit, ut observetis hunc ipsum cultum. Et erit, quando dicent filii vestri vobis, Quisnam hic cultus vobis? ut dicatis, Victimæ Paschatis est יְהוָה ERIT, qui transiit præter domos filiorum Jisraelis in Ægypto, quum cederet Ægyptios, & familias nostras eripuit; Et verticem inclinavit populus ipse, & incurvarunt sese. Atque abierunt, & fecerunt filii Jisraelis, quemadmodum præceperat יְהוָה ERIT

per Moschen & Abaronem, sic fecerunt.
Atque fuit sub mediam noctem, ut : יְהוָה

ERIT caderet omnem primogenitum in terra Ægypti, a primogenito Parbonis, qui sessurus erat super thronum ejus, ad primogenitum usque captivi, qui erat in ergastulo; & omne primogenitum jumentorum. Atque surrexit Parho nocte, ipse, & omnes servi ejus, & omnes Ægyptii; Et extitit clamor magnus in Ægypto: eo quod nulla erat domus, ubi non esset mortuus. Inclamabatque Moschen & Abaronem noctu, dicens, Surgite, exite è medio populi mei, etiam vos, etiam filii Israhëlis, & abite, servite יְהוָה

ERIT, sicut loquuti estis; etiam greges vestros, etiam armenta vestra accipite, quemadmodum loquuti estis; ac abite, ut benedicatis etiam mihi. Et Ægyptii vehementer instabant apud populum festinando dimittere eos ex hac terra: dicebant enim, omnes nos mortui sumus. Atque sustulit ipse populus massam suam, antequam fermentaretur, matris suis super humerum suum quisque circumligatis ad vestes suas. Et filii Israhëlis fecerunt secundum edictum Moschis: petieruntque ab Ægyptiis vasa argentea & vasa aurea, & vestes. Et : יְהוָה ERIT reddebat gratiosum populum hunc ante oculos Ægypt-

Ægyptiarum, ut dederint eis petentibus; atque spoliaverunt Ægyptios Exod. 7: 8—29. & Capp. 8, 9, 10, 11. & Cap. 12: 1—36.

Ultimo

Hanc metuens cladem tenebrosâ sede Tyrannus
Exierat; curruque atrorum evectus equorum,
Ambibat Siculæ cautus fundamina terræ.

Sed illud, quia *Parbonem curru vult evectum, persequentem Jisraëlitas*, non hujus est loci; Sic sequitur

C O N C L U S I O H U J U S P E R I O D I.

Nimirum quum filii Jisraëlis *exierint ex Ægypto eodem ipso die*, à quo dicti anni *quadringenti triginta* initium fecerant Exod. 12: 41. atque ipse dies Exitûs Jisraëltarum ex Ægypto fuerit DECIMUS QUARTUS MENSIS PRIMI: quippe quâ nocte agnum comederunt Paschalem Exod. 12: 6—8. Quandoquidem *eodem ipso die* ; יְהוָה ERIT exercitus eduxit Jisraëltarum è terra Ægypti Exod. 12: 17, 18. manifestum evadit, Abramum exiisse

c.

396 PARATITLA CHRONOL:

ex Ure Chaldæorum eodem ipso die DECIMO QUARTO MENSIS PRIMI: jam supra enim probatum dederam, terminum, a quo dicti anni quadringenti triginta initium faciunt, esse Exitum Abrami ex Ure Chaldæorum, QUOD ERAT DEMONSTRANDUM.

F I N I S,

I N-

I N D E X

R E R U M ,

Quæ in hoc opere explicantur.

A.

Æ as est Korach.	294
Ænea proles.	67
Æolus est Levi.	123
Ætas ferrea.	70
Æther prædicatur Jahakob.	126
Afflictio Jisraëuitarum in Ægypto Symbolicè figurata.	368
Aglauros putatur filia Parhonis.	363
Amphryfus est Jachlam.	294
Anni.	31
Apidanus Senex est Jehusch.	294
Aquarius est Reüben.	203
Aquilo.	117-123
Arbor Jovis patula.	61
_____ unde sic dicta.	293
_____ scientiæ boni & mali.	68
Arca gravitas.	140
Arcas est Ascher.	231
Arcitenens est Joseph.	207
Argentea proles.	63
Argus est præfectus pistoribus.	309
Aries est Naphthali.	207
Asia est Sarai.	162
Astræa est Esthera.	73
Aurea Ætas.	58

B. Bahal

I N D E X

B.

B Ahal est Joseph.	315
Bahalim prædicantur filii Jahakobi.	<u>207</u>
Battus est Chamor.	<u>254</u>
Belus est Nimrod.	<u>167</u>
Belides sunt structores turris Babylonice.	<u>169</u>

C.

C Ancer est Gad.	206
Capricornus est Benjamin.	208
Cecrops Geminus est Parho.	<u>343</u>
Celmus putatur Hesau.	<u>193</u>
Certamen Josephi cum fratribus Symbolicè exhibitum.	332
Chiron, Semifer, est Potipherah.	<u>278</u>
Cælum est tentorium Conventus.	211
Cornix est Mirjam.	<u>343</u>
Coronis Larissæa auditur uxor Potipharis.	<u>274</u>
Corvus figurat Josephum.	<i>ibid.</i>
Cupido putatur esse Peretz & Zerach.	<u>338</u>

D.

D Aphne est Asenath.	<u>319</u>
Dercetes putatur uxor Schemi.	<u>165</u>
Descensus Jisraëuitarum in Ægyptum Symbolicè depictus.	<u>326</u>
Deucalion vocatur Noach.	<u>137</u>
——— proprie est Jahakob.	<u>160</u>
Diana est Dina.	226
Dies.	28
Domus antra fuerunt.	<u>66</u>

E. Epa-

I N D E X

E.

E Paphus est Mosche.	<u>367</u>
Epimetheus putatur Nachor.	<u>162</u>
Erichthonius prædicatur Mosche.	<u>342</u>
Europa est Tzippora.	<u>365</u>

G.

G Alaxia repræsentat lineam Sanctam.	<u>82</u>
_____ propriè est via trium dierum Labanem inter & Jahakobum.	<u>88</u>
Gemini sunt Schimhon & Levi.	<u>203</u>
Gigantes.	<u>75</u>
_____ Illorum propago.	<u>77</u>

H.

H ercules est Joseph.	<u>284</u>
Hermaphroditus putatur esse Peretz & Zerach.	<u>338</u>
Hermes Trismegistus est Mosche.	<u>350</u>
Hominis Creatio.	<u>40</u>
Horæ duodecim diei compositæ ad duodecim Zodiaci signa.	<u>219</u>
_____ de die precationis tres.	<u>218</u>
_____ inæquales quomodo inveniuntur.	<u>30</u>

I.

I Apetus dicitur Abraham.	<u>162</u>
Inachus est Isacus.	<u>295</u>
Invidia figurat Ægyptios.	<u>357</u>
Iö est Joseph.	<u>295</u>
_____ in Vaccam.	<u>300</u>
	Iris.

I N D E X.

ris.	115
— Nuntia Junonis est Debora Syriſſa.	128
Irrequietus Enipeus vocatur Eliphaz.	294
Juno eſt Lea.	128
— filii Leæ.	297
Jupiter deductus à יְהוָה.	62
— translatus eſt ad Jahakobum.	192
— Hammon idem, & quare.	332
Juſtitia Virgo eſt Eſthera.	74
Ixion eſt Gad.	206

L.

L apidum jaſtus figurat altare à Noacho extructum.	164
— Propriè vult Jahakobum patrem factum multarum gentium.	165
Leo eſt Jehuda.	204
Libra eſt Aſcher.	206
Lycaon dicitur Lemec.	84
— propriè eſt Laban.	86

M.

M Ars eſt Her.	164
Mercurius eſt Jehuda.	267
— eſt Moſche.	350
Minerva eſt Mirjam.	344
Mulciber eſt Onan.	265

N.

N Ais, quæ & Salmacis, putatur Dina.	336
Notus.	117, 125
Nyctimene depingit duas filias Loti.	189

O. Oceanus

I N D E X .

O.

O ceanus est Edom, aliàs Hefau.	<u>239</u>
Ocyroë putatur Asenath.	<u>281</u>
Orchamus est Nachor.	<u>166</u>

P.

P allas est Mirjam.	<u>344</u>
Parnassus allegoricè dicuntur montes Ararati.	<u>145</u>
Propriè est Sinai.	<i>ibid.</i>
Parrhasis, aliàs Calisto, est Zilpa Padan-Aramæa.	<u>226</u>
Phœbe est Dina.	<i>ibid.</i>
Phœbus est Joseph.	<u>217</u>
Phoronis prædicatur Joseph.	<u>306</u>
Pisces dicitur Zebulun.	<u>204</u>
Pleias est Lea.	<u>312</u>
Popularia flumina dicuntur filii Hefai.	<u>294</u>
Populifer Sperchius est Rehuël.	<i>ibid.</i>
Prometheus vocatur Abraham.	<u>162</u>
Pyrha propriè Lea est.	<i>ibid.</i>
Python serpens appellatur bestia mala, quam Jakob putabat devorasse Josephum.	<u>258</u>
Pythia, ludi sic dicti, quem ad finem instituti.	<u>263</u>

S.

S agittarius est Joseph.	<u>207</u>
Saturnus auditur Deus.	<u>62</u>
Scorpius appellatur Dan.	<u>205</u>
Semiramis est Thamar.	<u>271</u>
Septentriones quid & unde.	<u>243</u>

C c

Signa

I N D E X.

Signa sunt Hebdomadæ.	24
Signum Kajino impositum.	72
Solis equi quatuor depingunt quatuor quadrantes tribuum Jisraëlis duodecim.	220
Stata tempora sunt menses.	25
Stellæ figurant Patres Sanctos.	83
Ster Belgicum unde.	73
Syrinx, etiam Scython, est Schecem.	247, 248

T.

T Antalus, Dan & Napthali.	205, 207
Taurus est Jissacar.	205
Tethys putatur uxor Hefai.	240
Themis est Schemus, & Melchisedecus.	140
Tityus est Benjamin.	320
Triplices Deæ quænam sunt.	285
Triton est Hefau.	130
Trivia respicit viam trium dierum inter Labanem & Jahakobum.	232
Typhoeus est Josephus.	333

V.

V Enti figurant cursores Regis Ahasueri,	12
Venus est Thamar.	265
Virgo est Dina.	208
Uria figurat Zilpam.	234
Vulcanus est Onan.	265

Z.

Z Odiaci signa duodecim quomodo sunt duodecim liberi Jisraëlis.	203
--	-----

C A T A.

CATALOGUS LIBRORUM,

Qui (præter quamplurimos alios in diver-
fis Linguis, Facultatibus & Scientiis)
venales extant in Officina

HENRICI STRIK.

Bibliopolæ Amstelodamensis.

A.

A Costa Commentaria in Cap. 49. Genes. Libr.
Ruth., Threnos Jerem. Jonam & Malachiam.
fol. Lugd. 1641.

Acta Synodi National. Dordracenæ. fol. Dord. 1620.

— Synodalia Remonstrantium. 4. Harderv. 1620.

Adami Observationes Theologico-Philologicæ. 4.
Groning 1710.

— Exercitationes exegeticæ. 4. ibid. 1712.

Alethei Polygamiatriumphatrix. 4. Lond. Scanor. 1682.

Alvarez de Auxiliis Divinæ Gratix & humani Ar-
bitrii viribus & libertate. 4. Colon. 1620.

Analec̃ta Græca, 4. Paris. 1688.

Antelmii de Veris Operibus Leonis Magni & Pro-
speri Aquitanici Dissertationes Criticæ. 4. Paris. 1689.

Apologia pro Confessione Remonstrantium. 4. 1629.

Arix Montani Historia Naturæ. 4. Antv. 1601.

Ejusdem Comment. in XXXI Psalmos priores.
4. ibid. 1605.

Arminii Opera Theologica, 4. Leidz. 1629.

C c 2

B. Ba-

CATALOGUS LIBRORUM:

B.

- B** Almis Peculium Abræ, five Grammatica Hebræa & Lat. 4. Venet. apud Bombergum 1523.
 Bastide de Ordinis S. Benedicti Gallicana propagatione. 4. Autiss. 1683.
 S. Bernardi Opera omnia, cura Joh. Mabillon. fol. Paris. 1719. 2 voll.
 Biblia Hebraica. 4. Venetiis apud Bombergum 4 voll.
 Biblia Latina. fol. apud Rob. Stephanum 1528.
 Binchii Mellificium Theologicum. 4. Amst. 1666.
 Blancuccii Institut in Linguam S. Hebraicam. 4 Romæ 1608.
 Blount Censura Celebrium Authorum. 4. Genev. 1710.
 Borsacci Moralia Gedanensia. fol. Francof. 1655.
 Bozcius de Signis Ecclesiæ Dei. 4. Colon. 1626.
 De Brais Epistolæ ad Romanos Analysis paraphrastica. 4. Salmur. 1670.
 Brenii Annotat. in V. & N. Testamentum. fol. Amst. 1664.
 Braunii Vestitus Sacerdotum Hebræorum. 4. Amst. 1698.
 ——— in Epist. ad Hebræos. 4. ibid. 1705.
 Budæi Epistolæ Græcæ, cum versione latina A. Pichonii. 4. Paris. apud Benenatum 1574.

C.

- C**ameronis Myrothecium Evangelicum, & L. Capelli Historia Apostolica. 4 Salmur. 1677--1683.
 Cartesii Opera Omnia, 4. Amst. 9. tom. Ed. ult.
 Casauboni Epistola ad Front. Ducæum, de Apologia jesuitarum nomine edita, 4. Lond. 1611.
 Catalogus Librorum Manuscriptorum Angliæ & Hiberniæ, fol. Oxon. 1697. 2 voll.
 ——— Librorum Manuscriptorum Bibliothecæ Cottonianæ, fol. ibid. 1696.
 Cinnami Historiarum Libri Sex Gr. Lat. accedunt & alia, cura Car. du Fresne Dom. du Cange, fol. Paris. 1670.
 Cotelerii Ecclesiæ Græcæ Monumenta, tom. 1 & 2. separatim, 4. Paris.

Crenii

CATALOGUS LIBRORUM.

Crenii Fasciculi Opusculorum, quæ ad Philologiam & Histor. Sacram spectant, 8. Roterod. 10 voll.

—— Fasces Exercitationum Philologico-Historicarum, 8. Leidæ. 3 vol.

—— Animadversiones Philologicæ & Historicæ, 8. Leidæ. 18 tom.

Croii Observat. Sacræ & Historicæ in Novum Fœdus, 4. Genev. 1645.

Crombach Primitiæ Gentium, sive Historia & Encomium SS. trium Regum Magorum Evangelicorum, fol. Colon. 1654.

Curcellæi Opera Theologica, fol. Amst. 1675. Charra Maj,

D.

David Veridicus Christianus, 4. Antv. 1601.

Doctrina Christiana à P. Paulo in Linguam Armenam versa. 4. Paris. 1634.

Dominis de Republica Ecclesiast. tomus 2. continens Libr. V & VI. fol. Lond. 1620.

E.

Erpenii Pentateuchus arabicè, 4. Leid. 1622.

—— Psalmi Davids Syriacè & Lat. 4. Leid. 1625.

Evangelia IV. Gothicè & Anglo-Saxonicè, accedit Glossarium Gothicum Fr. junii, 4. Dordr. 1665.

Eutychii Patriarchæ Alexandr. Ecclesiæ suæ Originæ, Arab. & Lat. cura Jo. Seldeni, 4. Lond. 1642.

F.

Fernandii Commentarii in Visiones Vet. Test. fol. Lugd. 1622.

Flacci Illyrici Catalogus Testium Veritatis, fol. Genev. 1608.

G.

Gaurici Calendarium Ecclesiasticum novum, 4. Venet. 1552.

Glassii Philologia Sacra. 4. Amst. 1711.

Gomari Opera Theologica, fol. Amst. 1664.

Gummersbachii Genealogia Christi, fol. Col. 1602.

Cc 3

Auto-

CATALOGUS LIBRORUM.

Antonini & Maximi sententiæ, &c. græce. fol.
Tiguri 1546.

Curtleri Historia universalis, cum maximè Eccle-
siastica, 4. Amst. 1708.

—— Vocum Typico-propheticarum brevis ex-
plicatio, 4. Traj. 1715.

H:

S. **H**ilarii Opera, Studio Benedictinorum, fol.
Parif. 1693.

Huetii Demonstratio Evangelica, 4. Lipf. 1703.

Hulſii (Antonii) Theologia judaica, 4. Bredæ 1653.

—— Nucleus Prophetiæ, 4. Leidæ 1683.

Hulſius (Henr.) de Vallibus Prophetar. sacris, &
de Figuris Tempor. 4. Amst. 1702.

J.

Jansenii Augustinus, fol. Rothomagi 1643.

—— in Pentateuchum, 4. Lovan. 1685.

—— in IV. Evangelia, 4. ibid. 1685.

—— Notarum Spongia contra Voetium, 4. ibid.
1666.

Junii Opera Analytico-practica, 4. Dordr. & Amst.
1685. 2 voll.

L.

Leusden Clavis Hebraica Veter. Test. 4. Traj. 1683.

—— Lux in Tenebris, hoc est, Revelationes C. Cœr-
teri, C. Poniatoviæ, & N. Drabicii. 4. 1657.

—— Idem, intermixtis figuris, 4. 1657.

M.

Marckii Exercitationes Textuales ad L. selecta
loca V. & N. Test. 4. Amst. 1694.

—— Exercitationes Exegeticæ, 4. ibid. 1697.

Maresii Hydra Socinianismi expugnata, 4. Groning.
1651. 3 voll.

Maignan Philosophia Sacra, fol. Tolosæ 1661.

Maldonatus in IV. Evangelia, fol. Parif. 1651.

Martene de Antiquis Ecclesiæ Ritibus, 4. Rotom.
1700. 2 tom. 1 vol.

Meyeri Uxor Christiana, 4. Amst. 1688.

— Se-

CATALOGUS LIBRORUM.

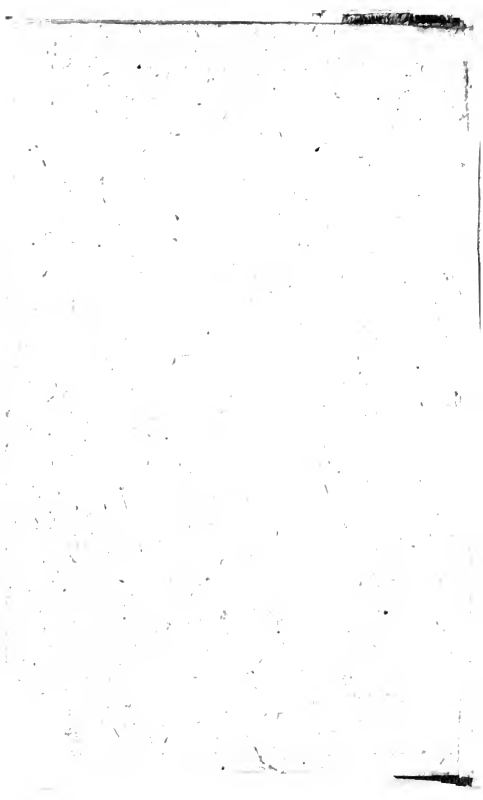
- Seder Olam , five Chronicon Hebræor.
majus & minus , 4. ibid. 1699.
- Minucii Felicis Octavius cum notis Ouzelii & alio-
rum , 4. Leidæ 1652.
- Mlodzianowski Cursus Theologicus & Philosophi-
cus, fol. Dantisci 1682. 3 voll.
- Mommæ OEconomia Temporum Testamentaria
triplex , 4. Amst. 1716.
- Montfaucon Palæographia Græca , fol. Paris. 1708.
- Idem Charta Majori.
- Hexapla Origenis, &c. fol. Paris. 2 voll.
Ch. Maj.
- Bibliotheca Coisliniana, fol. Paris.
- Diarium Italicum , 4. Paris. 1702.
- Morini Exercitat Ecclesiast. in utrumque Samarita-
norum Pentateuchum , 4. Paris. 1631.
- Mori (Henr.) Opera Omnia Theologica & Philo-
sophica , fol. Lond. 1676. 3 voll.
- Opera Philosophica, fol. 2 voll. separatim.
- N**icephori Callisti Historia Ecclesiastica Gr. Lat.
fol. Paris. 1630. 2 voll.
- Nicephori Gregoræ Historia Byzantina, fol. Paris.
1702. 2 voll.
- P**antaleonis Chronographia Ecclesiæ Christi. 4.
Basil. 1550.
- Philosophia S. Scripturæ interpres, exercitatio pa-
radoxa , 4. Eleutherop. 1666.
- Poirer Cogitationes rationales de Deo, Anima &
Malo , 4. Amst. 1715.
- Procopius in Octateuchum , fol. Tiguri 1555.
- Psalterium Hebræum , Græc. Arab. & Chaldæum,
fol. Genuæ 1516.
- Pungeler de Regno Dei , 4. Franckeræ 1699.
- R**aynaudi Heteroclitia Spiritualia & Diptycha
Mariana , 4. Lugd. 1654.
- Reginaldi Opera , five de mente Concilii Tridenti-
ni circa gratiam se ipsa efficacem, accedunt &
alia , fol. Bruxel. 1706.

Reiseri

CATALOGUS LIBRORUM.

- Reiseri Johannes Launoyus adversus Bellarminum
 alios vindicatus, 4. Amst. 1685.
- Rhenferdii Dissertationum Theologico-Philolog.
 Stylo Novi Testamenti Syntagma, 4. Leovard. 170
- Rosenbachii Omniscientia Mosaica, 4. Francof. 16
- S**Almasius de Primatu Papæ, &c. 4. Leid. 164
- S**anctius in Libros Regum & Paralipomenon. f.
 Antv. 1624.
- in Librum jobi Lugd. 1625. Idem
- XII. Prophetas minores & Baruch. fol. Lugd. 162
- in jeremiæ Prophetiam & Threnos fol. Lug
 1618.
- in Ezechielem & Daniele, fol. Lugd. 161
- Schiere Doctrina Testamentorum & Fœderum di
 norum omnium, 4. Leovard. 1718.
- Seldenus de Jure Naturali & Gentium juxta leg
 / Hebræorum, 4. Franc. 1695,
- Sixti Senensis Bibliotheca Sancta, 4. Colon. 162
- B.D.S. Tractatus Theologico politicus, 4. Hamb. 167
- Opera Posthuma, 4. 1677.
- Surenhusii Sepher Hamasve, seu Conciliation
 locor. ex V in N. Test. allegatorum, 4. Amst. 171
- S. van Til Phosphorus Propheticus, 4. Leid. 170
- Malachias illustratus. 4. ibid. 1701.
- Methodus Concionandi & Bibliothe
 Theologica, 4. Traj. 1707.
- V**Elthuisii Opera Omnia, 4. Rotterd. 1680. 2 vo
 Ch. Maj.
- Volkelius de Vera Religione, 4. Racoviz 1630.
- Vorstius (Contr.) de Deo, 4. Steinf. 1610.
- in Epistolas Apostolicas, 4. Amst. 163
- Van der Waeyen Varia Sacra, 4. Franck. 169
- Ch. Maj.
- Z**Epperi Legum Mosaicarum succincta explic
 tio, ex recens. & cum not. J. Henr. Schrar
 mii, 4. Herborn. 1714.
- Politia Ecclesiastica, 4. ibid. 1714.

XXXX

B S